Colectia Cicerone Ionitoiu

Rezistenta anticomunistă din muntii României, 1946 - 1958

http://www.procesulcomunismului.com/

Contact

contributii@procesulcomunismului.com
mesaje@procesulcomunismului.com

2004

CUPRINS

Cuvânt înainte - Prefaţă Partea I-a
Eliberarea a însemnat jefuirea şi dezorganizarea ţării Încercarea de coordonare a unei mişcări de rezistenţă naţională

Partea a II-a

Dobrogea. Mişcarea de rezistenţă din munţii Banatului Partea a

III-a

Mişcarea de rezistenţă din munţii Banatului (continuare) Partea a

IV-a
Alecu ia conducerea mişcării de rezistenţă Pregătiri de luptă şi la Craiova Maramureşul prezent în lupta pentru libertate

Partea a V-a

Rezistenţa din munţii Făgăraşului de pe versantul nordic Partea a

VI-a

Rezistenţa din munţii Făgăraş, versantul sudic Partea a VII-a
Rezistenţa din munţii Făgăraş, versantul sudic

Partea a VIII-a Bucovinenii încep lupta

Partea a IX-a
Erupţie în munţii Apuseni (continuare) Moţul

Partea a X-a
Moldova pe drumul crucii
Vrancea
Paraşutiştii
Berna

Partea a XI-a
Adrian Mihuţ începe lupta

Nemulţumiri ţărăneşti. "Aleşii poporului" jefuiesc poporul Partea a

XII-a

Nemulţumiri ţărăneşti. "Aleşii poporului" jefuiesc poporul (continuare)
Siretul îşi înroşeşte apele
Tributul ţăranilor plătit comunismulu

iCUVÎNT ÎNAINTE

Timp de aproape 12 ani (1946-1958), luptătorii anticomunişti retraşi în susţinuţi de populaţia satelor din împrejurimi, au rezistat eroic atacurilor trupelor de Securitate. In această luptă au fost implicaţi zeci de mii de oameni. Majoritatea au căzut în luptă sau au f fost condamnaţi la moarte şi executaţi. Locuitorii satelor de la poalele munţilor, care îi ajutau şi îi aprovizionau cu alimente, cînd nu au fost executaţi, au umplut închisorile şi lagărele de exterminare.

Autorul, Cicerone Ioniţoiu, în prezent vicepreşedinte al Partidului Naţional Ţărănesc Creştin Democrat, a memorat evenimente, nume, localităţi şi întîmplări. Le-a memorat şi apoi, după mulţi ani, le-a consemnat aşa cum i-au fost povestite de cei pe care i-a întîlnit în închisori şi lagăre. In ultimii ani, cu ocazia călătoriilor făcute în ţară, le-a completat cu noi date încredinţate de supravieţuitori.
Timpul nu i-a îngăduit o stilizare mai îngrijită, nici o sistematizare mai adecvată a materialului strîns.

împrejurările au ^ făcut posibile eventuale erori asupra denumirii unor localităţi, a numelor unor persoane şi chiar a modului cum şi-au pierdut viaţa.
Vom fi recunoscători cititorilor care, în cunoştinţă de cauză, ne vor semnala eventualele inadvertenţe, pentru a fi corectate într-o ediţie ulterioară.

Desigur, cele relatate în această carte nu reprezintă decît o mică pane din epopeea rezistenţei armate anticomuniste din munţii României.
Dar, aşa cum a scris marele Alexandr Soljeniţîn, ca să cunoşti gustul apei de mare nu e nevoie să bei toată marea, este de ajuns şi o sorbitură.

Editur

aPREFAŢĂ

9

Rezistenţa împotriva regimului comunist din România a fost generală şi a început imediat după aşa-zisa eliberare. Ea a însemnat reacţia de apărare a demnităţii naţionale împotriva jafurilor, arestărilor şi crimelor comise de ocupanţii sovietici si de uneltele lor. Aceste ^ fărădelegi au durat peste patruzeci de ani

Poporul român nu a acceptat niciodată să colaboreze cu dictatura.

S-au găsit si trădători, aşa cum au fost peste tot. Soarta lor este pecetluită gi nimeni nu le poate schimba denumirea.

România a cunoscut fi lupta de partizani - acea luptă armată care timp de peste un deceniu a cuprins întreg teritoriul şi a hărţuit autorităţile vîndute intereselor străine.

Am încercat să prezint unele episoade ale acestei lupte, care trebuie să rămînă în istoria poporului român, deoarece am cunoscut această luptă în mod direct, fiind unul dintre aceia care au simţit în ceafă ţeava pistolului sovietic şi au fost călcaţi în picioare de uneltele ocupantului vremelnic.

Fugărit, am dormit sub clar de lună la adăpostul pădurii, avînd drept pernă cetina de brad, iar pe vreme de furtună piatra rece a grotei carpatine.

I-am cunoscut pe unii din martirii acestei lupte de partizani, care s-au înfrăţit cu moartea, muşcînd ţărîna, seceraţi de gloanţe sub zidul onoarei româneşti.

Ei au făcut parte dintr-o generaţie fără tinereţe.

Ei şi-au dat viaţa încredinţaţi că viitorul nu va fi prezentul pe care îl trăiau.

Cu migală am adunat faptă lîngă faptă, nume lingă nume, ca să refac o lume de eroi adevăraţi şi de martiri.

Dumnezeu ne-a învrednicii să avem o istorie cu mulţi martiri, pe care noi trebuie să-i cinstim.

Alţii nu o vor face.

Săpaţi-le adînc numele în inimă şi în piatră! Scrieţi-l în veşnici !

Celor ce n-au auzit geamătul poporului român, celor ce n-au văzut copiii smulşi de la sînul mamei şi sîngele nevinovat curgînd pentru dreptate, străinilor care se-ntreabă ce-am făcut, să le oferim dovezile pe care nici un vecin nu le poate prezenta la proporţiile epopeii noastre şi, purtîndu-i de mînă, să le arătăm că pămîntul nostru-i plin de oseminte de la munte pînă la mare, din bordei pînă- n palat, şi pretutindeni întîlneşti copii ce nu şi-au cunoscut părinţii sau mame cărora li s-au uscat ochii de jalea aşteptării.

Cicerone Ioniţoi

uELIBERAREA A ÎNSEMNAT JEFUIREA ŞI DEZORGANIZAREA ŢĂRII

În spatele frontului se întorceau, în "furgonetele sovietice", cei o sută sau două de comunişti ce-şi găsiseră adăpost sub pulpana lui Stalin. După aceşti trădători ai intereselor româneşti şi-a făcut apariţia o lume necunoscută locurilor, cu graiul stricat, fără ocupaţie precisă, care a împânzit Ţara de Sus şi Ţara de Jos a scumpei noastre Moldove. Se urmărea crearea unei stări de anarhie şi instaurarea unei administraţii cu oameni străini de acele locuri, care nu ţineau cont de legile ţării noastre.

România se găsea într-o situaţie disperată.

Prim-ministrul de atunci, generalul Rădescu, a declarat în faţa naţiunii : "Ne-am găsit la un moment dat în situaţia de a fi şterşi de pe hartă ca stat independent. Am scăpat graţie înţelepciunii şi curajului tânărului nostru Rege".

Iuliu Maniu, în acele momente grele pentru ţară, a subliniat: "Trebuie să accentuez gestul Majestăţii sale Regele, care a luat în această chestiune partea leului, fiindcă prin cuvântul său, hotărât, a pus la dispoziţia acestei acţiuni întregul său aparat militar şi civil. Desigur, fiecare am riscat ceva în această operaţiune, dar Majestatea Sa Regele a riscat cel mai mult, a riscat dinastia, tronul, şi şi-a riscat chiar viaţa".

Lucreţiu Pătrăşcanu, reprezentantul infimei minorităţi comuniste puse în slujba Moscovei, se erija în apărător al intereselor sovietice şi, de pe poziţia de "procuror" pe care şi-o asumase, acuza de întindere în încheierea armistiţiului. O făcea după întoarcerea de la Moscova.

Iuliu Maniu a ţinut să lămurească situaţia, subliniind că nu e de vină România: "Domnul Buzeşti ştia că am precizat anumite modalităţi şi nu ni s-a răspuns din partea Aliaţilor şapte săptămîni, după care s-a spus: "Faceţi dumneavoastră după puterea dumneavoastră proprie, că noi nu putem face nimic" şi s-a făcut pe putere proprie... Am fost într-o situaţie groaznică, tragică. Vedeam că nu puteam întârzia lucrurile. Şi nu aveam nici un ajutor de nicăieri. Şi a trebuit să găsim momentul cel mai potrivit, pe câtă vreme nici de la Italia, nici de Ia Franţa nu au cerut să facă acţiuni pe puteri proprii, ci au cerut să facă acţiuni când erau Aliaţii acolo, cu forţele lor. Noi am făcut cu puteri proprii riscând viaţa, existenţa, dinastia şi tot bunul pe care îl are România".

Şi tot în Consiliul de Miniştri a făcut unele precizări care lămuresc situaţia dramatică din acea perioadă: "Ţin să constat că textul armistiţiului nu corespunde cu acele conversaţiuni şi acele încheieri pe care emisarii noştri ia Cairo le-au convenit cu reprezentanţii Aliaţi... constat că Aliaţii nu şi-au respectat înţelegerile. Baza acestor condiţiuni era fixată în şase puncte care conţineau anumite asigurări foarte preţioase pentru România... am fost de credinţa că aceste stipulaţiuni vor fi respectate, dar ceea ce am stabilit la Cairo nu s-a respectat de domnii de la Moscova..

Armistiţiul în multe privinţe se prezintă ca o capitulaţiune...",

Pentru a putea analiza cauzele care au generat nemulţumirile poporului român, manifestate prin rezistenţa armată şi revoltele generalizate pe întreg teritoriul ţării, nu aveam decât să reţinem acuzaţia fruntaşului comunist Lucreţiu Pătrăşcanu adresată reprezentanţilor politici şi poporului român "care n-a ştiut să se comporte bine cu Armata Roşie eliberatoare": "Timp de ani de zile s-a dus cea mai ticăloasă propagandă... s-a făcut din prezenţa Armatei Roşii un lucru de oroare: copiii vor fi spintecaţi, femeile vor fi siluite, sate şi oraşe vor fi distruse...tot ce mintea omenească imagina ca grozăvie a fost înfăţişat ca perspectivă a prezenţei Armatei Roşii. S-a creat în poporul român o stare de panică ce a facilitat excesele, şi nu le-a împiedicat.. Mă adresez în special domnului Maniu şi domnului Brătianu. Nu s-a intervenit ca acestei panici să i se pună capăt, cu toată autoritatea Partidului Naţional Ţărănesc şi a Partidului Liberal, deoarece cuvântul d-lui Maniu şi d-lui D. Brătianu, în zilele de panică, ar fi adus foarte mult bine României. Acest cuvint nu s-a spus... în cazul când conducerea partidelor politice burgheze nu va avea înţelegerea momentului politic actual, România îşi va pierde neatârnarea". Pătrăşcanu aducea acest cuvânt de ordine de la Moscova.

În aceste momente de tragedie naţională, membrii guvernului au fost solidari în faţa diversiunii comuniste, iar demnitatea românească şi-a găsit un apărător strălucit în Iuliu Maniu:

„Învinuirea nu este întemeiată. S-a făcut tot ce s-a putut face. Adevărat este că nu s-a putut face tot ceea ce se dorea să facem. Din ce cauză? Din cauza armatei sovietice. Domnul Pătrăşcanu să-şi dea seama de situaţia extrem de gravă în faţa opiniei publice

româneşti. Noi am militat pentru această politică, în scris şi cu vorbirea, ca să înlăturăm acea părere care exista, potrivnică Naţiunilor Unite, determinată de prezenţa Rusiei Sovietice, în care România avea o neîncredere, să zicem tradiţională... Şi am militat, prin toate mijloacele posibile, ca să producem un sentiment de linişte în opinia noastră.

Astfel, am arătat că nu e de prevăzut o agresiune duşmănoasă din partea Sovietelor dacă noi vom avea o politică prietenească faţă de ele.

Am produs an sentiment de linişte şi înainte de a fi sosit armatele ruseşti.. Eu eram decis să fac toate gesturile primitoare ca să arăt armatei sovietice că suntem cu toată încrederea faţă de ea şi că o primim ca pe o aliată, ca pe o tovarăşă de luptă.

Ce s-a întâmplat, însă ?

S-a întâmplat mai mult decât spunea domnul Pătrăşcanu. Conducătorii armatei sovietice au declarat, atât oficial, cât şi în conversaţiile particulare pe care le-au avut, că vin în România ca într-o ţară duşmană, ca o armată de ocupaţie.

Va să zică, vedeţi, o atitudine ofensatoare, nu numai contrară lucrurilor noastre interioare, nu numai contrară atmosferei pe care eu mă sileam s-o produc cu toată bunăvoinţa, ci contrară celor mai elementare reguli de bună-cuviinţă.

Nu putem noi, ca guvern al României până azi libere, vedea cum ministrul nostru de Război, ministrul de Interne şi ministrul Comerţului şi al Industriei nu sunt primiţi de un general rus şi sunt ţinuţi cu ceasurile.

În faţa acestei atitudini a lor nu puteam face noi manifestări de dragoste şi de amiciţie, când ei ne ofensau şi îşi manifestau în mod evident chiar duşmănia

A trebuit să facem cea mai mare sforţare, morală şi politică, domnul Brătianu şi eu, nu ştiu dacă şi domnul Titel Petrescu, ca să nu scăpăm cumva un cuvânt de indignare, care ştim că ar produce mari pagube intereselor româneşti.

În afară de aceasta, dacă ar fi fost aşa cum spunea dl Pătrăşcanu, că au fost excese din partea anumitor soldaţi ruşi, fiindcă orice armată din lume are astfel de elemente fără conştiinţă, n-aş fi spus nimic. Dar când însăşi conducerea supremă şi Comandamentul Suprem Militar şi unităţile organizate ruseşti fac astfel de acte inadmisibile, atunci ce puteam face noi ? Lasă că la toate protestele pe care le puteam prezenta până în ultimul moment, răspunsul era că sunt în ţară ocupată, că suntem ţară fără armistiţiu şi că, prin urmare, ei respectă punct cu punct legile militare...

Ştiţi cum au pus mâna pe toate vasele noastre şi au făcut unele acte până acolo incit un amiral a trebuit să se împuşte din cauza acelor umilinţe.

Ei bine, în asemenea condiţii, cum poţi dumneata aştepta ca noi să aducem osanale de dragoste şi de prietenie, să facem manifestări de prietenie ?

Am fost fericit că m-am putut stăpâni şi că dl. Brătianu s-a putut stăpâni, şi că lumea românească şi ceilalţi domni miniştri s-au putut de asemenea stăpâni ca să nu facem nici un accent de revoltă şi nemulţumire.

Câte sate de ale noastre sunt aprinse ? Când se prăpădesc averi de miliarde, când Comandamentul Militar Rus nu primeşte pe membrii guvernului şi evacuează sate întregi, ce vrei dumneata să facem ? Manifestări de amor, dragoste şi iubire ?

Dar dvs. vă daţi seama ce înseamnă acestea pentru autoritatea ministrului de Interne, ca să meargă comandantul militar rus sau unităţile militare, nu particulari şi soldaţi ruşi, ci comandantul sau trupele organizate să meargă prin sate şi să scoată pe oameni din casele lor şi să-i arunce afară, în timp de noapte !

Noi cu publicul românesc trebuie să trăim; noi şi lumea românească trebuie să ne aşezăm viitorul. Evident că această posibilitate, a condiţiilor de viitor, trebuie să o coordonăm cu necesităţile politice, şi până ia un punct, care se poate, am şi făcut-o...

Dar un lucru putem şi noi pretinde: ca, după aceste întâmplări, să nu se ceară de la noi explozii de bucurie şi explozii de osanale şi iubire faţă de armata pe care vrem s-o servim, dar care ne ofensează.

Mai adaug şi un alt motiv : că noi nu ne-am născut ieri. Povestea noastră cu Rusia şi cu armata rusească şi Aliaţii ei nu începe de ieri sau de alaltăieri, ci merge de ani. Şi să nu uitaţi că noi, prin marii noştri patrioţi care s-au dus în străinătate ca sa lucreze în acest sens, prin emisarii noştri care au discutat cu reprezentanţii Sovietelor, Angliei şi Americii, am precizat anumite condiţiuni clare, care nu puteau să fie discutabile, şi care au stabilit anumite lucruri ce nu se pot pretinde false.

Şi atunci, vă rog, mă trezesc aici cu o armată care vine în ţară duşmană şi care nu ştie nimic de treaba aceasta; vine ca o armată de ocupaţie, nu ca soldaţi particulari, cum aţi spus dvs., ci ca unităţi organizate şi comandate face lucruri de acestea.

Am închis ochii şi am înghiţit. Eu multe înghit, n-aveţi idee câte pot să înghit când trebuie să fie în interesul ţării noastre. Am făcut declaraţii cinstite şi am avut toată înţelegerea domnului ministru de Externe, care ştie cum am făcut aceste declaraţii. Nu mi se poate pretinde ca eu să spun: «Te salut, domnule ocupant al nostru» atunci când lumii întregi, începând de la rege şi până la ultimul om cu care am vorbit, i-am spus că am condiţiuni liniştitoare de la Aliaţi, iar armata aceasta vine şi face ceea ce a făcut".

Modul cum se comportau trupele sovietice pe teritoriul României depăşea orice înţelegere, iar cuvintele de jaf, pradă, barbarie calificau actele săvârşite de ele pe oriunde treceau. Oamenii erau răpiţi în vagoanele de vite ce se îndreptau spre Rusia. Ostaşii care depuseseră armele conform Mesajului Regal ("Nu este decât o singură cale pentru salvarea ţării de la o catastrofă totală: ieşirea noastră din alianţa cu puterile Axei şi imediata încetarea războiului cu Naţiunile Unite... Ele ne-au asigurat independenţa ţării şi neamestecul în treburile noastre interne") erau duşi cu forţa în lagărele de exterminare sovietice. Pe urmele lor erau trimişi germanii şi basarabenii din România.

Iuliu Maniu, adresându-se autorităţilor sovietice în legătură cu această problemă, a scris : "Potrivit condiţiunilor armistiţiului, soldaţii români care au depus armele după 24 august, ora 4 a.m., nu sînt consideraţi prizonieri de război. Aceste trupe urmau însă să fie predate guvernului român şi în acest sens au fost realizate o serie de înţelegeri între autorităţile române şi delegaţia sovietică, în Comisia de armistiţiu. Cu toate acestea, când generalul român care fusese însărcinat cu primirea acestor trupe (potrivit acordului convenit) s-a dus în zonă, a fost informat că 20.000 din aceşti soldaţi fuseseră transportaţi dincolo de Prut. Ulterior delegaţia sovietică a declarat că aceste trupe, întrucât nu mai sînt în România, nu mai pot face obiectul predării... Nepredarea acestor trupe a creat emoţie în întreaga ţară, iar transportarea lor în teritoriul sovietic a provocat o adâncă tristeţe familiilor acestora".

O situaţie dureroasă există şi în legătură cu Basarabia şi Bucovina de Nord, cu acei fraţi care au avut atât de mult de suferit din cauza Rusiei şi continuau să poarte jugul asupririi, deşi Aliaţii se angajaseră în război pentru a restabili statele în hotarele lor şi a garanta fiecărui popor dreptul de a-şi alege forma de guvernământ dorită. Refuzul comunistului Lucreţiu Pătraşcanu de a accepta discutarea acestei probleme "de stat" era în vederile stăpânului de la Kremlin, care, în anul 1943, declarase că nu mai discută statutul Basarabiei decât atunci când Statele Unite vor consimţi să discute statutul Californiei.

Cum la aceasta n-ar fi putut nici să se gândească Roosevelt, sovieticii au mers şi mai departe, decretând repatrierea oricărei persoane care a părăsit teritoriul rus după anul 1917.

În acest timp (1944), mii de persoane străine locurilor îşi făceau apariţia. Veneau de aiurea; numai Stalin le ştia urma. Aceştia complotau împotriva ţării pe al cărui teritoriu se instalaseră ca la ei acasă; îşi organizau o administraţie proprie.

Oficialităţile locale şi legale erau arestate şi izgonite. Se urmărea crearea unei stări de anarhie în ţara Moldovei.

Se vorbea de constituirea unei aşa-zise republici a Bacăului. Dacă aici, în sud, se petreceau astfel de fapte anarhice, cu cât mergeai spre nord aveai impresia că te găseşti într-o "gubernie" ale cărei treburi erau dirijate de Moscova.

Cei nou veniţi şi aliaţii lor fără de căpătâi erau înarmaţi cu armament confiscat de la nemţi. Erau instruiţi, după care cutreierau Moldova, terorizând populaţia.

Sub pretextul rechiziţiei au fost luate de la populaţie: tractoare, trăsuri, care, boi, distrugându- se astfel şi inventarul agricol.

Ruşii urmăreau să dizolve armata română, care încerca să instaureze ordinea în spatele frontului, şi să o înlocuiască cu una după modelul sovietic. Cu toate eforturile guvernului român de a obţine trupe pentru asigurarea liniştii, i-au fost lăsate doar trei divizii cu câte trei mii de oameni fiecare. Era o parodie de armată, în acest timp, circa optzeci de mii de dezertori sovietici cutreierau ţara, constituind un element turbulent care îngrozea populaţia.

Dinu Brătianu a declarat în Consiliul de Miniştri : "La Ştefăneşti, lângă mine, au fost împuşcaţi trei ruşi fiindcă se duceau să violeze fete".

Iuliu Maniu a făcut cunoscut lui Vişinski următoarele, referitor la situaţia din Moldova : " Deşi au trecut două luni de la semnarea armistiţiului şi deşi armistiţiul prevede ca administraţia românească să fie reinstalată în întreg teritoriul românesc , cu excepţia unei zone de 50-100 km în spatele frontului, în Moldova autorităţile române au putut doar parţial să o facă. Există cazuri când funcţionarii trimişi în Moldova fie că au fost obligaţi să se întoarcă înainte de a ajunge la destinaţie, fie că au fost împiedicaţi de autorităţile militare sovietice să-şi intre în atribuţii, în acelaşi timp s-au primit informaţii că în diferite regiuni din această provincie au fost operate unele deportări".

Jaful şi abuzurile se instalaseră peste tot. Cine se opunea era tratat drept fascist. Delaţiunea începuse să se extindă. Răzbunările erau la ordinea zilei. "Eliberatorii sovietici" încărcau şi cărau tot ce găseau. Totul li se cuvenea, totul era al lor!

Pentru a se face faţă cerinţelor nesăţioasei Rusii, s-a trecut la construirea unei căi ferate cu ecartament lărgit, pe liniile principale, între Ungheni-Buhăieşti şi Ungheni-Adjud, corespunzător ecartamentului liniilor ferate ruseşti.

Astfel, pe lângă bunurile noastre, începuseră să se scurgă, zi şi noapte, bunurile unei jumătăţi de Europă "eliberată". Toate căile ferate erau ticsite. Liniile secundare din Moldova erau paralizate. Garnituri de 50-60 de vagoane, închise sau platforme, se scurgeau prin Ghimeş-Palanca, înghesuindu-se pe Valea Trotuşului, ocupând liniile de garare din staţii. Trenurile erau însoţite de câte un vagon de clasă cu 8-10 ruşi înarmaţi, care asigurau transportul prăzii. Uneori, din cauza aglomeraţiei, staţionarea prin gări dura câteva zile. Atunci "eliberatorii" se năpusteau prin casele oamenilor, pe care le goleau de băutură, de mâncare şi de tot ce credeau că le este folositor.

Oamenii păgubiţi de pe traseu, de la Asău, Comăneşti, Dărmăneşti, Tîrgu Ocna, au început să reacţioneze. Aşa a luat fiinţă o primă formă de rezistentă şi de ripostă împotriva celui ce se dovedea a fi invadator. Se organizau câte 3-4 persoane şi doar îi auzeai: "Hai să-i pedepsim pe rusnaci".

La jaful făcut de ruşi se răspundea cu atac înarmat. Tinerii, mai ales, înarmaţi cu câte o daltă solidă şi un ciocan greu în servietă şi cu un pistol în buzunar, se strecurau în vagoane şi-n mersul trenului distrugeau tot ce se putea: aparate de precizie, ceasuri de control, glisiere, lanţuri de transmisie, într-un cuvânt scoteau din uz multe lucruri prădate din Europa Şi pornite pe drumul Rusiei. Trenurile erau încărcate cu de toate, lucruri vechi şi lucruri noi, luate de peste tot sub titlul de despăgubire de război: lighene, paturi, pălării, utilaje, roţi de bicicletă, cerneluri, suluri de hârtie, truse cu scule, veselă, covoare, scaune de tot felul, maşini de cusut, lustre, stofe, acordeoane, costume, rochii, lenjerie, fierăstraie, nasturi, frânghii, oboaie, coteţe cu găini, gâşte, porci, colivii cu canari, piane, tobe, pantofi, tablouri, maşini de tuns, toate aruncate de-a valma.

Au fost cazuri când oamenii decişi să riposteze au dat peste ruşi beţi. I-au dezarmat şi i-au bătut bine, drept pedeapsă pentru furturile săvârşite prin sate. Pe un rus, de exemplu, care se mai ţinea pe picioare, l-au obligat să ducă în spate butoiaşul de ţuică la locul de unde îl furase.

Şi în acest fel, lumea îşi procura arme şi grenade, pregătindu-se să se apere împotriva acestor creaturi sălbatice. Timp de doi ani, ruşii au furat tot ce le-a picat în mână.

România a ajuns de nerecunoscut. Neliniştea domnea peste tot, foametea-şi arăta colţii în Moldova. Tifosul, semnul cruntei mizerii, începuse să apară, iar "patrioţii" înarmaţi îşi făceau de cap sub oblăduirea "Comisiei Aliate de Control" care reprezenta de fapt numai Rusia. Ceilalţi "doi", reprezentanţii Angliei şi S.U.A., căutau sa nu-i supere pe noii democraţi ai Europei. Asistau la fărădelegile săvârşite în numele coaliţiei antihitleriste şi îşi spuneau părerea numai verbal, în scris o făceau către Washington şi Londra.

În această situaţie, Iuliu Maniu l-a întrebat pe Burton Barry, reprezentantul S.U.A, dacă America şi Anglia doreau ca România să devină o parte a Uniunii Sovietice, adăugind totodată că, dacă se intenţiona abandonarea ei, aveau obligaţia s-o spună.

Burton Barry, în raportul înaintat, spunea: "Departamentul ştie foarte bine că Maniu s-a distins ca un curajos campion al acţiunilor şi sentimentelor pro- aliate din România, chiar şi în zilele sumbre ale dictaturii. El are un număr de adepţi politici în ţară şi eu cred că respectul pe care-l au toţi românii pentru el umbreşte pe acela avut de oricare alt român.

Pentru ceea ce a fost el şi pentru ceea ce este, pare important ca el să fie ferit să alunece spre a împărtăşi convingerea generală că dizolvarea statului român este în curs în prezent. Având în vedere cele de mai sus, sunt de părere că orice mesaj de care Maniu ar putea lua cunoştinţă ar fi oportun".

Reprezentantul Angliei, viceamiralul Stevenson, relata că şi Regele se temea că poate fi dus în Rusia în orice moment.

Regina mamă i-a făcut remarca plină de demnitate:

"Ceea ce ţi se poate întâmpla cel mai rău este să fii pus la zid şi împuşcat, şi dacă aceasta se va întâmpla, îţi vei fi făcut, cel puţin, datoria faţă de ţară şi nimeni în lume nu poate face mai mult.

Poporului român însă i-a rămas ultimul cuvânt. Fiii lui se vor bate, pe viaţă şi pe moarte, cu ce vor avea: cu furci şi coase, cu grenade şi pistoale. Se vor bate pe străzi, pe uliţe, până şi în creierul munţilor.

Au murit cu arma în mină sau executaţi la zidul onoarei, dar n-au acceptat colaborarea cu duşmanii neamului.

Comuniştii erau huligani şi asasini

O parte din muncitori au fost scoşi din producţie; bine plătiţi şi constituiţi în echipe de şoc, ei cutreierau satele noaptea, în jeepuri provenite din ajutorul dat Rusiei pentru "eliberarea Europei". Asaltul se dădea mai ales asupra sudului Moldovei. Se încerca să se creeze o stare de anarhie în această regiune pentru a putea fi înghiţită mai uşor.

În acelaşi timp se urmărea formarea unei miliţii populare cu un efectiv de 100.000 de comunişti. Muncitorii scoşi din fabrici erau antrenaţi de instructori sovietici, sub acoperirea pompoasei denumiri de "apărare patriotică", şi formau o reţea ce acoperea întreaga ţară.

Starea haotică în care fusese adusă ţara este relatată de primul ministru de atunci, general de armată Nicolae Rădescu:

"Timp de trei luni, cât a durat guvernarea mea, trupele sovietice s-au dedat la jafuri şi omorârea oamenilor la întâmplare. In fiecare zi, eram obişnuit să primesc rapoarte asupra furturilor şi asasinatelor săvârşite timp de 24 de ore. Nici un membru sovietic al Comisiei Aliate de control, nici reprezentanţii diplomatici sovietici n-au luat în considerare numeroasele mele plângeri; în loc să se ia măsuri pentru a pune capăt terorii exercitate de trupele ruseşti, aceleaşi autorităţi sovietice pretindeau ca Ministerul de Interne să ordone executarea oricărui român care ar încerca să se apere în cazul că ar fi atacat de soldaţi ruşi. Paralel cu această teroare, membrii comunişti organizau, sub privirile binevoitoare ale autorităţilor sovietice, bande de huligani pe care ei înşişi le conduceau în atacurile împotriva autorităţilor... Trupele sovietice împiedicau armata română şi poliţia să impună respectarea legii. La Constanţa au fost instalate mitraliere în jurul cazărmii, şi comandantul sovietic de acolo a dat ordin ca armata şi forţele de poliţie să fie consemnate pentru a nu împiedica pe comunişti să ocupe prefectura.

Comuniştii au început să pună mâna pe sindicate şi să le transforme în masă de manevră în vederea instaurării dictaturii.

Pentru a exemplifica crearea acestei stări de anarhie, amintesc de situaţia de la întreprinderea Creditul Carbonifer din Comăneşti, care a dat un mare număr de huligani angajaţi de partidul comunist în vederea dezorganizării societăţii şi semănării groazei în lumea cinstită.

Înarmate cu săculeţe de 40-50 de cm lungime şi cu un diametru de 5 era, confecţionate din pânză tare şi pline cu nisip, echipele formate din 3-4 huligani - "muncitori", intrau noaptea în casele oamenilor şi începeau să-i bată cu aceste "arme", înlocuitoarele bastoanelor de cauciuc. Era o metodă de a nu lăsa urme, dar leziunile interne erau mult mai grave. Câte 4-5 echipe de acest fel terorizau peste noapte un întreg cartier.

Dezlănţuirea instinctelor animalice ale noilor membri ai partidului comunist se îndrepta mai ales asupra membrilor şi simpatizanţilor partidelor de opoziţie. Răzbunările sau denunţurile duceau la schingiuirea adversarilor personali sau ai regimului.

Împotriva acestor derbedei, ajutaţi de multe ori şi de ostaşi sovietici, oamenii au reacţionat şi mulţi au fost sancţionaţi. Aceşti huligani au devenit cadrele Siguranţei

Statului, după 6 martie 1945, care a luat ulterior numele de Securitate şi, în această situaţie oficială, au săvârşit fărădelegi ce nu se pot uita.

Văile Oituzului, Caşinului, Aslăului sau Tazlăului gemeau de durere.

Cele petrecute aici, ca de altfel pe tot cuprinsul ţării, vor genera mişcarea de rezistenţă. Veţi vedea că peste tot se vor găsi elemente hotărâte să riposteze şi să pedepsească pe cei vânduţi elementelor ruseşti.

Gemetele poporului român nu au fost însă auzite în lumea liberă.

Studenţii îşi spun cuvântul

Încă din primul trimestru al anului 1946, guvernul comunist a dovedit că nu are de gând să respecte angajamentele internaţionale. Conform hotărârii de la Moscova, reprezentanţii celor două partide de opoziţie, prezenţi în guvern, nu puteau face altceva decât să protesteze împotriva opresiunii, abuzurilor de tot felul şi a crimelor premeditate.

O lecţie dată guvernului a venit din partea studenţilor, care, cu ocazia zilei de 10 mai 1946, au manifestat pentru libertate, în toate centrele universitare.

La Bucureşti, guvernul a organizat sărbătoarea zilei Independenţei în Piaţa Victoriei.

Studenţii şi-au dat întâlnire la Statuia lui Mihai Viteazul, de unde s-au îndreptat spre Piaţa Palatului Regal, pentru a sublinia contribuţia Coroanei la actul de independenţă naţională din 1877. Regele nu şi-a făcut apariţia. Centrul Capitalei vuia de dorinţa de libertate, strigată din piepturile a mii de tineri.

Această studenţime, păstrătoare a tradiţiilor româneşti şi garanţia continuităţii peste veacuri a independenţei şi demnităţii naţionale, s-a îndreptat, prin strada Clemenceau, spre Piaţa Victoriei. Coloana era foarte mare şi creştea în spirit de înfrăţire cu populaţia, care arunca flori şi se ataşa trup şi suflet manifestaţiei ce treptat, treptat a prins conturul unei demonstraţii de masă.

Spre a se evita o ciocnire cu "patrioţii" regimului comunist, studenţii s-au îndreptat spre Statuia Aviatorilor, de unde, alergând, au pornit în direcţia tribunei oficiale, trecând peste maşinile care încercau să bareze drumul.

Şoseaua Jianu vuia de strigătul: "Libertate pentru ţara subjugată". Nimeni şi nimic n-a mai putut opri această masă de oameni pusă în mişcare de un singur cuvânt: "Libertate".

Ajunsă în faţa tribunei, mulţimea s-a oprit, strigând o lozincă ce a făcut să se înnegrească feţele membrilor guvernului: "Jos guvernul Groza!".

Regele Minai a asistat la scena penibilă în care se găsea guvernul şi a plecat la Palat.

Cei din tribună nu puteau să dispară prea repede. Protocolul îi ţinea pe loc, în timp ce urechile li se împuiaseră cu cuvântul "Libertate" dorită de o ţară întreagă.

Odată tribuna golită, studenţii au plecat din nou spre Palat. Dar şi Siguranţa, dezmeticindu-se, a pornit la vînătoare arestând pe cine găsea şi putea. Ministrul de Interne a hotărât ca studenţimea naţional-ţărănistă să fie făcută răspunzătoare de această manifestaţie antiguvernamentală. Pe data de 18 mai a fost emis un mandat de arestare împotriva mea, a doctorului Marcel Rădulescu, a lui Victor Novac, de la Academia Comercială, şi Vladimir Mihail, de la Facultatea de Drept, socotiţi ca organizatori. Cei peste 20 de tineri arestaţi au suferit chinuri îngrozitoare. Fiind informaţi de ce se întâmplă cu cei arestaţi şi cercul strângându-se în jurul nostru, am fost nevoiţi să luăm calea codrului. Pe data de 22 iunie s-a publicat sentinţa prin care eram condamnaţi la câte doi ani de închisoare.

Masivul Piatra Craiului ne-a servit drept prim adăpost. Aici am mângâiat puşca-mitralieră Beretta şi am mînuit Parabellumul, Steyerul, Browningul sau bijuteria Walter. Ele ne dădeau un plus de siguranţă şi cu ele ne procuram vânatul de care aveam nevoie. Aici, în ţara de piatră, ne-am amenajat pitoreasca ascunzătoare "Cabana Ascunsă" de pe spinarea Gălbenoasei, loc ce-şi merita pe drept cuvânt numele. Tot prin aceste ţinuturi am depistat şi câteva mii de peşteri necesare ca rezerve, temporare. Aici am trăit ascunşi în cele două zile de aplicaţii ale Şcolii de subofiţeri de jandarmi. Acest colţ minunat al naturii l-am răscolit în toate sensurile, pentru a-i pătrunde toate intimităţile. Cercetarea poziţiilor din jurul prăpăstiilor, cabanelor Admira şi SKV, precum şi din jurul grotelor

Turnurilor, ne scosese la iveală o serie de noutăţi în folosirea terenului, cât şi în depistarea locurilor prielnice vânatului.

De aici descindeam în campania electorală cu alte identităţi. Unul se numea Chindriş, din Maramureş, altul Vasilescu, din Prahova, iar în mine se îngemănau Jean Dumitraşcu din Constanţa şi Eugen Radeş din Braşov. Bineînţeles că toate actele erau complete, inclusiv livrete militare sau certificate de naştere cu sigiliile şi semnăturile oficiale ale celor care le eliberaseră. Personal, un rând de acte îl aveam asupra mea, iar altul, de schimb, la Bucureşti.

Pe aceste meleaguri au mai trecut şi alţi fugăriţi care au găsit adăpost şi ajutor. Dar, ca peste tot, şi aici s-a găsit o iudă care a denunţat. Fusese adus de Puiu Beldeanu. Desigur, acesta nu-şi dăduse seama că avea de a face cu un neom. In iulie 1947, jandarmi străini de această regiune au reuşit să aresteze trei persoane şi să distrugă unele obiective ce fuseseră amenajate.

A rămas de pomină scena identificării lui Chindriş la Ministerul de Interne, după arestare. Anchetatorul l-a întrebat:

-Cum te cheamă ?

-Chindriş, răspunde sigur de el (doar avea şi acte!).

-Nu e adevărat, minţi, nu te cheamă aşa.

-Ba Chindriş mă cheamă, doar aveţi şi actele.

-Nu te cheamă Chindriş, cum nu mă cheamă pe mine Popescu. Minţi din nou, vrei să-ţi spun eu cum te cheamă ?

- Spune, răspunse Chindriş plin de el.

-Te cheamă Victor Novac.

-Dar pe tine cum te cheamă ? întrebă revoltat Chindriş

- Pe mine mă cheamă Bulz.

- Păi dacă pe tine te cheamă Bulz, atunci şi pe mine mă cheamă Victor Novac" ...

De abia atunci şi-a dat seama că iuda ii spusese numele adevărat, doar trăise cu el în munţi peste şase luni, iar Bulz, călăul Bulz, ne fusese coleg de cămin şi de facultate, ceva mai mare ca vârstă.

Ordinele Ministerului de Interne din anul 1946 deveniseră drastice. Opoziţia trebuia împiedicată cu orice preţ să-şi desfăşoare campania electorală. Elementele active urmau să fie lichidate. Depistarea acestora se făcea cu ajutorul agenţilor infiltraţi în rândurile partidelor de opoziţie. Pentru ilustrare prezentăm două documente strict secrete ale Partidului Comunist:

I. Partidul Comunist Român. Secretariatul General N r. 3/456 S.S.

Către responsabilul de...

Trebuie să luaţi măsurile necesare pentru extinderea propagandei aşa cum a fost decisă de P.C.R.

1. Şefii de echipă care au fost infiltraţi în grupările reacţionare urmează să-şi intensifice activitatea provocând disensiuni printre membrii partidelor de opoziţie: Maniu, Brătianu, Titel Petrescu.

2. Totdeauna trebuie să răspândească suspiciunea printre membrii reacţiunii şi să raporteze săptămânal sciziunile obţinute.

3. Munca trebuie îndeplinită de aşa natură ca să împiedice descoperirea membrilor infiltraţi, dar dacă sunt descoperiţi, un atac viguros trebuie dus prin presă contra membrilor influenţi ai reacţiunii.

Secretari generali: ss. Gh. Gheorghiu-Dej, Vasile Luca

II. Motto: Nu trebuie permis nici unui reacţionar să închidă calea P.C.R.

Comitetul Central P.C.R.

Strict confidenţial Nr.4.573/23.11.1946

Secretarilor responsabili ai P.C.R. din regiunea...

Urmare a deciziei Comitetului Central al P.C.R. de a constitui o gardă înarmată, de încredere, vă informăm prin prezenta de planul pe care trebuie să-l executaţi cu minuţiozitate:

1. Garda înarmată, de încredere, trebuie să fie recrutată din membrii de încredere ai Tineretului Comunist, care să îndeplinească următoarele condiţii:

a. De preferinţă necăsătorit;
b. Să aibă serviciul militar satisfăcut şi cunoştinţă perfectă a folosirii armamentului greu de. infanterie;
c. Să fi dat dovadă că este un om de încredere;
d. Să fie gata să îndeplinească orice misiune.

2. Garda înarmată trebuie să fie la dispoziţia partidului, dar pentru a preveni protestele reacţiunii, trebuie ţinut cont de următoarele reguli:
a. Pentru un scurt timp poliţia se va abţine de la orice activitate de securitate permiţând hoţilor să fure bunurile cetăţenilor,
b. Lumina străzilor trebuie neglijată în aşa fel ca cetăţenii să ceară întăriri poliţieneşti pentru a face faţă hoţilor, în acest scop trebuie să luaţi măsuri necesare incitând presa locală să ceară constituirea de gărzi înarmate;
c. Aceste gărzi trebuie formate ţinând cont de prevederile paragrafului menţionat mai sus şi trebuie să acţioneze numai în interesul partidului;
d. Trebuie sa se înarmeze un număr cât mai mare de muncitori care vor fi folosiţi la timpul potrivit pentru interesul partidului;
e. Odată constituită garda înarmată, ne veţi trimite listele aderenţilor pentru a autoriza atât dispoziţiunile pentru garda muncitorească, ce pot fi aduse la cunoştinţa populaţiei, cât şi cele confidenţiale privind garda de siguranţă.
Secretar general: ss. Gh. Gheorghiu-Dej

Sumanele negre

După confiscarea puterii politice de către un număr foarte mic de politicieni români, care au acceptat să devină agenţi ai intereselor ruseşti sub masca unui front naţional democrat condus de comunişti, şi după acea ruşinoasă zi când Vîşinski a bătut cu pumnul în masă şi a trântit uşa încăperii unde fusese primit de Rege, s-a văzut clar intenţia Uniunii Sovietice de a transforma ţara noastră într- o "gubernie[1]" a Kremlinului.

Eforturile adevăraţilor reprezentanţi ai poporului român s-au înmulţit în scopul informării responsabililor anglo-americani despre adevărata situaţie creată după "eliberarea popoarelor" de sub o dictatură şi acceptarea trecerii lor sub o alta.

Partidul Naţional Ţărănesc, sub conducerea lui Iuliu Maniu, şi cel Naţional Liberal, prezidat de Dinu Brătianu, au făcut front comun în faţa abuzurilor crescânde ale comuniştilor, care se materializau în crime săvârşite în plină zi pentru a intimida populaţia.

Faptul că la 8 noiembrie 1945 s-a tras din Ministerul de Interne în populaţia Capitalei, care cerea libertate şi-şi ovaţiona Regele, era cunoscut de reprezentanţii străini şi probat cu fotografii. S-a constatat că în faţa celor ce foloseau mitralierele au apărut imediat cordoanele ruseşti, cu alte mitraliere, pentru a apăra pe criminalii din jurul lui Teohari Georgescu.

Cam în acelaşi timp, generalul Aurel Aldea, fost ministru de Interne, s-a gândit la un Comandament restrâns, de 4-5 persoane, ca un nucleu al unei Mişcări Naţionale de Rezistenţă. Acest nucleu urma să îmbine punctele de vedere ale partidelor politice cu adevărat reprezentative şi necesitatea pregătirii unei riposte la ingerinţele sovietice exercitate prin trupele de şoc comuniste, care se înmulţeau şi se extindeau pe întreg teritoriul.

Pentru aceasta, în cursul lunii martie 1946, într-o clădire din strada Dinicu Golescu a avut loc o discuţie între generalul Aurel Aldea şi George Kintescu, fost director general al Serviciilor Secrete ale Armatei. Cu această ocazie s-a citit un fel de proiect de organizare a unei mişcări de rezistenţă, care prevedea împărţirea ţării pe zone de acţiune.

Se preconiza ca din Comandamentul restrâns să facă parte ofiţeri de specialitate, un civil specialist în probleme de informaţii şi un observator cu legături în străinătate, unde se aflau Grigore Niculescu-Buzesti, Constantin Vişoianu şi Alexandru Creţeanu, împuterniciţi din partea celor trei partide de opoziţie cu prezentarea situaţiei reale din ţară, în faţa străinătăţii.

Discuţiile în legătură cu necesitatea creării mişcării de rezistenţă izvorau şi dintr-un alt motiv: deşi anglo-americanii obţinuseră la Conferinţa de la Moscova numirea câte unui reprezentant al Partidului Naţional Ţărănesc şi Partidului Naţional Liberal în guvern, acest lucru nu a dat rezultate. Prezenţa lor a fost sortită eşecului deoarece

guvernul instaurat de Kremlin la Bucureşti s-a dovedit, în continuare, a fi un guvern al terorii, care urmărea (prin vărsări de sâinge) să înspăimânte şi să înăbuşe orice manifestare de libertate. Faptele au dovedit-o la Tîrgovişte, la Bucureşti (cu ocazia zilei de 10 mai), la Craiova (Pădurea Bucovăţ), la Piteşti (pe sălile Tribunalului) etc.

In paralel, la Bistriţa - Năsăud, sub numele pădurarului Ion Mureşanu se ascundea Gavrilă Olteanu, fostul conducător al Gărzilor Iuliu Maniu, care încerca să creeze o organizaţie denumită "Sumanele Negre". Această problemă a fost discutată întâmplător cu ocazia Congresului Partidului Naţional Ţărănesc din acest judeţ. Din partea conducerii Partidului au fost prezenţi: Ilie Lazăr şi fraţii Caius Pop, Cornel Pop, Leonid Pop şi Marius Pop. De asemenea, a participat şi Hamilton, un american, observator al abuzurilor guvernului pro-comunist care nu respecta angajamentele luate pentru garantarea libertăţii în campania electorală.

La Vatra Dornei, pe data de 1 mai 1946, în casa avocatului Octavian Fedorciuc, vicepreşedintele Partidului Naţional Ţărănesc din judeţul Cîmpulung Moldovenesc, unde se găsea locotenentul american Bill Hamilton cu interpretul Theodor Manicatide, şi-au făcut apariţia studenţii Dumitru Steanţă şi Nicolae Paleacu, sub numele conspirative de Oprea şi respectiv Moldoveanu, ambii foşti participanţi în Gărzile Iuliu Maniu. Despre această întâlnire a aflat şi Ministerul de Interne, care urmărea să scoată din arena politică cât mai mai mulţi fruntaşi de elită ai Partidului Naţional Ţărănesc, dacă nu reuşea să compromită chiar partidul, declarându-l iniţiator al unor organizaţii paramilitare. Dumitru Steanţă încearcă de trei ori, între 5 şi 27 iulie 1946, să ajungă la Iuliu Maniu pentru a discuta această problema. Preşediatele P.N.Ţ. nu i-a acordat nici o consideraţie, cu toate că venise o dată cu o doamnă din partea lui Gavril Olteanu, iar altă dată cu o scrisoare tot din partea lui. De fapt, curând s-a dovedit că cei doi tineri, Steanţă şi Paleacu, reprezentau interesele Siguranţei şi erau folosiţi ca momeală.

In cursul acestei luni, Gavrilă Olteanu a fost arestat în vederea înscenării unui proces politic pentru discreditarea partidelor de opoziţie în faţa străinătăţii, înaintea alegerilor fixate pentru 19 noiembrie 1946. La puţin timp după arestare, Gavrilă Olteanu s-a sinucis într-o celulă din Ministerul de Interne, luând o fiolă de stricnină, îşi dăduse seama de angrenajul în care fusese târât.

Pe Ilie Lazăr (Tribunul Maramureşului) au reuşit să-l lege de procesul ce se urzea pe două căi: printr-o întâlnire pe care Smaranda Brăescu i-a facilitat-o cu căpitanul paraşutist Mihai Tanţu, la dorinţa acestuia din urmă, şi prin alta, cu generalul Aurel Aldea, mijlocită la iniţiativa locotenent- colonelului Eugen Plesnilă.

Dar pentru începerea unui proces cu scopul dorit de comunişti şi cu nume de suprafaţă politică a fost necesar ca un grup de ofiţeri de la Regimentul de Gardă din Sinaia să fie învinuiţi că ascunseseră armament pentru conservare, zidindu-l în peşteri.

In grupul militar au fost incluşi următorii: generalii Aurel Aldea, fost ministru de Interne şi Constantin Eftimiu, fost ministru al Economiei naţionale, care, într-un memoriu adresat străinătăţii, arăta că în doi ani România plătise de trei ori despăgubirea impusă prin armistiţiu; colonelul Al. Evolceanu, locotenent-coloneii Eugen Plesnilă, Dumitru Sorescu (din Craiova) şi Constantinescu; maiorii Brezeanu şi Gertner; căpitanii Mircea Criveanu, Cochinos, Mantu (paraşutist), Victor Sasu, Victor Toma (preot) şi Mihai Tanţu (paraşutist); locotenenţii V. Ciofan şi Mircea Holban; N. Alexandrescu, I. Alexandrescu, N. Chisălicescu.

Latura politică, cea care constituia obiectul procesului, a fost aranjată prin implicarea reprezentanţilor Partidului Naţional Ţărănesc: llie Lazăr (fost ministru), Roşca Mălin, Cornel Pop, Marius Pop, avocat Octavian Fedortiucţ; din partea Partidului Naţional Liberal au fost implicaţi: Mihail Fărcăşanu şi Vintilă V.I.Brătianu, ambii reuşind însă să părăsească ţara.

Pentru a face impresie în opinia publică, printre personalităţile condamnate au fost: generalul Nicolae Rădescu, fost preşedinte al Consiliului de Miniştri, Vaier Pop, fost ministru, amiralul Horia Măcelaru şi alţii.

Ancheta nu a reuşit, cu toate presiunile făcute, să descopere fapte cu caracter militar şi atunci a înscenat un proces cu caracter politic. Sentinţa s-a pronunţat la ora trei noaptea, pe data de 19 noiembrie 1946, dată la care aveau loc alegerile, iar condamnările au fost majorate faţă de cele publicate în presă, pentru că "acuzaţii nu au fost înţelegători", adică nu şi-au însuşit acuzaţiile mincinoase ale anchetei şi au refuzat

propunerile compromiţătoare făcute fiecăruia în parte de Emil Bodnăraş, în tribunal, înainte ca ei să depună mărturie.

Dar faptul că regimul comunist n-a reuşit să descopere un complot nu înseamnă că românii nu erau preocupaţi şi interesaţi de înlăturarea dictaturii impuse ţării.

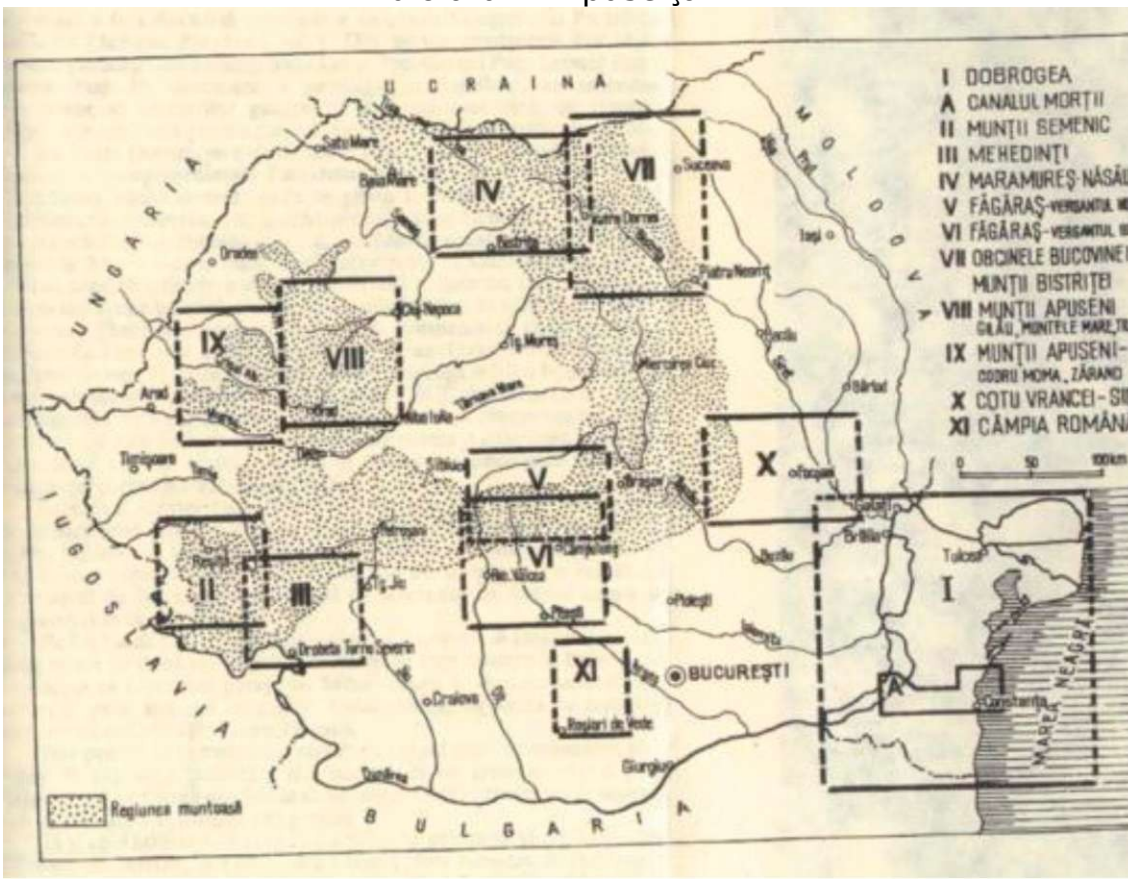

ÎNCERCAREA DE COORDONARE A UNEI MIŞCĂRI DE REZISTENŢĂ NAŢIONALĂ

În timp ce unii reprezentanţi străini socoteau că alegerile vor fi pierdute din cauza ingerinţelor Moscovei prin agenţii ei comunişti din România, între 18 şi 30 septembrie 1946 câţiva funcţionari ai Ministerului de Externe: Victor Rădulescu - Pogoneanu, Grigore Niculescu - Buaeşti, Ion Mocsonyi- Stîrcea şi ofiţerii americani Halle şi Bill Hamilton au întocmit un Memorandum prin care se prevedea crearea unui comitet politic, a unuia militar şi a altuia de coordonare, pentru a se acţiona împotriva fărădelegilor comuniste.

Urma ca toate comitetele de tineret active în campania electorală să se pregătească pentru vremurile de clandestinitate ce se întrevedeau.

Grigore Niculescu-Buzeşti a propus ca scheletul acestei organizaţii să fie constituit de Partidul Naţional Ţărănesc, al cărui tineret se angajase într-o luptă organizată şi hotărâtă. Specialiştii au susţinut ca accentul să se pună pe cadrele tinere din armată, care erau în legătură permanentă cu masa ostaşilor şi aveau cunoştinţe privind lupta combinată cu diferite arme. Se mai prevedea o coordonare intre statele vecine şi chiar instruirea unor elemente in cadrul unor cursuri speciale.În caz de declanşare a unui război, urma ca ordinele să vină din exterior, în timp ce în ţară va fi doar un comitet restrâns de trei - patru persoane.Dar totul a rămas pe hârtie şi documentul a ajuns in ghearele Securităţii. Numai Grigore Niculescu-Buzeşti a reuşit să plece în străinătate, evitând arestarea.

Trotiliştii

Sub această denumire, de trotilişti, au fost arestaţi, în noaptea de 1 spre 2 decembrie 1947, peste 200 de tineri naţional-ţărănişti dintre care menţionăm: Diaconescu Ion, Puiu Ion, Adamescu N., Macarie Sergiu, Martin Nicolae, Nicolae Virgil, Adel Mircea, Bîclea Gh., Berindei Ion, Ciato Mircea, Dumitrescu Alex., Dumitrescu llie, Dragomir Alex., Evolceanu Nicolae, Grasu Ion, Ionescu Nieolae-Galbeni, Nedelcu Gheorghe, Nistorescu Mircea, Oanţă Nicolae, Petreanu Nicolae, Şerămăt

Constantin, Tricorache Ecaterin, Tompea Ghiţă, Turcu Nicolae, Tomaziu Nicolae, Florescu Gică, Rădulescu Ion. Aceşti tineri erau organizaţi pentru a acţiona şi protesta împotriva arestărilor succesive ale opozanţilor şi fruntaşilor politici din Partidul Naţional Ţărănesc.

Cu ocazia procesului lui Iuliu Maniu, s-a recurs la împrăştierea de manifeste cu ajutorul unor cutii aruncate în aer cu exploziv. Astfel de acţiuni au avut loc în Obor, la Gara de Est, în Piaţa Naţiunii şi la Statuia Brătianu.

Hotărârea de continuare a activităţii fusese luată imediat după dizolvarea Partidului Naţional Ţărănesc. Un grup de acţiune, din care făceau parte Alexandru Bratu, Sergiu Macarie, Nicolae Adamescu, Ion Diaconescu şi Ion Puiu, s-a întâlnit pe strada Fabrica de Chibrituri şi a trecut la pregătirea activităţii în clandestinitate. De fapt, o măsură în acest sens fusese luată imediat după alegerile din 19 noiembrie 1946, când activitatea tineretului universitar se desfăşura pe grupe, în toată Capitala, pentru a evita urmăririle Siguranţei Statului.

Arestările "trolilistilor" s-au putut face ca urmare a infiltrărilor poliţiei prin fraţii Stejărel şi Paul Sava, care lucrau mână în mână cu Alexandru Drăgulănescu.

Cu ocazia arestărilor, s-a descoperit şi trotilul ce urma să fie folosit şi în alte împrejurări.

Printre cei arestaţi şi condamnaţi s-au numărat: Alexandru Bratu, la 25 de ani (în contumacie); Ion Puiu, la 20 de ani; Ion Diaconescu şi Nicolae Adamescu, la câte 15 ani; Nicolae Evolceanu, la 15 ani (în contumacie); Nicolae Martin, la 8 ani.

Pregătiri pentru plecarea in munţi

Imediat după lovitura din 17 august 1947, când au fost ridicaţi 15 milioane de lei (stabilizaţi) de la casieria centrală a Gării de Nord, grupul care a acţionat a trecut la procurarea a tot felul de arme ce le puteau găsi, în special pistoale de buzunar.

Situaţia în ţară se înrăutăţise după arestarea fruntaşilor naţional-ţărănişti, iar arestările continuau zi şi noapte. Libertatea fusese sugrumată şi partidele politice fuseseră dizolvate sau reduse la tăcere.

Un grup de tineri, elevi şi studenţi, au început antrenamentul de tragere la ţintă, la Ciorogirla, sub conducerea lui Ionuţ Stoica şi Nelu Jijie, ambii legionari şi studenţi la Politehnica din Bucureşti. Ceilalţi erau în majoritate elevi: Nelu Dumitru-Dumitrescu, pilot al aviaţiei civile, Costel Lazăr, Nelu Moldovan, Bobi Munteanu, Puiu Munteanu, Sandu Popa şi încă vreo doi-trei elevi. Până la Cîorogîrla se mergea în marş, iar luminarea aprinsă servea drept ţintă.

Ionuţ Stoica era motorul acestei acţiuni. Totul părea că se desfăşoară normal, până la sfârşitul anului 1948. Acest grup reuşise să procure planurile subterane ale cablurilor telefonice, prima grijă într-o acţiune de răsturnare a unui regim, pentru a-i paraliza legăturile.

În acelaşi timp, Ionuţ Stoica urmărea să regăsească legături în Munţii Făgăraş şi Bucegi, în eventualitatea retragerii din Bucureşti şi pregătirii în continuare a unor elemente noi. în Capitală începuseră să circule manifeste prin care se arătau abuzurile regimului comunist şi se protesta împotriva arestărilor şi condamnărilor. Prin cutiile poştale şi prin curţi se răspândeau mii de manifeste.

În ajunul Crăciunului din 1948, Ionuţ Stoica şi Mişu Iliescu au făcut o deplasare la munte. Nelu Dumitrescu i-a condus cu maşina şi, în calitate de preşedinte al Clubului Aviatic P.T.T., i-a găzduit la Predeal, la vila Telecomunicaţiilor, în continuare au mers cu

trenul la Braşov. De aici li s-a luat însă urma. Au reuşit totuşi să scape şi au ajuns înapoi la Bucureşti.

Cu toate măsurile de precauţie, Ionuţ Stoica a fost încolţit în cartierul Grand. La mijloc era tot o trădare. A încercat să se salveze. Fiind urmărit, a deschis focul. Pe data de 30 ianuarie 1949, Ionuţ Stoica a murit în lupta cu securiştii.

După două zile a fost arestat Mişu Iliescu, la care s-a găsit agenda cu toate întâlnirile programate de Ionuţ Stoica şi la aceste întâlniri s-au prezentat, bineînţeles, securiştii.

La cimitir, imediat după înmormântarea lui Ionuţ Stoica, s-au operat arestări. Interogatoriile au fost dure, peste 50 de persoane au cunoscut barbaria anchetatorilor. Cu această ocazie au fost descoperiţi şi o parte din banii ridicaţi de la C.F.R. O altă parte din ei fusese investită în unele imobile, pentru a nu se devaloriza. Se vor pronunţa trei condamnări la moarte: Şerban Secu, Spiru Obreja şi Florescu. Din cauza schingiuirilor va muri şi Nelu Jijie.DOBROGEA

Dobrogea, o provincie ancestrală, populată de ţărani sârguincioşi printre care mulţi români din Macedonia, a cunoscut o cruntă teroare, dezlănţuită mai întâi de Victor Dusa şi Vasile Vîlcu, însărcinaţi de Partidul Comunist cu colectivizarea pământurilor. Acestor semănători de teroare li s-au adăugat: Doicaru, devenit şef al Securităţii, şi Nicolae Ceauşescu, călăul de mai târziu al naţiunii, pe atunci delegat cu activizarea colectivizării acestei regiuni desemnată de a fi prima care să cunoască "fericirea comunistă". Cum s-a procedat ?

S-au numit primari noi, recrutaţi din scursorile satelor, iar jandarmeria a făcut un joc murdar. Au curs lacrimi şi s-a vărsat sânge.

Pădurile Babadagului, de-a lungul Slavei, de la Ceamurlia şi până la izvoarele din Casimcea, sau cutremurat în 1947 de jalea ţăranilor umiliţi şi ameninţaţi in însăşi existenţa lor şi a familiilor lor. În vara anului 1947, cei arestaţi în păduri erau supuşi interogatoriilor, unii la Ministerul de Interne din Bucureşti, alţii la Constanţa. Populaţia judeţelor Tulcea şi Constanţa începuse să reacţioneze la opresiune. Jandarmii îi arestau pe ţăranii care refuzau să-şi predea recoltele.

În vara respectivă a fost adus la Bucureşti, pentru a fi anchetat de miliţie, un legionar de origine macedo-română, Gogu Puiu, revenit din Germania cu câţiva oameni, printre care Eugen Teodorescu din Constanţa. La începutul lui 1948, Gogu Puiu este eliberat de Curtea Marţială din Bucureşti, situată pe strada Uranus, după o întâlnire cu anumiţi şefi politici ai Partidului Comunist.

În luna martie a luat fiinţă grupul de rezistenţă din pădurea Babadag, care s-a constituit în urma discuţiilor ce au avut loc în comuna Panduru şi la care au participat: Gogu Puiu, Garofil Gheorghe, Piştalu Stere, Gogu Minai, Moceanu Gheorghe, Manafu Gheorghe, Zoricu lancu, Pirnea lancu şi profesor Florian.

Organizarea s-a făcut pe grupe de câte trei persoane, păstrându-se un secret absolut, şi s-a extins atât în judeţul Tulcea, cât şi în judeţul Constanţa.

Gogu Puiu se deplasa între cele două judeţe, mai ales că s-a căsătorit la Cobadin, lângă Viişoara, unde era un puternic centru al macedonenilor care luaseră locul nemţilor plecaţi în Germania.

Pentru a ne da seama de gravitatea situaţiei care domnea la începutul anului 1949 în regiunea celebrelor păduri de la Babadag, trebuie subliniat faptul că după arestarea şi deportarea din 3-5 martie 1949 a proprietarilor cu mai mult de 50 de hectare, s-a decis colectivizarea întregii suprafeţe agricole a ţării, începând cu Dobrogea. Comuna aleasă pentru a face experienţă a fost Ioan Corvin, situată pe şoseaua naţională Constanţa-Silistra, la mijlocul drumului Cobadin-Silistra. Această comună era celebră pentru grădinile sale de legume şi s-a găsit un învăţător de joasă speţă, un anume Chiru Marin, de ascendenţă bulgară, rudă cu călăul Vasile Vîlcu, şi el tot bulgar, care s-a angajat să execute ordinele comuniştilor de a distruge ţărănimea. După ce l-a îndepărtat pe preotul Manea Panait şi a arestat câţiva ţărani, el a decis colectivizarea, începutul a fost dificil, dar aceasta nu l-a împiedicat pe Nicolae Ceauşescu să-l considere încurajator, cazul de la Ioan Corvin, pentru generalizarea colectivizării în toată Dobrogea, unde a început să curgă sânge.

Cu sprijinul armatei, ca la război, şi cu securiştii în spatele său, a pornit campania de sclavizare a Dobrogei. Şi, judeţul Tulcea a fost colectivizat. Dar cum?

Satele din regiune: Ciucurova, Mihai Viteazu, Visterna, Cemen, Baspunar, Slava, Stejaru, Panduru, Baia, Fântânile, Sarighiol şi Zebril au fost cutreierate în lung şi în lat de jandarmi, aducând oamenii la disperare. Acei care refuzau să cedeze erau nevoiţi să se refugieze în pădurile de la Babadag. Aici, în mare parte, ţăranii înarmaţi au opus rezistenţă. S-au produs ciocniri sângeroase. Se povesteşte că, în timpul confruntărilor,

Florica Bagsadar, sora lui Ciumeti, membru marcant al P.C.R., a fost trimisă la faţa locului, cu fostul prefect de Tulcea, un anume Gioga, pentru a discuta cu macedonenii şi a le promite măsuri de proiecţie. Dar în timpul tratativelor a intervenit Securitatea şi a făcut arestări.

Un prim incident avusese loc prin luna mai 1949, când intr-o seară, pe la orele 23-24, grupul partizanilor format din Gogu Puiu, Giuvea, Garofil Gheorghe, Beca şi Cioşca se îndreptau din comuna Panduru spre comuna Baia. Soldaţii din patrulă au fost somaţi şi arestaţi. Constatându-se că erau de la Postul de Jandarmi Baia, condus de plutonierul Cenuşe care-i aprovizionase cu arme şi muniţie, li s-a dat drumul, iar a doua zi Garofil Gheorghe a aranjat cu plutonierul ca să liniştească, pe soldaţi să nu mai facă raport. Mai târziu plutonierul Cenuşe a fost condamnat şi, ridicat de la Gherla, a fost executat aproape de Timişoara, pe perioada 4-6 aprilie 1950, în vestitul tren al morţii.

În luptele din pădurea Babadag, din iunie 1949, Fudulea Micea a fost ucis în tranşee, iar fratele lui, Fudulea Cuşa, şi Grasu Stere au fost arestaţi şi condamnaţi la moarte de Tribunalul Militar Constanţa.

Securitatea, lucra intens şi căuta să-şi infiltreze informatori în rândul partizanilor. Astfel, în luna mai 1949 a fost descoperit Corneliu Oţelea, care căuta prin Hapa să intre în mijlocul lor. A fost prins la marginea comunei Panduru, şi Garofil Gheorghe l-a convins pe Gogu Puiu să l lase în viaţă.

Strângându-se cercul în jurul lor, la începutul lunii iulie, s-au împărţit in două grupe. Unii au plecat prin Gălbioru, spre a ieşi din încercuire, şi la Sarei, fiind urmăriţi de Securitate, au fost arestaţi: Giuvea lancu, Beca şi Ciocia.

Gogu Puiu cu alţii s-au îndreptat spre Cobadin unde urma să aibă loc căsătoria religioasă a acestuia. Acolo a căutat să discute cu macedonenii din regiune un plan de acţiune. Dar Securitatea a înconjurat satul şi casa lui Radu Fieraru, în care se găsea adăpostit. Tot acolo se găsea ascuns în pod Dică Petre, care făcea legătura între grupele din nord şi din sud. Gogu Puiu s-a trezit din somn şi, la somaţia de a se preda, a deschis focul. Securitatea a aruncat pe fereastră o grenadă care n-a explodat şi imediat Gogu Puiu a luat-o şi a aruncat-o, omorând un securist. A reuşit să sară pe fereastră şi să fugă spre marginea satului. O parte din locuitori s-au refugiat într-o plantaţie de arbori, înspre comuna Viişoara.

Trupele Securităţii şi tractoriştii de la I.A.S. l-au încolţit pe Gogu lângă o şură de paie. După ce a folosit muniţia ce o avea şi nemaiavând nici o şansă de scăpare, Gogu Puiu a făcut să explodeze ultima grenadă şi s-aruncat pe ea, fiindu-i distrusă astfel partea stingă a trupului.

S-au produs numeroase arestări pe tot teritoriul Dobrogei.

Printre cei din Cobadin s-au numărat: Filip Gheorghe, Radu Fierar gazda din momentul asaltului Securităţii, preotul Ionescu şi alţii.

Ceamurlia de Jos a fost răscolită şi zeci de ţărani au luat drumul închisorilor, printre ei: Gima Enache, Gima Stere, Gioga Stere, Stere, Mătărangă Nicolae care a fost rănit în luptă la Babadag.

Din comuna Cameria au fost prinşi: Loliu Gheorghe, Econon Dumitru, Gheaşu şi alţii.

Din comuna Beidaut au trecut prin închisoare: Gogu Alexandru Jianu Tudor, Caracostea Dimcea şi alţii.

Din comuna Cotelia au fost arestaţi: Ghindiş Gheorghe, Tudorache Bebe şi alţii.

Din comuna Sinoe printre cei arestaţi s-au numărat: Vlahbei Dine Gioga, avocat Hristu şi alţii.

În oraşul Tulcea a existat un grup format din: Constantinescu (avocat), Mircea Aslan (avocat), Stratulat (profesor de istorie), un grup de 12 elevi cu Gîndca, fraţii Gheorghe şi Dinu Iorgulescu, şi alţii.

În noaptea de 29/30 iulie 1949, a fost arestat şi împuşcat la margine satului Arau Gioga, din comuna Panduru, şi tot atunci a fost ucis Pulp din satul Sarighiol.

Printre arestaţii din comuna Baia se numărau: Afgante, Anagnost Iane, plutonierul major Cenuşe, iar din comuna Gălbioru au fost prinşi Rădulescu Gheorghe, Bazac Nicolae, Oancea Nicolae, zis Boeru, şi mulţi alţii.

Numărul celor ce-au luat drumul închisorilor, legaţi de pădure Babadag, s-a numărat cu miile.

Printre ei se mai numără trei fraţi Vîlcu din Pantelimon, Dragor din Ciocîrlia, Nicolae Cocoş, Gheorghe Beiu.

Tribunalul Militar Constanţa s-a transformat într-o fabrică de procese, în care veneau, schilodiţi de la Securitate, bieţii oameni ce încercaseră să-şi apere proprietatea şi dreptul de a trăi liberi.

De la închisoarea din Constanţa a evadat Grosu Stere, care în poartă a fost împuşcat de sentinelă, şi Fudulea Cuşa care a luat calea codrului unde s-a întâlnit cu Stere Alexe. Acesta din urmă a fost prins viu mai târziu şi, după condamnarea pe viaţă, a murit in temniţa Aiudului. Fudulea Cuşa a dispărut şi nu se mai ştie nimic despre el.

Giuvea Iancu, Beca, Ciocia, Hapa, Haşoti şi alţi condamnaţi la moarte au fost executaţi.

Garofil Gheorghe, dintre organizatori, a fost prins în iulie 1949: condamnat la 10 ani muncă silnică şi, la expirare, i s-au mai dat alţi 5; condamnare administrativă. A trecut prin Tulcea, Constanţa, Gherla, Peninsula, Baia Sprie, Aiud, până în 1964. Fratele lui, Garofil Dimcea, care reuşise să fugă, a fost prins la Triest şi, dat înapoi de sârbi, a avut o soartă tragică. Condamnat, a trecut prin Gherla unde în decembrie 1950 a fost omorât, se zice de către grupul de studenţi reeducaţi, vorbindu-se de numele unuia Ambruş Romulus.

Nu trebuie uitaţi cei care i-au oprimat pe ţăranii din Dobrogea, printre aceştia numărându-se: Doicaru Nicolae, Panait (ofiţer din Ciocîrlia), căpitanul Dinu (ţigan din Ovidiu), Bota Mihăilă, Codin şi alţi oameni ai Securităţii. Cum am spus, banda era comandată de Nicolae Ceauşescu, care cu acest prilej a dovedit o cruzime neronianã.

Dobrogea a cunoscut zilele terorii înainte de a fi îngenuncheată. Pentru a-i pedepsi pe ţăranii care refuzau să se înscrie în gospodăriile colective, s-a tras cu tunul asupra satelor, din ordinul personal al lui Ceauşescu.

Într-o comună din judeţul Tulcea, un tânăr ţăran şi socrul său au fost împuşcaţi în propria grădină. Tânăra ţărancă Ioana Lefterache a fost aruncată în închisoare să-şi plângă soţul şi tatăl.

Operaţia de "pacificare" a satelor a durat mult. Pentru a o desăvârşi, a trebuit ca numeroşi ţărani să fie trimişi în lagărele de exterminare ale Canalului Dunăre - Marea Neagră.

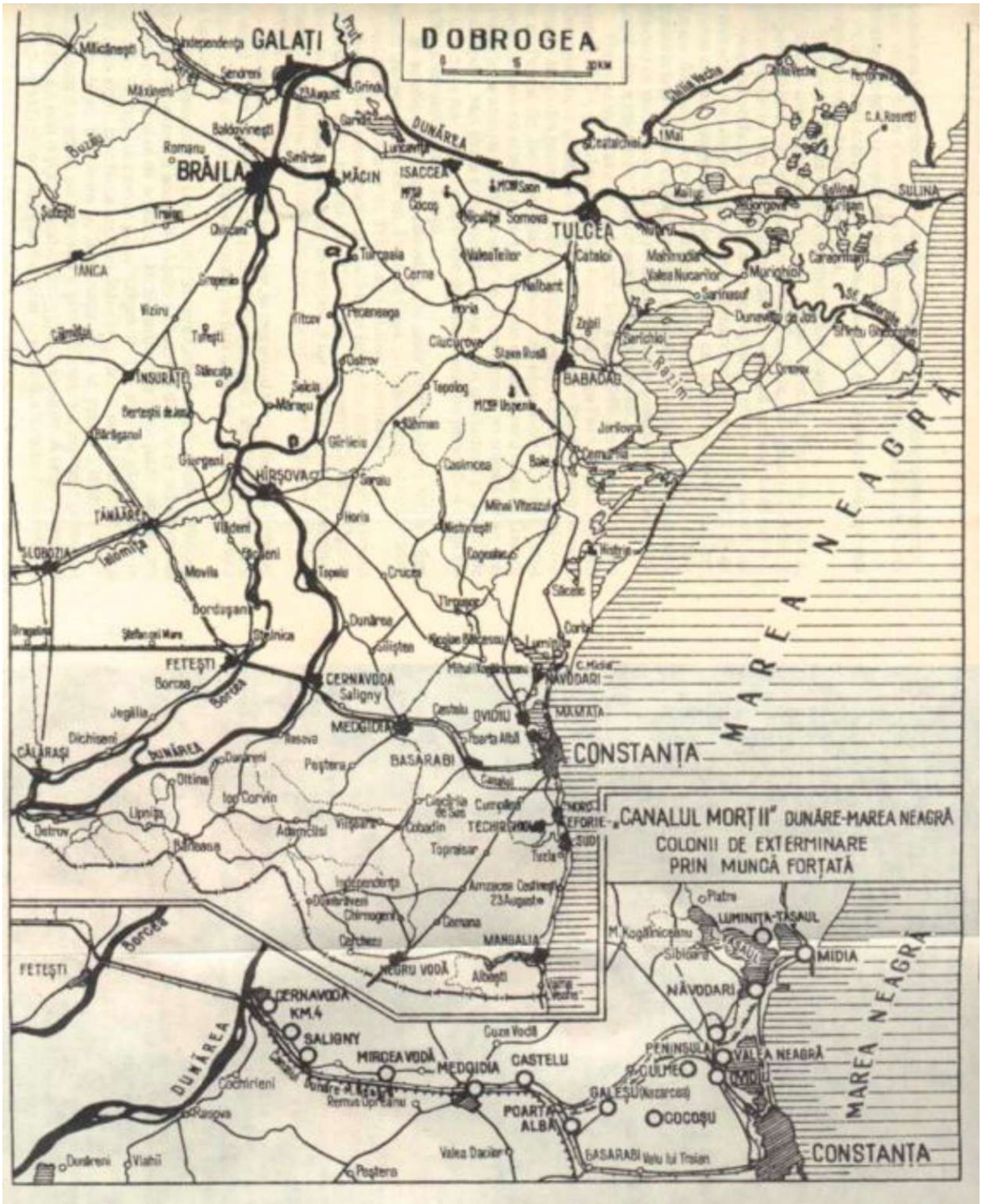

Pe data de 5 octombrie 1948, U.R.S.S. reface Comitetul sub denumirea de "Biroul de informare al partidelor comuniste şi muncitoreşti". Aceasta însemna coordonarea oficială a partidelor comuniste după directivele Moscovei.

Tot anul 1948 adusese in faţa opiniei publice internaţionale şi prima ciocnire între partidele "frăţeşti". Lumea întreagă a asistat la nesupunerea lui Tito, la chemarea lui la ordine de către Stalin, cu toate că acesta se lăuda: "E suficient să ridic degetul cel mic şi Tito îşi va cere iertare".

În luna iunie 1948 Iugoslavia a fost condamnată, la Bucureşti, de celelalte partide "frăţeşti" care încercau să pedepsească această "erezie". Ruptura dintre Tito şi aşa-zisele ţări de democraţie populară, care nu erau decât "sateliţi ai Moscovei", situate în jumătatea de Europă cedată Rusiei, a dat pretext unor manevre în ţările vecine Iugoslaviei pentru aducerea de forţe armate sovietice în scopul intimidării schismaticilor de la Belgrad, în cursul lunii iulie au început în Ungaria, dar mai ales în România, concentrări masive de trupe la graniţa cu Iugoslavia.

Dinspre Orşova, Ilia şi Arad, trenuri după trenuri se îndreptau spre Timişoara, Lugoj şi Caransebeş, de unde erau dirijate la Sînnicolau Mare, Vătcani, Nerău, Jimbolia, Cărpiniş, Ionel, Cruceni, Giera, Moraviţa, Jamu Mare şi Iam. Astfel, toată frontiera dintre Beba Veche şi Buziaş era împânzită cu armament şi trupe. Grănicerii scoteau locuitorii satelor din apropierea frontierei şi-i puneau să are şi să planteze stâlpi cu sârmă ghimpată, în acest fel România arăta şi mai mult a închisoare, iar de-a lungul Dunării, până la Gruia, pe marginea bătrânului fluviu au răsărit stâlpi cu sârmă ghimpată. Tristă privelişte ce prevestea un viitor sumbru!

În noaptea de 14 spre 15 mai 1948 s-a produs un nou val de arestări, preludiul calamităţii ce s-a abătut peste România. De data aceasta a venit şi rândul legionarilor, care se adăugau miilor de deţinuţi proveniţi din rândul partidelor democratice, in special al Partidului Naţional Ţărănesc. De acum înainte tineri şi bătrâni, femei şi bărbaţi, preoţi, intelectuali, ţărani şi muncitori, fără nici o discriminare, vor umple închisorile.

Alte arestări masive au avut loc în noaptea de 18 iulie, când au fost ridicaţi cei ce fuseseră în Poliţie sau Siguranţă, atât cei ce refuzaseră să servească regimul comunist, cât şi cei care-i ajutaseră în formarea cadrelor respective, învăţându-i pe analfabeţii comunişti să iscălească ordinele de arestare, in speranţa că se va ţine seama de serviciile pe care le aduseseră.

În această atmosferă de teroare, scursura societăţii ocupase funcţii de conducere până în cele mai îndepărtate sate şi cătune, urmărind pe cei ce încercau să-şi manifeste nemulţumirile împotriva regimului instaurat cu forţa şi prin fraudă. Asistăm îngroziţi la abuzurile acestor troglodiţi, cu putere de viaţă sau de moarte asupra oamenilor muncitori, care o viaţă întreagă contribuiseră la prosperitatea

gospodăriilor lor şi a ţării. Acum aceşti oameni harnici erau aruncaţi pe drumuri, li se confisca totul din casă, li se distrugeau până şi pătulele, pentru a nu mai avea nici cu ce să hrănească păsările.

Riposta a venit imediat. Vom asista, timp de un deceniu, la revolte ale ţăranilor din Babadag, Vrancea, Bihor sau Banat, subliniind numai pe cele mai importante, care s-au soldat cu morţi şi, în plus, la organizarea de trupe de rezistenţă care se vor retrage în peşterile munţilor şi în desişurile pădurilor, amintind de timpurile haiduciei când se spunea "codru-i frate cu românul".

În cursul lunilor iulie şi august, îl vom găsi pe colonelul Uţă colindând sălaşele (adăposturi pentru animale şi oameni pe timp de vară, situate în afara comunelor) de pe Valea Bela Reca, din apropierea Bogîhinului şi Cornerevei, până la Veredin, de pe Valea Mehadincăi, în căutarea de oameni hotărâţi să facă dreptate victimelor nelegiuirilor comuniste.

Colonelul Ion Uţă fusese Preşedintele Organizaţiei Naţional Ţărăniste a oraşului Lugoj şi luase calea codrului după arestările efectuate în procesul Maniu.

Întâlnindu-l în acea regiune, în jurul Sfintei Mării, şi discutând despre procesul Maniu, în care fusesem implicat, mi-am dat seama că ştia multe amănunte despre cei care trădaseră, socotindu-i la fel de vinovaţi ca şi pe noii stăpâni în slujba cărora se angajaseră. Mi-a spus că voia să înceapă o acţiune, de pedepsire a trădătorilor şi asupritorilor satelor, încerca să ia legătura cu unele grupe de care auzise că se organizaseră în Banat, în Munţii Făgăraş şi în Munţii Apuseni. Era convins că se va produce un conflict între Tito şi ţările comuniste, iar America va trebui să intervină pentru eliberarea acestor state. Credea de asemenea că românii care reuşiseră sa fugă în Occident nu stau degeaba şi vor contribui la o urgentare a salvării. M-am despărţit, spre dimineaţă, pentru totdeauna de colonelul Uţă. Avea să moară cu arma-n mână făcându-şi datoria de român asuprit, care n-a acceptat compromisul cu duşmanii ţării.

Tot in vara anului 1948, pe data de 10 iulie, fusese arestat Verca Filon, care conducea organizaţia legionară din Banat. Pe data de 22 august reuşeşte să evadeze din arestul Securităţii din Timişoara şi se refugiază în sudul Banatului, încercând să formeze o grupă de rezistenţă, dar este nevoit să fugă peste graniţă şi, prin Teodor Roman, îi transmite ordinul lui Spiru Blănaru să treacă la organizarea de grupe de rezistenţă armată, fără a lua legătura cu naţional-ţărăniştii.

Spiru Blănaru era avocat, originar din comuna Grăeşti, judeţul Tecuci, şi conducea legionarii din sudul Banatului. Ca armament, la început a avut o mitralieră adusă de Verca Filon din Germania (când a fost paraşutat in 1944) şi o altă mitralieră dată de Grozăvescu Dragu. La acestea se mai adăugau puşti Z.B., pistoale mitralieră sau de buzunar şi circa 25 de grenade, în octombrie, Spiru Blănaru a început organizarea unei grupe de rezistenţă, împreună cu Mihai Moster şi Mariţescu Romulus din comuna Teregova. Pe data de 12 noiembrie 1948 s-au ataşat acestei grupe comandorul Petre

Dumăşneanu, din comuna Iablaniţa, şi Milos Gavrilă, agent sanitar in comuna Domaşnea-Severin.

Sediul acestei formaţii se găsea lingă comuna Teregova din judeţul Severin.

O altă grupă de rezistenţă, instalată tot in apropiere de comuna Teregova, era condusă de notarul lonescu Gheorghe, din localitatea respectivă, care a fost membru al Partidului Naţional Liberal şi a colaborat cu grupa colonelului Uţă, iar după moartea acestuia, la jumătatea lunii ianuarie, s-a unit cu Spiru Blănaru.

Ultima grupă, condusă de Ion Tănase, funcţionar, originar din comuna Bratovoieşti, judeţul Dolj, avea ca sector de

MIŞCAREA DE REZISTENŢĂ DIN MUNŢII BANATULUI

activitate regiunea Arad - Timişoara. Din ea făceau parte: Gheorghe Ungureanu (din comuna Petricani-Neamţ), Popovici Gheorghe (comerciant din Sîngeorgiu-Timiş Torontal, stabilit la Arad), Barna Constantin Horeanu, Pavel Mihalcovici, Gheorghe Szabo şi Constantin Voichiţa (născut in comuna Vîrciorova-Severin şi care făcuse parte din conducerea Partidului Naţional Ţărănesc după anul 1944).Scopul rezistenţei din Munţii Banatului

Aşa cum concepuse colosalul Ion Uţă in planul de operaţii, acesta prevedea hărţuieli şi lupte de gherilă în vederea dezlănţuirii războiului Civil care să atragă atenţia celor din exterior asupra situaţiei din România, pentru acordarea de mijloace materiale şi sprijin politic in vederea eliberării ţării.

Prin pedepsirea asupritorilor comunişti ai satelor, care exploatau pe localnici, se urmărea să se dea ţăranilor încredere că cineva veghează şi-i apără împotriva uneltelor comuniste care i-au adus în sapă de lemn şi i-au aservit intereselor Tuşeşti.

Din datele culese se pot determina următoarele sectoare în care s-a semnalat prezenţa acestor grupe de rezistenţă: Semenic, Brebu, vârful Nemanul Marc, râul Goleţ Slatina - Timiş, Râul Rece, vârful Baldovin, Cerna-sat, Isverna (ultimele trei în judeţul Mehedinţi), râul Cerna, Topleţ, lablaniţa, Prigor şi Nera până la Semenic.

Printre cei care au participat la această acţiune armată au fost depistate 34 de persoane: Spiru Blănaru, Petre Domăşneanu, Gheorghe lonescu, Ion Tănase, Ion Uţă, Petre Anculia Bârna, Bocletaru Petre, Iancu Baderea, Gheorghe Cristescu, Petre Duicu, Pantelimon Erimescu, Nistor Garabin, Nicolae Ghimboaşe, Modest Glodin (student), Dragu Grozăvescu, Petre Luminosu (din Fădimac- Severin), Romulus Mariţescu (legionar din Teregova), Gavrilă Milos, Mihai Moater, Dumitru Mutaşcu-Fus, Gheorghe Popovici, Petre Puşchiţă-Liber şi Petre Puşchiţă-Mutaşot (din Domaşnea), Vichente Puşchiţă, Tudor Roşeţ, Pavel Stoicescu, Gheorghe Ungureanu, Teodor Ungureanu, Aurel Vernichescu, Mircea Vlădescu, Voica, Constantin Voichiţa şi Andrei Valraţiu, dar numărul lor a fost, desigur, mai mare.

Acţiuni de pedepsire a colaboraţionişti lor care asupreau populaţia

În cursul lunii noiembrie 1948 grupa Iui Spiru Blănaru îl pedepseşte pe Novac Coraei, muncitor la C.F.R., care se comporta rău cu consătenii din Teregova. Sentinţa hotărâtă de grupa lui Spiru Blănaru a fost executată de Mariţescu Romulus.

Spre sfârşitul lunii noiembrie, comandorul Petre Dumăşneanu pleacă însoţit de o grupă ca să acţioneze în sectorul Orşova Topleţ.

Comunele Cornereva şi Bogîltin, aşezate de-a lungul pârâului Bela, pe spinările munţilor Cerna, au cunoscut abuzurile unor membri ai Partidului Comunist, care persecutau sătenii. Fiind înştiinţată, grupă lui Uţă a făcut o raită şi a dat o lecţie câtorva dintre aceşti ticăloşi: lancu şi Nistor Nemeş, Petre Sisi şi Volpeş; poate şi altora.

În comuniştii satelor intrase frica deoarece, când nu se aşteptau, se trezeau cu haiducii, care-i întrebau de ce-au făcut rău şi-i pedepseau.

Aflându-se că plutonierii de jandarmi Joviţă din Pomaşnea şi Pîrjan din Teregova ii chinuiau pe săteni, oamenii colonelului că Uţă i-au avertizat pe aceşti satrapi, celui dintâi punându-i o grenadă la uşa casei, iar celuilalt trimiţându-i o scrisoare prin care-i atrăgeau atenţia că va dispărea cu toată familia dacă nu se astâmpără.

Prin regiune au început să circule manifeste ce prevedeau măsuri drastice împotriva uneltelor regimului, avertizau că va avea loc o schimbare şi anunţau că monarhiştii sânt hotărâţi sa facă dreptate poporului.

Dar, în acelaşi timp, Securitatea a început să trimită întăriri în munţi, între Băile Herculane şi Caransebeş, gata de intervenţie în direcţia comunei Teregova, unde se considera că se află centrul de acţiune al partizanilor. Groaza intrase nu numai în colaboraţionişti, dar şi în securiştii şi agenţii în civil care împânzeau această regiune cuprinsă în perimetrul semnalat mai sus. Aici fusese adus, pentru a participa la acţiunea

de depistare a partizanilor, şi vestitul criminal Alimânescu, integrat ca ofiţer in sistemul (tot criminal) ce stăpânea ţara.

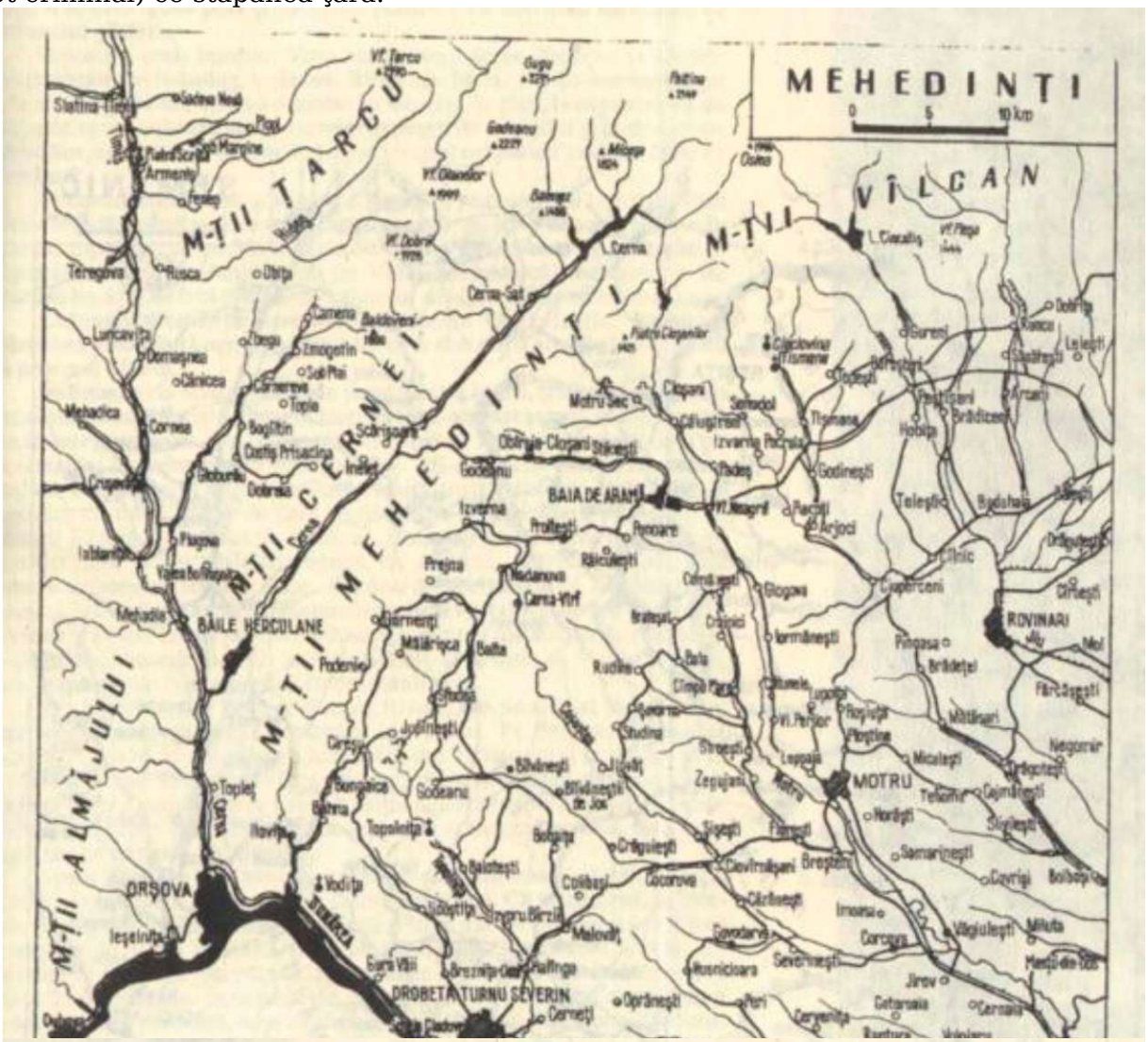

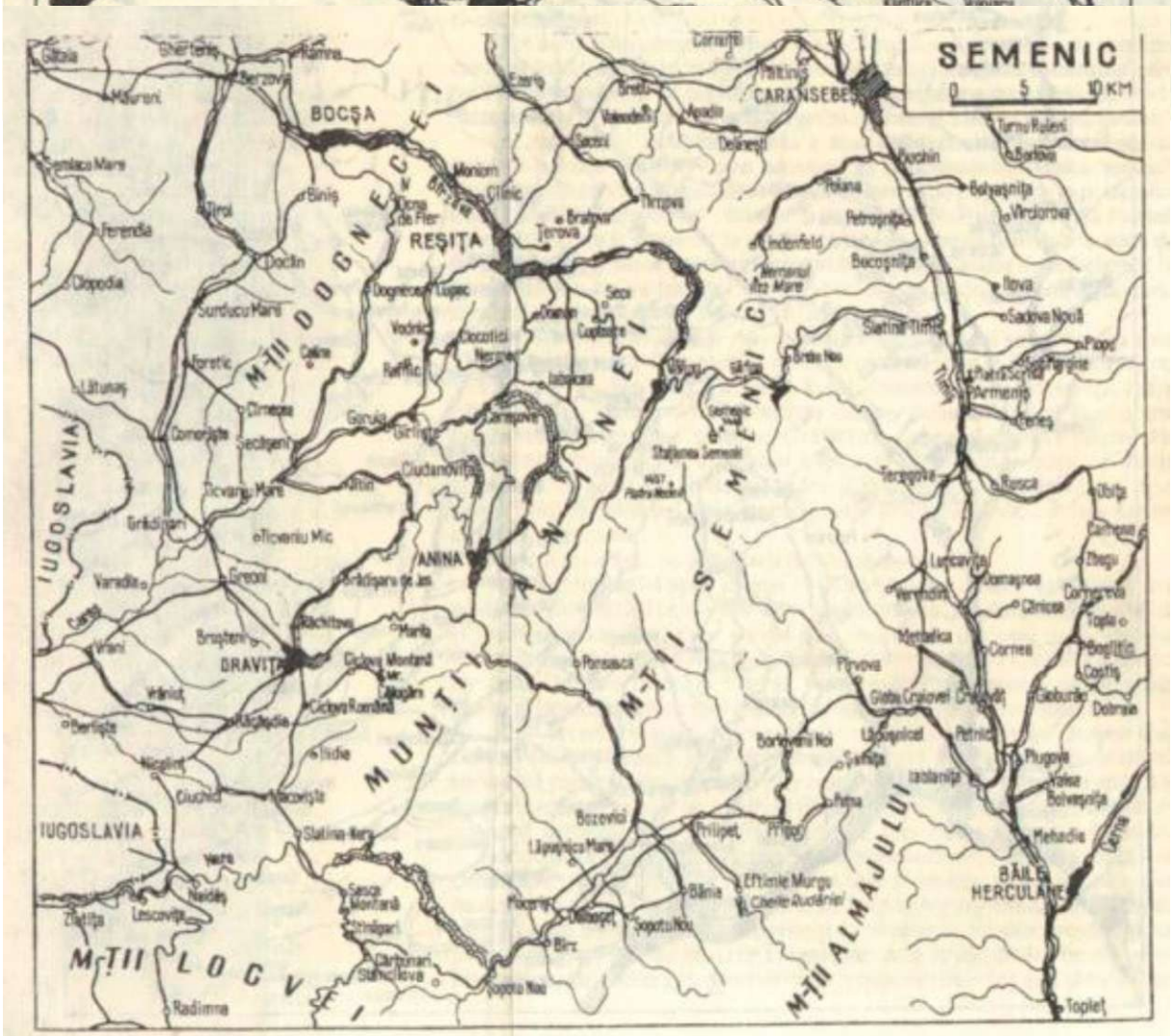

Pentru a ilustra teama ce se înfiripase în sufletele opresorilor, amintesc din relatarea unui prieten, doctorul Ion Claudian, care venea de la grupul partizanilor din Muntele Mare, încercând să contacteze pe cei din Semenic:

"Eram în tren şi alături de mine stătea un ofiţer de securitate care căuta să-şi dea importanţă. Mă făceam că sânt străin de problemele zilei, păream un visător. Când ne-am apropiat de Teregova, a tresărit şi, strângându-mă de mână, mi-a spus;

< <Uite aici e cuibul bandiţilor> > şi a arătat cu mâna spre dealurile ce creşteau din Valea Timişului, în spatele vestitului târg al Teregovei, şi pe faţa lui am citit frica ce-l chinuia".

După diverse incursiuni ale partizanilor, în ianuarie 1949 a avut loc o confruntare cu armata. Plutonierul - major de jandarmi Pîijan arestase doi ţărani, bănuiţi că-i ajută pe partizani, şi-i schingiuia ca să declare unde se află ascunzătoarea acestora, în noaptea de 12 spre 13 ianuarie partizanii din grupele lui Spini Blănaru, Gheorghe lonescu şi colonelul Uţă - au atacat postul de jandarmi şi primăria din comuna Teregova. Urmăriţi de jandarmi, partizanii s-au retras spre munte şi lupta s-a angajat la punctul numit Pietrele Albe, unde s-au semnalat uşoare răniri în ambele tabere.

Satele şi sălaşele au început să fie înţesate cu armată şi agenţi în haine ţărăneşti. Locuitorii erau chemaţi la anchete şi chinuiţi pentru a declara ce ajutoare furnizează partizanilor şi locurile unde aveau consemnul să le ducă.

Teroarea se abătuse asupra satelor, în acelaşi timp se încerca infiltrarea în mijlocul partizanilor pentru a le afla numărul, armamentul de care dispun şi ascunzătorile.

Lazăr Cernescu, un ţigan cunoscut din comuna Rusca, investit cu "putere populară", îşi bătea joc de locuitorii comunei; a fost prins, spre sfârşitul lunii ianuarie 1949, în drum spre comuna Domaşnea. Ţiganul era informatorul plutonierului Joviţă. Dus în pădure, a fost judecat de oamenii

3colonelului Uţă: Dumitru Mutaşcu, Nistor Garabin, Petre Duicu, Petre Puşehiţă, Gheorghe Urdăreanu şi Voica. Execuţia a avut loc într-o peşteră.

Pe data de 3 februarie 1949, doi pretinşi studenţi de la Timişoara, Gladin Modest şi Bocletaru Petre, veniţi în grupa colonelului Uţă, au fost depistaţi ca agenţi şi executaţi imediat de Petre Puşchiţă- Mutaşcu, la Valea Gătelii, un loc ce se află la 12 km de Mehadia. La acea dată mai făceau parte din aceeaşi grupă: Dumitru Mutaşcii-Fus, lăhcu Baderca, Petre Puşchiţă-Libcr, Mircea Vlădescu, Panlelimon Erimescu şi Andrei Vairajiu.

La scurt timp după aceasta, este depistată ascunzătoarea colonelului Uţă. El refuză să se predea. A căzut împuşcat în luptă şi se spune că odată cu el ar fi murit luptând şi fata lui, care era studentă.

Oamenii lui Uţă au trecut la Spiru Blănaru. Hărţuirea devenea din ce în ce mai grea şi pentru partizani, şi pentru armata care-i urmărea şi care, pe zi ce trecea, era tot mai. numeroasă. Aceasta încerca, prin fel şi fel de vicleşuguri, să-i scoată pe partizani din ascunzători, iarna era grea şi lipsa de alimente, ca şi de muniţii, se făcea simţită. Partizanii trebuiau să se deplaseze cu atenţie fiindcă urmele lăsate pe zăpadă erau un mijloc de depistare, în acelaşi timp sătenii erau supravegheaţi de tot felul de agenţi veniţi de aiurea. Cercul în jurul partizanilor se strângea.

Pe data de 22 februarie 1949, doi comunişti cunoscuţi, Munteanu Gheorghe şi Cherciu Minai, mergeau cu un car de fân spre Teregova. Partizanii i-au luat în ascunzătoarea lor, i-au anchetat asupra mişcărilor armatei din împrejurimi; după aceea i-au judecat pentru răul făcut oamenilor din comună. Au fost condamnaţi la moarte, iar execuţia a avut loc în pădure.

Armata era prin apropiere. Acest fapt îl intuiseră partizanii şi de aceea îi socotiseră pe cei doi iscoade deghizate în vederea depistării locurilor unde se găseau ascunşi.

Până la urmă partizanii au fost descoperiţi. Spiru Blănaru şi Gheorghe lonescu au hotărât să reziste şi au dat ordin să se treacă în dispozitiv de luptă, încleştarea a avut loc la punctul Gorcanul, din apropiere de Teregova, şi a continuat în noaptea de 22 spre 23 februarie. Au fost semnalaţi ca participanţi la luptă următorii: Spiru Blănaru, Gheorghe Ionescu, Romulus Mariţescu, Nicolae Ghimboaşe, Pavel Stoicescu, Mihai Moater, Tudor Roşeţ, Gheorghe Smultea, Petre Puşchiţă-Liber, Petre Anculia şi Gheorghe Ungureanu.

În timpul luptei au murit partizanii: Petre Anoiiia şi Gheorghe Ungureanu, iar din rândurile Securităţii cu căzut Airoaie Vasile, Simion Coman şi Nedelcu Ion. Cu această ocazie au fost arestaţi Ghimboaşe Nicolae şi Smultea Gheorghe, amândoi din comuna Teregova.

Partizanii s-au retras, în grupe mici, răspândindu-se prin pădure. Armata, din ce în ce mai numeroasă, i-a urmărit. Comandorul Petre Doşmăneanu s-a predat. Au mai fost arestaţi: Mihai Moster, Petre Stoicescu, Petre Puşchiţă-Liber şi Tudor Roşeţ.

În seara zilei de 10 martie 1949 au fost descoperiţi Spiru Blănaru şi Romulus Mariţescu, în apropierea comunei Feneş, la 6-7 km de comuna Teregova. Feneş era ultima aşezare spre vârful Ţarcu. Cei doi au deschis focul pentru a se apăra. Spiru Blănaru a tras până la ultimul cartuş din, pistol, apoi a scos puşca mitralieră. Aceasta n-a mai luat foc. În disperare a aruncat ultima grenadă, dar nici aceasta n-a explodat. După aceea s-a predat, între timp Romulus Mariţescu a dispărut în pădure. El a fost arestat în jurul datei de 25 martie.

Mii de ţărani fuseseră ridicaţi după Anul Nou, pentru a tăia orice legătură, de orice natură, cu partizanii, în vederea acţiunii de lichidare a acestora. Din cauza iernii grele partizanii simţeau lipsa alimentelor şi a muniţiilor. Caransebeşul gemea de arestaţi. Poliţia, închisoarea şi jandarmeria erau pline. Unii au fost transportaţi la Lugoj şi Timişoara pentru a fi anchetaţi.

În noaptea de 18 spre 19 martie 1949 trebuia să izbucnească revolta în oraşele Timişoara şi Arad. Grupa lui Ion Tănase avea acest obiectiv. El l-a uimit la Teregova pe Constantin Voichiţa să discute cu inginerul Aure! Vernichescu amănuntele şi coordonarea acţiunii. Planul stabilit prevedea ca Vernichescu cu oamenii lui să ocupe obiectivele principale din Caransebeş, Lugoj şi Reşiţa.

Tot lui îi revenea misiunea să blocheze circulaţia pe valea Timişului până la Armeniş, pentru a împiedica intervenţia din partea autorităţilor. În paralel, la aceeaşi dată, oamenii conduşi de Ion Tănase urmau să acţioneze la Timişoara şi Arad. În vederea acestui scop, avocatul Bugariu a sosit în seara de 17 martie de la Timişoara, cu ultimele dispoziţii din partea lui Tănase. Se prevedea ca în noaptea de 18 spre 19 martie să se treacă la

ocuparea instituţiilor şi la arestarea principalilor reprezentanţi ai autorităţilor locale, precum şi la blocarea gării, întrerupând astfel circulaţia feroviară.

Tănase Ion crease legături şi Ia Bucureşti, unde se găsea un nucleu compus din: Gabrieţeanu Constantin (Preşedinte la Circa 11 P.N.Ţ.), Corbu Constantin (comerciant), Florea Ştefan (blănar), Drăghici Marin (funcţionar). Toţi au fost arestaţi şi condamnaţi în 1949, toamna.

Vasilescu Vasile a fost condamnat la muncă silnica pe viaţă, cu un grup ataşat rezistenţei din Munţii Banatului.

Deci toate pregătirile erau tăcute. Avocatul Bugariu, care a discutat cu oamenii amănuntele în vederea desfăşurării acţiunii, a transmis Iui Ungureanu Teodor dispoziţia lui Tănase, şi anume să rămână împreună cu Szabo Gheorghe la comandament şi să împartă cele câteva pistoale şi grenade ce le aveau depozitate ia prăvălia Iui.

Dar n-a mai avut loc nici o răsturnare a organelor puterii din Arad şi Timişoara, deoarece conforma unui plan, tot bine stabilit, conducătorii partizanilor au fost arestaţi la timpul oportun. Deci Securitatea lucrase bine în această regiune, pregătindu-şi toate elementele constitutive pentru înscenarea unui complot care urmărea răsturnarea regimului.

Drumurile spre sediile Securităţii din vestul ţării au fost larg deschise. Mii de oameni (se vorbea de o cifră de peste cinci mii) au trecut prin această infernală uzină de schingiuiri, menită a îngrozi lumea ce se împotrivea jugului comunist.

Anchetarea

Prin închisori am întâlnit victime care au supravieţuit anchetelor şi am auzit povestindu-se despre metode de tortură înspăimântătoare, dar ca o Femeie să schingiuiască, cu o bestialitate de neimaginat pentru o minte sănătoasă, n-am auzit decât in anul 1950.

Se numea Vida şi era anchetatoare la Timişoara. A mai fost egalată după aceea, de o alta, Chiţigoi, de la Bacău, unde se afla un alt centru "de producţie" al Securităţii.

Remus Radina, care a trecut prin torturi îngrozitoare, lăsându-i urme adânci pe tot restul vieţii, o caracterizează în "Testamentul din morgă" astfel: O femeie de o mare cruzime, care bătea bărbaţii peste organele-genitale". Am întâlnit prin închisori oameni care au rămas infirmi pe viaţă din cauza chinurilor la care îi supunea aceasta femeie. Perversiunea ei era dublată de ura ce o purta românilor. Această ură şi-o manifesta în timpul anchetelor pentru a-şi masca activitatea ce o desfăşura in favoarea Iugoslaviei.

Această Nedici Vidoşa, Zisă Vida, era de origine sârbă, din comuna Becicherecu Mic. În anul 1946 fusese recrutată în Siguranţa titoistă de către ofiţerul superior Duşan Iovanovici, care lucra sub masca de secretar ia Ambasada Iugoslaviei de la Bucureşti. Ea a primit numele conspirativ de "Lipa" şi a lucrat cu un anume Bojidar Stanoievici, cu numele conspirativ de Irgud, care în anul 1949 se găsea în stare de arest la Securitatea din Timişoara. În vara anului 1947 Vida fusese mutată de la Biroul regional al Partidului Comunist, la Direcţia regională a Securităţii din Timişoara, unde a îndeplinit, pe lingă funcţia de translatoare, şi pe cea de anchetatoare zeloasă, reuşind în foarte scurt timp să ajungă, se zice, ploi la gradul de colonel, iar în toamna anului 1949 era semnalată la Centrul crimei, la Ministerul de Interne. Desigur, în spatele acestor forţe care o împingeau cât mai sus pentru a obţine prin ea date importante.

Pentru a-şi camufla această activitate, ea şi-a dezlănţuit apucăturile bestiale asupra românilor. În timpul acesta încerca să-i salveze pe sârbii arestaţi. De exemplu, a pus la cale evadarea legăturii ei, Stanoievici, şi-i punea la curent pe ceilalţi sârbi arestaţi că declaraţiile ce trebuiau si le

Printre anchetatorii care au schingiuit în lotul bănăţenilor se găsea şi Bugarschi S., care era un fel de şef. Şi el fusese recrutat ca agent al lui Tito, în 1946. În cadrul acestei Securităţi au mai "muncit" pe români şi Zora Velitici, Gheorghe Stoicovici din Gravita, Stanoiev Dobrivoi, Jiva Brancovici şi mulţi alţii.

Aşa se explică de ce romanii care erau daţi înapoi, de sârbi, peste frontieră, se pomeneau aşteptaţi de grăniceri chiar la locurile pe unde erau obligaţi să se înapoieze,

înţelegerea dintre agenta din cele două ţări funcţiona perfect, şi românii noştri, care îşi căutau libertatea, sufereau îngrozitor în acest joc murdar.

Un alt personaj sinistru, anchetatorul locotenent-major Plăcintă Alexandru, de origine maghiară, îngrozise mai ales pe românii care treceau prin mâna lui la Timişoara. Riposta nu s-a lăsat aşteptată din partea victimelor. Un om, nemaiputând îndura bătăile groaznice si dându-şi seama că va fi omorât dacă se continuă în acelaşi fel, şi-a zis ca e mai bine să moară anchetatorul şi s-a gândit cum să acţioneze în acel loc de torturi lipsit de orice posibilitate de apărare.Omul se numea Dobrescu Vasile. S-a născut in Călăraşi, la 26 mai 1933, şi lucra ca funcţionar în Constanţa. A fost arestat pe 13 februarie 1957 pentru că discutase cu nişte vaporeni despre o eventuali plecare in străinătate şi aceştia îl denunţaseră. În canal luna mai a evadat din închisoarea de la Constanţa, şi-a procurat un buletin rus şi a plecat pe frontiera iugoslavă unde a fost prins, în Delta, de către grăniceri. A izbutit să fugă de sub escortă, dar necunoscând locurile a fost prins şi adus la Securitatea din Timişoara, unde a intrat pe mâinile lot. Plăcintă Alexandru, în celulă a reuşit, cu greu, să desfacă de la patul de fier o bară pe care a purtat-o pe mânecă de câteva zile fiindcă nu ştia când va fi din nou chemat. Ajuns în biroul anchetatorului, acesta s-a repezit spre el. Dobrescu nu a mai aşteptat să fie lovit şi a scos bara de fier cu care l-a plesnit în cap, făcându-l "plăcintă" pe jos, plin de sânge. Pentru a-l imobiliza, a răsturnat şi biroul peste el. Ţipetele de durere pe care le scotea în disperare i-au adus pe ceilalţi anchetatori în ajutor. Când haita de câini ai Securităţii s-au repezit asupra lui Dobrescu, acesta a ajuns o masă de carne tocată. Zbirii loveau cu cizmele şi ce găseau la îndemână.

Pe lângă delictul de intenţie de trecere a frontierei, Dobrescu a fost judecat pentru acte de teroare împotriva anchetatorului ce-l chinuia şi i s-a cerut pedeapsa cu moartea, in final a fost condamnat la 25 de ani muncă silnică şi trimis în continuare prin temniţele de exterminare Jilava şi Gherla, de unde a scăpat ca printr-o minune în anul 1964. Despre Plăcintă nu s-a mai auzit că ar fi anchetat pe cineva după 1957.

În beciurile din Timişoara torturile se desfăşurau continuu, zi şi noapte. Oamenii nu mai puteau merge din cauza picioarelor umflate de bătaie. Aveau picioarele şi mâinile fracturate, iar capetele sparte. Pe lingă bătăi, care pe unii i-au făcut să înnebunească, se mai folosea şi înfometarea şi lipsa de apă, atunci când refuzau să declare ceea ce le cerea anchetatorul

Un ţăran îmi povestea că, după trei zile de înfometare, când a venit de la W.C., a găsit o cutie de conservă în celula unde se găsea izolat. După ce a deschis-o cu dificultate, înăuntru a găsit carne foarte sărată, pe care a mâncat-o cu multă poftă, dar nu avea nici un strop de apă. L-a apucat o sete cumplită, îi ardea până şi sufletul. A bătut în uşă, dar n-a venit nimeni. S-a aşezat pe burtă şi cu gura pe sub uşă încerca să soarbă tot aerul, dacă ar fi putut, pentru a-şi astâmpăra setea. Din când în când îşi mai apropia buzele de cimentul celulei pentru a se răcori. Nu mai ştie cit a durat chinul fiindcă timpul nu mai conta în acele momente. Probabil, zvârcolirile lui erau urmărite de afară prin ochiul de supraveghere din uşă. Când a ajuns într-o stare de epuizare totală, a fost dus la anchetare, unde masa era plină cu sticle şi pahare cu apă. În disperare, a întins mina să ia un pahar de apă.

"Declară mai întâi, şi pe urmă poţi să bei cât vrei !" a tunat vocea călăului.

Şi-a retras mâna pentru câteva clipe... s-a uitat,... vedea salvarea la circa doi metri... şi n-a mai ţinut cont de nimic. S-a repezit, a luat un pahar şi l-a dat pe gât. Dar vai! Apa era călduţă şi sărată!

Procesul

Procesul partizanilor din Munţii Banatului s-a judecat in zilele de 21-25 iunie 1949, la Timişoara, după tipicul comunist: sala era plină cu adunătură de pe drumuri. Pe masa completului de judecată se adunaseră "jalbele" altor ticăloşi, care cereau moartea celor ce încercaseră să-şi salveze poporul de genocidul comunist.

De fapt, atunci a fost judecat lotul principal, format din 12 persoane. După acea dată au mai avut loc foarte multe procese în care au fost implicaţi mii de bănăţeni nevinovaţi, fruct al răzbunării comuniştilor de la sate, instigaţi de Securitate pentru a îngrozi lumea.

Colonelul Ştefănescu, preşedintele Tribunalului Militar din Timişoara, a pronunţat peste 20.000 de ani de temniţă, la mii de oameni. Tribunalul ajunsese o fabrică în care intrai dimineaţa, între baionete, fără să ştii de ce, şi ieşeai seara condamnat şi uluit de faptele ce ţi se imputau şi care nici prin gând nu-ţi trecuseră. Tu erai " calificat " duşman al poporului, tu care din moşi-strămoşi trudiseşi pentru păstrarea fiinţei neamului.

Şi "don" colonel" Ştefănescu, după ce a încheiat acţiunea de lichidare a bănăţenilor, drept răsplată a fost la rându-i condamnat. A fost adus la colonia de muncă forţată Peninsula, în mijlocul celor pe care-i condamnase şi-i trimisese acolo. Peste cinci mii de oameni îl priveau cu scârbă pe acest ticălos. Imaginaţi-vă ce i-au spus cei ce fuseseră interogaţi de el! După circa două săptămâni n-a mai putut suporta acest afront; a cerut administraţiei să-l trimită la închisoare. Şi a plecat la Aiud împreună cu un alt criminal, Bulz, călăul de la Ministerul de Interne de care am vorbit mai înainte.

6

Pe lingă ceilalţi doi judecători neidentificaţi încă, menţionăm pe cei doi procurori militari, locotenent-coloneii Constantinescu Nicolae şi Stănescu Simion, amândoi vinovaţi de a fi cerut condamnarea la moarte a unor oameni care urmăreau să salveze poporul de persecuţiile şi crimele ce i le rezervase comunismul.

Parodia procesului a fost completată cu "pledoariile" avocaţilor, care mergeau mână în mână cu acuzaţiile procurorilor: "Faptele bine stabilite la interogatoriu, combinate cu probele de Ia dosar, rămân valabile pentru aplicarea sancţiunilor prevăzute de lege", zicea avocatul Coracu Tiberiu; aproape toţi avocaţii, inclusiv preşedintele Baroului, au relevat că "faptele sînt în afară de dubiu", iar la sfârşit, pentru a-şi merita onorariul din oficiu, avocatul Popovici Borislav, într-o pledoarie ditirambică, a subliniat că: "apărarea a avut toate posibilităţile şi înlesnirile pentru a-şi face datoria faţă de poporul muncitor, în timp ce cu totul altfel se petrec lucrurile în Apus, unde tribunalele îi judecă pe cei care luptă pentru progres, iar avocaţii sânt puşi în imposibilitatea de a le lua apărarea, aşa cum e cazul înscenării de la Winterthur".

Sentinta

La sfârşitul acestui circ judiciar, s-a pronunţat sentinţa "deliberată în secret şi luată cu unanimitate de voturi":

1. Spiru Blănaru, condamnat la moarte prin împuşcare.
2. Petre Domăşneanu, condamnat la moarte prin împuşcare.
3. Romulus Mariţescu, condamnat la moarte prin împuşcare.
4. Petre Puşchiţă-Mutaşcu, condamnat la moarte prin împuşcare.
5. Ion Tănase, condamnat la moarte prin împuşcare.
6. Gheorghe Popovici, condamnat la muncă silnică pe viaţă.
7. Aurel Vernichescu, condamnat la muncă silnică pe viaţă.
8. Gheorghe Smultea, condamnat la 20 de ani muncă silnică.
9. Teodor Ungureanu, condamnat la 20 de ani muncă silnică.
10. Petre Puşchilă-Liber, condamnat la 15 ani muncă silnică.
11. Nicolae Ghimboase, condamnat la 20 de ani muncă silnică.
12. Petre Luminosu, condamnat la 10 ani de

muncă silnică. Execuţiile au avut loc în anul 1949.

Bănăţeni implicaţi în lotul partizanilor

Din miile de arestaţi s-a reconstituit următoarea listă, care urmează să fie completată:

Petre Anculia; Alexandru Andrei, inginer din Caransebeş, mort la Canal; Ion Armaşu, primar din Plugova; lancu Baderca, ţăran; Balica Bârna, ţăran; Spira Blănaru, avocat; Marta Borcea împreună cu soţul; Bugariu, avocat din Timişoara; Sofica Cadariu; Caraba, ţăran din Bănia, judeţul Caras; Marioara Cenuşe; Chintă; Comei Costescu, avocat din Teregova; Gheorghe Cristescu, primar din Plugova; Jucu Dajtdu, senator naţional ţărănist din Răchita; Alexandru Domăneanţu, primar; Irina Drăgan, ţărancă; Ion Drăgan, ţăran din Plugova; Dănilă Drăgulescu, din Plugova; Serafim Drăgulescu, colonel din Plugova; Simion Drăgulescu; Domăşneanu, locotenent-colonel, fratele comandorului Petre Domăşneanu; Petre Duku, ţăran; Dănilă, ţăran din Plugova; Pantelimon Erimescu, ţăran; Constantin Feneşan, ţăran din Teregpva; Fbdor, notar, Nistor Garabin, Nicolae

Ghimboaşe-Micluţ, din Teregova; Modest Glodin; Ion Grozăvescu, ţăran; Draga Grozăvescu; Minai Gurgu, contabil din Caransebeş; Constantin Horeanu; Horescu, ţăran din Domaşnea, împreună cu soţia; Gheorghe Ionescu, notar; Constantin Jucu; Caterina Jurescu, împreună cu soţul, ţărani din Domaşnea; Petre Luminosu; Romulus Mariţescu, zis Fert, din Teregova; Pavel Mihalcovici, ţăran; Gavrilă Milos, ţăran din Domaşnea; Mihai Moater, ţăran; Mustaţă, ţăran mort la Gherla; Dumitru Mutaşcu-Fus, ţăran; Marta Nedelcu, împreună cu soţul, ţărani; Nestorescu, ţăran; Petre Popescu, ţăran din Globurel; Popovicescu, aviator, Popovici Gheorghe, comerciant; Petre Puşchiţă-Liber, din Domaşnea; Petre Puşchiţă-Mutaşcu, din Domaşnea, executat; Vichente Puşchiţă, ţăran; Teodor Rosefc Teodor Seif din Teregova; Adam Sever, căpitan din Caransebeş; Gheorghe Smultea, din
Teregova; Ion Smultea, din Teregova; Traian Smultea, din Teregova; Iulian Stana; Nicolae-Lae Stîngu; Pavel Stoicescu; Gheorghe Szabo; Serengău, ţăran din Văliug, executat; Florea Ştefănescu; Ion Tănase, din Bratovoieşti, judeţul Dolj; Ion Tirziu, avocat din Lugoj, secretarul organizaţiei judeţene a Partidului Naţional Ţărănesc, mort în închisoare; Gheorghe Ungureanu, Teodor Ungureanu, din Petricani-Neamţ; Urdăreanu; Cată Vaca, împreună cu soţul şi socrul ei, din judeţul Caras; Andrei Valraţiu; Ion Velea; Aurel Vernichescu, executat; Mircea Vădescu; Voica; Constantin Voichiţa; Cornel Vuc, doctor, din Doma

În iarna 1953-1954 a fost împuşcat Ivănescu Miron, ţăran din satul Borlova, comuna Turnu Ruteni, care făcuse parte din mişcarea de revoltă Uţă-Domăşneanu. Urmărit timp de 4 ani, el a fost descoperit în pădurea Borlova, de la poalele Ţarcului, de-a lungul Văii Mari, din apropierea Văii Ciorovei.

În 1954 a fost arestat Balica. El făcuse parte din gruparea colonelului Uţa. Un cioban, care era arestat în închisoarea de la Lugoj, a fost luat şi dus la o nouă anchetă şi confruntare, de data aceasta cu Balica. După un timp s-a aflat că Balica şi ciobanul au fost condamnaţi la moarte şi executaţi.

Acţiunea colonelului Ion Uţă continuă. Colonelul Ion Uţă a murit în luptă pe 12 februarie 1949, la marginea comunei Borlovei (Breazova), la sălaşul lui moş Meilă Carabă, care a fost şi el ucis.

Au scăpat: Mutaşcu Dumitru, zis Fus, şi Raderea Iancu din comuna Megica, care s-au întâlnit în pădure cu Nicolae Ciurică, originar din Baia de Aramă-Mehedinţi.

Ciurică Nicolae, născut pe 15.02.1931, a ajutat cu alimente pe partizani în perioada 1948-1949. În luna iulie 1950 a fost arestat în comuna Sacu şi, fiind dus sub escortă spre Craiova, a reuşit să sară din tren şi să reziste încă 4 ani prin pădurile Banatului.

Ajuns în muntele Olanu, dintre Oltenia şi Banat, a pus bazele unei formaţiuni de partizani compusă din: Duicu Nistor, zis Boeru; Mutaşcu Dumitru, zis Fus; Işfănuţ Dumitru, zis Sfirloagă; Baderca Iancu şi Caraibot Ion, zis Ciovică, din Luncoviţa. Până la 1 noiembrie 1950, au stat în munte până în acea noapte de marţi spre miercuri când Ciurică şi Sfîrloagă au coborî în comuna Domaşna ca să ia alimente de la gazdele pe care le aveau. Aici au fost trădaţi de ţăranca Benghia Anastasia, zisă Stasia.

Securitatea a înconjurat casa lui Badiu Gheorghe, unde se găseau Ciurică şi Sfîrloagă. Cei doi au reuşit să se salveze din cele trei cercuri formate din 400 de securişti, ajungând până la Rusca, în drumul spre Godeanu. Dar scăpând dezbrăcaţi, s-au întors, şi doşmănenii i-au îmbrăcat, totodată anunţându-i că proprietarul fusese arestat, iar maiorul Kling, care condusese operaţiunea, se pregătea să plece din Teregova spre Herculane.

Cei doi au plecat în urmărirea maiorului Kling, dar le-a scăpat.

Scopul partizanilor era de a pedepsi pe informatorii şi trădătorii satelor, care colaborau cu Securitatea.

În 1951 a fost ridicat, de la Sălaj, Miroslav Juca, mare activist comunist, şi dus la marginea Pădurii unde l-au judecat. A recunoscut că e vinovat de moartea partizanilor, de persecuţia familiilor acestora şi că lucrează cu Securitatea. A fost pus să-şi mănânce carnetul de partid, întrebat ce pedeapsă merită, a spus că nu are nici o preferinţă fiindcă faptele le-a săvârşit. I s-a spus să se întoarcă cu spatele. A făcut-o punându-şi mâinile la ochi. Ciurică Nicolae i-a spus din nou să se întoarcă cu faţa. Sfirloagă, crezând că trebuie executat, a ridicat pistolul gata să tragă, dar Ciurică i-a dat peste mână. Ciurică i-a atras atenţia că-i iasă viaţa pe care i-o poate lua oricând. Îi cere să se lepede de comunism, să nu mai facă rău la oameni şi să sfătuiască şi pe fratele lui să facă acelaşi lucru. A promis că pentru el garantează, dar pentru frate, nu. Se spune că Miloslav Juca şi-a respectat cuvântul şi chiar a scris o broşură în care relatează că viaţa i-a fost salvată de un tânăr. Acel tânăr era Ciurică Nicolae, de circa 21 ani.

Prin mai-iunie 1951, grupe de partizani se găseau în pădurea Păroasa din Munţii Semenic şi, cum obişnuiau din când în când să facă câteva trageri pentru exerciţiu, au făcut-o şi de data aceasta, după care au continuat drumul spre cantonul brigadierului pentru a se interesa dacă poterele au mai trecut pe acolo. Spre surprinderea lor, l-au auzit pe brigadierul silvic anunţând la telefon postul de miliţie din comuna Văliug că în zonă s-au auzit focuri de armă. Atunci 5 partizani au intrat înăuntru şi l-au lăsat pe Iancu Baderca să asigure paza. La un moment dat, era întuneric, Baderca i-a anunţat pe cei dinăuntru că se aud zgomote suspecte în timp ce brigadierul nega legătura pe care o avea cu autorităţile. Operaţia de încercuire a fost aşa de rapidă încât s-au pomenit atacaţi cu focuri de armă în canton. Cu acea ocazie, partizanul Caraibot Ion, zis Ciovică, a fost rănit la mâna dreaptă, în care avea arma, şi a căzut pe duşumea. Ceilalţi patru au reuşit să iasă din încercuire şi chiar să-i pună pe fugă pe miliţieni, întorşi, l-au luat pe cel rănit şi, în noapte, s-au îndreptat spre punctul Ciula, de Ungă
Teregova, unde l-au pansat şi adăpostit în casa lui Fiat Filip. Cu acea ocazie Ciurică Nicolae a scos din buzunar Noul Testament, constatând că acesta avea coperta împuşcată.

În primăvara anului 1952, Filip Fiat, Maria Fiat şi fiica lor, Lenuţa Fiat, de 17-18 ani, au fost arestaţi, chinuiţi la Securitatea din Timişoara de către Moiş şi căpitanul Bacoş originar din Arad. Chinurile au fost groaznice până ce au acceptat să servească drept momeală pentru prinderea partizanilor

Deşi cei din grupul partizanilor îi socoteau trădători, totuşi Ciurică Nicolae a avut de luptat cu ei pentru a-i convinge că au acceptai jocul sub teroare cruntă, dar n-au dat pe mâna Securităţii pe nimeni. În familia Fiat intrase teama de partizani şi până la urmă au fost mutaţi în judeţul Arad.

Dar cine n-a scăpat de răzbunare a fost Benghi Anastasia, zisă Stasia, care-i trădase, pe 1 noiembrie 1950, la Damasna. Aceasta a fost prinsă de Sfîrloagă şi tăiată în pădure cu cuţitul, în 1954.

Pe data de 22 aprilie 1954, Ciurică Nicolae a fost vândut Securităţii de Duicu Toma, zis Toma lui Roman, fiind arestat de o companie de Securitate.

Peste câteva luni, Sfirloagă a fost împuşcat în luptă.

A mai fost semnalat un alt partizan, Petrescu David Lungan, care după proces a fost executat.

Dar acţiunile partizanilor se vor desfăşura în continuare, având ca obiectiv pe trădători şi pe cei vânduţi comunismului.ALECU IA CONDUCEREA MIŞCĂRII DE REZISTENŢĂ

Anul 1947 aduce pe primul plan intensificarea organizării şi pregătirii retragerii în munţi, în caz de pericol, a unui "stat-major" al mişcării de rezistenţă

Pe data de 9 martie am fost invitat să discut cu domnul "Alecu" despre posibilităţile de cazare şi securitate din masivul Piatra Craiului, întâlnirea a avut loc la Biserica Albă din Bucureşti, în cadrul convorbirii am expus situaţia din munţi, locurile de popas, de acces şi cazare. După părerea noastră, erau munţii cel mai puţin frecventaţi, deci prezentau un plus de siguranţă, şi cu legătura cea mai sigură spre Bucureşti, Braşov, Cluj sau Sibiu.

Mi s-a dat de înţeles că domnul "Alecu" era persoana care conducea această mişcare pregătitoare în vederea unei acţiuni de salvare de sub comunişti.

Prezentarea tuturor aspectelor referitoare la viaţa nouă ce-i aştepta pe cei ce se retrăgeau în munţi a fost analizată cu deosebit interes, urmând să se pregătească posibilităţile de aprovizionare şi depozitare de alimente care pot fi conservate pe timp îndelungat. Despre aspectul legal de apărare urma să se discute cu o persoană de specialitate, avându-se în vedere configuraţia terenului. Ne-am despărţit, urmând să ţinem contactul prin legătura creată.

Lunile martie, mai, iulie au adus valuri de arestări din ce in ce mai masive.

Eu am picat; au picat şi alţii. Domnul "Alecu" de asemenea. El nu era altul decât inginerul Pop, directorul "Uzinelor Reşiţa", şi a fost implicat în procesul Mişcării de rezistenţă, alături de inginerii Bujoiu şi Balş, amiralul Horia Măcelaru, profesorul George Mânu, Dumitru Zama, Nelu Pădureanu şi mulţi alţii. Printre alte învinuiri li s-a adus şi aceea că, printr-un tunel săpat sub localul Adunării Deputaţilor, urmăreau să-1 arunce în aer.

Tot în primăvara anului 1947 am dat de o fracţiune a acestei mişcări, dirijată de un anume Paul Tomescu. Cu acea ocazie unul din membrii acestei mişcări m-a avertizat să ne ferim de Drăgulescu, care devenise agent din septembrie 1946, când a fost ridicat şi dus la Serviciul Secret al lui Bodnăraş, de pe Calea Victoriei colţ cu Grigore Alexandrescu. Discuţia am purtat-o la una din locuinţele conspirative de pe strada Hagi Ghiţă, unde se găsea şi Costică Ionaşcu, care a fost arestat după multe peripeţii, în mai puţin de un an au fost arestaţi şi ceilalţi. Pe unii i-am văzut prin închisori. Dar despre Paul Tomescu nimeni n-a mai auzit nimic. Se bănuieşte că avea alt nume. însă nici figura nu i-a mai fost zărită.

Printre cei exterminaţi în închisori s-au reţinut următorii: Ion Pop, Ion Bujoiu, Petre Balş, George Mânu.

PREGĂTIRI DE LUPTĂ ŞI LA CRAIOVA

La Craiova, maiorul de cavalerie Lucian Dimitriu conducea o ramură a organizaţiei militare a generalului Ion Carlaonţ. El a fost român de mare curaj, gata oricând să-şi sacrifice viaţa pentru ţară. De trei ori Lucian Dimitriu a fost voluntar pe frontul antibolşevic şi de trei ori a fost rănit. De pe patul spitalului îi ruga pe doctori să-1 pună mai repede pe picioare pentru a pleca ca-şi facă datoria pe front.

Imediat după confiscarea puterii de către comunişti, maiorul Lucian Dimitriu s-a gândit la modul prin care să-i înlăture şi să dea posibilitatea poporului să-şi aleagă adevăraţii reprezentanţi.

Activând pe această linie, Lucian Dimitriu a aflat că pe data de 6 martie 1948, cu ocazia inaugurării Depoului C.F.R. din Craiova, cel mai mare depou din Sud-estul european, Gheorghe Gheorghiu-Dej urma să ţină o cuvântare în Piaţa Prefecturii judeţului Dolj. Atunci a propus câtorva ofiţeri din Organizaţia generalului Carlaonţ să-l asasineze pe secretarul Partidului Comunist. Urma ca atentatorul să fie desemnat prin tragere la sorţi şi în ziua respectivă să se afle cât mai aproape de vorbitor, iar după executarea planului să se sinucidă pe loc. Dar cu câteva zile înainte de inaugurare s-a anunţat schimbarea vorbitorului, prin Niculae Guină, un comunist marcant, în această situaţie ofiţerii au renunţat la plan.

Printre cei care făceau parte din grupul maiorului Lucian Dimitriu se aflau ofiţerii de cavalerie: Remus Radina, din comuna Segarcea, judeţul Dolj, Tiberiu Ţolescu, din comuna Cîrcea şi ofiţerul de artilerie Constantin Grădinaru.

Fiecare membru al organizaţiei avea obligaţia să recruteze alţi 5 membri, fără a comunica numele lor nici superiorilor şi nici inferiorilor. Maiorul Lucian Dimitriu absolvise şi A.N.E.F.-ul (Academia Naţionala de Educaţie Fizică). El strânsese în jurul lui un grup de tineri elevi din Craiova, cărora le dădea lecţii de înot şi cu care făcea gimnastică la aparate, pregătindu-i pentru lupta armată, pe care cei mai mulţi ofiţeri superiori din vechea armată o vedeau izbucnind în cel mult doi ani.

Lucian Dimitriu l-a sfătuit pe Remus Radina să facă şi el la fel cu elevii claselor superioare de la Şcoala Normală "Ştefan Velovan" din Craiova, unde era pedagog.

Organele comuniste l-au criticat în public pe Remus Radina afirmând că face instrucţie militară cu elevii, şi nu simple lecţii de gimnastică, ce l-a surprins şi i-a creat impresia că cineva divulgase intenţiile lui.

În vara anului 1948 Lucian Dimitriu s-a dus să facă o recunoaşterea regiunii munţilor Olteniei, cu scopul de a pregăti declanşarea luptei armate împotriva regimului comunist.

În toamna anului 1948, la sugestia maiorului Lucian Dimitriu, Remus Radina a trecut frontiera în Iugoslavia, pentru a discuta cu autorităţile iugoslave posibilităţile lor de a sprijini cu armament şi muniţie această organizaţie. Cum iugoslavii au dat un răspuns evaziv, iar situaţia acolo era total diferită de afirmaţiile făcute de presa română, şi anume că pe teritoriul iugoslav se află trupe anglo- americane, Radina a transmis o scrisoare lui Tiberiu Ţolescu, comunicându-i următorul mesaj pentru maiorul Dimitriu:

"Să nu ducă oile în Iugoslavia, ci să le ducă la Vâlcea".

Conform înţelegerii prealabile, aceasta însemna că Maiorul Dimitriu Lucian trebuia să se retragă în munţi, deoarece soluţia iugoslavă era periculoasă.

Între timp grupul respectiv a fost arestat în România.

La Securitatea din Craiova, Lucian Dimitriu a fost bătut de anchetatorul Oancă, un renumit călău. Cum Lucian Dimitriu era un tip atletic şi nu suporta să fie înjosit, într-una din zile, când Oancă a încercat să-l lovească, s-a sculat de pe scaun, l-a prins în braţe şi a plecat cu el pe sus, până la fereastră. Oancă îngălbenise şi-i pierise graiul. Era un fulg în mâinile maiorului Dimitriu, care, ţinându-l sus, i-a zis, uitându-se pe fereastră: "Vezi ?" Numai atâta, după care l-a lăsat jos. Din acel moment călăul Oancă şi-a schimbat complet atitudinea faţă de maiorul Dimitriu.

Sublocotenentul Constantin Grădinaru a murit în închisoare din cauza torturilor suferite în timpul anchetei.

Şi maiorul Lucian Dimitriu a murit la scurt timp după arestare, iot din cauza tratamentului la care a fost supus in închisoare.

Singur în lupta cu opresorul ţării

În judeţul Dîmboviţa oamenii îşi amintesc, mai degrabă de "Gogu Geagu" decât de Marinescu, ţăranul din comuna Izvoarele, cu o casă de zece copii, dintre care patru băieţi

Şi dacă bătrânii satelor s-au stins, vestea despre Traian "Geagu" a ajuns până în zilele noastre; mărturie fiind şi crucea din marginea satului, rămasă până acum vreo zece ani! Şi dacă astăzi nu mai este, omul şi Jocul s-au proiectat în veşnicie.

Traian Marinescu s-a născut în anul 1922. După ce a terminat liceul "Ienăchiţă Văcărescu" din Târgovişte, a urmat Academia Comercială.

În ziua de 19 noiembrie 1946, când comuniştii au încercat să falsifice alegerile de la secţia Izvoarele, introducând buletine străine, Traian Marinescu a pus mâna pe urnă şi i-a dat foc, în timp ce pistoalele şi mitralierele au început să răsune şi din partea comuniştilor jefuitori ale voinţei naţionale, şi din partea poporului ce-şi apăra dreptul să decidă liber asupra soartei lui.

Rezultatul alegerilor falsificate a fost publicat fără cel al comunei Izvoarele.

Traian Marinescu a luat calea codrului; prefectul comunist, învăţătorul Gogu Popescu, vinovat de teroarea şi operaţiile de falsificare a alegerilor din judeţul Dîmboviţa, a plecat în Goana.

După trei ani, în 1949, Traian Marinescu a fost descoperit în comuna lui natală. Securitatea a ocupat casa din apropierea ascunzătorii lui şi a pregătit asaltul. Traian Marinescu a simţit pericolul şi a ieşit înarmat cu o grenadă şi cu o mitralieră. A tras o rafală în casa în care se aflau securiştii şi a aruncat grenada spre fereastră; aceasta a lovit însă cerceveaua şi s-a rostogolit pe pantă; el a prins-o şi a încercat să o arunce din nou, dar când a ridicat-o a făcut explozie şi i-a rupt degetul mare de la mâna dreaptă. Plin de sânge s-a retras în camera lui. Când a intrat potera, era întins pe pal. A mai avut putere să-l lovească cu piciorul pe primul care a intrai şi să-l doboare. A fost dezarmat şi i s-a spus că-l vor duce să-l panseze.

- Voi să mă pansaţi pe mine ? Şi cu mâna stângă şi-a rupt degetul ce-i atârna în piele şi l-a azvârlit în ei.

A fost dus la Securitate.

După câteva luni, într-o noapte, l-au dus cu maşina la marginea comunei Izvoarele şi i-au spus să coboare şi să se ducă acasă. Traian Marinescu cunoştea sistemul criminalilor comunişti, al împuşcării pe la spate. El le-a zis:

- Vă mulţumesc că m-aţi adus să mă împuşcaţi în satul meu pe care îl iubesc ! Au fost ultimele lui cuvinte; în timp ce păşea semeţ pe calea fără întoarcere, o rafală l-a dărâmat pe vecie.

După ani de zile, la marginea satului a răsărit o cruce, care marca locul sacrificiului. Până acum vreo zece ani mai era. Poate mai este şi azi? Dumnezeu ştie!

Aşa a fost exterminat Traian Marinescu, eroul din comuna Izvoarele, pentru că a încercat să se împotrivească liftelor care au înăbuşii voinţa ţării şi au vândut-o ruşilor.

Organizaţia de rezistenţă din judeţul Gorj

Ca protest împotriva politicii comuniste de subjugare a ţării de către mercenarii aduşi şi instalaţi la conducere de trupele sovietice, un mănunchi de români, refugiaţi în munţii judeţului Gorj, au început să răspândească o scrie de manifeste prin care era demascată politica nefastă a regimului, precum şi o broşură intitulată "Spaţiul etnic şi istoric românesc".

Din această organizaţie au făcut parte:

Locotenent-colonel Ionescu Vintilă Micandru; căpitan Brâncuşi Grigore, nepot de văr al lui Constantin Brâncuşi; învăţătorii Ion Rădoi şi Alexandru Stoichiţescu, din comuna Arcani şi Constantin Tabacu, din comuna Hobiţa; Martin Gheorghe, din Valea Mare, comuna Runcu, condamnat la 10 ani muncă silnică; Dineu Gheorghe, din comuna Broşteni; Tabacu Constanţa (născută Brîncuşi) şi Sîrbulescu Polina (născută Brîncuşi).

Acţiunea a fost lansată la începutul anului 1949 şi a durat până în 1951. Printre cei care au sprijinit răspândirea manifestelor se afla şi Ionel Isac.

Coordonarea se făcea din cabana situată în zona muntoasă de deasupra satului Topeşti, din judeţul Gorj.

Pe data de 10 mai 1951, agenţii de securitate din Târgu Jiu au înconjurat regiunea şi au dat foc cabanei, unde se găsea numai căpitanul Grigore Brâncuşi; însoţitorul sau, Gheorghe Marău, ţăran din Valea Mare-Runcu, coborâse pentru a aduce apă.

Deşi căpitanul Grigore Brâncuşi era înarmat şi se afla în poziţie bună de apărare, n-a deschis focul asupra soldaţilor, preferind să se prăvălească în valea din spatele cabanei, în schimb ofiţerul de securitate Goga a tras şi l-a împuşcat în plămânul drept şi în deltoid, cu două gloanţe. Rănit grav şi pierzând mult sânge, Grigore Brâncuşi a fost coborât pe o targa improvizată şi dus la Târgu Jiu cu un camion al Securităţii.

La spital a fost operat de doctorul Adameşteanu, care şi-a dat tot interesul pentru a-l salva. Dar, imediat după operaţie. Securiştii l-au aruncat într-un grajd, unde rănile s-au vindecat cu greu şi numai după o nouă intervenţie chirurgicală.

Condamnat la 20 de ani muncă silnică, Grigore Brâncuşi a trecut prin iadul închisorilor comuniste, la Craiova, Jilava, Valea Nistrului, Satu Mare, Aiud, Gherla, Grindu şi prezenţa lui a fost semnalată în numeroase greve de protest împotriva regimului de exterminare.

Luptele din munţii Olteniei

Dacă ieşi din Cornereva şi traversezi Munţii Cernei, pe splendida vale cu acelaşi nume, pentru a ajunge pe creasta Munţilor Mehedinţi, ţi se deschide în faţa ochilor panorama măreaţă a Munţilor Subcarpatici şi a platoului Mehedinţi.

În această regiune cuprinsă între izvoarele torenţilor Topolniţa, Cosustea şi Motru, unde timpul a săpat pentru totdeauna nenumărate peşteri, ca cele de la Balta, Molaresca, Cloşcani, luase fiinţă o altă mişcare de partizani. Este posibil ca ea să fi avut legătură cu mişcarea de partizani din Munţii Banatului, cu atât mai mult cu cât, în aceste două sectoare, a fost înregistrată trecerea lui Petre Domăşneanu.

Luptele cu securiştii, angajate după căderea partizanilor din Banat, s-au soldat cu morţi de ambele părţi. Printre partizani se găseau fraţii Bocîrnea, băieţii şefului de gară din Turnu Severin. Primul, Ion-Puiu, student în drept la Cluj, a murit în luptele de la Isverna - din judeţul Mehedinţi. Al doilea, Ovidiu, licean la Turnu Severin, a murit de asemenea în luptă. Un alt elev de la liceul "Traian" din Turnu Severin. Gheorghe Eftimie, a murit în aceleaşi condiţii. Printre cei care au participat la asasinarea celor trei tineri se găseau plutonierul Cioabă, mare torţionar, şi şeful Securităţii, Mihuţ, acelaşi care l-a ucis pe Vărzan în pădurea din Bistriţa, în noaptea de 19 spre 20 noiembrie 1946.

În anul 1950 numeroase trupe de Securitate au invadat judeţul Mehedinţi, de la Hinova la Gruia. Aici a fost împuşcat în spate un partizan, care îşi avea ascunzătoarea în hambarul aparţinând unor bătrâni din comuna Dănceu. Singura lui armă era o puşcă cu ţeava tăiată. Doctorul Ion Ciontescu din Flămînda, care a fost adus să-i facă autopsia, a fost închis la scurt timp după aceea pentru că nu scrisese în raportul său concluziile pe care le ceruse Securitatea asupra felului cum fusese ucis partizanul.

Numărul partizanilor arestaţi în acest sector este de ordinul câtorva zeci. Condamnaţii, după torturi teribile, aplicate de Securitate, au trecut apoi prin închisorile şi lagărele de exterminare. Printre ei se găseau numeroşi studenţi.

Arestările de la nord de mănăstirea Arnota, pe valea Bistriţei, demonstrează existenţa unei voinţe de a construi un front solidar contra regimului comunist.

Prezenţa în mijlocul partizanilor din Munţii Olteniei a doi generali, fraţii Dimitrie şi lancu Carlaonţ, şi a doi colonei, Grigorescu şi Ştefan Hălălău (comandantul Şcolii de ofiţeri de rezervă de artilerie din Craiova), ale căror corpuri sunt astăzi în gropile comune ale închisorilor de exterminare, va rămâne pentru generaţiile viitoare o mărturie a luptei împotriva comunismului înscrisă în "Cartea de aur a rezistenţei române".

Haiducii se înfrăţesc în codrii Mehedinţiului

Şi în acest colţ de ţară teroarea comunistă se dezlănţuise încă din 1946. Atunci doi tineri ţărani din comuna Pristol, Constantin Vărzan şi Vasile Brutaru, au fost împuşcaţi de către jandarmul Minut în noaptea alegerilor din 19 noiembrie 1946, în pădurea Bistriţa, de lângă Turnu Severin. Teroarea a continuat an de an, prin arestările masive efectuate în 1947, 1948 şi 1949, perioadă când fruntaşii intelectualităţii, profesorii Constantin Danciu şi Constantin Dicu-Diculescu, avocaţii Licea şi Mircea Dumitrescu, au pornit prin infernul comunist urmaţi de mii de feciori ai acestor plaiuri.

După ce în anul 1949 conducătorii mişcării de rezistenţă din Banat fuseseră exterminaţi, la Mehedinţi se înjghebase o altă mişcare, condusă de Dumitru Totir, profesor şi fost deputat naţional ţărănist, avocatul Gheorghe Florescu şi Dumitru Năsărîmbă, reprezentantul Partidului Social Democrat Titel Petrescu. Cei trei acţionează încurajând lumea la rezistenţă şi reuşesc, prin intermediul tipografului Sabin Cotarcea, să tipărească şi să răspândească manifeste.

Dumitru Totir era născut în comuna Vladimireşti, de lingă Baia de Aramă şi, după ce desfăşurase o activitate susţinută la Turnu Severin, a fost arestat pe 27 mai 1952. Grupul respectiv începuse să-şi creeze legături la sate şi printre muncitorii din oraş.

Ramura activă a mişcării de rezistenţă acţiona cu arma în mână, în regiunea dintre râurile Motru, Coşustea şi Topolniţa, ajungând vestea despre trecerea lor până la Isverna, Cloşani şi Turnu Severin. Ea izvorâse din nemulţumirile provocate de opresiunea ţăranilor. Sufletul acestei mişcări s-a dovedit a fi tânărul Nicolae-Nae Trocan, născut pe 14 martie 1923, în comuna Zegujani. După ce terminase liceul Traian" din Turnu Severin, Nicolae Trocan plecase voluntar pentru dezrobirea Basarabiei şi Bucovinei de Nord, iar în anul 1944 îl găsim paraşutist la Rotila l Pantelimon-Bucureşti. Revenit din armată se zbate între mizeria acelor timpuri, provocată atât la oraş cât şi la sate de trupele invadatoare ruseşti, până când mama lui, Polina Trocan, a fost arestată abuziv din ordinul pretorului Iulian Ciuciu din Broşteni, pentru nepredarea cotelor extraordinar de mari. Feciorul, Nicolae Trocan, înarmat, s-a dus şi şi-a eliberat mama. Jandarmii vor încerca să-l urmărească şi să-l dezarmeze, dar în zadar. El refuză să predea arma şi muniţia şi, împreună cu vărul lui, Nicolae Vulcănescu, dinŞovarna, se retrag în pădurea de la Zegujani, unde se găseşte şi Sever Popescu, ascuns la fratele lui, Victor Popescu.

Denunţaţi de notarul din Zegujani, au fost înconjuraţi de miliţie şi în lupta ce a avut loc a fost împuşcat mortal Sever Popescu.

Atunci, Nicolae Trocan şi Nicolae Vulcănescu se retrag în codrii de la Ohaba şi se ascund la stâna familiei Copilu de la Ilovăţ. Aici, în cursul unei lupte, a fost împuşcat un miliţian, iar un altul a fost rănit, în continuare, sunt aduse noi forţe armate, iar cei doi se retrag spre pădurile din jurul comunei Noapteş. Pe aceste meleaguri încep să fie arestaţi zeci de ţărani.

Prin trădarea învăţătoarei din comună, se află ascunzătoarea celor doi partizani, în lupta de la Malu, de lângă comuna Noapteş, va fi împuşcat Nicolae Vulcănescu. Rămas singur, Nicolae Trocan se va ascunde la familia Ursunoiu, din comuna Şovarna. Tot prin trădare s-a aflat şi aici locul unde era ascuns, în lupta ce a avut loc, Nicolae Trocan a reuşit să scape împuşcând pe şeful trupelor ce-l urmăreau. Pentru a îngrozi populaţia, drept represalii, miliţia, condusă se pare de vestitul borfaş Aiimănescu, va spânzura pe fata lui Ursunoiu.

Pădurile din jurul Ohabei devin loc de ascunzătoare, iar preotul Jorga, care l-a ajutat în această perioadă, a fost arestat şi condamnai. Un nou val de arestări s-au abătut asupra locurilor şi printre cei trecuţi prin schingiuiri s-au numărat: Dumitru Viasu din Floreşti, Jort din Noapteş, Copilu din Dîlbocita şi mulţi alţi zeci de ţărani de la Peşteana.

Drept represalii, familia lui Nicolae Trocan a fost ridicată pe 18 iunie 1951 şi dusă cu domiciliul obligatoriu în comuna Dropia de lângă Călăraşi.

Un prim lot fusese condamnat în legătură cu ei, iar prin sentinţa 458 din 5 iunie 1950 lui i se dăduse pedeapsa cu moartea în contumacie.

În schimb Nicolae Trocan, deghizat, colinda regiunea din Gorj, până la Turnu Severin, îngrozind trupele de miliţie. Pe capul lui se pusese un premiu de 100.000 lei. Devenise un personaj de legendă, îndrăgit de populaţie, care vedea in el un salvator.

În timpul arestării profesorului Dumitru Totir (mai 1952), Nicolae Trocan se găsea ascuns în regiunea Cătune-Valea Perilor din judeţul Gorj. De aici a fost arestat pe 27 august 1952, fiind trădat de vechi prieteni din copilărie, învăţătorul Boulescu şi Ticu Chiţimia, care, în loc de premiul aşteptat, au fost condamnaţi pentru omisiune şi găzduire.

Procesul a avut loc la Craiova, în noiembrie 1952, unde se găseau arestaţi câteva sute de oameni. Nicolae Trocan a spus că oamenii nu au ştiut nimic despre scopul acţiunii lui. Prin sentinţa 307 din 26 noiembrie 1952, Nicolae Trocan a fost condamnat la moarte, iar pe 20 iulie 1953, în ziua de Sfântul Ilie, a avut loc executarea acestui erou ai Olteniei.

Partizanii din Arnota

Primăvara anului 1949, care înăbuşă mişcarea de rezistenţă din Banat, nu reuşeşte să stăvilească organizarea grupurilor de partizani care se înmulţesc în Munţii Olteniei. Prin intermediul lui Aristide Ionescu începe să se facă lumină asupra grupului Arnota, de care a fost legat prin sprijinul acordat acestora şi prin relatările revelatoare ale lui Tărăşescu Nicolae şi Văduva Constantin.

Ciocnirea grupului cu Securitatea a avut loc in zilele Pastelul din 1949, când urmau să sosească câteva zeci de studenţi de la Bucureşti. Cel care făcea legătura cu cei din munte a fost observat că urca urmărit de filatori, care au fost somaţi să se predea, în timp ce frizerul Săndulescu, din Râmnicu Vâlcea, a fugit, ceilalţi doi agenţi au fost prinşi. Este vorba de Nistor Nicolae, din Călimăneşli, şi de Mitroi Nicolae, din comuna Pietrari, de lângă Arnota. Cel fugit ,desigur, a alertat Securitatea, care a înconjurat muntele cu batalionul din Drăgăşani şi cu o unitate de vânători de munte din Sibiu.

La ora 5 dimineaţa, în a treia zi de Paşti, s-a deschis focul asupra partizanilor şi Pavel Ion, student din Bucovina, a fost împuşcat in timpul luptei. Cu acea ocazie au fost prinşi: Huţan Ion (student din Bucovina), Anghelescu Nicolae (student), Bencescu Mircea şi Bănică Ion, care au fost împuşcaţi pe ioc. Tot în munte au fost arestaţi Petrescu David (din judeţul Romanaţi) şi Copilu (din judeţul Mehedinţi), care după procesul de la Tribunalul Militar au fost condamnaţi la moarte şi executaţi.

Printre cei arestaţi şi trimişi în judecată pentru participare la grupul partizanilor din Arnota se numără: învăţătorul Văduva Constantin (condamnat la 18 ani muncă silnică, prin sentinţa 1562/1949, după ce i se ceruse pedeapsa cu moartea). Tărăşescu Nicolae (scăpat din încercuire a stat ascuns la

Cupea Gheorghe, din comuna Oteşani, până la 10 ianuarie 1950, când a fost arestat şi condamnat la 20 ani muncă silnică), lonescu Gheorghe, lonescu Ilie (din Şuteşti-Vâlcea), Marinovici Ion (din Şuteşti), Popescu Sergiu (din Bucureşti, condamnat la 12 ani temniţă grea), lonescu Aristide (economist, din Ştefăneşti), Păunescu Nicolae (C.F.R.-ist, din Râmnicu Vâlcea), Sanfrancisco Emil (elev din Râmnicu Vâlcea), Grecu Ion (din Şuteşti), Ocnescu Mişu (student din Olăneşti), Nicolae Constantin, Penciu Oprea, Stoianu Gh., Teodorescu Ion şi alţii.

Mai merită menţionat faptul că maiorul Creţu, din Slatina, şi locotenentul Simescu, din Piatra Olt, au furnizat arme grupului din Arnota şi au fost condamnaţi prin sentinţa nr. 1562/1949 la câte 12 ani muncă silnică, după ce li se ceruse pedeapsa capitală.

Până azi a rămas o enigmă grupul partizanilor din pădurea Saru, care ţinea legătura cu ceilalţi prin Costin Ion, responsabilul din gara Piatra Olt. Se ştie numai că era compus din 28 de persoane, sub conducerea colonelului Enăchescu. Costin Ion a fost omorât în torturi de locotenentul Fracase şi locotenentul Mihuţ, în Securitatea Craiova, la 21 mai 1949, pentru că refuza să facă declaraţii.

Şeful grupului, Opriţescu Mişu, şi ajutorul lui, Cetăţeanu Ion, au scăpat din încercuire şi se pare că au fost prinşi şi executaţi cu un grup de partizani din Hunedoara.

Datoria noastră este de a descoperi pe toţi aceşti martiri ai neamului românesc în lupta anticomunistă.

MARAMUREŞUL PREZENT ÎN LUPTA PENTRU LIBERTATE

Maramureşul, această minunată fortăreaţă naturală, e locuit de o populaţie autohtonă, produs al pământului şi istoriei locale, care a păstrat legătura cu marea masă românească, reuşind, în ciuda vitregiei vremurilor, să-şi conserve intact trecutul glorios, manifestat pe toate planurile.

Încununat cu cinstea de a fi dat descălecători de ţară, Maramureşul a ştiut să-şi apere cu demnitate onoarea şi drepturile. Maramureşenilor le-a rămas neştearsă în memorie data de 4 septembrie 1717, când din văi s-a ridicat până la unul, salvând de la sclavie peste 7000 de creştini şi zdrobind peste zece mii de tătari ce le călcaseră ţara, după ce prădaseră regiunile vecine.

Au intrat în legendă faptele de vitejie ale lui Pintea, care a organizat o ceată de haiduci, ridicându-se împotriva terorii nobililor maghiari. Răsunetul faptelor a fost aşa de mare, încât, pentru respectarea memoriei eroului popular, coiful şi armura lui au rămas în păstrarea bisericii din Budeşti, comuna natală a haiducului.

Proaspătă le era amintirea măreţelor fapte ale gărzilor naţionale, care au colaborat cu trupele române la curăţirea provinciei de bandele ungureşti bolşevizate ale lui Bela

Kun, dar mai vii le erau, în faţa ochilor şi pe trupuri, chinurile suferite sub vremelnica ocupaţie maghiară din 1940-1944.

De aceea, intrarea ruşilor şi pângărirea vetrei strămoşeşti, cu toată suita blestemăţiilor "eliberării frăţeşti", au făcut pe mult încercaţii copii ai durerii să se ridice şi să pedepsească.

Au fost înfruntări crâncene în acea primăvară a lui 1945, când se zicea că ordinul "la arme" l-a dat şeful de plasă Gavrilă Strifundă. La Vadul Izei, pe data de *5* martie, câteva mii de maramureşeni au început lupta împotriva instaurării noii dictaturi.

Gavrilă Strifundă, originar din comuna Borşa, a fost arestat în august 1949 şi a dispărut fără urmă.

În perioada premergătoare alegerilor din 1946, teroarea comunistă s-a accentuat pe aceste locuri, unde popularitatea tribunului Ilie Lazăr devenise şi mai mare după condamnarea lui în procesul "Sumanelor Negre". Acest fapt dovedea adevăratele intenţii ale comuniştilor. Mişeii au săvârşit crime pe văile Mare, Cosăului şi Izei.

Când s-a instaurat teroarea, ciobanul Dunca Vasile era prezent în lupta protestatară, făcându-şi dreptate în felul lui. Cum îi prindea pe comunişti, îi punea să-şi mănânce hârtiile de la partid. Originar din comuna Budeşti, Vasile Dunca îşi crease un mic nucleu de rezistenţă, cutreierând satele, pentru a plăti celor ce comiteau nedreptăţi. Poterele puse pe urmele lui au reuşit să-l prindă, tot prin trădare, ca de obicei. Arestarea a avut loc la moara Bîcului, din comuna Călineştî, de pe malul pârăului Cosău, afluent al Marei. Odată cu el a căzut şi Părăseau în mâinile Securităţii. Despre cei doi se spune că au fost împuşcaţi de plutonierul Coza din Săpînţa.

În una din ciocniri a fost rănit în mână şi pădurarul Şerban Vasile-Simion, din comuna Călineşti, care ducea alimente partizanilor. Condamnat, acesta a murit în închisoarea Gherla, în anul 1961, lăsând orfani 5 copii. Tot atunci au mai fost arestaţi cei doi fraţi Gherman din comuna Sîrbi (unul avea prenumele Vasile), Frunză Ion, tot din comuna Sîrbi, doi fraţi Şandordin Budeşti (unul dintre ei, Puiu, era învăţător în comună), Andreiea Ion din comuna Călineşti, Tomoioagă Vasile, Gheorghe Dunca din Borşa şi alţii. Cu numele de Dunca vom găsi prin închisori mulţi arestaţi. Elevii de liceu, crescuţi în dragostea de neam şi ţară pe locurile legendare ale Iui Dragoş şi Bogdan, sunt prezenţi cu armele în mână in această luptă de rezistenţă.

Pe Aurel Vîşovan, profesor la liceul din Sighet, îl vom găsi atât la cursuri, cât şi în organizarea mişcării, alături de cei ce reprezentau viitorul ţării.

După Sărbătorile Paştelui din anul 1949, elevii de liceu ai claselor 5 şi 6 din leud şi Dragomireşti nu se mai duc la şcoală. Părinţii, fraţii şi rudele lor zăceau în închisori. Copiii se pregătesc de luptă pentru a-şi salva neamul. Se retrag în munţi şi cutreieră satele, încercând să adune cit mai multă lume într-o acţiune de înlăturare a trădătorilor care confiscaseră conducerea stalului.

Securitatea, aflând de această fierbere, introduce o iudă în mijlocul lor, şi anume pe Vlad Dănilă, elev din comuna Sălişte. Acesta a vândut parola folosită pentru a se ajunge la cel ce se ocupa de organizare şi pregătea declanşarea acţiunii. Când Securitatea a trimis un agent să întrebe, conform consemnului "unde este popa", gazda, de bună-credinţă, a răspuns că se află la Gavrilă Pîţu.

Colonelul Ludovic Cseller, comandantul regiunii Baia Mare, şi căpitanul Retezan, care conduceau operaţiile de înăbuşire a mişcării, s-au apropiat cu soldaţii de casa lui Gavrilă Piţu din comuna leud şi i-au somai pe cei din interior să se predea. Din casă s-a răspuns cu locuri de arme şi grenade.

Popşa Vasile-Lică, student, originar din Sighet, a fost împuşcat mortal de către căpitanul Retezan. Fratele lui, Popşa Ion-Mihai, tot student, a sărit pe fereastră cu puşca mitralieră şi a început să tragă, croindu-şi culoar şi reuşind să dispară în pădure. Casa a fost luată cu asalt şi ocupată, în pivniţă au mai fost găsiţi doi elevi: Iusco Gavrilă-Sfîcă din Ieud şi Iusco Doru din Sieu.

Arestările s-au ridicat la peste 100 de persoane, dintre care sunt cunoscuţi până în prezent: Bogdan Ion, elev, condamnat la 12 ani; Dunca Ion, elev din Jeud; Dunca Vasile, elev din leud; Dunca Vasile-Petre, funcţionar din Dragomireşti; Mân Nestor, elev din leud, condamnat la 5 ani; Susco Gavrilă, medic din Dragomireşti; Motrea Ion, elev; Ofrim Vasile-Morea, ţăran, condamnat la 6 ani şi arestat din nou după 1958; Otic Vasile, contabil din Dragomireşti, condamnat de două ori; Radu Costică, elev; Rubel Ianoş, meseriaş; Ticăia Vasile, ţăran din Dragomireşti, mort în anul 1950 în lagărul de

exterminare de la Peninsula; Aurel Vlad, elev; Vlad Gheorghe, medic; Vlad Mihai, elev din Sighet; Vlad Minai, tehnician din Dragomireşti: Zubaşu Ilie, ţăran din Dragomireşti.

Corpul neînsufleţit a lui Popşa Vasile-Lică a fost plimbat prin Sighet pentru a înfricoşa populaţia, care a fost obligată, inclusiv copiii, să iasă pe stradă.

Pentru a aresta pe celălalt frate, Popşa lon-Mihai, fugit în munţi, colonelul Cseller, care conducea operaţia, l-a eliberat pe un anume Vlad Mitrucă, condamnat de drept comun, unchiul trădătorului Vlad Dănilă, cu condiţia ca să-l ademenească pe cel dispărut. După ce şi-a îndeplinit misiunea, această iudă a fost arestată pentru a-şi continua pedeapsa.

Popşa Ion-Mihai, din cauza bătăilor şi a regimului de pedeapsă la care a fost supus, a murit în închisoarea de la Târgu Ocna.

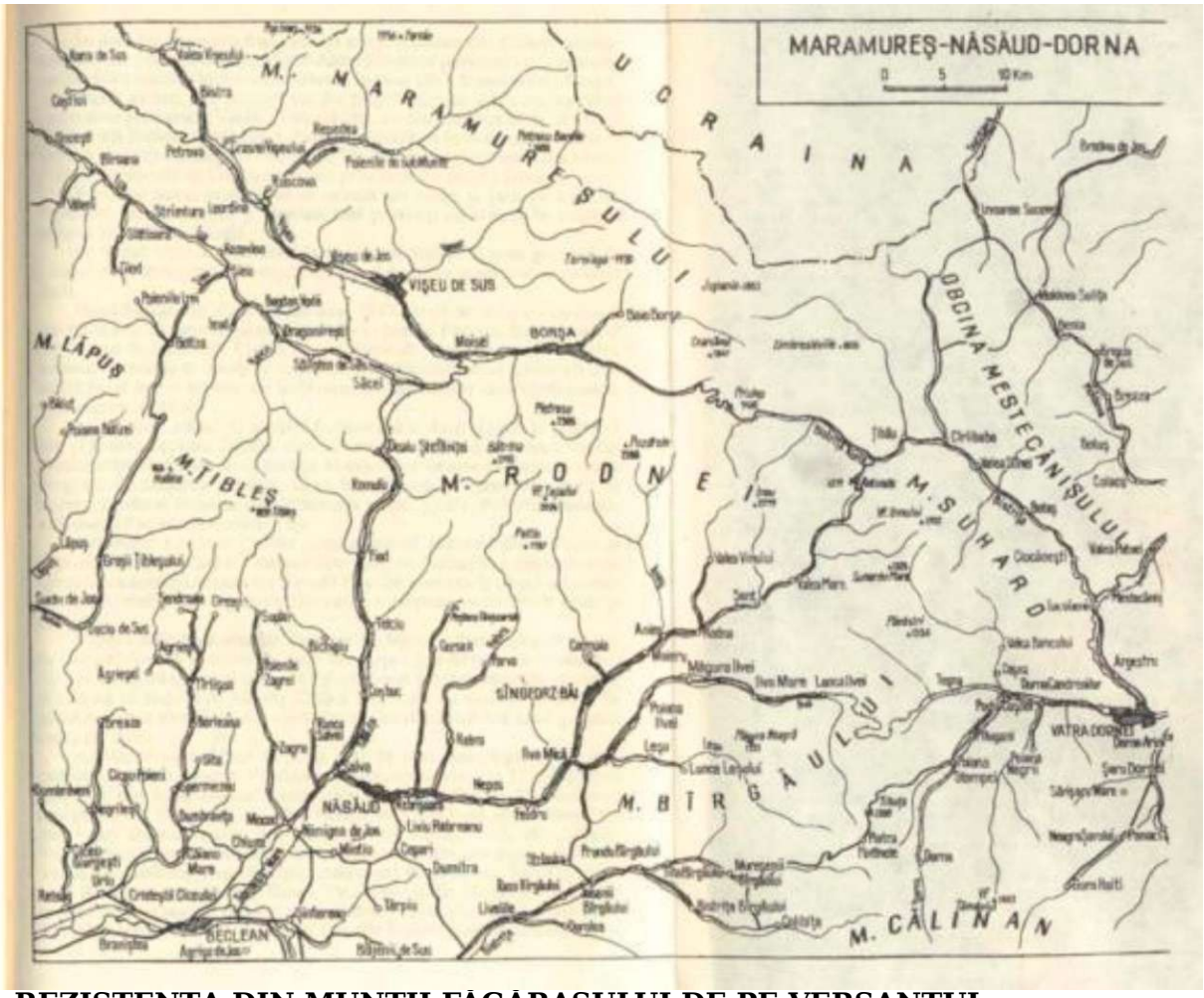

REZISTENŢA DIN MUNŢII FĂGĂRAŞULUI DE PE VERSANTUL NORDIC

Între 1948 şi 1956 un nou Voievodat se înfiripase pe aceste meleaguri, pe unde cu un sfert de mileniu mai înainte încercase şi Brîncoveanu să aducă lumină şi mângâierea sufletească norodului trudit sub jug străin.

Şi aşa cum el cu toţi ai lui pieriseră sub iataganele turceşti, tot aşa noul Jude al acestor ţinuturi de munte, eliberate de teamă, cu greu a reuşit să se salveze în timp ce toţi voinicii adunaţi în jurul lui pentru nobila misiune de a salva glia şi fiinţa naţională au căzut doborâţi de gloanţele trădătorilor ajunşi în slujba secerii şi ciocanului.

Kremlinul, acest bastion al crimei dirijate în scopul înrobirii oamenilor, şi-a revărsat veninul peste suflarea cinstită a plaiurilor noastre instaurând epoca de distrugere.

Amprenta lăsată în decurs de peste 4 decenii de cruntă teroare şi perversiune socială face ca azi acţiunea întreprinsă de acei viteji între viteji, care şi-au dăruit viaţa pentru binele semenilor, să apară şi mai măreaţă, aşa cum a fost în realitate. De aceea încercarea lor de a stârpi răul din rădăcină, de a azvârli pe luda din mijlocul nostru, a fost privită cu admiraţie şi respect de toţi care auzeau de prezenţa partizanilor în apropierea lor.

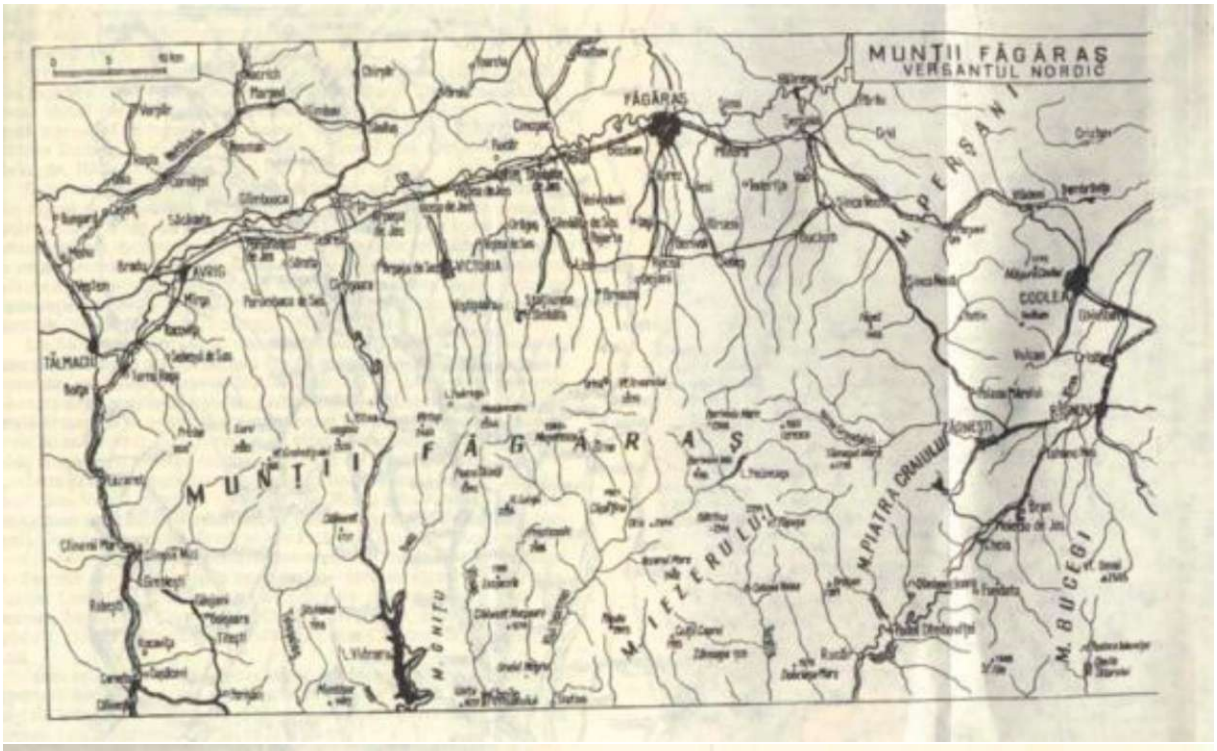

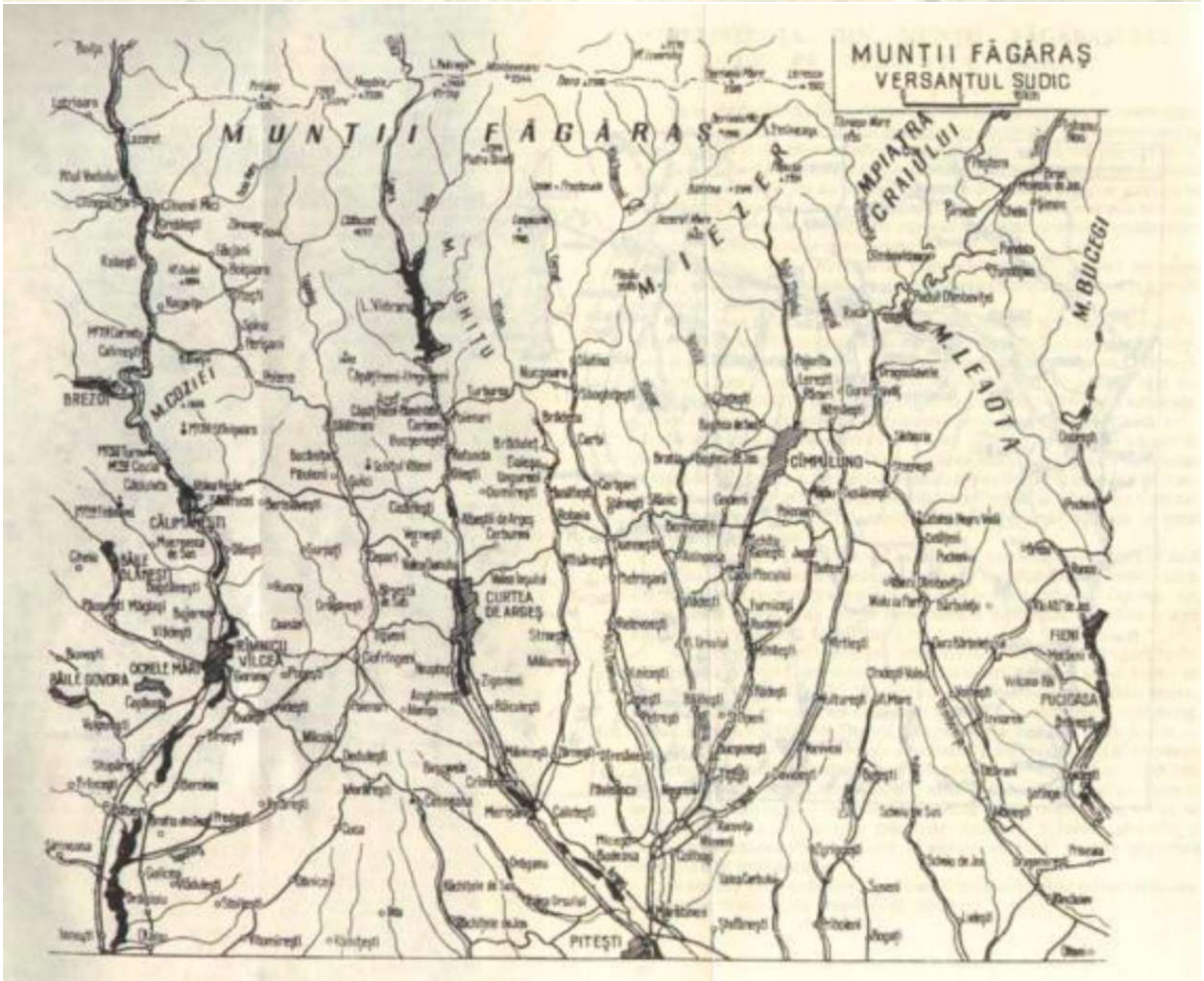

Nevoia unei redresări morale, a unei treziri a conştiinţei umane în slujba legalităţii şi dreptăţii sociale, se făcea simţită şi dorită. Acest avânt de viaţă nouă a pornit de pe Valea Oltului, din sufletul elevilor, şi a pătruns spre culmile alpine prin minunatele văi, începând de la Fântâniţa Crăiesei până la Fereastra Sâmbetei, antrenând toată suflarea înşiruită în jurul masivului Moldovean.

Aici, din acest ţinut de viaţă nealterată, partizanii au căutat să facă curăţenie, azvârlind acele uscături decăzute din demnitatea omenească. După ce au fost avertizaţi să nu facă rău, să le respecte munca şi agoniseala, numai după aceea le-au arătat impostorilor refractari că există o lege nescrisă, mai presus de fărădelegile lor.

Au fost sancţiuni prompte împotriva celor ce furau drepturile strămoşeşti. Solidaritatea oamenilor a fost unanimă şi pe aceste locuri de baştină ale poporului român. De aceea drumul închisorilor de exterminare comuniste va fi presărat cu cadavrele ţăranilor şi ciobanilor din Avrig, Arpaş, Breaza, Cârtişoara, Dejani, Drăguşi, Lisa, Mindra, Porumbacu.

Pe aceste ţinuturi carpatine s-a constituit, din suferinţă şi nedreptate, gruparea partizanilor condusă de Ion Gavrilă. La rândul lor, sătenii făceau totul pentru a-i sprijini, trimiţându-le alimente, haine şi muniţii. Între ei se făcuse o sudură şi se crease un serviciu care-i informa de tot ce se petrecea prin sate şi despre mişcările trupelor. Stânele, cabanele şi peşterile deveniseră locuri de unde se puteau alimenta şi unde îşi puteau depozita cele trebuincioase.

În această ţară a culmilor alpine, unde numai ochii de vultur străjuiau, se instalase conducerea grupului de partizani.

Istoricul acestei mişcări de partizani

În anul 1948 elevul Mogoş Ion, din comuna Toderiţa, împreună cu un grup de profesori şi colegi de la liceul "Negru Vodă" din Făgăraş au înfiinţat o organizaţie de luptă împotriva abuzurilor comuniste ce se făceau din ce în ce mai simţite la sate.

Printre cei descoperiţi şi arestaţi se aflau: profesorii Ursu Romulus (fost membru P.N.Ţ., care a murit în temniţă), Bucur (de limba română), Novac Mihai (de matematică) şi elevii Mogoş Ion (iniţiator, devenit o figură legendară în luptele din munţi), Mazilu Nicolae, Roşea Victor, Sofonea Remus, Ilioiu Ion, Socol Silviu, Scorei Ion, Glăjar Ion, Zota Gheorghe, Bărsan Gheorghe, Pica IonVictor şi alţii.

După un an, Mogoş Ion şi Pica Ion-Victor s-au eliberat din închisoare şi în august s-au reîntâlnit. Cu această ocazie au pus bazele organizaţiei anticomuniste la care au aderat imediat Nicolae Mazilu şi Ion Roşea, din comuna Rîuşor, în căsuţa căruia s-a expus planul de acţiune al grupului. Cu aceeaşi ocazie s-a căzut de acord ca să se regrupeze cu toţi colegii lor de liceu ieşiţi din închisoare. Până în luna octombrie erau deja cooptaţi în organizaţie 10 elevi de la liceul "Negru Vodă" din Făgăraş şi alţi tineri, în număr de 20, din comunele Toderiţa, Mîndra, Ileni şi Rîuşor.

Ion Mogoş urmărea să se treacă la acţiune şi să se facă depozite de arme şi alimente în munţi. Scopul era de asemeni de a pedepsi pe cei ce deposedau pe ţărani de avutul lor, făcându-i să se teamă de o pedeapsă măsurată după gravitatea faptelor săvârşite şi după dreptatea nescrisă, dar cerută de tradiţia locurilor. În toamna anului 1949 Ion Mogoş a plecat prin satele de sub munte, cu un tractor de tăiat lemne, urmărind să găsească gazde de sprijin şi ajutoare alimentare în caz de retragere în munţi.

Între primii care militează pe aceeaşi linie cu Ion Mogoş se numără tinerii: Ion-Victor Pica (din Toderiţa), Ion Roşca (din Rîuşor), Ion Sasu, Ion Coman (din Ileni), Toma Blebea (din Ileni), Simion Ghizdaru (din Ileni), Dorel Cornea (din Ileni) şi Ion Pică (din Rîuşor),. După arestare, acesta din urmă s-a compromis la închisoarea din Gherla, în afară de aceşti elevi, se mai găseau prezenţi în organizaţie o serie de ţărani: Toma Pîrău, Nicolae Comşulea şi Constantin Roşea (din comuna Ileni); Pita Ion (senior), din Rîuşor; Cornel Vlad, Octavian Vlad, Octavian Balaban, Ion Balaban, Cornel Mija (toţi din Toderiţa); Ion Chichernea, din comuna Grid.

Iarna anului 1949 a fost petrecută de Ion Mogoş la Reşiţa, unde îi era deportată familia. De acolo a revenit în primăvara anului 1950. În acelaşi timp s-a întors de la închisoare şi Nicolae Mazilu. Acesta era originar din comuna Leu şi împreună au trecut la acţiune.

În primăvara următoare cei doi au avut o ciocnire cu şeful de miliţie din comuna Ileni, pe care lau împuşcat în plămâni, dar a scăpat cu viaţă.

Înarmarea acestor tineri, deveniţi partizani în slujba salvării neamului subjugat şi umilit, a fost făcută cu concursul următorilor: Ion Cîrlig, plutonier activ în armată; Traian Monea, locotenent activ, originar din comuna Veneţia, care le-a procurat arme şi

echipament militar. Fiind descoperit, a fost condamnat la moarte în luna august 1951 şi, comutându-i-se pedeapsa la muncă silnică pe viaţă, a trecut până în 1964 prin temniţe; Partenie Comşa, plutonier în armată, care le-a furnizat arme şi echipament şi le-a înlesnit intrarea într-un depozit militar la 2 km de Braşov, de unde, după ce au imobilizat paza, partizanii au ridicat muniţie şi armament.

Printre primii care au dat asistenţă medicală şi au donat medicamente s-a numărat doctorul Ion Halmaghi din comuna Comana. Numărul lor va creşte pe parcursul anilor de luptă şi rezistenţă din munţi, ani trăiţi în condiţii similare cu cele din război.

Gazdele partizanilor

Locuitorii satelor înşirate pe coasta Făgăraşului au înţeles de la început necesitatea acordării găzduirii şi alimentării celor ce se retrăgeau în munte, în această acţiune cunoscută sub numele de "partizanii de pe versantul nordic al Făgăraşului" au fost arestaţi mii de români, în marea lor majoritate ţărani. Iată câteva nume ale gazdelor din comunele situate in zona respectivă:

Din comuna Rîuşor. Pica Vaier, Metea Toma, Pica Ion - senior, Roşea Constantin zis Milogu, Roşea Miron, Pop Gheorghe, Tîrîu Toma, Pop Ion, Roşea Matei, Marcu Vichente, Pop Zahiu, Comşulea Aron şi alţii.

Din comuna Ileni: Barbu Toma, Barbu Ion, Cornea Dumitru, Cornea Maria, Ghizdavu Dumitru, Milea Ion şi alţii.

Din comuna Mîndra: Dan Ion, Socaciu Traian, Zară Ilie şi alţii.

Din comuna Pîrîu: Boanfă Ion (învăţător), Cerbu Ion, Monciulea Petre (învăţător), Noară Nicolae şi alţii.

Din comuna Iaşi: Iară Ion, Lupu Aurel, Mareş Ion, Peptea Gheorghe şi alţii.

Ţăranii încep să fiarbă

Când in 1946 începuseră "domnii" să vină şi să fixeze cotele la sate, în comuna Ileni tocmai se întorcea tânărul Pîrîu Toma, zis Porîmbu, de la câmp, cu izmenele prăfuite şi coasa pe umăr. Zvonul nemulţumirii ce colinda satul i-a îndreptat paşii spre sala primăriei, unde pe scară li se explica, celor ce trudeau din zi în noapte, cum să muncească mai mult pentru a da statului cantităţi mai mari de produse, pentru că avea mare nevoie. După ce a ascultat liniştit sfaturile, care sunt uşor de dat, Porîmbu s-a urcat şi el să spună câteva cuvinte domnilor. Tinerii au fost atenţi ca nimeni să nu poată fugi pentru a anunţa jandarmii. Porîmbu le-a spus să nu mai calce pe la ei şi să anunţe şi pe cei mari, care i-au trimis, că dacă au nevoie de cote să şi le facă singuri, iar dacă nu se astâmpără şi revin, să ştie că nu se vor mai întoarce să raporteze ce-au realizat. După această scurtă punere la punct care a dat curaj sătenilor, Toma Porimbu a plecat înarmai în munte, unde, de unul singur, a stat timp de doi ani. Acolo, in liniştea codrilor, îşi descărca sufletul în cântece şi poezii care au început să circule pe la şezătorile satelor de pe coasta Făgăraşului. După doi ani a fost chemat la armată, de unde s-a întors de sărbătorile Paştelui din 1950. Cu toate că era bolnav (avea un subicter), a luat din nou calea codrului.

Românii se înfrăţesc cu muntele

[5]

Cei ce nu puteau suporta jugul asupritor al veneticilor luaseră drumul codrului, iar zvonurile despre prezenţa lor acolo se făcuseră auzite şi chiar simţite.

Ion-Victor Pica, elevul din Todiriţa, după ieşirea din temniţă luase legătura, prin mătuşa lui, Ghizdavu Maria din Ileni, cu Socol Silviu, băiatul preotului greco-catolic din comuna Berivoi, băiat care era fugit în munte din 1948. Aflând că Mogoş şi Mazilu intraseră in munte, Ion Pica şi-a îndreptat paşii spre ei, însetat de libertate şi de apa cristalină de izvor.

Asistăm acum la reunirea a două grupe de luptători:

Cea iniţiată de Mogoş Ion, Pica Ion-Victor şi Mazilu Nicolae, ce avea legături strânse cu elevii liceului "Negru Vodă" din Făgăraş.

Grupa celor urmăriţi de Securitate şi fugiţi în munte după 1948, strânşi în jurul lui Ion Gavrilă, cunoscut sub numele de Moşu.

Ion Gavrilă era originar din comuna Netotu, din judeţul Făgăraş. Fusese student la Facultatea de Agronomie din Cluj şi scăpase nearestaţi după 15 mai 1948. Totuşi în 1949 a fost condamnat în contumacie la 15 ani muncă silnică, în acel an are loc intrarea în munte a celor care până în 1956 vor da atâta de lucru Securităţii. Printre ei se numărau, în afară de Ion Gavrilă care era recunoscut unanim ca şeful lor, următorii:

Ilioiu Ion (fost elev, trecut prin temniţă); Sofonea Remus din comuna Drăguş; Arsu Gheorghe din Rîuşor, care din 1947 era fugit cu barda la brâu prin munte; Radeş Virgil, student la Politehnica din Timişoara, urmărit din 1949; Gheorghe Şovăială, originar din comuna Berivoi, muncitor la Astra din Braşov; Ion Chiujdea, student la Ştiinţe Naturale - Cluj, originar din comuna Berivoi; Novac Ion, elev din comuna Berivoi, urmărit de Securitate din toamna anului 1948; Mogoş Ion; Pica lon-Victor; Mazilu Nicoiae; Novac Petre, fugit în munte din 1951, după fiul lui; Pop Jean, pădurar din Lisa; Haşu Laurian, originar din comuna Breaza, student la Cluj, urmărit din 1950; Haşu Andrei, elev la liceul industrial, urmărit din 1949; Cîlţea Cornel din comuna Şonea; Cornea Marcel, student la Farmacie, din comuna Sinea; Novac Gelu, fiul profesorului de matematică din Făgăraş; Haşu Gheorghe, ţăran, fratele lui Andrei; Malgan Mihai, student la Facultatea de medicină din Cluj, urmărit din anul 1949; Ramba Gheorghe, originar din comuna Voivodeni; Moldovan Dumitru-Bambu, tânăr ţăran din comuna Lisa, care mai fusese odată condamnat; Moldovan Vasile, tatăl lui Dumitru, ajuns în munte ca să lupte alături de fiul său care a fost arestat şi a murit la Periprava; Bărcuţ Ion, ţăran care acţiona singur prin părţile Felmerului, având legături cu oamenii lui Ion Gavrilă; Pîrîu Toma, zis Porîmbu, care refuzase să se mai întoarcă la armată, şi încă mulţi alţii.

Viaţa în munte

Problemele principale erau cele ale alimentaţiei şi ale adăpostului. La început s-a încercat folosirea corturilor, dar această soluţie nu a putut fi conţinută din cauza expunerii la descoperire fiindcă poterele Securităţii s-au pus în mişcare de îndată ce au auzit de constituirea grupurilor de partizani. Rămâneau să se folosească stânele, uneori cabanele de vânătoare izolate, peşterile şi de multe ori chiar gazdele din sate, la care se adăposteau în fânare, grajduri, sure de paie, totul ales pentru a feri gazda de implicaţii in caz de luarea urmei lor.

Desigur, alimentele se obţineau de la oamenii din sate, de la stâne, cooperative şi chiar de la cabane. Celor care erau salariaţi li se dădeau, în schimb, bonuri de justificare că ceea ce se luase, şi care de fapt, de multe ori era dat de bunăvoie, era în folosul partizanilor. Deci, căutau ca ciobanii şi cabanierii să fie feriţi de bănuiala colaborării. De foarte multe ori alimentele erau procurate chiar de la turişti, care le ofereau cu drag, dându-şi seama că în felul acesta contribuie şi ei la solidaritatea naţională împotriva ticăloşilor care ne aserviseră ţară prin forţă.

Problema conservării devenise grea după ce în peşteri au avut surpriza cu urşii, care nu se mulţumeau numai să mănânce, ci să răspândească în afara peşterilor zdrenţele îmbrăcămintei sfâşiate sau chiar resturi de alimente. Aceasta putea duce la depistarea adăposturilor. A trebuit să se treacă la îngroparea alimentelor în diferite locuri, deoarece tactica de supravieţuire era de a trăi în permanentă mişcare pentru a deruta pe urmăritori. Iarna atenţia trebuia să fie şi mai mare din cauza urmelor pe zăpadă.

Trecerea la acţiune[5]

Când în satul Todiriţa s-a înfiinţat cu forţa colectivul, tractoarele au fost răsturnate în râpă.

Securitatea a început să acţioneze împotriva partizanilor folosind tot felul de metode, chiar infiltrarea de informatori în mijlocul lor, care se prezentau ca turişti nevinovaţi.

Prin iulie 1950, plutonierii de securitate Băiş, Bîrsan şi Paler Emil au plecat ca turişti pe Valea Sîmbetei îndreptându-se spre muntele Gălăşescu Mare unde au fost prinşi de oamenii din grupul Arsenescu-Arnăuţoiu cu concursul ciobanului Gheorghe din Muscel. Între ei era şi o femeie. După ce şi-au mâncat carnetele de partid au fost ucişi.

Doi studenţi din Aluniş-Olt (Duminică Ion şi Slanciu Nicolae) au lucrat ca angajaţi cu acte false în oraşul Victoria, unde s-au ocupat şi de organizarea unui grup de tineri şi elevi din comunele Olteţ şi Rucăr: Laluţiu Ion, Cîrje Octavian, Greavu Nicolae, Monea

Ion, Surdu Vasile şi alţii. În anul 1950, Duminică şi Stanciu au fugit în munte. Se pare că au fost infiltraţi în acelaşi timp începuse războiul din Coreea şi speranţele creşteau în rândul celor din munte, aşteptându-se începerea unei acţiuni.

Securitatea a fost şi ea alertată şi a intrat în acţiune, prima ofensivă desfăşurându-se în munţi, în noaptea de 13 spre 14 noiembrie. Mai multe sate au fost încercuite. Informatorii semnalaseră prezenţa partizanilor veniţi din munte. Satul Rîuşor a fost teatrul unor lupte serioase. Acolo se găseau 5 persoane în casa lui Pică Vaier. Arsu Gheorghe, care era de pază, i-a alertat şi a scăpat cu toate că s-a tras după el. Socol Silviu s-a luptat cu locotenentul de securitate Vlad, reuşind să scape şi să fugă până în comuna Todiriţa unde, frânt de oboseală, s-a ascuns în pivniţa lui Dusa Dumitru şi a adormit. Descoperit de Securitate care-l urmărea, a reînceput lupta cu călăul Vlad. Când era gata să-l răpună, au sărit soldaţii şi l-au lovit cu patul puştii până ce Socol Silviu a căzut în nesimţire. După aceea l-au înfăşurat în frânghii şi l-au dus la Securitate. Un anume Crama, învăţătorul din sat, s-a dus la ofiţerii de securitate aflaţi la Todiriţa şi desfăcându-şi cravata le-a oferit-o ca să-l lege pe Dusa Dumitru, gazda unde se ascunsese Socol, spunând că este un duşman al poporului.

Şovăială Gheorghe a fugit spre munte şi a scăpat neprins. La fel a scăpat şi Ion Novac. În schimb a fost prins Arsu Gheorghe, după ce a fost urmărit, fiind apoi trimis legat la Securitate, unde a fost chinuit crunt în anchetă.

Gelu Naum, care se alia şi el în casă în acel timp, a reuşit să se strecoare în şura vecinului, unde şi-a făcut un culcuş adânc.

Toată familia lui Pica Vaier a fost arestată, inclusiv două fete şi băiatul. Ion-Vaier Pica a fost anunţat de Boer Constantin şi i-a dus mâncare lui Gelu Naum reuşind să-l scoată din ascunzătoare după o zi şi o noapte. Cu acea ocazie i-a dat o pelerină de ploaie şi o armă ca să se poată apăra.

Tot în noaptea de 13/14 noiembrie a fost prins Duminică Ion, în casă la Cqşulea Aron, iar Slanciu a fost găsit la Făgăraş.

În comuna Mîndra au avut loc lupte cu Securitatea toată noaptea. Acolo se găseau Mogoş Ion şi Mazilu Nicolae. Amândoi au reuşit să scape din încercuire.

Drama s-a petrecut în comuna Pîrîu, în casa învăţătorului Pridon Ion, unde dormeau Cornea Marcel şi Radeş Virgil. Securitatea l-a obligat pe învăţător să meargă cu lampaşu ca să controleze prin grajduri. Cornea Marcel, care dormea la marginea patului, a fost împuşcat, iar Radeş Virgil, legat, a luat drumul Securităţii, învăţătorul Ion Pridon a fost şi el arestat, condamnat la moarte şi a sfârşit la Jilava.

Pe data de 16 noiembrie 1950 a fost arestat lon-Valer Pica. Între 14 şi 16 noiembrie, au fost ridicate de la casele lor cam 30 de persoane din fiecare comună. Toţi arestaţii s-au găsit îngrămădiţi la Securitatea din Făgăraş, în fosta casă a lui Giurga. Acolo căpitanul Stoica, fără o mână, a început schingiuirea lor. Pe lângă faptul că erau puşi la şocuri electrice, pe piept li se punea o scândură în care se da cu un baros pentru a li se provoca leziuni şi hemoragii interne.

Această arestare de anvergură se zice că a fost rezultatul unei trădări, fiindcă altfel nu se puteau produce, în mai multe comune, acţiuni precise şi simultane. Se zice că un elev, Sabin Cornea, din comuna Grid, era informatorul Securităţii, furnizând numele gazdelor. De asemenea Duminică Ion avea carnetul cu o parte din gazde.

Reorganizarea

După această grea lovitură, supravieţuitorii au hotărât să se împartă în patru echipe pentru a putea trece mai uşor iarna care era foarte aproape:

Ion Gavrilă, Ilioiu Ion şi Sofonea Remus.

Chiujdea Ion, Şovăială Gheorghe şi Novac Ion.

Haşu Andrei, Haşu Gheorghe şi Haşu Laurian, care au trăit în bordei.

Metea Victor, care s-a unit cu Pîrîu Ion zis Porîmbu. În luna decembrie 1950, Porîmbu a venit la unchiul lui, Cornea Dumitru, din comuna Ueni.

Se zice că Ghizdavu Ion, comunist notoriu, ar fi trădat. Casa unchiului Cernea Dumitru a fost înconjurată de Securitate care l-a somat pe Porîmbu să se predea, dar acesta a refuzat. Securitatea I-a obligat pe Cornea, bătrân la circa 80 de ani, să meargă în faţă cu lampa, în acest timp s-a auzit o voce: "Unchiule, dă-te la o parte că trag". Şi Porîmbu a deschis foc de armă doborând câţiva securişti.

Atunci, securiştii au adus pe mama lui şi au pus-o în faţă ca să-l roage să se predea pentru ca să nu-i împuşte pe bătrâni. Nu a acceptat şi a spus că dacă e să moară, el moare pentru Dumnezeu şi Ţară.

Lupta a durat toată noaptea. Când n-a mai avut posibilitatea să lupte, terminându-şi cartuşele, sa sinucis cu ultimul glonte.

Mogoş Ion şi Mazilu Nicolae, după ce au scăpat din încercuirea din noaptea de 13/14 noiembrie, au plecat în Banat ca să facă un nou grup de rezistenţă, îmbrăcaţi cu cioareci, ca ţăranii, au trecut prin Timişoara, pe la căpitanul Mazilu, unchiul lui Ion. Acesta i-a sfătuit să se predea, că poate nu-i omoară, sau să treacă în Iugoslavia. Au plecat de aici în comuna Pădureni, din judeţul Timiş, unde tatăl lui Mazilu fusese căpitan de jandarmi şi unde cunoştea pe băiatul notarului din sat. Câteva zile au stat pe la ţărani şi apoi la Moraru Traian, unde s-au întâlnit cu băiatul notarului care i-a trădat. În aceeaşi noapte casa a fost înconjurată de Securitate care i-a somat să se predea. Ei au refuzat şi au deschis lupta. Un plutonier major a fost împuşcat. Ceilalţi au luat casa cu asalt şi cei doi au fost sfârtecaţi de vii cu baionetele.

Moraru Traian, care i-a găzduit, a fost condamnat la moarte şi a fost executat Ia Jilava.

În munţii Făgăraş rezistenţa a continuat. Turiştii mergeau în continuare pe munte şi bineînţeles Securitatea infiltra în rândurile lor, sau pe la cabane, grupuri mici, înarmate, pentru a observa şi la nevoie acţiona.

Un turist participant la o excursie în Munţii Făgăraşului povestea că în 1951, cu ocazia zilei de 1 Mai, când erau trei zile libere, muncitorii din Sibiu au organizat o excursie la munte. Circa 60 de persoane, în majoritate de la "Independenţa - Sibiu", au plecat din Sebeş-Olt şi au trecut, plini de voioşie, pe lângă troiţa de la răspântia drumului spre Racoviţa, urcând de-a lungul pârâului Moaşa Sebeşului. Au trecut şi de pârâul Corbul, şi de Occa, lăsând în urmă cabana forestieră de la pârâul Secuiului. După ce au depăşit stâna Groape, au făcut un scurt popas. Regrupaţi, au plecat la drum. După scurt timp, au fost opriţi într-o poieniţă de patru oameni îmbrăcaţi în straie ţărăneşti şi înarmaţi, care au cerut ca organizatorii să iasă în afară. Preşedintele sindicatului şi secretarul organizaţiei de bază au fost luaţi la o parte şi întrebaţi care sunt membrii partidului comunist care sunt cu ei. Doi dintre partizani, după ce le ceruseră numele, s-au înapoiat şi au cerut ca toţi membrii de partid să iasă în afară.

Nimeni nu a mişcat.Le-a cerut a doua oară să iasă în afară. Acelaşi rezultat. Atunci, cu lista în mână s-a mai făcut o ultimă încercare:

- Cine iese acum afară dintre membrii de partid nu va avea nimic de suferit. Deci toţi comuniştii să facă trei paşi în faţă.

Au ieşit vreo 5-6 persoane.

Veniţi mai în faţă, s-a auzit vocea unuia cu mustăcioară şi corp atletic.

Acum, voi care aţi reuşit să fiţi sinceri, spuneţi şi pe ceilalţi care îşi ascund ingrata calitate de comunist, începeţi şi chemaţi-i afară, dacă nu, veţi avea aceeaşi soartă cu ei.

Şi într-adevăr au început să-i strige: "Hai Grecule, ieşi şi tu Szabo, şi tu lanoş, şi tu Apel, şi tu Marcovici, şi tu, şi tu...", şi aşa în total vreo zece comunişti care tremurau ca varga.

- Iar acum voi, ăştia care nu aţi ieşit de la început şi v-aţi ascuns, veniţi încoace, mai în faţă. Întorceţi-vă spre ceilalţi tovarăşi şi mâncaţi-vă carnetele de partid.

S-au executat fără murmur...

- Şi acum ziceţi: "Cine o fi ca noi, ca noi să păţească", încă o dată, să audă toţi şi să le spună tuturor, pe unde vor merge, că nimeni nu va scăpa nepedepsit pentru trădarea neamului românesc.

Ceilalţi au fost invitaţi să pună grămadă bani şi alimente dacă au cu ei.

- Cu noi au de furcă numai membrii de partid deveniţi uneltele Moscovei, precum şi cei ce asupresc lumea.

După aceea cei patru partizani le-au spus că sunt liberi şi Ie-au atras atenţia membrilor de partid să nu facă rău oamenilor ca să nu-i aştepte o soartă tragică.

Muntele i-a primit pe partizani, iar cale-ntoarsă au luat-o comuniştii care veniseră să se distreze de ziua muncii fiindcă de Paşti fuseseră ocupaţi cu producţia.

Au mai fost întâlniri intre turişti şi partizani, dar nu s-au produs incidente. Chiar unii veneau mai des cu alimente peste cele necesare pentru a se simţi în libertate, nesupravegheaţi de vigilenţa omului de partid şi pentru a contribui cu ceva la continuarea luptei pe care unii avuseseră curajul s-o înceapă pentru a se scăpa de ticăloşii ce distrugeau zi de zi temelia statului.

Aici, în această ţară a culmilor alpine, unde numai ochii de vultur străjuiau, se instalase conducerea grupului de partizani, care era permanent în mişcare spre a deruta pe urmăritorii care-şi făceau tot mai des cale, câteodată şi fără-ntoarcere. Printre locurile colindate de aceşti "crai ai munţilor" se vorbea despre: stânele din Valea Sîmbetei, de pe Valea Mare, podul Giurgiului, Podragului, valea Serbotei şi a Cocoriciului, culmea Racoviceanu, Vânătoarea lui Buleanu, Lăiţa şi Lăiţel, Gălăşescul şi Gârdoman, pe sub Paltin înspre Argeş şi Topolg, pe la Capra, Bâlea şi Negoiul, pe creste pe unde numai floarea de colţ şi piciorul de capră neagră se mai putea agăţa. Aceşti feciori înfrăţiţi cu suferinţa ţării deveniseră fiii naturii, pe care au îndrăgit-o cu toate capriciile ei şi de la care sperau că îi va păzi, deschizându-le toate secretele de ocrotire şi supravieţuire.

Desigur, sub supravegherea lor intrau şi casele de vânătoare ce le serveau uneori si ca adăpost, şi ca bază de aprovizionare.

În izolarea care se părea că îi copleşeşte, partizanii erau însă la curent cu viaţa satelor şi chiar cu cea internaţională. Vestea condamnării şi executării celor din munţii Banatului, conduşi de Uţă, Domăşneanu şi Spiru Blănaru, le umpluse inimile de durere şi au trecut la răspândirea unor manifeste pe care le-au conceput acolo, în liniştea muntelui.

Noi dureri pentru partizani, în anul 1951

În noaptea de 23/24 noiembrie, pe valea ce se lăsa din munte spre satul Lisa, prin brădet, cobora cu atenţie Dumitru-Mitru Moldovan al lui Bambu. Mergea să ia alimentele pe care tatăl său, Vasile Bambu, i le adusese la locul convenit. Dar la marginea satului a fost somat, în întuneric, să se predea. A refuzat şi a încercat să se salveze, făcându-se una cu pământul, în drumul de întoarcere, prin şanţul ce traversa calea spre munte. Dar o rafală de gloanţe l-a lovit în picior şi stomac, doborându-l. Mitru mai fusese arestat la 17 ani pentru sprijinirea partizanilor şi de abia se eliberase de la "Canalul morţii". Imediat, în 1950, nedreptăţile ce domneau în ţară îi îndreptaseră paşii tot spre munte, singura speranţă de supravieţuire. A fost luat dintr-o baltă de sânge şi dus la spital, unde a început întâi chinuirea, în loc să se treacă la operarea celor 7 perforaţii intestinale ce i

s-au găsit. Barbaria a fost şi mai cruntă când, imediat după ce a fost ciopârţit şi cusut, au continuat să-l chinuie acolo, în spital. A fost bătut peste rană ca să vorbească despre ceilalţi rămaşi în munte. Vestea torturării a ajuns la urechile tatălui, care a luat legătura cu doctorul rugându-l să-l otrăvească pe fecior pentru a nu trăda pe ceilalţi. Doctorul nu a făcut-o, dar nici Mitru Moldovan n-a spus nici un cuvânt despre oamenii

muntelui. După ce a fost condamnat la moarte i s-a comutat pedeapsa în 25 de ani şi a luat, din nou, drumul "Canalului morţii". Chinuit prin închisori, Mitru a rămas un mare caracter, fiind prezent in greva foamei din 9 martie 1954, de Ia Poarta Albă, când se încerca salvarea bătrânilor muribunzi din cauza muncii forţate de exterminare de la acel blestemat canal. Şi i-a fost dat lui Mitru Moldovan să treacă printr-o nouă anchetă foarte dură după arestarea partizanilor atraşi in cursa plecării spre "lumea liberă".

Tatăl lui, Vasile Moldovan al lui Bambu, a luat drumul codrilor fiind arestat în iunie 1952. După condamnare, a murit în lagărul de exterminare de la Periprava.

În iarna anului 1951 a căzut în luptă şi Andrei Haşu, în casa lui Ramba Gheorghe din comuna Voivodeni. Ceilalţi prieteni de luptă au fost nevoiţi să-şi schimbe gazdele trecând Oltul înot pe timp de noapte: Ion Gavrilă, Gheorghe Şovăială, Ion Ilioiu, Victor Metea şi Remus Sofonea. Au avut noroc că s-au întâlnit cu turişti care le-au dat haine şi alimente. Tot din acel an datează şi condamnarea la moarte, în lipsă, a lui Ion Gavrilă.

Anul 1952

Apariţia partizanilor la Cabana Bâlea s-a răspândit ca fulgerul. Era în vară şi începuseră strângerea alimentelor, cutreierând pe la stâne şi explicând ciobanilor că 20 de grame de brânză de la fiecare oaie nu se cunosc. Şi în plus li se dădeau bonuri semnate "Vulturii Carpaţilor" sau "Rezistenţa Naţională" pentru a fi nu numai justificare, dar şi mijloc de apărare în faţa securităţii.

În vara anului 1952, o grupă de 6-7 partizani au mers la Cabana Bâlea pe care au înconjurat-o şi au oprit excursioniştii din apropiere. Dinăuntru s-a deschis foc de armă. Au reuşit să pătrundă în cabană şi Ion Gavrilă le-a spus: "Spuneţi celor din ţară că mai există un colţ din Regatul României care nu şi-a plecat capul înaintea comunismului, iar acest regat va rămâne liber atâta timp cît ne vor sta capetele pe umeri". De aici au luat alimentele pentru care au dat bonuri, şi au plecat cu ele încărcate pe nişte măgari. Pe traseu le-au ascuns, şi o parte din hrană au luat-o cu ei. Vestea s-a răspândit imediat peste tot. Ţăranii din regiune, care erau asupriţi cu cotele, au început să prindă curaj. Dar şi Securitatea s-a pus în mişcare. La scurt timp după aceasta, când partizanii s-au întors să ia alimentele ascunse, au întâlnit în munte o coloană de ostaşi. Fiind descoperiţi, au fost nevoiţi să angajeze lupta şi au reuşit să scape cu ajutorul întunericului, strecurându-se prin pădure.

Din munte au coborât: Remus Sofonea şi Ion Ilioiu, care au luat legătura şi cu Olimpiu Borza din Viştea, solicitând sprijin şi asigurarea unor informaţii despre mişcarea trupelor. Informaţiile urmau să fie puse în diferite cutii metalice pe drumurile ce urcau spre munte în direcţia: Viştea de Sus, Drăguş, Olteţ sau Vistişoara şi, la nevoie, când ar fi fost împânzită regiunea, urmau să fie lăsate chiar pe şoseaua naţională între Viştea de Sus şi Olteţ. De asemenea se hotărâse ca depozitarea alimentelor să se facă numai în comuna Vistişoara.

După coborârea din munte a celor doi partizani amintiţi mai sus, s-a organizat o reţea de sprijin formală din Olimpiu Borza, Gheorghe Borza, doctorul Lucian Stanciu, Remus Budac, Vasile Cîrje, părintele Dascălu, învăţătorul Geamănu şi alţii.

În acelaşi an au mai fost semnalate ciocniri cu Securitatea, care-i hărţuia, pe Valea Brătilei, spre Cârtişoara şi Arpaş.

Securitatea căuta să distrugă rezistenţa atât prin forţa armatei, cît şi prin alte mijloace. Se spune că au încercat o lovitură în mijlocul lor, prin infiltrarea cu ajutorul unui cunoscut din Vicovul de Jos, anume Vasile Motrescu, care venise cu trei persoane pentru a intra în organizaţia din munte. Însoţitorii erau Vrabie, Boian şi un căpitan, toţi în civil. Şi iar se spune că luat din scurt de către Ion Gavrilă, Motrescu Vasile a recunoscut că a fost nevoit să-i aducă pe cei trei, care erau agenţi, şi că jos se găsesc trupele de securitate. Nu e lămurit ce s-a petrecut cu cei veniţi, dar despre Motrescu se ştie că a avut un aport la distrugerea organizaţiei de rezistenţă din Bucovina, după care a

fost arestat şi a terminat executat de cei pe care îi aservise. Aceeaşi metodă de distrugere în interior a fost utilizată şi în cazul rezistenţei din Munţii Vrancei.

Anul 1953

În acel an Securitatea a încercat altă metodă. Se urmărea ţinerea sub observaţie a celor din munte prin persoanele din sate bănuite că ar fi în cunoştinţă cu mişcările lui. Ţesăturile mergeau până la Sibiu, unde era centrul de acţiune care urmărea distrugerea partizanilor şi avea printre comandanţi pe maiorul Gheorghe Crăciun, şeful Securităţii. Prin întâmplare, care vom vedea mai târziu că nu a fost

o simplă întâmplare, Ovidiu Borza s-a întâlnit cu profesorul loan Grovu, care l-a întrebat ce noutăţi mai are despre partizani, deoarece a pierdut legătura. Nu i-a dar nici o informaţie decât după ce Borza a primit confirmarea celor din munte că Grovu îi ajutase într-adevăr în trecut. Şi prin iunie s-a pomenii vizitat de Grovu, care i-a comunicat că din ziare a luat cunoştinţă că paraşutiştii veniţi din occident să ia legătura cu partizanii au căzut în mâinile Securităţii, în afară de Ilie Rada de care trebuie să se folosească pentru a pleca în străinătate. Ori Ilie Rada, la data aceea abia scăpat şi rămas singur, urmărea să se salveze din ţară, lucru ce l-a făcut cu mare greutate, nicidecum să mai adune după el pe alţii pentru a-i duce în străinătate. Pe de altă parte, se ştie că trimiterea paraşutiştilor fusese comunicată de spionul englez Kim Philby, direct NKVD-ului, iar acesta Bucure ştiului. Şi nu peste mult timp, Securitatea va monta tot o plecare a partizanilor peste frontieră în scopul de a-i prinde. Dar până atunci să mai urmărim unele aspecte din dăruirea acestor partizani pentru salvarea pământului strămoşesc.

În primăvara acestui an avuseseră câteva ciocniri cu Securitatea şi se spune că Ion Gavrilă fusese rănit la picior. Ei îşi schimbau destul de des locurile pentru a-i deruta pe urmăritori.

În toamna anului 1953 măsurile de urmărire se înteţiseră. În aceste condiţii a avut loc o ciocnire, din acest grup făcând parte acum, pe lingă Ion Gavrilă şi Remus Sofonea: Ion llioiu. Victor Metea, Ion Novac, Gelu Novac şi Gheorghe Şovăială.

În luna noiembrie a avut loc o ciocnire cu un convoi de securitate la coborârea spre Cîrţa şi în timpul hărţuirii s-a pierdut de grup Remus Sofonea, dar s-au regăsit la Arpaş fără nici un alt necaz.

Pentru a arăta măsurile luate de Securitate împotriva partizanilor, amintim că pe lângă trupele speciale din regiunile Piteşti şi Sibiu, care cuprindeau muntele ca într-un cleşte, au mai fost aduşi ostaşi şi din Vrancea, unde fusese lichidat grupul partizanilor, de la Sfântul Gheorghe, din Prahova şi Cluj, plus regimentul l Băneasa. Printre conducătorii acestei vaste operaţii de captare se numărau: Gheorghe Crăciun, Gheorghiu (Comandantul Şcolii de securitate din Sibiu), maiorul Mezei, Iţic Averbuch (comandantul Securităţii din Ploieşti) şi cunoscuţii călăi Ilic Bădica (ajuns general din zugrav, cel ce reuşise să captureze pe cei evadaţi de la minele de plumb), Tericeanu, Staicu (de la miliţie) şi alţii de teapa lor.

Desfăşurarea forţelor Securităţii a fost dispusă în formă de pieptene, urmărindu-se înaintarea pe toate căile de acces spre cetatea de piatră a partizanilor. Intenţia era de a-i izola şi de a-i prinde vii sau morţi, pentru siguranţa de a fi lichidat acest nucleu important de rezistenţă. Satele de la poalele Făgăraşului au fost transformate în baze operaţionale. De aici porneau înarmaţi ca în timp de război, în spatele acestor forţe, călăul Gheorghe Crăciun şi-a organizat o ţesătură de acoperire militară a întregii zone de la Sinea până la defileul Oltului, unde nu se putea intra decât cu autorizaţie specială. Scopul era de a tăia orice posibilitate de aprovizionare şi informare a partizanilor. De asemenea, Securitatea adunase în jur pe toţi informatorii satelor, care o însoţeau peste tot, având chiar rolul de călăuze. Prin denunţuri reuşiseră să aresteze familiile şi rudele celor din munţi. Listele arestaţilor erau afişate pe panouri, în diferite locuri unde ştiau că pot trece partizanii. Prin acest procedeu urmăreau să distrugă capacitatea morală a acestor luptători. Pe aceste afişe erau trecute metodele de schingiuire a celor arestaţi şi ameninţarea cu moartea a rudelor în caz că cei din munţi nu se vor preda până la o anumită dată.

Anul 1954

În faţa măsurilor luate împotriva lor, partizanii au aplicat tactica împărţirii în două grupe desfăşurate în părţi opuse pentru a avea posibilitatea controlării mişcărilor adversarului şi a se feri de a cădea cu toţii în vreo capcană.

Astfel Ion Gavrilă cu Jean Pop, Ion Ilioi, Remus Sofonea şi Gelu Novac au rămas spre apusul masivului Făgăraş, în timp ce grupa cealaltă formată din: Chiujdea, Gheorghe Şovăială, Gheorghe Haşu, Laurian Haşu, Victor Metca şi Ion Novac au ocupat partea răsăriteană a masivului Făgăraş.

În cursul lunii august 1954 grupa lui Ion Gavrilă, nemâncată de două zile urca pe valea Topologului ca să treacă versantul spre Făgăraş. Pe traseu au întâlnit o stână şi împreună cu Sofonea Remus a intrat înăuntru Ion Gavrilă, ceilalţi rămânând să observe împrejurimile. Jean Pop a observat o grupă de ostaşi care înaintau, iar trei ofiţeri se îndreptau spre stână, şi atunci împreună cu Novac au deschis focul strigând la llioiu să fie atent că înconjoară stână. Iată mai departe relatarea lui Ion Gavrilă care se găsea în capcană (publicată în revista 22):

"Soldaţii s-au speriat încurcându-se în fugă unii pe alţii. Ofiţerii au comandat < <culcat». Numai că locul in care se aflau soldaţii era plin cu apă, aşa că mişcarea lor a durat. Atunci noi am aruncat

9cojoacele peste nişte bolovani şi am auzit comanda «foc». O sută de pistoale mitralieră au ţintit cojoacele. Am reuşit să ne îndepărtăm trăgând cu pistoale mici".

În această ciocnire un soldat a murit şi mai mulţi au fost răniţi. Scăpaţi din încercuire, partizanii s-au îndreptat spre nord ajungând într-un loc prăpăstios de pe Negoiul. Drumul era foarte greu din cauza întunericului. Pe drum au întâlnit terenul împânzit de trupe. Cu mare greutate au reuşit să coboare până într-un desiş. Aici au trecut prin momente foarte grele. Iată descrierea lui Ion llioiu care a căzut în mâna lor:

"Cum noi eram răsfiraţi, deodată s-a deschis focul asupra noastră. Ani încercat să ieşim din întuneric, dar ei erau peste tot; 30-40 de ostaşi, iar noi numai patru.

Ne-am răsfirat în desiş; eu cu Remus Sofonea ne-am aşezat pe burtă ca să ţinem piept şi ... cine murea ... murea. Nu ştiu ce s-a întâmplat cu ceilalţi. Când s-a strâns cercul am deschis focul, şi-am tras, şi-am tras, şi-am tras.

La un moment dat am sărit în sus şi am strigat: "Remus, vino după mine". Am vrut să traversez o muche. Un securist era deasupra mea, un pic în spate şi într-o parte. A tras şi m-a împuşcat. Am căzut. Cartuşul a intrat pe sub mâna dreaptă, m-a luat pe diagonală, mi-a perforat plămânul în partea de jos, mi-a secţionat ficatul cam 1,5 cm, mi-a perforai coloana şi a ieşit prin stângă, unde a făcut ruptură mare. Am căzut în cap, arma mi-a picat din mâna. Am crezut că am murit. Dar mi-am revenit. Am dat să scot pistolul, să-l încarc, dar nu am mai avut puterea să trag. Pistolul mi-a alunecat într-o parte şi am leşinat. Când m-am trezit, un ofiţer era călare pe mine şi mă lovea cu pumnii în faţă. Au venit şi alţii şi m-au lovit cu cizmele în spate. M-au întrebat cum mă cheamă; n-am vrut să le spun, mă gândeam că dacă eu am căzut şi securiştii se strânseseră pe mine, pot să-i ajut pe ceilalţi să scape. Au aruncat cu apă pe mine, m-au bandajat peste piept, dar nu mai ştiam prea bine ce se întâmplă cu mine. M-au lăsat în paza unuia şi au plecat după ceilalţi. Spre seară s-au întors.

M-au apucat de bocanci şi m-au târât pe coastă vreo 40 de metri. Ani crezut că înnebunesc. Târâşul acesta mi-a provocat nişte dureri că nici nu leşinam, nici nu eram cum trebuie. Am crezut că nu se mai termină".

Fotografia lui llioiu, tăiat în timpul operaţiei, a fost răspândită de Securitate prezentându-l ca mort. În acelaşi timp a început acţiunea de convingere a partizanilor în viaţă ca să plece prin bunăvoinţa unor persoane care doresc să-i salveze. Desigur, în condiţiile grele prin care treceau acum, mulţi doreau să scape crezând posibilă plecarea. Numai Ion Gavrilă a refuzat, acesta având un simţ în plus, ceea ce dovedeşte că era un adevărat conducător, cunoscător al perfidiei adversarului.

În aceste condiţii Ion Grovu era "preocupat" de plecarea cât mai urgentă în străinătate a băieţilor din munte. Ion Grovu l-a căutat de câteva ori pe Borza Olimpiu spunându-i că Burlacu a discutat la ambasadele străine despre această plecare şi că Securitatea ştia tot. Aceasta se întâmpla în iarna 1954-1955. Dar în luna martie 1955 Borza Olimpiu a fost arestat la Braşov, anchetat despre partizani şi după o zi şi o noapte a acceptat să dea informaţii despre existenţa lor. De acum înainte va face joc dublu.

Nu după mult timp profesorul lort Grovu i-a trimis un mesaj lui Borza anunţându-l că de Paşti va trece graniţa împreună cu Burlacu, în Grecia.

A doua tactică a arestării partizanilor prin momeala plecării în străinătate funcţiona acum din plin. Se vorbea de un domn Marin din Braşov, care se oferise să înlesnească plecarea partizanilor. Acum apare şi Costică Nicolescu, la Sibiu, prezentat de Grovu ca cel care făcea parte din organizaţia ce se ocupa de trecerea peste frontieră. Şi chiar îi arătă o scrisoare primită de la Salonic din care reieşea nerăbdarea cu care sînt aşteptaţi ceilalţi. Costică Nicolescu înteţise întâlnirile, manifestându- şi nemulţumirea faţă de întârzierea coborârii din munţi a celorlalţi. Borza pretextează că sînt hărţuiţi de Securitate şi este foarte greu să se ia legătura cu ei.

O altă nenorocire vine spre sfârşitul lunii iunie când, într-o ambuscadă, cad răniţi Sofonea Remus şi Haşu Laurian. Ei sînt găsiţi intr-un lan de grâu de către soţii Eleonora şi Victor Şandru, din Viştea, care aduc un bilet de la Sofonea care cerea ajutor. Borza Olimpiu îi aduce acasă şi acţionează pentru salvarea lor.

A fost adus doctorul Lucian Stanciu de la spitalul din Braşov, care i-a îngrijit pe cei doi, lăsând şi medicamentele necesare. Desigur, Securitatea a fost informată de prezenţa celor doi la Viştea, cu toate că Borza a pus pe Sofonea să-i dea o scrisoare ca trimisă din munte prin care să anunţe că nu puteau coborî din cauza mişcărilor de trupe. Borza săptămânal trebuia să dea informaţii Securităţii despre tot ce ştia. Şi într-o zi,

întorcându-se de la o astfel de întâlnire, a găsit pe Sofonea mort într-o baltă de sânge şi pe Haşu Laurian, care mai mişca, cu pistolul în mână, iar pe masa se găsea un bilet pe care scria: "Fraţilor, noi am murit. Am socotit că e mai bine pentru noi, pentru voi şi pentru toţi oamenii care au făcut atâtea sacrificii pentru noi". Sofonea a fost îngropat în curte. Se pare că un oarecare Stoica, profesor, ar fi denunţat îngroparea lui Sofonea.

Curios este că şi doctorul Lucian Stanciu fusese prezentat omului "binevoitor" ca un doctor devotat al cauzei rezistenţei îngrijându-se de bolile lor. Acest om "de bine" l-a împins pe doctor pe un drum periculos spunându-i că străinătatea e interesată şi spre a-l sprijini i-au trimis vreo 20 de ceasuri, stilouri şi chiar 500 de dolari, cu rugămintea de a continua, între timp se pregăteau plecările.

Costică Nicolescu a pregătit "plecarea" în Turcia a lui Nelu Novac şi Haşu Laurian (care reuşise să se întremeze după moartea lui Sofonea). Borza a primit veşti de la cei plecaţi ajunşi în "străinătate". Al doilea grup format din Chiujdea, Haşu Gheorghe şi Metea Victor au plecat pe acelaşi drum al lui Gestică Nicolescu.

Iarăşi a adus scrisori de la cei plecaţi şi în plus le-a comunicat că în străinătate nu sînt bine primiţi deoarece şi-au părăsit şeful, şi de aici insistenţa de a pleca şi Ion Gavrilă. Spre decepţia Securităţii, Ion Gavrilă nu le-a făcut jocul.

În schimb, în toamna anului 1954 a plecat Olimpiu Borza la Bucureşti şi a discutat planul plecării lui în casă la Costică Nicolescu. Plecarea se făcea spre Giurgiu, drum pe care a fost imobilizat şi întors în beciurile Securităţii unde se găseau, de fapt, toţi cei plecaţi mai înainte. Şi în timpul anchetei i s-au pus benzi de magnetofon în care erau înregistrate discuţiile cu loan Grovu, ca şi cele din casa lui Nicolescu din noaptea dinaintea plecării.

Jocul dublu s-a terminat printr-o condamnare la moarte şi apoi comutarea în muncă silnică pe viaţă.

După plecarea în "străinătate" a lui Borza, doctorul Lucian Stanciu a primit un bilet din partea lui, prin "binevoitor", ortografiat cu minuscule - lucian -, conform înţelegerii, că a ajuns cu "bine". La câteva zile după această veste bună, doctorul a primit o telegramă din partea Ministerului Sănătăţii prin care era chemat la Bucureşti. Ajuns în Capitală, pe bulevardul Nicolae Bălcescu a fost aruncat într-un jeep şi s-a trezit la Sibiu anchetat în legătură cu răniţii de la Viştea. În faţa ochilor i s-au pus o parte din cadourile primite din "străinătate" (stilouri, ceasuri şi dolari), insistând să declare cui a dat din ceea ce lipsea.

Doctorul, dându-şi seama că a fost înşelat, a profitat de momentul când anchetatorul a fost chemat la telefon, apoi şi-a tăiat vena jugulară cu lama de ascuţit creioane, lăsată pe birou. Sicriul sigilat a fost dus şi înmormântat cu consemnul de a nu se deschide. Şi alte persoane utilizate în Securitate au fost arestate pentru un motiv sau altul pentru a li se pierde apoi urma ca martori jenanţi.

Ultimii partizani se răspândesc

Şovăială Gheorghe şi Gelu Novac au avut un sfârşit tragic. Hăituiţi din munte au trecut Oltul înot şi s-au dus la un prieten pe Târnave. La întoarcere au ajuns in apropierea comunei Obreja, la vărsarea râului Secaşului în Târnave, dar un paznic de câmp i-a vândut Securităţii, care a înconjurat casa în care erau ascunşi. Gelu Novac a căzut ucis la ieşirea din casă. În schimb, Gheorghe Şovăială rămas cu două arme, a luptat toată noaptea încercând până la ultimul cartuş să iasă din încercuire. După aceea a ieşit in faţa ostaşilor, care l-au împuşcat.

Pop Jean zis Porîmbul, fiind rănit la picior în timpul unei lupte, n-a mai putut să meargă. A fost dus în spate de prietenul său şi până la urmă a rămas să ierneze în 1955-1956 într-un bordei la marginea comunei Columb. În primăvara anului 1956 a luat legătura cu un anume Matei Cristea de prin Pojorta-Lisa, care l-a pus în legătură cu Costică Nicolescu pentru a-l duce în străinătate. Acesta a venit şi s-a întâlnit cu Jean Pop într-o gară din apropiere de Făgăraş, Arpaş sau Vişlea. După ce a povestit greutăţile îndurate, mai ales în ultima iarnă, iar celălalt arătându-i scăparea şi viaţa fără teamă a celor plecaţi, la insistenţele lui Costică Nicolescu i-a arătat locul iernării de la Columb. De acolo au plecat cu trenul spre Braşov sperând că va ajunge şi el în străinătate. Dar în tren i s-au pus cătuşele la mâini şi a ajuns în ghiarele Securităţii, alături de ceilalţi

prieteni de luptă. După chinuri îngrozitoare la anchetă, unde au fost aduşi şi cei arestaţi înainte, a fost judecat în luna iulie 1957 pe baza decretului 199/1950, pentru acte de teroare şi constituire de bandă în scop terorist, fiind condamnat la moarte.

Altă grupă de partizani

În anul 1953 situaţia partizanilor devenise foarte grea. Legăturile pentru aprovizionarea lor deveniseră din ce în ce mai dificile, iar arestările se ţineau lanţ prin sate. Se recursese în această situaţie la depozitarea alimentelor prin podurile caselor, de unde partizanii şi Ie ridicau singuri, strecurându-se prin ţesătura de securişti care împânzeau poalele Făgăraşului.

Cîndea Ion, originar din comuna Sărata, a coborât pe valea Porumbăcelului şi, prin perdeaua de fagi, a trecut pe firul Săratei, îndreptându-se spre comuna natală. Fiind surprins, s-a angajat în luptă şi ultimul cartuş l-a folosit pentru a nu se lăsa prins viu.

Au fost nenumărate astfel de exemple de dăruire pe altarul patriei.

Printre cei fugiţi în munte din acest sector al cotului Oltului, cuprins între Turnu Roşu - Cîrţişoara, au mai fost arestaţi şi condamnaţi: doctorul Alexandru Barbu, Stoica Pavel din Sărata, Voineac Ion din Porumbacu. Din acest lot a făcut parte şi doctorul Constantin Cişmaşu.

Ultimele arestări masive au avut loc în 1954.

Sperăm ca supravieţuitorii să ne aducă la cunoştinţă noi date în sprijinul descoperirii tuturor eroilor din Munţii Făgăraşului, unde s-a desfăşurat o adevărată epopee ce urmează să se scrie.REZISTENŢA DIN MUNŢII FĂGĂRAŞ, VERSANTUL SUDIC

Grupul "Haiducii Muscelului" condus de Gheorghe Arsenescu şi fraţii Toma şi Petre Arnăuţoiu

În primăvara anului 1948, deci după ce fruntaşii conduşi de Iuliu Maniu şi Ion Mihalache, reprezentanţii rezistenţei naţionale împotriva barbariei sovietice, fuseseră întemniţaţi, s-a declanşat, din instinctul salvării naţionale, ca o comandă, mişcarea armată în toţi munţii României. Astfel asistăm la gruparea elementelor active de la poalele Făgăraşului, din nordul judeţelor Argeş, Muscel şi Dîmboviţa. Mişcarea ce se va înfiripa avea să stăpânească această regiune peste un deceniu urmărind înfricoşarea şi la nevoie pedepsirea celor vânduţi ruşilor în scopul terorizării poporului şi distrugerii instituţiilor de bază ale României.

Odată cu începutul primăverii anului 1948, Apostol Dumitru-Milu, originar din comuna Seci- Argeş, profesor la liceul Brătianu din Piteşti, a trecut la organizarea grupului de rezistenţă de pe Valea Topologului, din Munţii Frunţii. A fost prins în toamna lui 1948 şi, după condamnarea la 25 de ani muncă silnică, a fost ridicat din închisoare de căpitanul Cîrnu, călăul Securităţii din Piteşti, şi împuşcat la marginea comunei natale.

Dar ceea ce nu ştia Securitatea la acea dată era faptul că Dumitru Apostol luase legătura şi cu Gheorghe Arsenescu, care începuse organizarea pe valea Dîmboviţei, între Dragoslavele şi Rucăr.

De fapt munţii începuseră să fiarbă. Se ştie că în aceeaşi vară a lui 1948, colonelul Ion Uţă colinda sălaşele de pe văile Mehadicăi până la Luncăvăţ şi Cornereva, pe valea Belea Rea, în căutare de oameni şi locuri pentru punerea în practică a unei rezistenţe armate anticomuniste.

Versantul nordic al Făgăraşului de asemenea începuse să-şi coordoneze acţiunile prin înmănuncherca într-un lot a organizaţiilor răzleţe ce se înfiripaseră fie la liceul Negru Vodă, fie printre muncitorii de la I.A.R. şi Astra Braşov, a organizaţiilor veteranilor de război şi ofiţerilor scoşi din armată, conduşi de învăţătorul Ion Prodan (socotit iniţiatorul mişcării de rezistenţă făgărăşană), precum şi a grupului intelectualilor dintre văile Viştea şi Ucea de sub ascultarea lui Olimpiu Borza.

Organizarea grupului "Haiducii Muscelului"

După arestarea lui Apostol Dumitru, în toamna lui 1948, la Bucureşti se întîlnesc Gheorghe Arsenescu, Dumitrescu Lazea şi Toma Arnăuţoiu şi hotărăsc extinderea mişcării de rezistenţă şi trecerea la acţiune armată. La început se conta pe armamentul pe care Arsenescu îl avea ascuns în munte. Colonelul Gheorghe Arsenescu fusese comandantul Regimentului 30 Muscel şi şef de stat major al Diviziei a IlI-a. Toma Arnăuţoiu era ofiţer de cavalerie din Garda Regală, iar Ion Lazea Dumitrescu era proprietar, fruntaş al Partidului Naţional Ţărănesc.

În aceeaşi perioadă s-a mai întîlnit Arsenescu cu Andrei Gheorghe care, condamnat după aceea, a murit la canal, şi cu Vişoianu Iosif, trecut de asemenea pe la Canalul morţii, ambii din comuna Domneşti, judeţul Muscel. La sfirşitul lunii septembrie 1948, Gheorghe Arsenescu, Toma Arnăuţoiu şi Dumitrescu Lazea au sosit din comuna Brădetu de pe Valea Vîlsanului, la locuinţa preotului Victor Popescu. În continuare merg în comuna Nucşoara, la casa învăţătorului Iancu Arnăuţoiu, tatăl lui Toma, pentru a pune la punct problemele legate de organizare.

Reveniţi la Bucureşii şi informaţi că sînt urmăriţi de organele de securitate, la sfirşilul lui februarie 1949, Gheorghe Arsenescu şi Toma Arnăuţoiu părăsesc ascunzătoarea din capitală şi pe 1 martie 1949 ajung din nou la casa preotului Victor Popescu, de unde după un scurt popas de câteva ore pleacă la Nucşoara, care se găsea la o distanţă de numai 4 kilometri de Brădetu.

În Nucşoara, în casa lui Rizea Gheorghe, la sfîrşitul lunii martie 1949 s-a constituit conducerea mişcării de rezistenţă formată din următoarele persoane: Gheorghe

Arsenescu, Toma Arnăuţoiu (locotenent de cavalerie, absolvent al Liceului Militar Regele Ferdinand I, de la Chişinău, refugiat la Craiova; a fost coleg cu Jenică Arnăutu, tot ofiţer, care s-a ocupat de organizarea rezisienţei armate din Obcinile Bucovinei şi cu Tiberiu Ţolescu, ofiţer de cavalerie, component al mişcării de rezistenţă condusă de generalul Carlaonţ); Petre Arnăuţoiu (proprietar în comuna Nucşoara, fratele lui Toma, secretarul organizaţiei, având pseudonimul "Bujor"); Jubleanu Titu (din Nucşoara, şef al serviciului aprovizionare, cu pseudonimul "Prisăcaru"); Chircă Ion (ţăran, satul Slătioara, comuna Nucşoara);
Jubleanu Constantin-Tică (fiul celui de mai sus, care a murit în luptă); Jubleanu Maria (soţia lui Tică, a murii în luptă); Milea Benone (absolvent de liceu, din comuna Nucşoara); Marinescu Virgil (învăţător din salul Secături, comuna Nucşoara, membru P.N.Ţ.); Marinescu Ion (student la medicină, fiul celui de mai sus, omorât în munte în condiţii neclare); Marinescu Alexandru (elev de liceu, fratele celui de mai sus); Mămăligă Gheorghe (ţăran basarabean stabilit în Nucşoara); Plop Maria (refugiată din Basarabia, stabilită în Nucşoara); Drăgoi Cornel (student la litere în Bucureşti, fiul preotului din Nucşoara); preotul Drăgoi Ion (la acea întâlnire a oficial o rugăciune invocându-se ajutorul lui Dumnezeu pentru cauza la care participanţii s-au legat prin jurământ ca să lupte cu arma în mână împotriva comunismului).

Cu această ocazie s-a hotărât ca statul major al organizaţiei să fie la Rucăr, de unde păstrau legătura cu satele. Despre constituirea organizaţiei ştia tot satul, care era foarte solidar; până şi jandarmii din localitate, Ionescu Nicolae (şef de post) şi Dumitrescu Luca (plutonier), au fost la curent cu aceasta, fiind ulterior arestaţi şi condamnaţi.

Procurarea şi transportul armamentului începuse să se facă încă din toamna lui 1948 spre adăposturile din munte pregătite de Chircă Ion. Printre cei ce au contribuit la această operaţie s-au numărat: Ciolan Nicolae şi Niţă Iosif din Petroşani, Cosea Aurelia din satul Slatina pendinte de comuna Nucşoara, apoi Chircă Elena cu fiul ei, Popescu Constantin, Samoilă Constantin, Chircă Marina şi Simion Ana, toţi din Nucşoara, şi alţii.

Casa învăţătorului Toma Arnăuţoiu a fost pusă sub observaţia Securităţii din Piteşti, condusă de căpitanul călău Cîrnu. În vinerea Paştelui din 1949 a sosit acasă al treilea fiu al învăţătorului, anume Anton Arnăuţoiu, care venea din sanatoriul Turia (judeţul Trei Scaune - azi Covasna) pentru a face sărbătorile împreună cu familia. Era bolnav de T.B.C. În urma rănilor de la plămâni pe care le suferise în timpul celui de al doilea război mondial în timpul unei lupte aeriene. Nu ştia nimic din ceea ce se petrecuse pe acasă. Ajuns în curte a fost somat de căpitanul Cîrnu. Acesta şi însoţitorii lui au intrat în casă, după ce Anton a deschis uşa, şi au răscolit toate încăperile, după care au arestat pe bătrânul Iancu Arnăuţoiu, spunându-i să-şi la hainele de schimb. După două zile Anton a plecat la sanatoriu, acasă rămânând numai Laurenţia, mama lui.

În a treia zi după Duminica Învierii, din acelaşi an, organele de Securitate au arestat pe preotul Popescu Victor şi pe fiul acestuia, Daniel. După şase zile de anchetă în arestul Securităţii din Piteşti, timp în care au fost supuşi la diferite torturi fizice, ancheta nu a reuşit să stabilească probe pentru implicarea lor în proces. Au fost eliberaţi atât tatăl cât şi fiul şi ameninţaţi de Cîrnu că, dacă nu vor colabora la prinderea "bandiţilor", vor fi omorâţi ca nişte câini şi aruncaţi la marginea drumului.

La începutul verii, după frecvente căutări în munte şi împrejurimile satului, soldate cu eşec, organele de Securitate au hotărât să întreprindă o acţiune de mare anvergură, în acest scop au pregătit cadre speciale şi numeroase camioane cu ostaşi gata de intervenţie când se va da alarma de acţionare. Alarmarea Securităţii se făcuse din luna aprilie când grupul lui Toma Arnăuţoiu fusese semnalat că acţiona în munţii Şteviuţa şi Olicu, la vărsarea pârâului cu acelaşi nume în pârâul Zîrnei, ce-şi mâna apele spre râul Doamnei. Se aflase acest lucru prin agenţii infiltraţi printre forestierii din regiunile respective.

În seara de 18 iunie, Toma Arnăuţoiu s-a întâlnit cu plutonierul Paul Paul, din comuna Brăduleţ, căruia i-a solicitat să-i procure armament. Dar a doua zi dimineaţa, duminică 19 iunie, securiştii au dat buzna în casa învăţătorului Arnăuţoiu, fiind informaţi că se găsesc acolo membrii organizaţiei "Haiducii Muscelului", într-adevăr erau cei doi fraţi Arnăuţoiu, Gheorghe Arsenescu, Milea Benone şi Chircă Ion. Această grupă de securişti a fost condusă de Ionel Iorgulescu. Soldaţii se aflau postaţi la toate colţurile clădirii. Doi plutonieri, Apăvăloaiei Constantin şi Lungu Florea, au intrat prin spatele locuinţei incercând să forţeze intrarea în care se aflau partizanii.

Arsenescu ţinea uşa cu piciorul şi, când aceasta s-a deschis, cei dinăuntru au tras, doborând pe cei doi plutonieri. Milea Benone a băgat baioneta într-unul, iar Arsenescu, care era bun trăgător, folosind amândouă mâinile, a croit drumul pe care au dispărut cu toţii. El personal a ieşit pe uşa principală mânuind uluitor de repede cele două pistoale din mâini, ca-n filme. Soldaţii s-au dezmeticit după dispariţia partizanilor şi au deschis foc în vânt.

După acest eşec, securiştii s-au împărţit în grupuri şi au plecat pe la casele indicate ca având legătură cu partizanii. Unul a ajuns şi la preotul Ion Drăgoi unde a găsit bunica şi doi copii. Preotul tocmai se întorcea de peste dealuri când cineva i-a strigat să fugă căci vine Securitatea. El s-a ascuns şi de pe măgură a privit spectacolul ce a urmat. O fată a fugit şi a anunţat pe Cornel Drăgoi, băiatul preotului. Acesta a fugit imediat sărind 5 garduri, prin grădini, urmărit cu pistoalele. Ajungând la marginea lacului a mers puţin pe potecă şi a intrat în apă, îmbrăcat cum era, sub o scândură ce folosea drept punte pentru pescarii cu undiţa. Securiştii care-l urmăreau au fost îndreptaţi pe piste false de Samoilă Nicolae. Şi au fugit aşa până la oficiul telefonic de unde au făcut cale-ntoarsă. La înapoiere l-au văzut pe Cornel Drăgoi care scosese capul din apă numai cât să respire. El şi cu Victoria Arnăuţoiu au fost singurii arestaţi în acea zi de duminică. Preotul continua să privească neputincios la arestarea copilului său. Toma Arnăuţoiu fusese rănit la un picior, dar a reuşit să ajungă din urmă grupul şi să se retragă în ascunzătoarea de la izvorul Grosului.

În cursul lunii iulie 1949 partizanii s-au împărţit în două grupuri: unul condus de Gheorghe Arsenescu, iar celălalt de Toma Arnăuţoiu. Grupurile ţineau legătura între ele. Schimbîndu-şi locul pentru a deruta Securitatea şi pentru a-şi procura alimente, îi găsim la scurt timp semnalaţi la Gura Lespezilor, pentru a-l pedepsi pe Gheorghe Dobrescu, preşedintele cooperativei Muşeteşti, care era informatorul regimului.

Numărul partizanilor s-a mărit, printre ei făcîndu-şi apariţia: Ciolan Nicolae din comuna Petroşani şi Gheorghe Mihai, Păţitu Ion, Păţitu Nicolae, Săndoiu Ion, Adămoiu Nicolae, toţi din comuna Nucşoara.

Tot în luna septembrie, partizanii sunt semnalaţi întorcându-se de la "Cruce" şi mergând pe valea Plăşorului unde au întâlnit oamenii coborând cu brânză de la stână. Li s-a dat şi lor ca să aibă de mâncare, bineînţeles după ce au cerut, pentru ca oamenii să nu fie bănuiţi că pactizează cu ei. Ba i-au pus să strige şi lozinci împotriva regimului. S-au tras focuri de armă în aer, ca să se poată spune că au fost obligaţi să procedeze astfel. Oamenii fiind din regiune, erau cu sufletul alături de ei şi-i ajutau de câte ori aveau ocazia.

Colonelul Gheorghe Arsenescu urma să se întâlnească în luna noiembrie 1949 în comuna Bughea de Sus, din apropierea oraşului Cîmpulung-Muscel, la sora lui Chircă Ionel, cu nişte ofiţeri. Se pare că a fost trădat de Ionel Chircă, care se întâlnise cu maiorul Marin de la Securitatea din Piteşti, A fost trimis Popescu Moangă cu o echipă de securişti. Gheorghe Arsenescu cu Nicolae Chircă (rudă cu Ion) şi cu Mămăligă Gheorghe au picat în cursă. Ciolan fusese deja arestat, în ultimul moment Arsenescu îşi dă seama de pericol, se dezbracă de haină şi fuge din încercuire. Mămăligă a fugit şi el, dar a fost reperat după cămaşă şi l-au rănit; a reuşit totuşi să scape pentru încă zece luni. La câteva zile a fost împuşcat şi Chircă Ion de către Mămăligă, deoarece se dovedise că trădase Securităţii întâlnirea de la Bughea de Sus.

Gheorghe Arsenescu fuge şi se adăposteşte la Iosif Marinescu, perceptorul din comuna Măţău de lîngă Cîmpulung, şi se ascunde într-o groapă săpată sub cameră. Nicula s-a dus şi a anunţat Securitatea unde se găseşte ascuns. Cîrnu a venit de la Piteşti şi a împânzit grădina perceptorului cu soldaţi. Arsenescu, cu prezenţa lui de spirit, a ieşit şi s-a strecurat printre ei strigând "dă-i! trage, mă!" şi dus a fost. Nu a mai fost prins până în 1960, şi atunci printr-o trădare.

Conducerea grupului a fost luată de Toma Arnăuţoiu şi de fratele său, Petre. Partizanii s-au retras în munte pentru a petrece iarna.

După ieşirea din acţiune a lui Gheorghe Arsenescu, Milea Benone s-a predat şi a fost condamnat la muncă silnică pe viaţă, iar după arestarea grupului Arnăuţoiu, a fost rejudecat şi executat cu tot lotul, pe 21 iulie 1959. ' '

După ce fraţii Arnăuţoiu şi Gheorghe Arsenescu au scăpat din încercuirea din 19 iulie, în comună s-a instalat un detaşament operativ şi represiv, care mult timp i-a terorizat pe ţărani; erau acostaţi toţi suspecţii care treceau pe acolo. Legăturile satului

cu exteriorul au fost tăiate. Singura sursă *de* aprovizionare a locuitorilor o constituiau ciobanii care veneau cu brânză şi bruma de rezerve ce o mai aveau prin casă. În plus ţăranii erau obligaţi să asigure şi mâncarea pentru noii ocupanţi ai satelor. Unul din cadrele superioare securiste, cu "experienţă", îşi freca palmele în primărie afirmând că a doua zi îl va aduce pe Tomiţă legat pe cal. La întoarcerea din misiune erau legaţi pe cai cadrul superior şi coada de topor din sat, care-i servise drept călăuză.

În luna septembrie 1949, ţăranul Daniil Popescu, fiul preotului Victor Pupescu din Nucşoara, cu sprijinul lui Luca Florea din Brădetu, pădurar la Ocolul Silvic local, a contactat grupul de rezistenţă la punctul "Varniţa Ulmu" ajutat fiind şi de Ion Mierlită. Cu această ocazie a dat celor din grup alimente şi ţigări şi a purtat discuţii cu privire la soarta părinţilor şi rudelor familiei Arnăuţoiu, arestaţi încă din ziua confruntării armate cu securiştii. Despre această întâlnire, Securitatea nu a fost informată decât în anul 1958, în urma denunţului făcut de pădurarul Luca Florea. Între anii 1949-1955, preotul Victor Popescu a acordat de mai multe ori ajutoare în alimente, trimise grupului prin diverşi locuitori care păstrau contactul. Deşi unii săteni au fost descoperiţi şi arestaţi, implicarea preotului în sprijinirea grupului de partizani nu a fost dovedită decât în anul 1958, după arestarea ultimilor membri ai rezistenţei.

În anul 1949 a fost arestată preoteasa Ecaterina Drăgoi şi a fost chinuită în mod barbar de colonelul de Securitate Mihăilă, de la Piteşti. Pe data de 15 decembrie, acelaşi an, a mai fost arestat

Preda Ion, născut la Nucşoara pe 27 februarie 1907 şi a fost condamnat la cinci ani pentru legături cu mişcarea de rezistenţă, executând pedeapsa la Peninsula şi Ovidiu. După eliberare a fost din nou arestat, pe 22 iunie 1958, şi condamnat de data aceasta la *25* de ani pentru reluarea legăturilor cu cei din munţi.

Pe data de 2 noiembrie 1949 a fost arestat învăţătorul Virgil Marinescu din comuna Nucşoara şi va sta în temniţă până în aprilie 1964. Băiatul lui, Alexandru Marinescu, va fi şi el arestat pe 2 martie 1950 şi va sta peste opt ani închis, până pe 6 iunie 1958, când va fi eliberat numai pentru o jumătate de an, deoarece pe 26 ianuarie 1958 va fi rearestat până pe data de 29 august 1964. Un alt frate al lui a plecat pe 3 martie 1950 să întregească grupul partizanilor. Este vorba de Ionel Marinescu, care făcuse liceul militar şi care, după doi ani şi jumătate va avea o moarte tragică. Nenorocirile se ţineau lanţ în sînul familiilor din Nucşoara; şi soţia învăţătorului, Ecaterina Marinescu, a fost arestată în acelaşi an, adică pe 16 noiembrie 1950, făcând 5 ani de închisoare, până în iunie 1955.

Mămăligă Gheorghe, din Nucşoara, a fost împuşcat mortal pe data de 6 iunie 1950, în munte. Tot în aceeaşi lună, Marinescu Ion, Jubleanu Constantin-Tică, Jubleanu Titu şi Jubleanu Marioara urmăresc pedepsirea unor activişti ce terorizau satul Nucşoara şi se deplasează în muntele Căpăţîna unde aveau loc de întâlnire cu fraţii Arnăuţoiu şi Maria Plop, care veneau din munţii Gălăşescu. Săndoia Gheorghe, cioban, care era informatorul Securităţii, a reuşii să scape cu fuga.

Pe 7 august, când o parte din partizani coborau pe valea râului Vîlsan, au fost surprinşi de un grup de securişti condus de locotenentul major Ghiţă Alexandru, care a deschis foc asupra lor, somându-i. Acţiunea se petrecea cam în dreptul muntelui Dobrogeanu şi a avut loc pe 7 august. Partizanii au ripostat deschizând focul: atât Jublenii, cât şi Ionel Marinescu. Maria Jubleanu striga: "trage, Titule, ca să scape băieţii!". Şi într-adevăr locotenentul şi caporalul Balaciu Ion au fost omorâţi.

Arestările continuă în satul Nucşoara şi Poinărei. Preotul Drăgoi Ion a fost arestat în comuna Vîlsăneşti şi a fost chinuit până în anul 1959, când a fost prinsă conducerea organizaţiei, şi a fost executat la Jilava; în aprilie 1950 fusese arestată Maria Popescu, soţia învăţătorului din Poinăici, care a stat în închisoare până în 1954, când au eliberat-o. Soţul ei, Popescu Gheorghe, a fost arestat în noiembrie acelaşi an şi a stat închis până în 1956, când i s-a dat domiciliu obligatoriu. De acolo a fost re-arestat în iunie 1959.

Pe data de 2 septembrie a avut loc o ciocnire armată în muntele Gălăşescu, cu agenţi ai Securităţii deghizaţi în turişti. Cu altă ocazie, în muntele Berevoiu au înconjurat cabana unde se adunaseră muncitorii pentru a fi prelucraţi în legătură cu partizanii care circulau prin regiune. Toma Arnăuţoiu a intrat înăuntru, a ţinut un discurs împotriva regimului care distrugea ţara, punând-o la dispoziţia ruşilor. Maria Plop a distrus tablourile ce se aflau pe pereţi.

Se făceau presiuni din ce în ce mai mari asupra sătenilor pentru a-i denunţa pe partizani, şi pentru ca presiunile să fie şi mai mari se trecea şi la arestări.

Preoţii Andreescu Nicolae, din comuna Poinărei şi Constantinescu Ion, din aceeaşi comună, au început să se ocupe din 1952 de aprovizionarea cu arme şi alimente a celor urmăriţi de Securitate, în 1959 vor fi şi ei executaţi.

Cabanele şi stânele sunt colindate tot mai des de către partizani pentru că legaturile cu satele le fuseseră tăiate. Şi deplasările le făceau cât mai des pentru a deruta Securitatea. Astfel, aceasta primea informaţii cât mai diversificate cu privire la poziţiile partizanilor. Prezenţa lor este semnalată în 1952 când la Gruişor, când la Zîrna, Pecineaga, Brătila, Robiţa, Fireşti, Valea Lespezi, Năneasa, Udrea, Dobroneaga, ori în muntele Drăghia sau chiar în Bucegi, pentru derulare. Astfel pe 2 august 1952 securiştii trec pe la stânele presărate de-a lungul Dîmboviţei şi pe 17-18 august îşi fac simţită prezenţa la Padina. Pe data de 7 septembrie 1952 este omorât Marinescu Ionel, în condiţii neelucidate.

Tot în toamna lui 1952 este arestată preoteasa Justina Constantinescu din comuna Poinărei, care îi ajutase foarte mult pe cei fugiţi şi care după tortură a stat 5 ani în temniţele comuniste.

În anul 1953 cei din grupul "Haiducii Muscelului" se retrag spre comuna Poinărei şi în apropiere de aceasta, la "Rîpa Colţului", îşi fac un adăpost principal; de aici vor ieşi numai la nevoie, pentru aprovizionare, deoarece poterele se înteţesc pe urmele lor. Sunt făcute noi recrutări, printre care Tomeci Gheorghe cu soţia lui, Elisabeta, Sorescu Nicolae, Sorescu Gheorghe, Sorescu Maria şi alţii.

Acţiunea lor se îndreaptă şi spre pedepsirea cozilor de topor care îi terorizau pe ţăranii din comunele Corbi, Stăneşti, Brăduleţ, Nucşoara... Legăturile cu oamenii de încredere încep să fie făcute prin căsuţe poştale pentru a-i feri de arestări. Un anume Grigore Ion, zis Lepărău, le procură un aparat de radio pentru a putea asculta ştirile posturilor străine. Fata preotului Nicolae Constantinescu va fi bănuită că i-a ajutat pe partizani cu alimente între 1954-57. Căsătorită Pedruţ, a fost numită profesoară de istorie la Cobadin. De acolo a fost arestată pe 21 iunie 1958 şi a primii 12 ani prin sentinţa 174-21 septembrie 1959. Pe data de 18 septembrie 1958 născuse în temniţa de la Văcăreşti pe Justina- Libertatea, care a trebuit să stea închisă cu mama ei.

Dar cu doi ani înainte, în anul 1956, răsărise o "Floare de colţ" în voievodatul partizanilor. S-a născut Oana, fata Măriei şi a lui Tomiţă. Pe lingă bucurie au apărut şi mai multe griji.

Anul următor s-au întors din închisoare părinţii, Iancu şi Laurenţia Arnăuţoiu, după 7 ani de detenţie. Locuitorii comunei l-au întâmpinat pe învăţătorul lor cu bucurie şi simpatie conducându-l trei kilometri până la Nucşoara.

Tot în acest an, preotul Vasile Popescu a fost anchetat şi torturat timp de 36 de ore, intr-un pavilion al băii de la staţiunea Brădetu, de către ofiţerii de securitate Ploscaru şi Zamfirescu, pentru a-l determina să recunoască oficierea botezului Oanei. Nici de această dată ancheta n-a reuşit să obţină probele pentru arestarea preotului. Adevărul s-a stabilit numai după arestarea grupului partizanilor în 1958.

Pentru a deruta pe urmăritori, bărbaţii din grup apăreau pentru scurt timp în munte, se făceau văzuţi, şi goana pornea după ei, în timp ce se retrăgeau cu atenţie spre grota de la Poinărei.

Arestările din "Grupul Nucşoara"

După anul 1955 grupul de conducere al partizanilor era ascuns în pădurea Aluniş, într-o grotă naturală situată la marginea comunei Poinărei.

Între 1-5 aprilie 1958 fraţii Toma şi Petre Arnăuţoiu au fost invitaţi de inginerul agronom Grigore Poinăreanu la o povarnă (cazan cu ţuică), din satul Poinărei (Corbi). Aici au fost înconjuraţi de securişti, conduşi de locotenent-major Bădicuţ Tănase şi Micuţelu, în urma unui denunţ lesne de înţeles, convinşi fiind că somniferul pus în ţuică îşi va face efectul.

Cei doi fraţi Arnăuţoiu au deschis focul şi au reuşit să iasă din încercuire prin livezi. Petre Arnăuţoiu a fost împuşcat în picior şi după câteva sute de metri a fost prins; Toma Arnăuţoiu a fost şi el capturat ceva mai departe de povarnă.

Cei doi fraţi au fost duşi la grota unde erau ascunşi ceilalţi.

Toma Arnăuţoiu a fost obligat să ceară celor din grotă să se predea pentru că nu mai era nici o scăpare. Securiştii i-au arătat pe cei doi arestaţi.

Fundul "grotei" se găsea la 6-7 metri adâncime. Tânărul Ion Jubleanu a ajutat-o pe Maria Plop să iasă împreună cu fetiţa de 2 ani. După ce cele două fiinţe au coborât pe platou, Titu Jubleanu a ridicat scara şi a spus că el nu se predă. A urmat un intens schimb de focuri în care Jubleanu a tras până la ultimul cartuş doborând mulţi securişti, printre care locotenent-major Enache Aurică. Titu Jubleanu s-a aruncat cu grenada în grotă,de unde a fost scos mort.

La două-trei zile după ce arestaţii au fost duşi la Piteşti, s-a trecut la arestarea principalilor acuzaţi: preotul Ion Drăgoi, Iancu şi Laurenţia Arnăuţoiu care fuseseră eliberaţi în 1955, Alexandru Moldoveanu, preoţii Ion Andreescu şi Constantinescu din comuna Corbşori, fraţii Gheorghe şi Ion Popescu din comuna Poinărei şi alţii.

În lotul principal al organizaţiei de rezistenţă împotriva comunismului au fost executaţi 17 bravi partizani. Printre ei se numără:

Fraţii Petre şi Toma Arnăuţoiu, colonelul Gheorghe Arsenescu, preoţii Nicolae Andreescu, Constantinescu Ion, Ion Drăgoi, Alexandru Moldoveanu, învăţătorul Gheorghe Popescu, Ion Popescu, Nicolae Sorescu (ciobanul care s-a opus la povarnă securiştilor), învăţătorul Ion Mica, Nicolae Sufan şi alţii.

Sentinţa a fost executată pe 21 iulie 1959 la Jilava.

După arestarea fraţilor Arnăuţoiu şi până la executarea lor au avut loc sute de arestări.În luna aprilie 1959, în noaptea de 18 spre 19, preotul Victor Popescu a fost ridicat de la domiciliul său din comuna Brădet-Argeş, iar fiul Daniel de la domiciliul din Bucureşti şi au fost deţinuţi amândoi în arestul Securităţii din Piteşti. După numeroase şedinţe de anchetă, unele însoţite de torturi, confruntări cu alţi deţinuţi implicaţi în dosarele grupului, dar niciodată cu fraţii Toma şi Petre Arnăuţoiu, ancheta a probat vinovăţia de favorizare a infracţiunii de organizare în grup "terorist" (în limbajul Securităţii), prevăzută de art. 207 al. l cp., republicat la 27 februarie 1948. Au fost judecaţi la data de 4 noiembrie 1959 şi condamnaţi: tatăl, preotul Victor Popescu, la 8 ani închisoare corecţională, 5 ani interdicţie corecţională şi confiscarea totală a averii, şi fiul, la 5 ani închisoare corecţională, 4 ani interdicţie corecţională şi confiscarea totală a averii. Preotul a fost eliberat în vara anului 1964, iar fiul în noiembrie 1961 printr-un decret de graţiere motivat de faptul că fiind medic veterinar era necesar acţiunii de consolidare a agriculturii recent colectivizate.

Adevărul întreg, precum şi sutele de condamnări pronunţate de Tribunalul Militar al Regiunii a III- a Militare Bucureşti, nu poate fi cunoscut decât din dosarele cu peste 10.000 de pagini întocmite de Securitatea din Piteşti şi care privesc grupul de rezistenţă anticomunistă Arnăuoţiu-Arsenescu care a activat peste 10 ani în zona Munţilor Făgăraşi. La aceste dosare nu s-a permis accesul nici unuia din supravieţuitorii temniţelor comuniste, dezvăluirile urmând a fi făcute numai după consolidarea democraţiei în ţară, care 45 de ani a stat sub teroarea comunistă.

În procesele intentate persoanelor implicate în această acţiune de rezistenţă anticomunistă s-au pronunţat şi s-au executat pedepse de sute de ani, precum şi 17 condamnări la moarte executate pe 21 iulie 1959 la închisoarea Jilava. Printre cei condamnaţi la moarte au fost şi fraţii Toma şi Petre Arnăuţoiu. În detenţie au rămas părinţii acestora şi alţi mulţi condamnaţi.

Suferinţele supravieţuitorilor din temniţele comuniste nu s-au încheiat odată cu eliberarea din închisori, ele continuând sub cele mai diverse şi sofisticate forme, până la prăbuşirea sistemului comunist începută odată cu revoluţia din decembrie 1989, când întregul popor, ajuns la limita oricărei sfinte răbdări, a distrus dictatura ceauşisto-comunistă, plătind cu numeroase jertfe de sânge ale tineretului acestor pământuri strămoşeşti.

Date importante au fost furnizate de doctorul veterinar Daniil Popescu din Argeş, arestat şi condamnat în acest grup, precum şi de Cornel Drăgoi.

Aria de acţiune a partizanilor

Deşi la început colaborarea dintre fraţii Arnăuţoiu şi Gheorghe Arsenescu a fost strânsă, nu după mult timp s-au despărţit. O fostă ordonanţă l-a reclamat pe colonelul

Arsenescu că are materiale şi arme ascunse prin clăile de fân. O parte din acestea au fost depistate prin trădare. Se pare că din anul 1952 colonelul Arsenescu s-a retras complet, ascunzându-se până prin 1959 când a fost arestat, în urma unui denunţ.

Conducerea partizanilor a trecut sub fraţii Arnăuţoiu şi este cunoscută sub denumirea de "Gruparea Nucşoara" sau "Haiducii Muscelului".

Sub această denumire se identifică de fapt partizanii cuprinşi între râul Topolog şi Dîmboviţa. Ca demarcaţie spre sud am putea socoti o linie ce porneşte din comuna Sălătruc (pe Topolog), trece pe la Arefu, Căpăţîneni (pe Argeş), Brădetu (pe Vîslan), Nucşoara şi Slatina (pe râul Doamnei), Cîndeşti (pe Bratia), Lereşti (pe râul Tîrgului), mergând pe la nord de Rucăr, mai departe pe Răuşor, peste Pleaşa Podasei până la Cheile Dîmbovicioarei.

La nord de această linie domnea partizanul român de pe versantul sudic al Făgăraşului, care se învecina la nord cu fratele lui din grupul lui Gavrilă.

Cine cunoaşte configuraţia terenului îşi poate imagina libertatea ce domnea în această ţară de piatră şi năzuinţă românească, unde drumurile sălbatice te conduceau prin pădurea care tăcea ca şi piatra pe care o călcâi, tulburată doar spre vecernii de vreun cântec de caval, îmbiindu-te să mergi spre obârşie şi să te crezi stăpânul spaţiului mioritic.

Această regiune, caracterizată prin dealuri înalte, dar cu pante uşoare ce fac legătura între munte şi deal, formează o salbă de depresiuni în jurul masivelor maiestuoase ale Negoiului şi Moldoveanului: Cîmpulung-Muscel (pe râul Tîrgului), Nucşoara-Corbi (pe râul Doamnei), Brădet (pe râul Vîlsan), Aref (pe râul Argeş), Sălătruc (pe râul Topolog) şi Jiblea.

Unul din centrele de rezistenţă de durată a fost în triunghiul Sălătruc-Arefu-Rudeni. Mulţi săteni de pe valea Topologului şi mai ales de la Şuiei s-au retras în catacombele naturale din apropierea satului Cărpenişu, de pe pârâul cu acelaşi nume. Pădurea deasă de jugastru şi carpen, în special, care a dat şi numele împrejurimii, acoperea de minune aceste grote în care se ascundeau partizanii. Aici îşi făcuseră depozite de alimente şi îmbrăcăminte. De aici plecau să aprovizioneze şi alte locuri, când situaţia devenea precară acolo.

Găsindu-se în apropiere de întretăierea drumurilor Curtea de Argeş-Valea Danului-Berislăveşti- Călimăneşti, cu drumul ce venea de jos pe valea Topologului şi de la Cepari şi se bifurca spre Rucăr- Goranu-Rîmnicu Vîlcea, aceste ascunzişuri naturale, mascate de rădăcinile copacilor, puteau fi uşor aprovizionate din timp şi fără a da de bănuit, pentru a se evita efectuarea acestei operaţiuni iarna, când urmele pe zăpadă constituiau un indiciu în depistarea partizanilor. Aici se instalase şi un atelier de croitorie, unde croitorul Dincuţă din comuna Şuiei îşi adusese chiar şi o maşină de cusut şi se ocupa de

6repararea hainelor uzate. Femeile şi fetele erau cele care cărau alimente de la locurile de depozitare din sate. O fată din regiune, Margareta, îmi povestea că mama ei făcea pâine în cuptor, cât mai mare, pe care o căra în straiţă, pusă după gât, având iarbă deasupra. Le ducea şi mălai, pentru ca, atunci când nu putea merge la ei, să-şi prepare singuri mămăliga, în timpul rece erau nevoiţi să-şi facă foc în ascunzătoare şi să-şi pregătească ceva cald de mâncare. Dar cu toate măsurile de precauţie, nu şi-au dat seama că din cauza norilor deşi, persistenţi, fumul plecat pe firul văii atrăgea atenţia securiştilor, care astfel le-au descoperit grotele.

În anul 1951 regiunea Şuiei a fost ocupată de peste 30 de camioane pline cu ostaşi şi armament greu. Trei zile şi trei nopţi oamenii n-au putut ieşi afară din case. Peste tot se făceau percheziţii şi arestări. Camioane după camioane cărau oamenii prin valea Danului-Curtea de Argeş, la Piteşti. Chinurile începeau odată cu ridicarea şi continua la Piteşti unde bestialităţile nu cunoşteau limită.

Din conducerea acestor trupe de Securitate care au terorizat regiunea, au putut totuşi să fie identificaţi, dar numai o mică parte: Tericeanu, Bădica Ilie (fost zugrav la Craiova, ajuns general de Securitate), Drăghici Alexandru (ajuns ministru), Stănculescu, State (ajuns general), Dincă Ion (ajuns în Comitetul Central). Baza operaţională era formată, pe lângă trupele Regimentului l Securitate de la Băneasa, şi din activiştii şi securiştii din regiune.

După trei ani de rezistenţă, acest grup a fost arestat.

Nume şi întâmplări despre oamenii care s-au împotrivit regimului comunist în această regiune:

Silişteanu, un om înstărit care, din cauza persecuţiilor, împreună cu soţia, au luat calea codrului.

Preotul Donescu Nicolae, din comuna Şuiei, a fost împuşcat pentru că a botezat copilul lui Silişteanu, născut în catacombe, precum şi pentru alte fapte creştineşti săvârşite în timpul prigoanei împotriva neamului românesc.

Se mai vorbeşte de preotul Dinescu Haralambie, socotit ca duhovnicul partizanilor din Făgăraş, care de asemenea a fost împuşcat în 1952.

Învăţătorul Dorobanţu, din comuna Cărpiniş, a avut o soartă tragică. Fata lui voia să se căsătorească cu un ofiţer de Securitate. El însă s-a opus spunând că e mai bine sa moară decât să-şi ştie fata măritată cu un astfel de om. După ce securistul a împuşcat un partizan în regiunea Şuiei, l-a obligat pe învăţător să meargă să-l recunoască pe mort. Cînd Dorobanţu s-a aplecat, să-l identifice, securistul a scos pistolul şi l-a descărcat în capul acestuia. Fata s-a măritat cu ucigaşul tatălui său.

Învăţătorul Dumitrescu Gheorghe din comuna Rudeni a dispărut. Agenţii care împuiau satele se duceau acasă pe la cei urmăriţi, dădeau bomboane copiilor, cerându-le să spună unde e tatăl lor. Văzând că nu primesc nici un răspuns, le luau bomboanele din mână, scoţându-le chiar şi din gură, cu promisiunea că, atunci când vor spune, vor primi şi mai multe. Până la sfârşit învăţătorul a fost găsit ascuns în casă într-o groapă ce-i servise drept adăpost şi unde ieşea numai când trebuia să mănânce. În acea groapă, care era mai mică decât o carceră, a stat trei zile. A fost arestat şi condamnat. A murit în anul 1965, la foarte scurt timp după ce s-a eliberat de la Aiud.

Un alt învăţător, Dumitrescu Alexandru, din comuna Şuiei, a fost de asemenea condamnat în lotul partizanilor.

Se poate spune că intelectualii satelor, în mare parte, la această dată erau alături de ţăranii care sufereau din cauza unui regim spoliator. De fapt închisorile au cunoscut un mare număr de preoţi şi învăţători, din toate ţinuturile româneşti, care nu şi-au dezminţit misiunea de făclieri ai satelor.

Profesorul Ştefănescu de la Şcoala de Meserii din regiune, bănuit a fi opozant al regimului comunist şi sprijinitor al partizanilor, a fost găsit împuşcat şi aruncat într-un şanţ de pe marginea drumului.

Cam în acelaşi timp un avocat radiat din Barou a fost de asemenea găsit împuşcat intr-un şanţ. Toate aceste sălbăticii se făceau pentru a înspăimânta populaţia.

Preotul Rudeanu, originar din comuna Rudeni, profesor la Rîmnicu Vîlcea, refuzând să se încadreze pe linia comunistă, a fost dat afară din învăţământ. Fiind bănuit că ajută pe partizani, a fost bătut îngrozitor şi la scurt timp după aceea a murit.

Un alt grup de partizani acţiona în jurul localităţii Cîmpulung-Muscel. în luna iunie 1952, fiind surprinşi la Furnicoşi, membrii grupului, care se pare că erau legionari, s-au

retras într-o casă lîngă cantonul C.F.R., la intersecţia cu şoseaua Cîmpulung-Piteşti, şi de acolo au deschis focul; în timpul luptei care a avut loc, trei partizani au fost împuşcaţi mortal. Cel de al patrulea, Constantin D.Stănescu, fost elev al Liceului Militar, originar din comuna Ţigăneşti-Topoloveni, a căzut grav rănit. El era de fapt şeful acestui grup. În drum spre spital a murit. Cu această ocazie au mai fost arestaţi: Dumitru Stănescu, tatăl lui, care a murit în închisoare; Marioara Ionescu-Lungu, soţia lui, şi Sabina Ionescu din aceeaşi comună. Ultimele două au trecut prin închisoarea Miercurea-Ciuc.

7

Tot din satul Ţigăneşti-Topoloveni au mai trecut prin închisori în acea perioadă: preotul Gheorghe Tomescu, care murit la Botoşani în anul 1961; Gheorghiţă (Dodiţă), fiul lui, student la Farmacie; Fiencheş, din comuna Călineşti, care se pare că a murit în închisoare; Ionel Vălimăreanu, licenţiat în teologie, fost director al Federalei Negru-Vodă din Cîmpulung; Furtunescu Gheorghe.

Securitatea a întreprins acţiuni de amploare împotriva partizanilor de pe versantul sudic al Munţilor Făgăraş, în primul rând au împânzit satele cu sute de agenţi civili. Lumea nu mai avea curajul să iasă pe dealuri pentru a-şi cultiva pământul sau a strânge recolta. La cel mai mic denunţ se trecea la arestarea şi schingiuirea celui vândut de vreo iudă. Era timpul răzbunărilor.

Securiştii, îmbrăcaţi ca ciobani, cu pistolul-mitralieră sub sarică, colindau muscelele şi stânele în căutarea partizanilor. Uneori rămâneau la stâne în aşteptarea venirii lor pentru aprovizionarea cu mâncare.

Îndrăgostiţii de natură nu mai aveau curajul să meargă pe munte din cauza agenţilor care mişunau şi nicidecum din a partizanilor, care nu aveau de lucru decât cu comuniştii şi uneltele lor. Rareori se mai încumeta cineva să mai ajungă până la cabana Cumpăna, care se găsea în zona de exploatare forestieră, la capătul liniei ferate. Chiar printre muncitorii forestieri fuseseră infiltraţi agenţi pentru a putea observa prezenţa oamenilor străini sau chiar a acelor lucrători ce ar fi putut aproviziona pe partizani. Această situaţie de alarmă în regiune a durat un deceniu, cam până prin 1957 -1958, când au fost arestaţi ultimii partizani.

În această perioadă de dominaţie a partizanilor, satele au fost depopulate, locuitorii luând drumul închisorilor, bineînţeles după ce erau schingiuiţi. Localităţile cele mai greu lovite de Securitate, această calamitate ce s-a abătut asupra României, au fost: Albeşti, Alunişu, Aninoasa, Arefu, Berevoieşti, Bocăniţa, Bughea, Bumăşeşti, Dîmbovicioara, Domneşti, Dragoslavele, Fîntâneni, Gideni, Groşi, Furnicoşi, Lereşti, Măţău, Muşeteşti, Mărcuş, Malu, Măneşti, Negreşti, Nucşoara, Oeşti, Pământeni, Poderi, Păuleni, Răceni, Rudenî, Rucăr, Sălătruc, Stăneşti, Stroieşti, Stoeneşti, Suslăneşti, Şuiei, Turburea, Valea Danului, Valea Ursului, Verneşti, Vîlsăneşti, Voineşti, Ungureni şi Zboghiteşti.

Întâmplările prin care au trecut ţăranii din aceste localităţi te îngrozeau când le ascultai; de asemenea şi motivele pentru care au fost arestaţi. Trecuseră prin clipe tot atât de groaznice ca şi ale partizanilor din Banat cu care se găseau acum împreună prin iadul închisorilor comuniste, supuşi de data aceasta la alte torturi.

Unii dăduseră sau nu un caş sau poame, dar recunoscuseră, mai mult pentru a scăpa de chinuri. Alţii au dat un flanel sau o căciulă unui nepot, care le transmisese altuia, care la rândul lui se dovedise că strângea îmbrăcăminte pentru partizani. Acum se găseau împreună, fuseseră chinuiţi pentru acelaşi lucru, deşi nu se cunoscuseră vreodată. Şi pentru aceasta făceau câte 5-10 ani închisoare.

Printre cei care au fost reţinuţi, din numărul mare de arestaţi, subliniem o serie, urmând ca ulterior să fie cunoscute şi celelalte:

Arnăuţoiu Petre şi Arnăuţoiu Toma (executaţi), Arnăuţoiu Iancu şi Arnăuţoiu Laurenţia (părinţi, morţi în temniţă), Arnăuţoiu Victoria, Arnăuţoiu Anton, Arnăuţoiu Ioana, Florea Elena (născută Arnăuţoiu), Arsenescu Gheorghe (executat), Andreescu Nicolae (preot, executat), Andreescu Maria (preoteasă), Andreescu Ion, Adămoiu Nicoiae, Alecu Eugen şi Alecu Ion (din comuna Goleşti- Brăduleţ), Andrei Gheorghe (mort la canal), Bălţel Petre, Băsoiu Filoftea, Băsoiu Gheorghe şi Băsoiu Nicolae (toţi din Stăneşti), Belu Gheorghe, Belu Ion, Belu Laurenţia şi Belu Vasile (toţi din comuna Nucşoara), Berevoianu Victor-Vică şi Berevoianu Titel (ambii din satul Slatina de Nucşoara), Borjag Gheorghe (din Domneşti), Butoi Gheorghe (din comuna Brăduleţ), Beija Petic (Nucşoara), Cîrstea (din Arefu), Chircă Aurel (executat), Chircă Ion (mort în munte), Chircă Elena (moartă în munte), Chircă Ion, Chircă Eugen, Chircă Gheorghe,

Chircă Marina, Chircă Nicolae şi Chircă Aurica (toţi din Nucşoara), Ciolan Nicolae şi Ciolan Traian (din comuna Pietroşani), Cocuţă Nicolae, Coman Victoria, Comăndăşescu Justina şi Comăndăşescu Mucenic (amândoi din comuna Stăneşti, morţi în temniţă), Cojocaru (căpitan), Constantinescu Ion (preot, executat) şi Constantinescu Justina (preoteasă din Poinăreni), Cosiea Aurica (Nucşoara), Cotenescu (preot în Stăneşti), Cujbescu Toma (Nucşoara), Dămăţeanu Ion (doctor din comuna Corbi), Deriroiu Nicolae şi Deriroiu Simion (ambii din comuna Nucşoara), Diaconu Ion (Poinărei), Diaconescu Andrei şi Diaconescu Nicolae (ambii din Nucşoara), Drăgoi Cornel (student), Drăgoi Ion (preot, executat), Drăgoi (preoteasă), toţi trei din aceeaşi familie, din comuna Nucşoara, Dudaş Ion (Brădet), Dragomirescu Ilie (preot din Cîmpulung-Muscel), Dumitraşcu Minai (din Corbi), Dumitrescu Luca (Nucşoara), Dumitrescu (plutonier de jandarmi), Enescu Nicolae (din comuna Petreşti), Florea Ion (din comuna Nucşoara), Grigore Ion Lepărău, Grigore lon-Podea, Grigore Nicolae (mort în temniţă), toţi trei din comuna Domneşti, Greculescu Constantin (mort în închisoare), Greculescu (învăţător din Lăicăi), lacobescu Nicolae (din comuna Pietroşani),
Iliescu Nicolae, IonescuNicolae (şef de post în comuna Nucşoara, care a pactizat cu mişcarea de rezistenţă), Jubleanu Ion, Jubleanu Maria (moartă în luptele din munţi), Jubleanu Tica (moartă în luptele din munţi), Jubleanu Titu (a luptai până la ultimul cartuş şi după aceea s-a sinucis cu ultima grenadă), toţi din comuna Nucşoara, Lemnaru Ion (învăţător), Lemnaru Elena, Lemnaru lulia (toţi din Nucşoara), Luca Petrică (din comuna Domneşti), Manolescu Nela, Manolescu Virgil (din comuna Brădeiu), Maricescu Nicolae (executat), Marinescu Alexandru, Marinescu Ion (omorât în munte), Marinescu Ecaterina, Marinescu Virgil (învăţător), Marinescu Vândă (toţi din comuna Nucşoara), Matei Constanţa (din Nucşoara), Mălureanu Ecaterina (din Nucşoara), Mămăligă Gheorghe (din Basarabia, refugiat, stabilit în comuna Nucşoara, a murit în munţi), Mănescu Nicolae (din Nucşoara), Mica Ion (executat), Mica Elena (amândoi din comuna Corbi), Mihai Gheorghe (din Nucşoara), Milea Benone (executat), Milea Nicolae (amândoi din Nucşoara), Moldoveanu Alexandru (învăţător din Nucşoara, executat), Năstase Ecaterina (din Nucşoara), Nicolae Petre (din comuna Domneşti), Niţu Iosif (din Pietroşani), Niţu Nicolae (învăţător din Pietroşani, executat), Oproiu Ion (din comuna Nucşoara), Paul Paul şi Paul Gheorghe (din comuna Brăduleţ), Pasai Constantin, Păţitu Gheorghe, Păţitu Ion şi Păţitu Nicolae (toţi din comuna Nucşoara), Plop Maria-Arnăuţoiu (moartă în temniţa de la Miercurea Ciuc), Pascu Vasile (din comuna Slatina-Nucşoara), Popescu Constantin (executat), Popescu Constantin, Popescu Daniil, Popescu Eugen, Popescu Gheorghe (învăţător din Poinărei, executat), Popescu Maria (soţie, din Poinărei), Popescu Ion (învăţător din Nucşoara), Popescu Petre (din comuna Muşeteşti), Popescu Victor (preot), Preda ion, Preda A. Maria (toţi din comuna Domneşti), Preduţ luliana (fata preotului Constaminescu Ion din Poinărei, executat; ea a născut o fetiţă în temniţa de la Văcăreşti), Purnichescu (mort în luptă, proprietar de darac), Radu Libertatea, Rizea Elena-Elisabeta şi Rizea Gheorghe (soţ şi soţie din Nucşoara), Ruxandra Ion (din comuna Nucşoara), Roşea Ion (din comuna Cetăţeni), Samoilă Constantin, Samoilă Laurenţia şi Samoilă Nicolae (toţi din Nucşoara), Săndoiu Ion (din Nucşoara, executat), Săndulescu Constantin, Simion Ana, Stancescu Gheorghe şi Stancescu Verona (din comuna Stăneşti), Sorescu Gheorghe, Sorescu Maria şi Sorescu Nicolae (executat), toţi trei din comuna Poinărei, Ştirboiu Gheorghe Gigel (din comuna Nucşoara), Şufan Elena şi Şufan Ion (omorât în ancheta de la Piteşti, amândoi din comuna Nucşoara), Şuşală Ion (din comuna Domneşti, omorât în ancheta de la Securitate), Şuţu Luca (din comuna Domneşti), Şuţu Nicolae (din Domneşti), Şeitan Aurel (din comuna Şapte sate, de lîngă Braşov), Tache Ion (din comuna Pietroşani), Tefeleu Constantin şi Tefeleu Ion (ambii din comuna Slatina-Nucşoara), Tomeci Elisabeta (moartă în temniţă), Tomeci Gheorghe (executat), amândoi din comuna Brăduleţ, Tomeci lon-Doru (din satul Galeş-Brăduleţ), Vasilescu Nicolae (din comuna Domneşti), Vişoianu Iosif-Titi (din comuna Domneşti, a murit în temniţă).

Tot din grupul Arsenescu-Arnăuţoiu au mai făcut parte: Bănăţeanu (comuna Corbi-Argeş), Băncescu Verona (din Slatina-Nucşoara), Avrămuţă Nicolae (mort la Poarta-Albă), Bunel Petre, Catrinu Alexandru (ţăran din comuna Mateiaşu), Hackenzelbern Gheorghe, Nicolae Pavel şi Nicolae Maria (din Măţău-Cîmpulung), doctor Pîslaru Serafim (din Cîmpulung-Muscel), Postoacă Apostol (în casa căruia a fost arestat colonelul Gh. Arsenescu care va fi executat în februarie 1962, la Jilava), Potcoavă Florian (contabil la "Concordia"), Predoiu Longin (ţăran din Dragoslavele, care din 1950 a luptat de unul

singur), Suţu Marin (din Domneşti), Săndescu Vasile şi Ion (din Cîmpulung), Suicescu Vasile, Rosetti Radu (inginer), Vijolan (inginer), Voicescu Florian (din Merişani-Argeş), Zechil Gheorghe şi Zechil Ioan (din Rucăr)...

Aceştia au fost o parte din "Haiducii Muscelului" care au înscris o pagină de epopee în istoria luptei împotriva celui mai barbar sistem: orânduirea comunistă.BUCOVINENII ÎNCEP LUPTA

După ce au suportat teroarea şi pângărirea altarelor şi vetrelor strămoşeşti, bucovinenii s-au împotrivit din primul moment invaziei bolşevice din 1944.

A rămas în legendă figura lui Vladimir Macoviciuc din comuna Voitinel. Un grup de 10 urmaşi ai arcaşilor lui Ştefan cel Mare, conduşi de Macoviciuc, au pornit pe drumul apărării demnităţii româneşti. După ce au hărţuit trupele bolşevice intrate în ţară, şase membri ai grupului au fost înconjuraţi de jandarmi, prin trădare, într-o casă din comuna Vicov. Refuzând să se predea, casei i s-a dat foc, iar plutonierul Sclipa Alexandru, şef de post, a tras din clopotniţă şi l-a rănit grav pe Macoviciuc. Acesta sa împuşcat pentru a nu cădea viu în mâna duşmanilor. Ceilalţi membri ai grupului au ars înăuntru. Fiul lui Macoviciuc, Silviu, a fost prins şi în 1950 se afla condamnat pe viaţă la Galata, încă în cercetări, deoarece noi şi noi partizani continuau acţiunea în regiune.

După moartea lui Vladimir Macoviciuc, acţiunea de luptă a preluat-o într-o primă fază Ion Vatamaniuc, ţăran din comuna Suceviţa, care a rezistat cu grupul lui până în 1947, când a fost rănit de ruşi. Au mai fost prinşi şi duşi în Rusia, într-un grup mai mare, şi partizanii Brăileanu Ion şi Stagler Frantz, care nu s-au mai întors. Un alt ţăran, Mirăuţă Nicolae din Suceava, a fost împuşcat noaptea, pe geam, în casă, după ce se eliberase. Ion Vatamaniuc, după ce a fost rănit grav şi lăsat într-un şanţ, a fost prins, dar printr-o minune a scăpat adăpostindu-se într-o casă unde a primit ajutor. Arestat de români, a stat închis până în 1954 la Piteşti, de unde a fost eliberat, dar pentru scurt timp, fiindcă în 1956 este arestat şi anchetat cu fratele lui şi va rămâne prin închisorile Jilava, Aiud şi Gherla până în 1964, când este eliberat.

Acţiunea partizanilor a fost continuată de Gavrilă Vatamaniuc, fratele lui Ion, al zecelea copil al familiei. Centrul de activitate este în Obcina Mare, dar s-a căutat să se ia legătura şi cu cei din Făgăraş prin Motrescu Vasile, ţăran din Vicovul de Jos. Din acest grup mai făcea parte, pe lingă Chiras Ion şi Chiras Gheorghe, ţărani din comuna Suceviţa, împuşcaţi în lupta de la Ursoaia Mare (în apropierea comunei), şi Marciuc Vasile, tot din Suceviţa, care, fiind prins, a fost condamnat şi a murit după eliberare ca urmare a torturilor la care fusese supus în închisoare.

Gavrilă Vatamaniuc a început să difuzeze manifeste prin care îndemna pe ţărani să reziste şi să nu se înscrie la colectivele comuniste create pentru distrugerea proprietăţii ţărăneşti. Partizanii care au mai rămas după hărţuirea la care i-au supus securiştii locuiau în bordeie, în munţi, iar vara colindau pe o arie de 100 de km., între Straja-Gura Humorului şi Vatra Dornei-Rădăuţi, fiind înarmaţi cu puşti-mitraliere, puşti Z.B. şi grenade.

În vara anului 1950 au mai căzut seceraţi de mitralierele securiştilor, lângă Gura Humorului, un grup de trei partizani: Ghimici, Flocea şi Sava.

Gavrilă Vatamaniuc cu oamenii ce-i mai avea, au distrus busturile lui Lenin şi Stalin din Căminul cultural al comunei Suceviţa şi au făcut zdrenţe steagurile comuniste.

Ei apăreau pe neaşteptate pe la gurile minelor din munte şi le vorbeau muncitorilor despre nenorocirile aduse de comunişti îndemnându-i să se împotrivească colectivizării şi subliniind faptul că Basarabia şi Bucovina de Nord sunt teritorii furate de ruşi, pe care aceştia trebuie să le restituie.

În 1955 sunt înconjuraţi de 3 batalioane de securişti şi circa 100 de câini. Gavrilă Vatamaniuc reuşeşte să se salveze, dar pentru puţin timp, deoarece va fi prins în satul Voievodeasa, de pe malul Suceviţei, aproape de izvor, în Obcina Mare, fiind trădat de Marciuc Vasile, care nu a mai putut rezista la chinurile la care fusese supus, timp de 24 de ore, de când puseseră securiştii mâna pe el.

Bătut în mod sălbatec cu pistolul până a intrat în comă, legat burduf, Gavrilă Vatamaniuc a fost dus la Securitatea din Suceava unde, timp de 9 luni, l-au chinuit zi şi noapte. Trimis la tribunal, a rămas condamnat la muncă silnică pe viaţă şi a trecut prin multe închisori de exterminare până în 1964, când a reuşit să se salveze.

Motrescu Vasile a fost arestat în 1958 şi, după judecarea şi condamnarea la moarte de către Tribunalul din Botoşani, a fost executat în anul 1959. El mai fusese arestat la

începutul lui 1954, pe 18 ianuarie, când s-a despărţit de Gavrilă Vatamaniuc şi a fost eliberat, se pare, condiţionat. Ce a făcut până în 1958, când a fost arestat, nu se ştie.

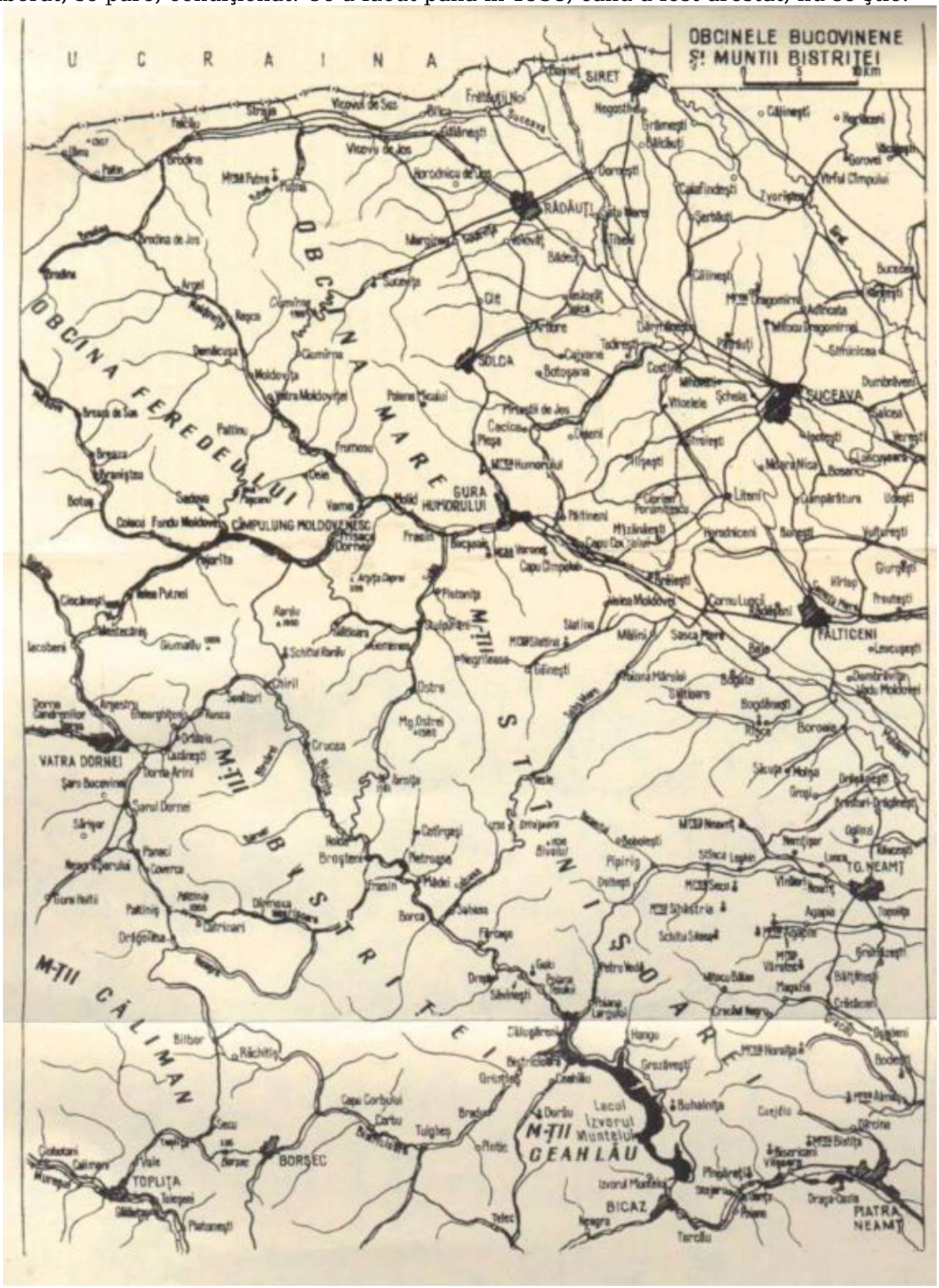

Obcinile Bucovinei se frământă

"Din Rarău la Detunata plânge ţara, geme glia;
Din Orhei la Feldioara geme glia, geme ţara".

La sfârşitul anului 1948 au începui să se organizeze alte grupe de partizani în Moldova de Nord, cunoscute sub denumirea de "Gărzile lui Decebal, care aveau 3 ramuri:
Vatra Dornei-Piatra Neamţ.

Vatra Dornei-Fălticeni.

Vatra Dornei-Bistriţa Năsăud.

Prima ramură era condusă de Filaret Gămălău, stareţul schitului Rarău, arestat la 1 septembrie 1950, fiind denunţat de pictorul din comuna Teiul Doamnei.

A doua fracţiune îşi desfăşura activitatea de la Şarul Dornei şi Crucea, până la frontiera sovietică. Şeful acestei grupe din cuiburile Obcinilor era sublocotenentul Jenică Arnăutu, originar din satul Ungureni, comuna Mîndreni, Judeţul Botoşani, care era membru al Partidului Naţional Ţărănesc, îl cunoscusem la Bucureşti în timpul campaniei electorale din 1946, pe când venea după material de propagandă. Dat fiind faptul că era militar însemna un mare avantaj, putând să circule nestingherit, în timp ce comuniştii căutau să împiedice orice propagandă şi mai ales circulaţia programelor partidelor. Era un om hotărât, care nu pregeta să depună toate eforturile pentru a scăpa ţara de comunism. Timpul a probat acest caracter integru al lui Jenică. Încă din timpul campaniei electorale, unii erau preocupaţi să adune oamenii de bună-credinţă în vederea unei pregătiri militare pentru o rezistenţă armată ce părea singura soluţie pentru înlăturarea dictaturii ce se instaurase cu ajutorul bolşevicilor.

Scos din armată, ca foarte mulţi ofiţeri, Jenică Arnăutu a fost arestat, în noaptea de 2 spre 3 martie 1949, în satul Ungureni de pe Jijia. Reuşind să evadeze de la Jandarmerie, a luat calea codrului, fixându-şi centrul de acţiune în Munţii Suhardului-Bistriţa şi Mestecăniş. Prezenţa partizanilor s-a făcut simţită în comunele următoare: Dorna Cândrenilor, Coşna, Coşniţa, Poiana Negri, Şarul Dornei, Arini, Crucea. Locuitorii satelor îi susţineau pe partizani, ajutându-i mai ales cu mâncare.

Printre partizanii din această regiune au putut fi identificaţi prin închisori: Radu Cacina, Strătescu, doctor Vasilache, Aurel Botnariuc, Gheorghe Petrescu, Nicolae Chelsoiu.

Aceşti oameni, legaţi acum de pădure, adunaseră arme, aparate de radio, de transmisie, pe care le instalaseră în bordei. Adăpostul n-a putut fi reperat în timp de iarnă, fiind bine camuflat. Dar cum iuda e cauza tuturor nenorocirilor, şi printre ei a fost introdus un "student", care a informat asupra poziţiei unde se găseau. Securiştii au plecat pe urmele lor şi, după o serie de hărţuieli din partea acestora, partizanii sau retras în ascunzătoare. Aici au fost surprinşi la un moment dat. În lupta de capturare, Jenică Arnăutu a fost doborât şi lovit cu patul puştii în cap. Osul frontal i-a fost spart şi înfundat în cap. Pe drumul spre Securitate a avut dureri atroce de cap, dureri ce l-au urmărit prin puşcării câte zile i-au rămas până la exterminare.

Procesul a fost judecat la Tribunalul Militar din Iaşi, unde procurorul Puişor a cerut pedeapsa cu moartea atât pentru el, cât şi pentru ceilalţi membri ai grupului, în aşteptarea recursului au trecut prin închisoarea Suceava. Aici li s-a anunţat comutarea pedepsei în muncă silnică pe viaţă.

Jenică Arnăutu a stat la Gherla şi apoi la Aiud până în 1957, când, după o grevă declanşată împotriva condiţiilor de exterminare la care erau supuşi deţinuţii, a fost mutat la Rîmnicu Sărat, împreuna cu cei care erau socotiţi conducătorii grevei, ca o măsură disciplinară. Aici era o temniţă grea, de izolare completă, fiecare deţinut cu celula lui, şi mai ales era un regim sever de alimentaţie, însoţit de bătăi continue. Iată ce spune Ovidiu Borcea, care a reuşit să supravieţuiască: "Jenică Arnăutu era cel care protesta cel mai vehement împotriva regimului de exterminare. La Rîmnicu Sărat se murea de foame, de frig, de bătaie. Eram înmormântaţi de vii. Cămaşa pe care o aveam era ca o apărătoare de muşte. Semănăm cu un soldat elveţian din Garda Vaticanului, căci eram îmbrăcat numai în fâşii. Cînd le-am arătat temnicerilor starea cămăşii mele, mi-au spus râzând că era mai bună decât a celui de la celula patru, adică a lui Jenică Arnăutu. El se găsea într-o grevă a foamei care dura de 132 de zile, timp în care a fost torturat, bătut, alimentat cu furtunul, pe care-l introduceau forţat în gură şi pe esofag, în aceste condiţii şi-a dat ultima suflare pe 2 noiembrie 1959." Jenică Arnăutu a stat aproape 1.000 de zile izolat în "cavoul" nr. 4, după care a fost aruncai în groapa comună. După 7 ani, când au aflat părinţii şi li s-a permis să-l aducă acasă, l-au găsit aruncat pe burtă, dezbrăcat, şi cu încă o persoană neidentificată. Amândoi au fost înmormântaţi creştineşte.

Cîmpulung Moldovenesc

În timp ce închisorile gemeau de deţinuţi politici, regimul comunist se grăbea să modifice manualele şcolare după structura manualelor sovietice pentru a se schimba

mentalitatea generaţiilor tinere despre viaţă şi aspiraţiile omului ce trebuia să devină un robot, care să execute orbeşte dispoziţiile Partidului Comunist.

Dar elevii de liceu şi studenţii refuzau acest sistem. Limba rusă şi filozofia marxistă au devenit motivele permanente de discordie în învăţământ. Şi nu încetau cererile de înlocuire a acestor obiecte. Nici nu ne miră faptul ca în închisori îşi făceau apariţia tineri şi chiar copii, de 10-12 ani, din ce în ce mai mulţi, încât a fost nevoie să se amenajeze Tîrguşorul ca temniţă pentru ei, înainte de a fi trimişi la muncă forţată. Aceşti tineri îşi dădeau seama că adevăratul inspirator al sistemului opresiv instaurat la noi era Rusia. Interesant a fost că un roman sovietic, "Tânăra gardă", i-a încurajat la revoltă pe unii tineri.

Într-o seară, la marginea Cîmpulungului Moldovenesc, pe podul peste râul Moldova, un colonel rus a fost omorât şi corpul i-a fost aruncat în apă. Printre cei care au fost implicaţi în omorârea rusului se găseau trei elevi: Rotărescu, Serghei şi Tomaşevschi, toţi trei, de altfel, elevi foarte buni, ieşiţi din familii onorabile de intelectuali. Condamnaţi la muncă forţată pe viaţă pentru că erau minori, au trecut şi prin închisoarea de exterminare de la Gherla.

Aceasta demonstrează că în lupta de rezistenţă împotriva comunismului se angajaseră atât tineri, cât şi bătrâni.ERUPŢIE ÎN MUNŢII APUSENI

Gilăul răsună de tulnic şi pistoale

Fărădelegile comuniştilor se întindeau peste tot. Riposta a fost promptă după anul 1948. Uneltele puse în slujba cotropitorului rus au fost avertizate să nu facă rău oamenilor. Acolo unde nu s-a înţeles, sa trecut la sancţionarea vinovaţilor. Aşa cum i-am văzut acţionând pe partizanii colonelului Uţă Ion şi ai lui Gheorghe Arsenescu, la care au răspuns prezent şi cei ai inginerului Gavrilă, ai avocatului Spiru Blănaru şi ai fraţilor Arnăuţoiu, tot aşa în munţii brăzdaţi de valea Arieşului, Valea Ierii sau izvoarele Someşului Mic, îl vom întâlni pe moţ făcându-şi datoria şi cerându-şi dreptul la o viaţa liberă.

În anii 1948-1949 oamenii stăpânirii au început să amuţească. Ici-colo erau găsite aruncate la marginea drumului unele dintre slugile comuniste care terorizau populaţia.

Pe drumurile ce plecau din Turda sau Cîmpeni, fie pe valea Arieşului, fie pe valea Ierii, pe la Lupşa, Poşaga sau Făgetu Ierii, se părea, noapte de noapte, că se instaurase libertatea şi, în căutarea ei, veneau şi din alte colţuri de ţară. Se dusese vestea până la Bucureşti că Dabija şi Diamandi îşi fixaseră jaloane de ţară nouă. Jandarmii nu mai aveau curajul să circule. Ceruseră ajutoare şi tremurau în posturi de teamă să nu fie călcaţi de potera haiducească.

În vara anului 1948 Securitatea din Bucureşti l-a însărcinat pe Alexandru Drăgulănescu, devenit specialist în recrutare şi predare de material uman, să afle cât mai mult din ceea ce se petrece la Muntele Mare.

Acesta îl găseşte pe Ion Robu, tânăr entuziast, licenţiat al Academiei Comerciale, care, crezând că se apropie sfârşitul regimului comunist, a fost gata să plece la faţa locului pentru a da concursul acestei mişcări, din partea Tineretului Naţional Ţărănesc, însoţit de alţi doi tineri, Ionescu şi Maxim, absolvenţi ai Academiei Comerciale, Nelu Robu a plecat în Apuseni şi, prin intermediul sătenilor, a ajuns să stea de vorbă cu şefii mişcării de rezistenţă de acolo. Cei trei bucureşteni au fost impresionaţi de viaţa acestora în munţi, de discuţiile purtate la lumina opaiţelor şi de drumurile parcurse pe înnoptate. Revenii la Bucureşti, Nelu Robu a povestit celui ce l-a trimis acolo ce a văzut şi a discutat.

Ieşit din închisoare, am aflat întâmplător de această poveste şi i-am transmis lui Robu, printr-un prieten, să se ferească de Drăgulănescu. Mai târziu, la Jilava, am avut un indiciu că i s-ar fi comunicat, dar n-a ţinut cont de mesajul meu.

La încurajările lui Drăgulănescu, Robu a plecat din nou la drum, desigur cu alţii pe urmele lui.

Bineînţeles, Siguranţa, transformată în Securitate, lucra acum pe mai multe planuri, astfel că a infiltrat şi un maior lângă Dabija.

Forţele armate dirijate de la Sibiu, Cluj şi chiar Bucureşti, unele devenind disponibile după căderea grupului Uţă-Blănaru, au fost puse în acţiune sub comanda maiorului Gheorghe Crăciun şi au intrat în acţiune.

Groaza s-a aşternut peste moţi, peste sate.

Noapte de noapte, sătenii erau arestaţi pentru a tăia partizanilor orice sursă de aprovizionare, urmărind în acelaşi timp şi descoperirea ascunzătorilor. La represiunile împotriva moţilor, partizanii au răspuns cu aceeaşi monedă.

La marginea comunei Brăzeşti, între Sălciua şi Baia de Arieş, a fost găsit împuşcat de jandarmi Vasile Meşter. A urmat un nou val de teroare şi noi ridicări de oameni.

Sălbaticele Chei ale Turzii şi Arieşului deveniseră şi mai sălbatice din cauza acestei invazii, care ridica până şi pe ciurdari, lăsînd vitele la voia întâmplării.

Ţăranii Ilea, tată şi fiu, de pe Valea Ierii, au fost împuşcaţi şi aruncaţi la marginea drumului între Ocoliş şi Runc, iar Grigore Ilea, din neamul lor, după ce a fost schingiuit pe la Securitate, a ajuns la "Canalul Morţii".

În toamna anului 1949 Mihai Cucu a fost asasinat şi aruncat la marginea comunei Ceanul Mare, iar Gheorghe Cucu, fratele lui, a ajuns în lagărul de exterminare de la Peninsula, în aceeaşi perioadă, locuitorii văilor Galdei şi Stremţului au trecut timp de o săptămână, în drum spre Teiuş, pe lîngă trupul mutilat al lui Nicolae Moldovan, împuşcat

în luptă şi aruncat la marginea Benieului. Tot pe atunci a fost împuşcat şi locotenentul Ionescu.

Beldeanu Ion din comuna Mihalţ, judeţul Alba, a fost arestat pe 6 martie 1950 şi, după condamnarea la 25 ani muncă silnică, a fost omorât, fiind executat cu lotul Dabija de la Sibiu, iar familiei i s-a transmis certificatul nr. 37.061 din 5.IV. 1950, cu diagnostic "mort din cauza: insuficienţă cardiacă".

Mărginean Petre din comuna Obreja, judeţul Alba, condamnat pe 5 aprilie 1950 de Tribunalul Militar Sibiu, a fost omorât pe 25 iulie 1957 şi familiei i s-a comunicat numai în anul 1965.

Chicoş Florian din Galda de Jos, judeţul Alba, a fost condamnat la 20 ani de Tribunalul Militar Sibiu şi a fost executat pe 5 aprilie 1950.

Jalea Emil din Galda de Jos, judeţul Alba, condamnat la 20 de ani de Tribunalul Militar Sibiu, a fost executat pe 5 aprilie 1950 cu lotul Dabija.

O adevărată cursă de urmărire a avut loc după inginerul Traian Macovei şi după fratelui lui din satul Muşca, de lângă Lupşa. Acesta din urmă era învinuit că ar fi omorât doi plutonieri de jandarmi.

Maşinile Securităţii înconjurau muntele şi oamenii înarmaţi pătrundeau toi mai adânc în ascunzişurile lui. În urma lor alte maşini încărcau moţii şi-i transportau spre Turda, Alba Iulia, Cluj şi Sibiu. Molima Securităţii s-a abătut şi asupra satelor: Albac, Baia de Arieş, Buru, Cacova, Certege, Galda, Întregalde, Lunca, Lungeşti, Lupşa, Mogoş, Ocoliş, Poşaga, Rîmeţi, Roşia Montană, Runc, Sălciua, Ţelna, Vălişoara.

Satele au fost răscolite de la Mărişel, Măguri şi Răcătău, de pe valea cu acelaşi nume, care-şi mâna firul de apă spre Cîmpeni şi mai departe, la Cîmpia stropită de sângele lui Mihai Vodă Viteazul, vestind că "ţara arde de morminte, cum arde cerul de făclii".

Au mai fost ridicaţi Maria şi Cornel Păcurariu din comuna Miceşti şi dispăruţi au rămas până în ziua de azi.

Alte făclii s-au aprins pe cer. Ţăranii Abăcioaiei Crişan şi Ştefan Pop au fost împuşcaţi pe marginile drumurilor.

Traian Grigorescu, student din Caracal, a fost executat la Sibiu.

După decenii şi decenii, vorbind cu un supravieţuitor al acestei mişcări de rezistenţă din Ţara Moţilor, acesta mi-a spus:

"Curios! întrebam când pe unul, când pe altul dintre aceşti ţărani care formau marea majoritate a celor ce veniseră în munţi:

- Cit pământ ai, nene ?

Nu puteam înţelege răspunsul lor unanim: - Nimica !

Auzi, dumneata - mi-a spus uimit interlocutorul - aceşti oameni, care nu aveau nimic de apărat, au pus mâna pe armă să salveze biata ţărişoară! Mă întrebam unde erau cei cu stare ? Pe cei cu cap îi ştiam deja porniţi pe drumul Jilavelor şi Aiudurilor. Aceşti ciurdari şi dodari, fără pită şi fără ţarină, băjenari din iarnă-n iarnă, se angajau să îndrepte orânduirea intrată în mâna muscalului!"

Era porunca de dincolo de veacuri: "Ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane, pentru sfânta dreptate !"

"De veacuri îmi tot pun în sac oftatul şi toamna plec la vale prin vâlcele"

Tot în acea toamnă, cu sutele au pornit moţii pe drumul închisorilor, osândiţi de o dreptate ciungă. Şi nu exagerăm dacă spunem că şi-au luat cu ei ciolanele ce "le ies prin piele" şi cu satele s-au mutat în lagărele de exterminare de pe valea Canalului plângerii neamului românesc. Dintre ei, încercăm să smulgem uitării pe: Ion Bîrsan, Vili Braicu, Aurel Brumă, Ion Cîmpeanu (şef de secţie financiară la Turda), Ana Cibu (ţărancă), Ioana David (ţărancă, gravidă în momentul ridicării), Ion şi Pamfil David (ţărani), Teofil David (student), Victor Gherman (ţăran din Rîmeţi), Goia, Guţiu Hădăran (ţăran din comuna Viişoara), Hăngănuţ, Alexandra Lazăr (ofiţer invalid), Petre Luscov (ţăran din comuna Galda de Jos), Mihai Iubu (medic, arestat pentru că a îngrijit partizanii răniţi în zona văii Drăganului), Traian Istrate (notar din Ciugud), Ion Micu (din comuna Galda), Ion Mihuţ (ţăran din comuna Întregalde), Ariton Moldovan, Ion Nicoară, Gheorghe Pavel (din Turda), Gheorghe Popa, Ion Popescu (şef de gară din Lupşa), Ion Pop-Boabă, Ion Pop Aderii, Vaier Rusu, Raveca Stan (ţărancă), Manoilă Secui, Ion Cîrje (doctor în drept, din comuna Mihai Viteazu), Gheorghe Latiş, Eugen Soroiu ("doctor fără voie" din Lupşa,

poreclă ce i-a dat-o Remus Radina, deoarece la Canal orice meserie i s-ar fi potrivit, în afară de cea de medic pe care i-a fixat-o ofiţerul politic), Stanciu (student la laşi), Mihai Tomuş, Trifu (din Turda).

Anchetarea şi chinuirea celor arestaţi s-au desfăşurat la Turda, pentru cei implicaţi în acţiuni de ajutorare şi la Alba Iulia şi Sibiu pentru cei ce au participat la lupte. Printre schingiuitori s-au numărat: Gheorghe Crăciun (maior), Margareta Hegheduş (care a împuşcat partizani în munţi şi a torturat pe cei arestaţi), Herta Kovacs, Gheorghe Mezci, Moravetz, Victor Nistor, Isaia Pop (un adevărat călău, care a murit într-un accident de motocicletă fără a se fi elucidat cauza acestuia).

Lotul a căzut nu numai din pricina cozilor de topor venite de la Bucureşti după Ion Robu, dar şi ca urmare a infiltrării maiorului Ion Oniga, căruia drept răsplată i s-au dat 5 ani de muncă la Canal. După eliberare a fost responsabil la un magazin din comuna Miroslava.

2Dintre conducătorii prinşi în viaţă, şase au fost condamnaţi la moarte. Au stat tot timpul în lanţuri la Sibiu. Se cunosc numele lui Dabija (executat), Iosif Oanea (student, executat), Vasile Rusu (ţăran din Satu Nou - Baia Mare, executat), Ion Robu (căruia i s-a comutat pedeapsa în muncă silnică pe viaţă şi avea să moară în închisoare).

Despre ceilalţi se ştie că "erau tineri şi voinici", după relatările unui filozof care era într-o celulă apropiată. Au mai fost condamnaţi: Maxim la 15 ani şi Ionescu la 10 ani, ambii din Bucureşti.

În anul 1950, Ion Robu, trecând prin Jilava şi auzind că sunt acolo, mi-a comunicat prin cineva că Sandu este omul Securităţii şi din cauza lui a căzut. Bănuiesc că a fost un răspuns la mesajul pe care i-l transmisesem cu doi ani înainte şi de care nu ţinuse cont.

Dar poate ne-a fost dat ca fiecare să avem o iudă pe urmele noastre.

Ne scapă numele unui viteaz cioban, executor testamentar al voinţei strămoşeşti, exemplu pentru generaţiile viitoare: în iulie 1952, dinspre Gilău, pe valea Someşului Rece, între vârful Testiaşu şi Răcătău, veneau oamenii Securităţii, răspândiţi în trecători; în schimburi iuţi de plumbi a fost secerată o mare parte din companie. Pe o colină, baciul îi aştepta singur, cu arma devenită neputincioasă, rezemat de brad.

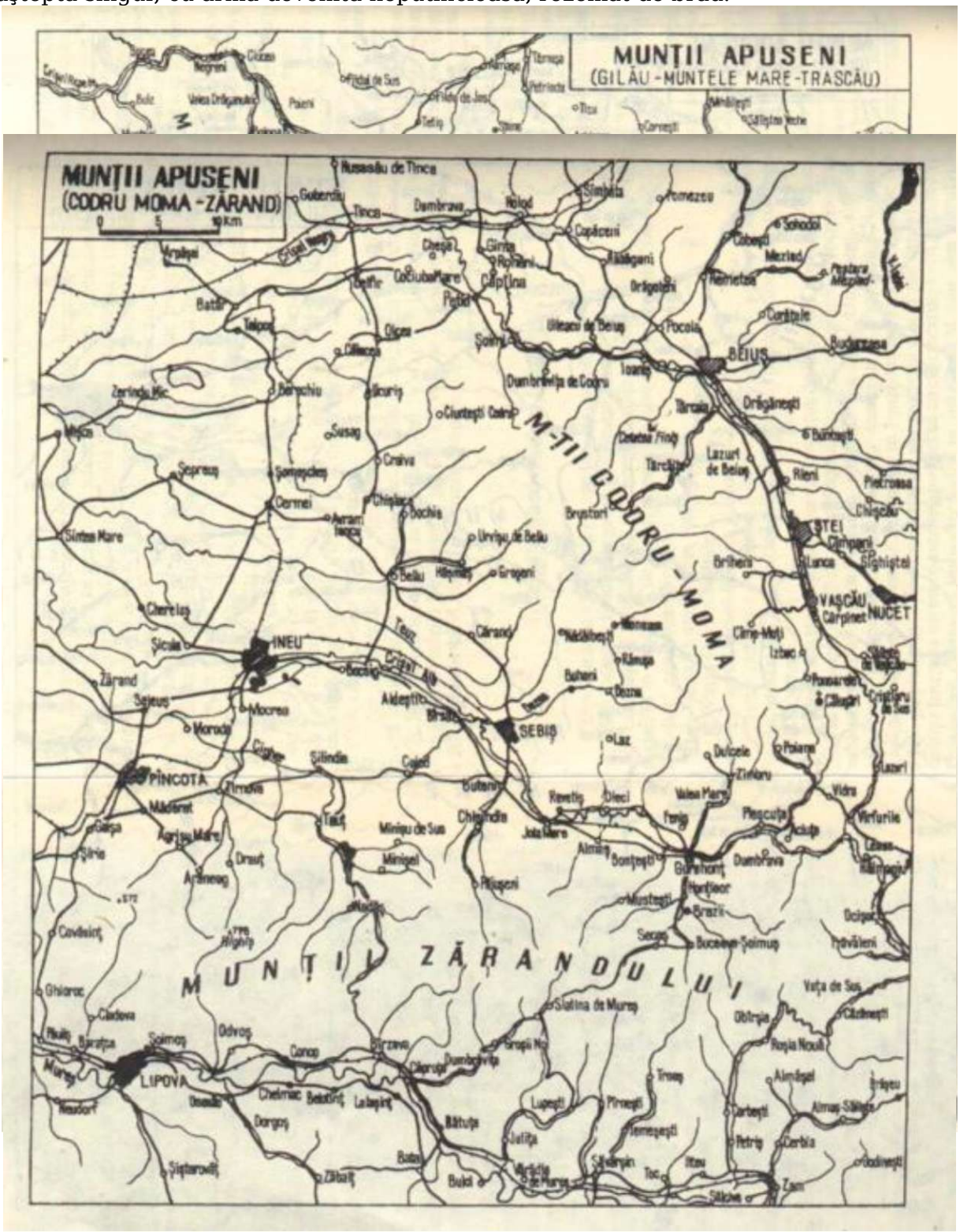

Teroarea se abate asupra Ţării Moţilor

Vom prezenta mai jos o condamnare la moarte în public, extrasă din relatarea unui martor ocular, si reţinută de Ovidiu Vuia.

Comuna Iara este situată în depresiunea văii râului cu acelaşi nume, la 5 km. după ieşirea acestuia din Munţii Săcel şi Băişoara. Întinsă pe o suprafaţă mare şi înconjurată de munţi, la vest Muntele Mare, la sud Munţii Trascăului, închisă la nord de peretele Gherghei, Iara este sediul unei foarte vechi diviziuni administrative, cu un tîrg tradiţional, cu numeroase întreprinderi comerciale, cuprinzând cel mai mai mare număr de sate din România. Unul din acestea, Agriş, este locul de naştere al primului erou al Unirii de la 1918, Ion Arion, împuşcat mişeleşte de jandarmii unguri pe podul din gara Teiuş, în timp ce se ducea la AJba Iulia. Agriş este situat pe un platou de pe vârfui Cremezeu. Din Iara nu se vede decât clopotniţa bisericii din sat, când soarele se reflectă pe acoperişul său de tablă zincată. Pentru a ajunge în sat cu căruţa trebuie să dai un ocol muncelului pe faţa despădurită a acestuia, transformată în sute de terase. O potecă străbate loturile de cereale, cultivate prin rotaţie de culturi, şi-ţi permite să ajungi în sat în două ore în loc de cinci.

Toată partea cultivabilă din Cremezeu aparţinea unui grof ruinat, Tiri Gyula. Acesta, pentru a uşura munca pe pământul lui, construise un corp de clădiri pentru slugi şi un grajd pentru 6 perechi de boi pe care îi folosea la aratul teraselor după ce le îngraşă cu bălegarul lor. Om practic, groful supraveghea chiar si folosirea găinaţurilor din crescătoriile de păsări, organizate metodic.

Odată ajuns pe vârful Cremezeu, aveai în faţă panorama satului străbătut de două uliţe principale. Printre case, în majoritate din lemn pe fundaţie de piatră, se distingeau două construcţii. Una era şcoala unde profesau institutorul şi soţia lui, cealaltă, înconjurată de grădini mari, aparţinea fostului director al şcolii, Gheorghe Taman, proprietar al unor terenuri agricole şi al unor livezi care îi permiteau să se considere un om destul de bogat. Moartea bătrânului a coincis cu intensificarea acţiunii de planificare a agriculturii: un an de cereale, un an de fânaţ. Acest sistem avea desigur un substrat.

Mulţi ţărani erau dezorientaţi. Pentru a-i face să obţină din pământurile lor recolte din ce în ce mai mari şi a le lua până la ultimul bob de secară, s-au trimis la ţară instructori, în realitate un fel de jandarmi camuflaţi, care nu se pricepeau deloc la agricultură. Rolul lor era să supravegheze ţăranii astfel incit toate produsele cerealiere să fie adunate într-o singură arie de treierat; în acest fel ţăranul era constrâns să livreze cota către stat. Dacă îi mai rămânea ceva, cu atât mai bine. Dacă nu, îi rămâneau sapa şi grebla.

În faţa acestei situaţii, ţăranii au renunţat la toate avuţiile lor şi au emigrat către oraş. Unii dintre ei au luat drumul pădurii.

Bătrânul învăţător din Agriş lăsase la moartea sa doi copii: o fată, Letiţia, şi un băiat, Ghiţă. Letiţia era elevă la liceul din Turda, Ghiţă era student în anul patru la Medicină. Pentru a înlătura copiii de la succesiunea tatălui lor, agentul agricol a început să-i ameninţe: pe Letiţia cu închisoarea şi pe Ghiţă cu eliminarea din facultate. De teamă de a nu compromite studiile fratelui său, Letiţia s-a căsătorit cu învăţătorul Vasile Vomir, un profesor model. Acesta a preluat conducerea gospodăriei, pe care a administrat-o după regulile locale, achitându-se de obligaţiile faţă de stat, spre marea dezamăgire a agentului agricol, care a decis să se debaraseze de învăţător. Cum scrisorile anonime nu i-au adus succes, a recurs la alte metode.

Într-o seară, un ceferist a bătut la uşa învăţătorului şi i-a cerut să-l găzduiască pentru o noapte. Vasile Vomir l-a primii după tradiţia de ospitalitate românească. Când ceferistul a amintit de partizanii din munţi în cursul conversaţiei, învăţătorul, în loc să i-o reteze scurt, s-a mulţumit să-i spună că el are multă treabă şi nu are timp să se ocupe de prostii. Dar treaba era serioasă; mărturia agentului agricol şi a miliţianului din Turda, deghizat în ceferist, au fost suficiente pentru arestarea învăţătorului.

Judecat în grabă, Vasile Vomir a fost condamnat la 10 ani închisoare, din care opt executaţi în minele de plumb de la Baia Sprie.

Odată cu condamnarea lui Vasile Vomir, studentul Ghiţă Tautan a fost exclus din facultate. Revenind de la Cluj, Ghiţă a preluat conducerea gospodăriei, ajutat de sora sa, mamă a doi copii.

Oaspeţi suspecţi au bătut din nou la uşă cerând găzduire., dar avizat de păţania cumnatului său, Ghiţă Tautan i-a alungat. Agentul agricol nu-i găsea nimic de reproşat lui Ghiţă Tautan, care era foarte circumspect. De ciudă, agentul agricol se pune fără milă pe locuitorii satului, care au decis să-i vină de hac.

Într-o bună zi agentul agricol a fost găsit cu capul sfărâmat în faţa locuinţei lui Ghiţă Tautan. Era o zi de târg la Iară. Ghiţă întârziase până la căderea serii la birt cu preoţii din Filca de Jos şi Porcuţiu, preotul din Valea Ierii. Revenit la el acasă în Agriş, a fost smuls din pat în puterea nopţii, dus la închisoarea din Turda şi bătui pentru a mărturisi asasinarea agentului agricol. Printre călăii lui se găsea şi tapiţerul Albon din Turda, devenit mai târziu unul din torţionarii de la "Canalul Morţii".

La o săptămână de la arestarea sa, Ghiţă Tautan a fost judecat în public la Iară, unde s-au adus cu forţa delegaţi din toate satele, constrânşi să ceară moartea sa, ca duşman de clasă. Şi astfel, el n-a avut posibilitatea să dovedească cu martori nemernicia acuzaţiei ce i se aducea.Muntele Mare în flăcări

Locuitorii satelor de pe valea Arieşului trăiau din creşterea vitelor şi din cultivarea pământurilor lor în terase, amenajate până la altitudini de necrezut, de peste 1.000 de metri.

Acolo, oamenii refugiaţi în munte găseau mijloace de subzistenţă, motiv pentru care regiunea era împânzită cu o reţea de miliţie înarmată până în dinţi. Accesul la exploatările agricole răspândite în munţi era foarte dificil. De cele mai multe ori era vorba de un simplu drumeag. Ţăranul trebuia să facă adesea kilometri cu căruţa pentru a ajunge la stâna sau la crescătoria sa de porci, amenajate în mijlocul păşunilor. Trebuia să se scoale dis-de-dimineaţă pentru se duce să-şi mulgă vacile şi să le îngrijească. Astfel încât rezistenţa în munţi găsea adesea refugiu în aceste locuri, chiar fără ştiinţa proprietarilor. Dar miliţienii o ştiau. Mulţi moţi au plătit cu viaţa vina de a fi găzduit partizani, fără să o ştie, atunci când miliţia regimului comunist le prindea urma în fâneaţă. Forţa represivă nu ezita, în cruzime şi zelul cu care semăna groaza printre locuitori, să asasineze pe bătrânii care nu se puteau mişca, paralizaţi de boală sau de vârstă, aşa cum s-a întâmplat în satul Masca, aproape de Cacova Ferii, unde câteva bătrâne au fost ucise şi aruncate la răscruci, deşi ele, nemaiavând vite, nu mai fuseseră la stâne de ani de zile.

Una dintre cele mai ferme mişcări de rezistenţă contra regimului comunist a fost organizată în regiunea Arieşului de mijloc, în împrejurimile saţului Ocoliş, în valea cu torenţi care veneau din inima Muntelui Mare. în pădurile de mesteacăn din regiune, mistreţii trăiau în turme, mai ales după ce se interzisese vânatul lor, deşi distrugeau lanurile de secară şi scormoneau cu râtul mai adânc decât tractoarele, în căutarea rădăcinilor cu care se hrăneau. Partizanii refugiaţi în aceste păduri aveau deci carne din abundenţă în orice sezon.

Aici îşi stabiliseră sediul fraţii Ioanete, care cunoşteau regiunea cum îşi cunoşteau buzunarele. Escadroanele de miliţieni care s-au aventurat până acolo au fost capturate şi dezarmate unul după altul; apoi miliţienii au fost lăsaţi în libertate, fie pentru a da de gândit acelora care ar fi fost tentaţi să repete experienţe, (şi datorită principiilor religioase ale lui Ioanete, care avea un frate preot la Posaga: "Viaţa este dată de Dumnezeu, nimeni nu are dreptul să o ia. în afară de cazul când eşti constrâns").

Timp de patru ani, Ioanete Cucu şi oamenii lui nu numai că au rezistat încercărilor întreprinse pentru a-i captura, dar şi-au impus legea pe teritoriul pe care îl controlau. Locuitorii satelor vecine trăiau în pace, după tradiţiile dintre cele două războaie. Plăteau impozitele regulat şi-şi alegeau primari pe cei mai buni dintre ei. Jandarmii erau acolo de formă şi nu mai îndrăzneau să părăsească perimetrul comunei după ce plutonierul Băjenaru fusese găsit strangulat în biroul său, iar ceilalţi jandarmi fuseseră dezarmaţi şi constrânşi de Ioanete să părăsească regiunea, care era domeniul său.

Dacă într-o primă fază, jandarmii şi miliţienii trimişi din Turda se încăpăţânaseră să se aventureze cu riscul de a se întoarce în chiloţi şi de a fi ridiculizaţi de săteni, apoi ei au adoptat o tactică nouă: corupţia. Dar şi de data aceasta eşecul a fost total.

În 1950 invadatorii au recurs la o acţiune disperată, pe cit de riscantă, pe atât de ingenioasă. Au plasat în posturile administrative, încet-încet, miliţieni înarmaţi. Perceptorii, primarii, agenţii fiscali, învăţătorii, bibliotecarii, directorii căminelor culturale, toţi ascundeau, sub aparenţa unor funcţionari paşnici, nişte miliţieni bine antrenaţi, înarmaţi cu pistoale automate ascunse sub haine. Si se simţeau susţinuţi de la distanţă de colegi gata să le vină în ajutor la momentul decisiv. Şi acest moment a venit într-o manieră neaşteptată, ca de obicei.

Casa preotului Ioanete din Poşaga era situată pe o colină de unde domina tot peisajul de la poalele sale astfel încât nimeni nu se putea apropia fără să fie văzut. Acest avantaj a fost supraestimat de fratele său, cu atât mai mult cu cât într-o duminică nici el, nici preotul nu-şi dăduseră seama că prezenţa "domnilor", cum li se spunea funcţionarilor, la slujba religioasă din acea zi, era cusută cu aţă albă. Nu era deloc extraordinar să vezi

"domnii" frecventând biserica de pe munte, în special în zilele frumoase de sfârşit de primăvară.

După slujbă, "domnii" nu s-au depărtat deloc de biserică. Câţiva s-au retras la umbra tufişurilor, scoţând mâncarea din sac şi lăsând impresia că vor să ia prânzul la iarbă verde. Alţii au început o partidă de fotbal pe pajişte, urmărind uneori mingea până la muncelul unde era casa parohială.

Oaspeţii preotului, partizanii lui Ioanete, nu puteau bănui că sub masca acestui joc nevinovat se ascundeau asasini. Au dejunat fără frică şi au băut un pahar de vin ars. Atunci când se aşteptau cel mai puţin, au auzit zăngănit de arme şi ordinul de a se preda.

Ioanete şi oamenii lui au sărit la ferestre deschizând focul la întâmplare pentru că "domnii" erau invizibili. Fără sa fie zăriţi, o parte din miliţieni se strecuraseră până sub casă, unde nu puteau fi reperaţi, dar nici nu puteau utiliza armele, fiind neutralizaţi de focul partizanilor de la ferestre. Alţi miliţieni, ascunşi în cotarea şi protejaţi de grinzi, trăgeau prin ferestre, reuşind să atingă în interior când pe unui, când pe altul.

Ioanete şi ceilalţi rămaşi în picioare au rezistat până la căderea nopţii, sperând că vor putea să spargă barajul pe latura spre pădure şi să se strecoare pe acolo. Dar intenţia lor a fost devansată de miliţieni, care, la lumina lămpilor, le-au tăiat drumul, astfel că au fost nevoiţi să rămână în casă.

La capătul a 20 de ore de luptă, în timpul cărora au fost victime şi de o parte şi de alta, miliţienii au încercai să dea foc casei preotului, ceea ce a fost imposibil din cauza fundaţiilor de piatră. A doua zi de dimineaţă miliţienii au primit întăriri. Fumul grenadelor a începui să se răspândească în casă.

Oamenii lui Ioanete cădeau unul câte unul. Primul care a plătit cu viaţa a fost preotul. Ioanele a fost găsit cu gura spartă de un glonte, ceea ce înseamnă că s-a sinucis când a văzut că era aproape singurul supravieţuitor. Dintre cei doisprezece oameni ai grupului, nu se ştie dacă a scăpat vreunul. Douăzeci de ani mai târziu a fost întâlnit în Valea Ialomicioarei un bărbat puternic, foarte zgârcit la vorbă; încă îngrozit, el povestea că scăpase dintr-o casă de partizani incendiată. Se spune că la locul dramei de la Poşaga a fost găsit în comă un bărbat solid, Mihinda. Şi-a revenit suficient pentru a relata faptele la interogatoriu. Când a ajuns la momentul sinuciderii şefului său, Mihinda s-a repezit la anchetator şi cu bruma de forţă care-i mai rămăsese l-a strâns de gât cu palmele sale mari si puternice ca o menghină, atât de tare incit, pentru a-l elibera, miliţianul de gardă a trebuit sa-l împuşte pe partizan. Dar şi ofiţerul anchetator şi-a dai duhul.

Sfârşitul rezistenţei lui Ioanete si a partizanilor săi, ca şi sfârşitul rezistenţei lui Ghiţă Tautan au îndoliat populaţia din valea Arieşului. Sub protecţia partizanilor, locuitorii satelor se simţiseră în siguranţă. După lichidarea lor, au început represaliile contra celor care nu aveau altă vină decât aceea de a se fi născut pe pământul acela, sub acelaşi cer pe care îl iubeau atât de mult.

Am povestit cele două episoade după un manuscris intitulat "Apele se reunesc", care mi-a fost încredinţat prin intermediul lui Ovidiu Vuia şi a fost scris de cineva din regiunea Arieşului, care citise manuscrisul meu "Rezistenţa armată anticomunistă".

Printre participanţii la acţiunile partizanilor de la Poşaga au mai fost semnalaţi: Popa Roşa, Şuşman Leon din Mihăceni, Puf Aurel (vestit vînător), Trinca Teodor, Vlad Ilie, Rafailă, Părduţ Ilarie şi Popa Partenic.

Grupul Iosif Capotă - Alexandru Dejeu

Împotriva acţiunii de colectivizare s-a format un grup de partizani care erau înarmaţi pentru apărare şi care au lansat şi o serie de manifeste. Activitatea lor s-a desfăşurat între anii 1949 şi 1957.

Cei doi conducători, dr. Iosif Capotă şi Alexandru Dejeu, au fost executaţi, în lot au fost 23 de ţărani din satul Brăişor, judeţul Cluj, şi dintre ei au fost condamnaţi în anul 1957 la muncă silnică pe viaţă: Creţu Gheorghe, Creţu Teofil, Bonig Gheorghe, Bortig Ioan şi Fărcane Vaier.

Ceilalţi au primii pedepse până la 25 de ani închisoare, printre ei numărându-se bărbaţi şi femei din sat: Mudure Arsinte, Cobîrzan Gheorghe, Bonig Traian. Bortig Vaier, Creţu Pamfil, Niculae Gheorghe, Nicula Iustina, Creţu Irina, Cătaş Oniţa, Bortig Vasile,

Hanga Gheorghe, Brazdă Aurel, Fărcane Gheorghe (mort la Gherla în 1961), Mudure Vasile şi alţii.

Partizanii din Dealul Botii

Pe valea pârâului Iada, până la vărsarea în Criş, a acţionat un grup de partizani din care făceau parte: Ciota Ion, fost şofer al mareşalului Antonescu, paraşutat în spatele frontului de la Stalingrad, Juij, un ţăran din părţile satului Ghiugiţa de Sus, şi soţia lui, Jurj Lucreţia.Luptele au avut loc în iulie 1952 şt în cursul lor au căzut Ciota Ion şi Mihuţ Gheorghe. Ţăranul Jurj a fost executat la Oradea, iar soţia lui condamnată la muncă silnică pe viaţă.

Republica de la Băişoara sau o comuna independenta 24 de ore

Ofiţerul C. Diamandi, care pactizase cu poporul şi nu acceptase falsificarea alegerilor din 19 noiembrie 1946, a fost arestat, împreună cu un alt ofiţer de aviaţie, a evadat de la Siguranţa din Turda şi au fugit amândoi pe Valea Ierii spre Muntele Mare. De aici coborau şi îi pedepseau pe cei care asupreau populaţia: pe secretarii partidului, pe agenţi şi pe jandarmi; pe unii i-au spânzurat. Intr-una din zile au coborât din Muntele Băişoara şi au ridicat jandarmii, autorităţile locale şi colaboraţionişti din Băişoara, care au fost ţinuţi ca ostatici într-o colibă de la marginea acestei comune. După aceea au ars registrele de cote, tablourile "iubiţilor conducători", au tăiat firele telefonice şi au declarat comuna liberă şi independentă. Abia după 24 de ore a sosit armata, cu tunuri şi echipament de război şi s-au declanşat lupte crâncene. Partizanii aveau în faţă pe ostatici. Securitatea înainta având în faţă femei cu copii în braţe. Diamandi cu oamenii lui s-au retras pe valea Ierii.

Peste 500 de persoane au fost arestate, fiind denunţate de colaboraţionişti care fuseseră obligaţi de partizani să-şi roadă carnetele de membri de partid. Printre cei arestaţi şi supuşi torturilor s-au aflat: Nicodim Cîrbea, Teofil Cîrbea, Grigore Marcu, Ion Marcu, Ion Mihuţ.

La completarea listei ar trebui să contribuie tot satul care a cunoscut această cruntă suferinţă. Durerea lor a fost durerea neamului şi la tânguirea moţului, pe care "curg zdrenţele ca ploaia", adăugăm omagiul adresat lor de Radu Gyr, în acel timp de băjenie, din temniţa Aiudului:

MOŢUL

Curg zdrenţele ca ploaia, ca o _
jale, peste ciolanele ce-mi ies prin
piele; năluca mea, durată strâmb
sub ţoale, din răşchituri se trage,
şi obiele.

De când stau şi aştept pe aspre
plaiuri un vis olog şi o dreptate
ciungă, îmi par toţi munţii osândite
raiuri, cu îngeri ce mă scuipă şi m-
alungă.

De veacuri îmi tot pun în sac
oftatul. şi toamna plec la vale prin
vâlcele, să-l întâlnesc pe Domnul

împăratul, să-i ud opincile cu
lacrimile mele.

*Tu nu ştii, Doamne, cum în piept mă_*
frige aprins, ca un ciubăr de _ jirăgaie
din ce adâncuri vin azi să mă strige
pădurile gemând sub fierăstraie.

De când tot merg cerşind din poartă-n
poartă, de când tot mor în temniţa
turbată, lung, pârâind din negură şi
soartă, mi-aud trosnind ciolanele pe
roata.

Partizanii din Munţii Trascăului - din grupul Dabija

Pe data de 5 martie 1949, la orele 7 dimineaţa, Securitatea din Alba Iulia şi cea din Deva au pornit acţiunea împotriva partizanilor înaintând, pe valea pârâului Galda, trecând prin comunele Benic, Mesenta, Întregalde, spre pădurile Munţilor Trascău, unde se aflau ascunse bordeiele ce ascundeau pe neînfricaţii moţi ce-şi apărau libertatea.

Deoarece în noaptea de 4-5 martie ninsese puţin, securiştilor le-a fost uşor să depisteze urmele îndreptându-se până Ia locul numit Bogoloaia, din apropierea satului Cricău. Înconjuraţi, partizanii se găseau în bordei, fără să prindă de veste de ce se petrece afară. Luaţi prin surprindere, rezistenţa nu a mai putut fi eficace. Cu acea ocazie au fost ucişi Popa Ştefan şi Pascu Cornel, alţii răniţi şi cîţiva s-au predat.

După primele cercetări ale celor arestaţi la Bogoloaia, s-a declanşat acţiunea din comuna Mesentea. În dimineaţa următoare, duminică 6 martie 1949, doi dintre partizani, Mînza Traian (născut în 1926, la Galaţi) şi Gligor Traian (născut în 1924 la Livezile de Aiud), s-au apropiat de moara din comuna Mesentea şi s-au interesat la Valea Simion dacă Securitatea a trecut prin sat. Spunându-li-se că până la acea oră nu venise, cei doi s-au îndreptat spre casa văduvei de război Giurgiu Silvia (care-i aproviziona). Dar la ora 5 a sosit Securitatea şi, înconjurând casa, i-a somat pe cei doi să se predea. Nana Silvia, cum i se spunea, a ieşit prin podul casei şi s-a îndreptat spre deal, unde s-a ascuns după o grămadă de pari de vie, privind la măcelul care a început. O luptă aprigă, ca pe front, care a durat până la orele 17, când partizanii au terminal muniţia. După ce şi-au ars actele ce le aveau asupra lor, cei doi sau sinucis cu ultimele cartuşe. După încetarea focului, în casa distrusă au fost găsite cadavrele celor doi partizani, care au fost aruncate într-o groapă săpată în grădină...

De luni, 7 martie, a început hărţuirea celor din sat pentru descoperirea celor ce ajutau pe partizani. Şi nu numai hărţuirea, dar şi schingiuirea a peste 50 de moţi [..?..] în beciurile Securităţii. 51 condamnaţi, au plecat mai departe prin lagărele de exterminare.

Din comuna Galda de Jos au fost arestaţi: Picoşi Florian (condamnat 20 ani), Dalea Emil (20 ani muncă silnică), Olteanu Emil (20 ani muncă silnică), Gliga Traian (6 ani), Trif Liviu (8 ani), Giurgiu Chiro (5 ani), Sonea Iulia (5 ani), Modrea luluţ (3 ani), Drăgan Emil (5 ani), Crişan Vasile (5 ani), Fleşer Partene (2 ani şi jumătate).

Din comuna Mihalţ au fost ridicaţi: Bedelean Ion (20 ani muncă silnică), Cerghedean Virgil (7 ani temniţă grea), Ordean Simion (5 ani), Mărgjineanu Ion (20 ani muncă silnică)., Haţegan Gheorghe (7 ani temniţă grea).

Din comuna Benic au fost condamnaţi: Preja Domenic (5 ani), Preja Alexa (5 ani), Preja Nicolae (3 ani), Laslo Aron (5 ani), Pascu Gheorghe (5 ani), Pascu Petre (10 ani), Morar Emil (3 ani), Lazăr Victor (5 ani).

Din comuna Galda de Sus au trecut prin închisoare: Nistor Isidor (3 ani), Micu Pătru (5 ani), Goia Augustin (3 ani), Doia Sabin (3 ani), Nistor Zaharia (3 ani), căpitan Lazăr

Nicodim (10 ani), Doia Simion, Lupşan Ştefan (1 an), Lupşan Simion (1 an), Man Ştefan (1 an), Bulgaru Iosif (1 an).

Din comuna Întregalde: Mihai Florin (20 ani muncă silnică), învăţătorul Mihai (20 ani muncă silnică), Nistor loan (5 ani), Trifa Nicolae (5 ani), Boffea Silvestru (20 de ani muncă silnică).

Din comuna Mogoş au fost condamnaţi: Şulăria Victor (5 ani), Marian Simion (5 ani), Horia Alexandru (5 ani), Marinescu Simion (5 ani), Fleşer Partenie (din comuna Sîntimbru, condamnat 5 ani), Fleşer Vasile (din com. Oiejdea, condamnat la 5 ani), Flad Anghel (din comuna Cricău, condamnat 7 ani).

Din oraşul Teiuş au fost condamnaţi: Cîmpean Traian (5 ani), plutonierul Scridon (la 5 ani), Socaciu Traian (17 ani muncă silnică), Popa (5 ani), iar Cristea Ovidiu şi Frâncu Vasile au luat câte 3 ani fiecare.

Brigadierul silvic din comuna Întregalde, văzând ce s-a abătut peste sate, s-a ascuns timp de 9 ani. Făcându-se promisiuni că cei ce se vor preda vor fi lăsaţi liberi, s-a prezentat la Securitatea din Alba Iulia. După 6 săptămâni a fost găsit mort prin împuşcare.

Familia preotului Oţoiu Victor a avut foarte mult de suferit, deşi oamenii nu au declarat nimic. Era preot în comuna Mesentea, de unde partizanii se aprovizionau prin Silvia Giurgiu, care cu toate torturile îndurate nu a divulgat pe nimeni. Era bătută până la leşin şi, după ce era trezită cu găleţi de apă rece, iar începeau s-o tortureze, în celulă ea era cea care încuraja pe celelalte femei arestate: "Fiţi fără frică, nu voi spune nimănui nimic, chiar dacă mă omoară. Eu nu am copii, nu am soţ. Atunci când am plecat la un drum m-am gândit la toate şi nu am dat înapoi. Nici acum nu dau. Voi trebuie să vă întoarceţi la copiii voştri."

Legătura Nanei Silvia se făcea prin Valea Simion, care avea 15 ani.

Preotul Oţoiu Victor a fost chinuit şi, cu toate că nu s-au găsit probe despre legăturile cu partizanii, a fost condamnat la 3 ani, dar a executat 5 ani în schimb. Şi, în timpul anchetei, familia a avut de suferit mult de tot. Preoteasa Ana Oţoiu, învăţătoare la Mesentea, după ce a fost dată afară din învăţământ, în numeroase rânduri a trecut cu săptămânile, alte ori cu lunile, prin Securitatea din Alba Iulia, să spună ce nu ştia şi poate ceea ce conştiinţa nu-i permitea să spună, să facă rău şi la alţii. Şi chinurile au fost îngrozitoare, până la electrocutare, din care cauză s-a îmbolnăvit de inimă. Şi, bolnavă cum era, a fost ridicată din pat şi dusă la Securitate, din nou la tortură, tot ca să-şi amintească. Nici băiatul, Oţoiu Gelu, elev de 17 ani, nu a fost cruţat. După un accident grav la cap trebuia să meargă la un control de specialitate la Cluj. Dar nu a apucat să se urce în tren, că a fost arestat şi bătut bestial. S-a trezit în Securitatea de la Alba Iulia, plin de sânge, fără nici o îngrijire medicală, dar permanent în anchetă.

Mirela Oţoiu, elevă, de 16 ani, a fost arestată de 7 ori, între 2 săptămâni şi o lună, prin Securitatea de la Alba Iulia, şi a trecut prin chinuri pentru a spune ceea ce nu ştia fiindcă se afla la liceu, la o depărtare de 18 km de satul natal. Acolo a găsit o mulţime de femei arestate şi chinuite în legătură cu partizanii din Muntele Mare, printre care se găsea şi doctoriţa Viorica Gâscă.

Aşa cum a cunoscut chinurile comuniste familia preotului Victor Oţoiu, tot astfel sute de familii din această regiune au fost torturate, dar încă nu pot vorbi de teama care stăpâneşte satele româneşti atât de greu încercate.MOLDOVA PE DRUMUL CRUCII

Ţăranii au avut de suferit nu numai pentru o bucată de pâine, ci şi pentru credinţa strămoşească.

După ce în toamna anului 1948 s-a desfiinţat prin forţă biserica greco-catolică, în primăvara următoare s-a trecut la suprimarea bisericii romano-catolice. Dacă preoţii au cunoscut supliciul şi au pornit pe drumul închisorilor de exterminare, ţăranii au căutat să rămână statornici în credinţă, ca singura cale de salvare în faţa asaltului păgânătăţii.

Trupele Securităţii, înarmate ca de război, au început atacul împotriva satelor din Moldova. Pe data de 10 martie 1949, în faţa mitralierelor, bărbaţii s-au strâns, cu trupul şi cu sufletul, să apere biserica din satul Fundul Răcăciuni, în timp ce femeile, cu pruncii în braţe sau în mână, luau drumul Măriei.

Legate, cu mic cu mare, femeile au fost aduse din pădure în lăcaşul de închinăciune devenit temniţă.

Anton Bencheş, învăţătorul satului şi în acelaşi timp cantor la biserică, a fost smuls din sânul familiei, chinuit şi batjocorit în faţa soţiei şi a celor 9 copii. După aceea a fost împuşcat, pe data de 12 martie 1949.

Copiii, pe rând, i-au sărut rănile însângerate.

După o săptămână, când alţi creştini luau drumul închisorilor, locuitorii din Fundul Răcăciuni se- ntorceau de la Securitatea din Bacău, desfiguraţi şi-ncovoiaţi.

Pe data de 15 martie, agenţii aceleaşi Securităţi au asaltat satul Faraoani. Cantorul Ioan Farcaş a fost aruncat din clopotniţă în timp ce da alarma, iar preoţii Buinaru Ion, Anton Dame, Petre Dincă şi Anton Olaru, împreună cu credincioşii ce ieşeau de la slujbă, au cunoscut urgia comunistă: au fost bătuţi, legaţi şi aruncaţi pe zăpadă.

Numai Anton Ciuceu, sprijinindu-şi cei optzeci de ani în baston, a fost lăsat să plece spre casă. Dar nu a ajuns. Secerat de o mitralieră, şi-a dat duhul în mijlocul drumului. Seara, "securitatea victorioasă" a încărcat camioanele cu zeci de săteni, ducându-i spre alte chinuri, iar printre cei ce au murit în aceste condiţii s-au numărat următorii locuitori: Ambruş L. Ion, Bărbuţă A. Aniţa, Bulai Maria, Bulai Martin, Cturca A. Elena, Cobalaş Martin, Istoc M. Ferenţ şi fratele lui, Istoc M. Petrea.

Drumul crucii a fost din ce în ce mai greu şi s-a dovedit foarte lung.

VRANCEA

Pentru ilustrarea faptelor acestei epopei naţionale, demne de urmaşii Vrâncioaiei, trebuie să ne plasăm în cotul Carpaţilor, pe locul unde Ecaterina Teodoroiu a murit în lupta pentru salvarea ţării şi înfăptuirea unităţii naţionale.

Comandamentul acţiunii Vrancea se afla pe pârâul Porcului, care se varsă în Zăbrăuţ. Bordeie săpate în pământ, camuflate într-o pădure deasă de molizi, erau situate în jurul schitului Mosinoaiele. Pădurea era înconjurată, la mare distanţă, de satele Fitioneşti, Mănăstioara, Verdea, Răcoasa, Străoanc şi Crucea de Sus, locul de baştină al fraţilor Paragină, care au organizat grupul din munte.

La Costică Bandrabur, în crama de la Diocheţi, s-a întâlnit în 1948 Mihai Timaru, ofiţer de moto- mecanizare, cel de al 16-lea copil al unui ţăran ardelean din regiunea Mureş, cu Ion Paragină şi Vasile Sava. Obiectivul propus era lupta de salvare a ţăranilor de colectivizare, care-i ameninţa furându-le pământurile moştenite de la Ştefan cel Mare.

Acţiunea se desfăşura de la Pădureni, de pe valea Şiretului, spre Ţifeşti, Crucea de Sus, Străoane, până la Păuneşti.

Din acest grup de luptă împotriva comunismului făceau parte categorii sociale şi politice diferite (muncitori, ţărani, ofiţeri, intelectuali etc.), ca de exemplu: judecătorul Vasile Chirilă (din Panciu), Dinu Gheorghe (naţional ţărănist), Pavalache Şerban (liberal), Cicerone Ungureanu, colonelul Răianu (din Ţifeşti), Enache Ivan, Gigi Tiplica, Iordache Hărăbor din Străoane de Sus, cu cei doi fii Ştefan şi Ticuşor, şi alţii.

Grupul din pădure era instalat în două bordeie - al "tinerilor" şi al "bătrânilor" - săpate în pământ, bine camuflate şi prevăzute cu mai multe ieşiri. Partizanii erau dotaţi cu arme automate uşoare şi cu o rezervă de muniţii.

Printre cei ce se găseau acolo se numărau: Ionel şi Cristea Paragină, Mihai Timaru, Gheorghiţă Bălan, Grigore Tudose, Costică Marin (din Străoane de Sus), Aurel Condrea, Gheorghe Mălăcescu (învăţător din comuna Ţifeşti), Toderiţă Doagă (primar, naţional-ţărănist, din Panciu), Simion Grigoraş (primar, naţional-ţărănist, din Fitioneşti), Vasile Camir (din Fitioneşti), călugărul Filimon Tudose (stareţul mănăstirii Brazilor), Vasile Sava (din Panciu), Ticu Cârnu, Valerică Chiper, Valeriu Iorga, Nicolae Balaş, Petrică Bucur, Ilie Nistor (din Panciu).

Ca resurse de aprovizionare aveau satele de munte, dar mai ales mănăstirea Moşinoaia a stareţului Efghenie Hulea şi stâna lui Nicolae Filimon. Acesta din urmă venea deseori la bordeie.

Contactele grupului se făceau în exterior prin Ionel Paragină şi Mihai Timaru, care se duceau la Enache Ivan (comuna Ţifeşti), unde se întâlneau cu colonelul Răianu şi cu foşti ofiţeri.

La Străoane, în podul lui moş Iordache Hărăbor, se întâlneau cu studentul Ion Ungureanu, tare făcea legătura cu Bucureştiul.

De asemenea, în via lui Pavalache Şerban de la Panciu, au avut loc întâlniri cu alţi reprezentanţi de prin alte sate.

Una din întâlniri a avut-o grupul şi cu căpitanul Anghel din Clipiceşti, invalid de război (fără un ochi), fiul învăţătorului din sat. De la acesta a plecat trădarea. El lucra cu Securitatea şi prin intermediul lui au fost introduşi în grupul din munte doi agenţi, Uşurelu şi Vrabie.

Cei doi indivizi au fost aduşi de Ionel Paragină. Lui Mihai Timaru i s-a părut suspect faptul că voiau să fie prezenţi peste tot şi să cunoască cât mai multe legături, dar ei îşi creaseră toate alibiurile şi cunoşteau foarte multe amănunte despre cei din grup.

În luna octombrie 1949, Mihai Timaru coborâse din munte pentru probleme legate de gruparea de rezistenţă.

Ionel Paragină s-a înţeles cu Mihai Timaru şi cu Vrabie să se întâlnească în noaptea de 17 spre 18 octombrie 1949 la moara lui Apostolescu, de unde, împreună, să meargă la crama căpitanului Anghel pentru a-l cunoaşte şi a discuta problema aprovizionării cu armament. Crama era situată vizavi de moară, pe apa Şuşiţei, şi până la ea se urca pe o pantă de vrei 300 de metri. Pe acest drumeag al pierzării, deja în noapte, fiindcă era trecut de orele 22, se simţeau mişcări nefireşti în tufişuri, care s-au dovedit ulterior a fi ale ostaşilor din jurul mitralierelor, în acelaşi timp, la Cîmpuri, unde se aflau bordeiele partizanilor, se concentrase un batalion de securitate.

Trădătorul Vrabie i-a cerut lui Ionel Paragină pistolul-mitralieră pentru "a-l uşura de povara lui" şi a adăugat:

Dă-mi-l şi dumneata, bade Mihai, că prea mult l-ai purtat.

Lasă-l la mine, că este mai în siguranţă, i-a răspuns Timaru şi a continuat drumul.

Ajunşi la destinaţie, Ionel Paragină şi Mihai Timaru au păşit peste prispă, unde păreau să fie patru umbre, şi au intrat înăuntru. După ce au trecut pragul, o lovitură de pistol, dată la cap, l-a culcat la pământ pe Ionel Paragină si imediat s-a închis uşa, împinsă cu piciorul. Timaru a ridicai brusc pistolul şi a tras în cel din faţa lui, dar toate gloanţele s-au descărcat sub o icoană, în timp ce o lovitură primită la cap l-a trântit jos. Totodată a simţit o durere în picior.

Iudele s-au repezit asupra lor şi i-au legat cu sârmă ghimpată la mâini şi la picioare. Aruncaţi intro dubă, s-au trezit la Securitatea din Focşani, unde îi scuipa colonelul de securitate Mauriciu Ştrul, care condusese operaţia de capturare a partizanilor.

La bordeie, Valeriu Iorga se trezise după un vis ciudat şi le spusese celorlalţi că vor fi arestaţi în cursul zilei.

Uşurelu - a doua iudă în grup - era în mijlocul lor şi, în momentul când securiştii care-i înconjuraseră erau gata de atac, el a încercat să-i dezarmeze pe cei din bordeiul "tinerilor".

Crislea Paragină i-a observai intenţia şi a încercat să riposteze. Dar Uşurelu a fugit pe a doua ieşire şi s-a dus la bordeiul "bătrânilor".

Securitatea a pornit acţiunea de capturare a celor două ascunzişuri din pădure.

Se înnoptase de-a binelea şi îngrijorarea celor din bordeiul "tinerilor" creştea tot mai mult văzând că cei trimişi nu se mai întorceau. S-au pus imediat în stare de alarmă, postind la intrarea în bordei, lângă focul care mocnea ascuns, pe Aurel Condrea, ceilalţi trecând la locurile lor de tragere. La un moment dat Condrea a auzit un foşnet uşor în

boschetul care le masca intrarea în bordei. Privind cu atenţie în direcţia zgomotului, i s-a părut că, în lumina slabă a focului, care se răsfrângea până la primele tufişuri, vede o lucire neobişnuită, metalică. Era ţeava unei puşti-mitralieră îndreptată spre gura bordeiului unde făceau de pază. Securiştii au deschis focul imediat, cu intenţia să-i înconjoare şi astfel să le taie posibilitatea de a se refugia prin ieşirile secrete. Un moment scurt de ezitare i-a permis lui Aurel Condrea să se lase rapid în tranşeea de la intrarea în bordei şi să dea alarma, în secunda următoare, printr-o rafală de mitralieră a măturat spuza focului din faţa bordeiului, împroşcând o ploaie imensă de scântei in jur.

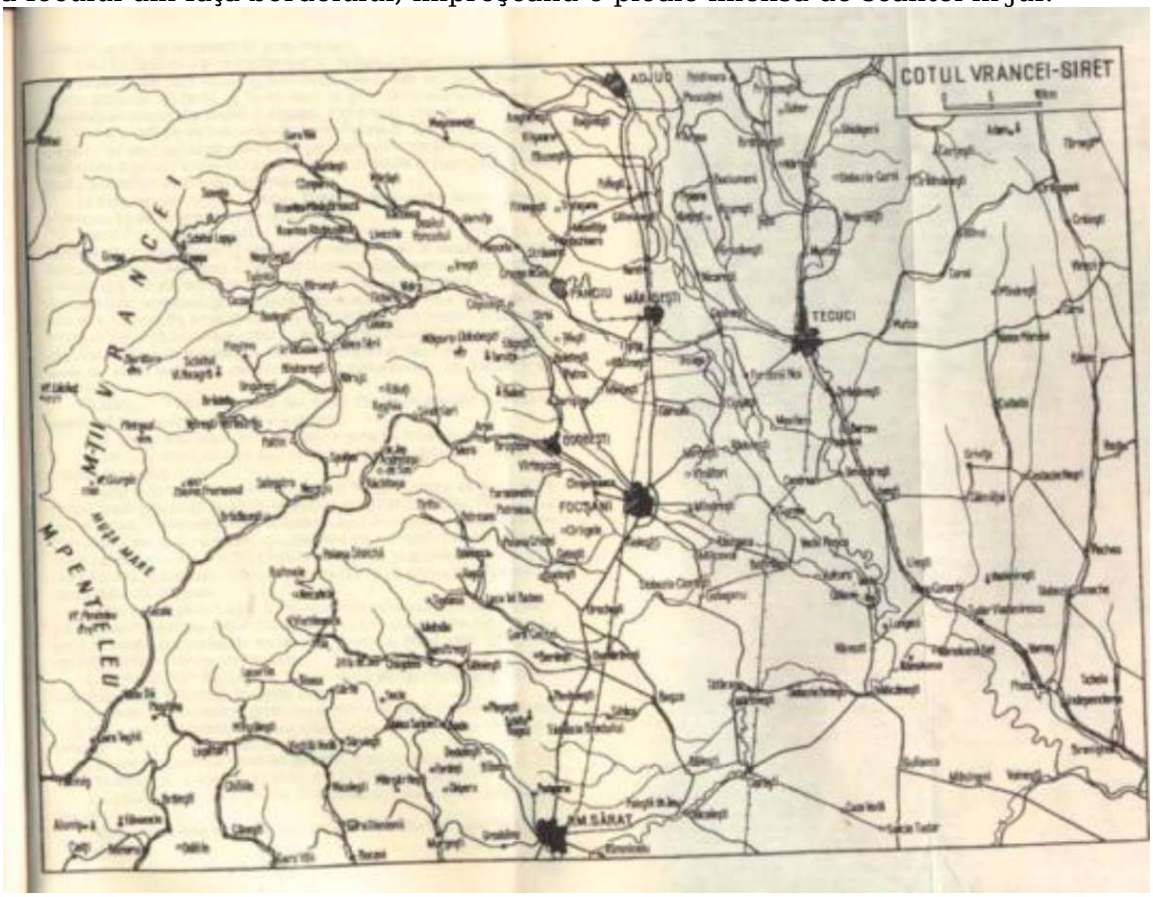

Riposta a fost promptă. Trei arme automate au deschis focul deodată, din interiorul bordeiului, vărsându-şi încărcătura de gloanţe în direcţia de unde venise salva securiştilor. Din relatările ulterioare şi din protocoalele de proces, s-a aflat că cinci soldaţi ai Securităţii şi-au găsit moartea în primul schimb de focuri, din seara asaltului. Soldaţii erau adăpostiţi, stând doar pe brânci, in spatele tufelor de alun, în timp ce tinerii stăteau în gropile săpate, ca într-o tranşee.

Înţelegând însă că numeric erau copleşiţi de cei care-i atacau, partizanii au hotărât, după un scurt timp. să folosească ieşirea secretă spre a se salva. Cristea Paragină şi Gheorghiţă Bălan au fost primii care au încercat să iasă din bordeiul asaltat, Aurel Condrea rămânând să le acopere retragerea, în timpul unui mic repaus, în care soldaţii încercau să înconjoare totuşi ascunzătoarea, primii doi au avut posibilitatea să iasă din bordei şi să dispară în pădure. Nu s-au îndepărtat însă prea mult, ci, asigurându-se că nu sunt urmăriţi, s-au postat in "poziţie de tragere" spre a-l ajuta pe-al treilea să părăsească tranşeea: Dar în momentul în care Condrea şi-a făcut apariţia la gura ieşirii secrete, a observat că în faţa lui stăteau doi inşi cu armele automate îndreptate spre el. A înţeles atunci că partida este pierdută şi că orice ripostă era de prisos, aşa că, aruncând automatul, a ridicat mâinile în sus, predându-se. Dacă soldaţii ar fi ştiut că el e singurul rămas în ascunziş l-ar fi împuşcat pe loc. Bănuind însă că ceilalţi se află încă în tranşee şi că se vor expune focului lor (ştiindu-l pe Aurel Condrea mort), l-au prins numai de mâini, ţinându-l în faţă ca paravan, după care l-au legat burduf şi l-au transportat rapid spre o maşină care stătea ascunsă puţin mai departe. Asta a fost salvarea lui Condrea. În secunda următoare primele grenade aruncate în interiorul bordeiului au răbufnit cu un zgomot asurzitor, aruncând întregul ascunziş în aer.

După ce sunetul detunător al exploziilor s-a pierdut, repetat în zeci de ecouri de văile munţilor, în pădure s-a lăsat o linişte mormântală. Văzând apoi că din ascunzătoare nu mai răspundea nimeni şi crezându-i pe toţi ceilalţi morţi, prima grupă de securişti a dat asaltul final, deschizându-şi drum prin rafale oarbe de pistoale-mitralieră. Observând că nu mai întâmpină rezistenţă au aprins lanternele de buzunar, iluminând ascunzişul răvăşit de explozii, spre a putea identifica astfel pe cei "omorâţi" în tranşee. Mare Ie-a fost mirarea când şi-au dat seama că-n ascunziş nu mai era nimeni, şi că ceilalţi doi, de fapt adevăraţii conducători ai grupului, reuşiseră să scape prin ieşirea secretă.

Între timp alţi soldaţi au adunat trupurile tovarăşilor morţi sau răniţi şi i-au urcat într-un camion care stătea dosit în apropiere. Atacul fusese un dureros eşec pentru ei, iar preţul plătit pentru prinderea unui singur "partizan" fusese nespus de mare.

Dar amărăciunea eşecului le-a fost în parte răsplătită de "succesul deplin" obţinut în cazul celui de al doilea grup, cel al "bătrânilor". Neştiind de trădare şi nebănuind nimic, aceştia au fost surprinşi în somn, complet nepregătiţi, fiind arestaţi imediat, fără a putea opune nici cea mai mică rezistenţă. Acţiunea securiştilor fusese aranjată să se desfăşoare concomitent la ambele ascunzişuri. Aşa că, legaţi fedeleş unii de alţii, au fost urcaţi în cel de-al doilea camion, care a pornit în grabă mare să coboare povârnişul, destul de abrupt, al drumului îngust de munte.

Postaţi la o distanţă nu prea mare de "teatrul de operaţiuni", Cristea şi Gheorghiţă au putut urmări întreaga desfăşurare a acţiunii fără să poată sări în ajutorul celor prinşi. Le-a trecut totuşi prin minte că vor avea mai mult noroc ia o răspântie de drumuri din vale. Coborând iute pe poteci de scurtătură au ajuns la locul cu pricina, unde drumul făcea o cotitură mai strânsă şi deci camioanele trebuiau să reducă viteza. Postându-se apoi în şanţurile drumului, stăteau cu armele pregătite de tras. Afară era întuneric beznă, o noapte ca de smoală.

Când cele două camioane ale Securităţii coborau încet panta abruptă, cei doi au vrut să deschidă focul asupra lor. Poate că ar fi putut să-i lichideze pe securişti, dar pericolul de a-şi împuşca proprii camarazi, înghesuiţi în camioane şi amestecaţi printre militari, era foarte mare. Aşa că au fost nevoiţi să renunţe la gândul "eliberării în forţă" privind cu ochii în lacrimi la camioanele încărcate cu camarazi arestaţi, care au trecut la o distanţă de numai câţiva metri de ei şi au dispărut după cotitura drumului, îndreptându-se spre valea Putnei. Cei arestaţi au fost închişi după câteva ore în beciurile Securităţii Jiu Panciu şi Focşani.

Nenorocirea a fost că la percheziţia făcută celor arestaţi s-a găsit la unul din ei o listă cu numele tuturor tinerilor elevi şi studenţi care făceau parte din "Frăţie", aşa că la interval de numai câteva ore, în aceeaşi noapte, au fost arestaţi peste cincizeci de tineri din toată regiunea. Lotul "Paragină" era deja reconstituit de către securişti, deşi şeful lui, Cristea Paragină, nu fusese încă arestat.

Cristea Paragină şi Gheorghiţă Bălan s-au retras mai adânc în creierul Munţilor Vrancei, găsindu- şi adăpost în podul unei mori de apă, pe un afluent al Putnei. Au putut sta astfel ascunşi cinci sau şase zile, timp în care o vastă campanie militară a fost pornită pe urma lor, întreaga regiune fiind împânzită de batalioane întregi de securişti.

După cum mi s-a relatat, descoperirea şi arestarea lor s-a datorat tot unei trădări, după un an de zile. Ascunzişul lori era atât de bine ales încât numai cineva din împrejurimi, bun cunoscător al locurilor, ar fi putut da de el.

Într-o noapte din toamna anului 1950, moara părăsită a fost înconjurată de soldaţi, şi doi dintre ei, deschizând un oblon, au încercat să pătrundă în interior. La zgomotul produs de scârţâitul oblonului, Cristea şi Gheorghiţă au sărit în picioare, au pus mina pe arme, gata de a riposta şi de a-şi vinde pielea cit mai scump. Ştiau că nu mai au nici o şansă de a scăpa cu viaţă din încercuire. Afară era de data aceasta o noapte luminoasă, cu luna plină, aşa că nu mai puteau folosi nici avantajul întunericului pentru a putea să dispară neobservaţi. Şi, într-un moment de inspiraţie, le-a venit idea să se caţere pe acoperiş, nu atât cu gândul de a se salva, ci mai mult pentru că de acolo, de sus, puteau observa mai bine manevra soldaţilor.

După ce au răscolit încăperea principală a morii, negăsind pe nimeni, o grupă de securişti s-a urcat în podul casei, descoperind într-un strat de fin culcuşul proaspăt părăsit de cei pe care-i căutau. Deci erau acum siguri că urmăriţii nu puteau fi departe. Trebuiau cercetate cu atenţie toate ungherele ascunse ale podului.

Deşi îşi dădeau seama că practic nu mai au scăpare, cei doi de pe acoperiş au hotărât să încerce chiar imposibilul pentru a se salva. Au coborât încet până la marginea acoperişului, nu prea înclinat, de altfel, şi de acolo, înălţimea nefiind mai mare de doi metri şi jumătate, au vrut să încerce să sară în spatele morii şi să dispară în pădurea apropiată. Primul şi-a dat drumul Cristea Paragină, Gheorghiţă având sarcina să-i acopere fuga, iar în cazul în care tentativa ar fi reuşit, să încerce să-l urmeze pe acelaşi drum. Lăsându-se pe brânci, cât mai lipit de acoperiş, Cristea Paragină a ajuns la marginea lui şi, alunecând uşor, şi-a dat drumul pe pământ fără a face prea mult zgomot. Dar în momentul când, dintr-un salt, a vrut să sară peste gardul de sârmă din spatele morii, o rafală de armă automată a răsunat în tăcerea nopţii, amplificată atât de tare de ecoul munţilor din jur încât dădea impresia unui adevărat schimb de focuri. Bătând aerul în gol şi scăpându-şi automatul din mână Cristea Paragină a căzut peste sârma gardului ghimpat, răpus de gloanţe.

În momentul următor, întreaga trupă de soldaţi care înconjurau moara s-a precipitat spre locul dramei, îndreptându-şi căutatul şi scormonitul prin pod. Nimeni nu ştia câţi inşi se aflau ascunşi în podul morii şi nici câţi morţi se găseau la gardul de sârmă, aşa că Gheorghiţă, strâns lipit de acoperiş şi dosit în umbra hornului casei, nu a fost observat, scăpând astfel cu viaţă ca prin minune, în schimb a trăit, în toată tragedia ei, scena răpunerii lui Cristea, fără a putea să-l ajute in nici un fel. Acesta, trăindu-şi ultimele clipe, a fost scos din sârma ghimpată şi târât de patru soldaţi spre maşina care stătea ascunsă câţiva zeci de metri mai încolo.

Când un ofiţer a întrebat cine l-a ucis pe "bandit", un soldat s-a prezentat în faţa lui şi, bătându-se cu pumnul în piept, a răspuns cu mândrie:

Eu l-am lichidat, tovarăşe căpitan !

Bravo, tovarăşe Acatrinei i-a răspuns gradatul. Vei primi pentru actul tău de curaj un concediu de două săptămâni.

Toată scena şi schimbul de cuvinte le-a trăit şi auzit Gheorghiţă Bălan de pe acoperişul morii părăsite. A văzut apoi cum cordonul de soldaţi se îndrepta şi el spre maşina care după puţin timp s-a pus în mişcare în direcţia văii Putnei. În drum spre Securitatea din Focşani, Cristea Paragină a decedat, ca urmare a rănilor grave şi a pierderii mari de sânge, în toamna lui 1950, la un an după arestarea grupului. Atunci s-a trecut la procesul care a avut loc pe data de 25 octombrie 1950; Cristea Paragină, "post mortem" şi Gheorghiţă Bălan, în "contumacie", au primit pedeapsa capitală. Ceilalţi au primit pedepse diferite, care se întindeau de la muncă silnică pe viaţă (Mihai Timaru şi Ionel Paragină) până la un an închisoare corecţională (Asavinei Constantin).

Dar Cristea Paragină, Gheorghiţă Bălan şi Aurel Condrea sînt numai o parte dintre vrâncenii care au făcut să tremure securiştii. Mişcarea de rezistenţă cunoscută sub numele "Grupul Paragină" a fost scânteia care a aprins Munţii Vrancei în primăvara anului 1950.

Scăpaţi din încercuire, Gheorghiţă Bălan şi Cristea Paragină se retrag spre schitul de la Gura Lepşii, spre cascada Putnei, unde pregătesc răscoala din 23 iunie 1950 împotriva regimului care urmărea să ia munţii daţi prin hrisoave de la Ştefan cel Mare. Acest hrisov, lăsat din generaţii în generaţii vrâncenilor de nădejde, era căutat cu asiduitate, dar urmaşii Vrâncioaiei, printre care Gheorghiţă Bălan, Cristea Paragină, fraţii Brînzaru, Manoliu şi Cojocaru au răsculat toţi munţii reuşind să-l salveze.

Între Tişiţa şi Zăbrăuţ, în bazinul Putnei, până sub măgura Odobeştilor, satele s-au ridicat împotriva abuzurilor stăpânirii comuniste.

Pilonii acestei revoluţii ţărăneşti au fost satele Neruja şi Vidra, în jurul cărora s-au ridicat locuitorii din Neruja, de pe Zăbala, din Nistoreşti, Păuleşti, Spineşti, Bîrseşti, Lepşa, Tulnici, Vîzantea, Valea Sării, Vrîncioaia, Andreiaşu, Negrileşti, Costeşti, Suseni Ecourile acestor strigăte de libertate au ajuns până la Dumitreşti, pe Rimnic, şi până la Străoane şi Movilita, pe Zăbrăuţ.

Peste treizeci de comune au pus mâna pe furci şi coase, au dat foc posturilor de miliţie şi sediilor comuniste, punând pe fugă pe călăii regimului.

Aşa cum arătam, în toamna lui 1950, după declanşarea răscoalei din 23 iulie, a fost omorât Cristea Paragină la moară, de unde Gheorghiţă Bălan a reuşit să scape, în primăvara anului 1951, comuniştii şi uneltele lor au fost ridicaţi şi obligaţi să-şi ronţăie carnetele de membri ai celui mai sângeros partid, pentru a dovedi că merită iertare de la cei pe care îi terorizaseră. Dar cum ajutorul în arme şi alimente, ce urma să fie paraşutat,

n-a sosit, alarma revoltei dovedindu-se prematură, regimul comunist a trecut la represalii.

Panciu şi Focşani erau ameninţate de furia populaţiei care se îndrepta spre ele.

Gheorghiţă Bălan era printre conducătorii celor asupriţi, el care nu putea să uite moartea lui Cristea Paragină, petrecută sub ochii lui.

Colonelul Lupşa a fost principalul colaborator al Securităţii. El pendula între grupurile din munţii cotului Carpaţilor făcând legătura între ele şi, după ce a cunoscut locurile de ascunziş, potecile şi pe cei ce le sprijineau cu alimente sau muniţie, a organizat atacurile asupra fiecăruia în parte. După arestarea "Grupului Paragină" au fost arestaţi colaboratorii cunoscuţi de Lupşa. Până la urmă, se pare că s-au debarasat de el.

Munţii Vrancei au fost invadaţi de trupe de securitate şi armată pentru a înăbuşi furia poporului din ţinuturile în fierbere. A urmat o adevărată vânătoare de oameni. Execuţiile şi spânzurătorile de la marginea satelor constituiau metode de intimidare. Munţii au fost cutreieraţi şi pădurile răscolite timp de doi ani de zile. Locuitorii satelor, de toate vârstele, erau schingiuiţi şi aruncaţi în închisori, care deveniseră neîncăpătoare.

Printre cei morţi în codrii Vrancei se numără: colonelul Strîmbei Ioan, unul din conducătorii răscoalei, Gabor Constantin, Crăciun Radu, Dănilă Nicolae, Asaftei Radu, Hurjini Radu, Manoliu Victor şi alţii.

Schingiuirile au continuat la Securitatea din Focşani, iar condamnarea unor numeroase grupuri s-a făcut de Tribunalul Militar din Galaţi, reţinându-se o infimă parte din numele lor: Avram Pavel, Anton
L. Dumitriu, Antonescu Nistor, Avram I. Pavel, Bozgonete Dumitru, Buşilă lancu (învăţător), Burlacu Pavel, Bratu Şerban, Bogdan Gr. Ioan (învăţător), Cătină Vasile, Comşa Stoica, Cehidriav I. Ioan, Cîrlioru Grigore, Chiscoci Teodor, Dudu N. Dumitru, Mihail M. Radu, Negru Toader, Matei Vasile, Mihail Nică, Macovei Anton, Pătrăşcanu (învăţător), Pesmagiu (din Bârseşti). Radu M. Mihail, Sîmba Toader, Teodorescu Ioan şi alţii.

Nu poate fi uitată omorârea lui Amăriuţei, în satul Crucea, şi târârea pe uliţe, amintind de supliciul lui Ioan-Vodă.

În această vânătoare a picat şi Gheorghiţă Bălan. Condamnat, a stat în lanţuri, în celula condamnaţilor la moarte de la închisoarea de la Galaţi, înainte de a fi executat.

Familii întregi au plecat din Vrancea pe drumul închisorilor. Au fost reţinute numele: Paragină, Cucu, Bandrabur, Cojocarii, Dumitrescu, Militam, Brînzaru.

Urmaşii lui Popa Şapcă au fost prezenţi şi de această dată în persoana preoţilor Dumitrescu, Ionescu, Hulea. Acesta din urmă era învinuit că nu a divulgat autorităţilor tainele partizanilor încredinţate prin spovedanie, în închisoare, părintele Hulea spunea cu conştiinţa curată: "Taică, ce intră sub patrafir numai Dumnezeu ştie".

Dintre miile de arestaţi s-au reţinut: Cercaru Constantin (un tânăr de 18 ani), fraţii Brînzaru, Bandrabur Constantin (din Panciu), Butnaru Nicolae, Bunghez (de lângă Năruja), Burlui Nicolae; Buşilă (învăţător, mort la Galaţi, după ce a fost chinuit la Securitate), Cosma Marin, Cojocaru Gheorghe, Cojocaru Ion, cei rămaşi din familia Cucu (deoarece tatăl şi un copil fuseseră omorâţi în timpul anchetei), Dudu (ţăran din Năruja), Ghelez, lisofăchescu Victor, Manea Gheorghe, Marcu Mihai, Militaru Gheorghe şi Militaru Ionel (din satul Motnău, comuna Dumitreşti, foşti prizonieri şi-n Rusia), Marinaş Valeriu, Negru Teodor, Niţu Sandu (ofiţer), Popescu Scai, Popoiu Grigore, Popa Florică, Radu (din Năruja), Rădulescu Stelian, Sovejeanu (învăţător), Stoica (din Năruja), avocat Dumitru Neaga (fost deputat PNŢ, decan de Puma), Mitică Constantinescu (avocat, membru PNŢ din Focşani), Culiţă Constantinescu (avocat, membru PNŢ din Focşani) împreună cu fiul său, Nicolae Culiţă Constantinescu.

Cea mai mare jertfă pe altarul patriei a fost a lui moş Anton Paragină din comuna Crucea de Sus, arestat şi el pentru fiii lui, Ion şi Cristea, care au fost purtătorii stindardului luptei de rezistenţă din Vrancea. Din familia lor au mai fost arestaţi: Costică (fiu), Ţinea (fiică), Florica (fiică), Gelu (nepot), Gică (nepot) şi mulţi alţii.

Nici femeile n-au fost scutite de chinuri. Bătute peste sini, torturate ca să-şi denunţe copiii şi soţii, ele au rezistat în faţa urii înverşunate a fiarelor ce urmăreau distrugerea familiilor.

Înfruntarea din Munţii Vrancei amintea de vestitele lupte purtate în aceeaşi regiune în 1917, pe aceleaşi văi intrate în istorie, dar de data aceasta luptele se duceau împotriva

fiilor celor ce înfăptuiseră România Mare şi erau angajate nu de duşmani, ci de "Iuda", pusă in slujba vrăjmaşului.

Cântecul de jale al lui Radu Gyr, plămădit în temniţa Aiudului, este făcut pentru a arăta posterităţii drama neamului nostru în acele vremuri de teroare roşie: *"... Alelei groparule, lotrule, tâlharule, pune mâna pe lopată, sapă groapa lată, lată, să încapă jalea toată.*

Fă-ne loc de-ngropăciune,
printre oasele străbune pune-
ne-n mormânt cu toţii, şi
părinţii şi nepoţii.

Şi să-nalţi peste morminte
munţi de cremene fierbinte,
peste fiu, peste părinte,
inima să nu mai ştie de
prăpăd şi de robie, bieţii ochi
să nu mai vadă fiarele, dând
ghes la pradă, urechea să nu
audă de bejania zăludă, nici
de vaietul de trudă, nici de
hohotul de iudă peste ţara
care-asudă ruptă-n dinţi de
haita crudă".

În 1949, la Securitatea din Braşov erau terorizaţi în anchetă şi apoi executaţi doi secui ce puseseră dinamită la casa primarului din comuna lor, care-i batjocorea şi-i jefuia. Satele din cotul Cârpacilor, între Comandau, Tuşnad, Soveja, Nereju, cunoşteau din plin opresiunea comunistă. Aici a fost semnalată constituirea unui grup de rezistenţă armată care antrenaseră alături de ei mai mulţi ţărani ce urmăreau să facă dreptate împotriva celor ce le jefuiau mâncarea copiilor. Şi-au procurat armament din depozitele armatei şi acţiunea lor a durat între 1950 şi 1954. Lupşa, care se implicase şi în răscoalele ţăranilor din Vrancea, a reuşit să-i dea pe mina Securităţii şi pe aceştia.

Alt grup din Vrancea este cel denumit "Păunaşii Codrilor", cu centru de acţiune în Fitioneşi şi Rugineşti. Din el făceau parte: Ionel Pătrăşcanu, Ştefan Ciubotaru, Ionel Grigoriu şi alţii.

Tot dintre partizanii Vrancei a făcut parte şi "Grupul Nistoreşti", din componenţa căruia se numărau: preot Ştefan Marcu, Octav Atanasiu-Pavelescu cu cei doi fii, Cosmin şi Corneliu, preot Pogan (din Năruja), Ionică Busuioc (din Odobeşti), Ion Cîrlig (din Panciu), Gheorghe Toma (învăţător din comuna Suraia), Pantelimon A. Stratache (din Focşani), Dragomirescu Mihai, preotul Postolache Nicolae (din comuna Mirceşti) şi alţii.

În jur de 50 de vrânceni au pornit pe drumul Golgotei.

PARAŞUTIŞTII

În România închisorile erau pline, gemeau de arestaţi. Peste tot în ţară nemulţumirile dădeau loc la revolte, aveau loc confruntări localizate, iar în alte cazuri revoltaţii se refugiau in munţi.

An după an forţele de rezistenţă slăbeau şi închisorile deveneau supraîncărcate.

În această atmosferă de disperare, călăul omenirii, Stalin, şi-a dat sufletul încărcat de atâtea fărădelegi comise şi se credea că va urma un moment de relaxare.

Doisprezece români au fost paraşutaţi pe teritoriul patriei lor între 1951-1952, încărcaţi de manifeste, aparate de emisie-recepţie, cu tot ce era necesar pentru a supravieţui şi a se apăra, Operaţiunea a fost descrisă în lucrarea "Morminte fără cruce". Grupele de paraşutişti purtau numi codificate, "Jacques", "Carpates" etc., şi erau aşteptate de Securitate. Astăzi, faptele sunt desconspirate.

N.K.V.D. -ul avea oameni bine infiltraţi până şi în sferele cele mai înalte ale lumii libere. Englezul Kim Philby, care făcea parte din serviciul de contraspionaj britanic (M.I. 5) lucra mult, încă din 1930, pentru Moscova, "din dragoste pentru ideile socialiste". El era bine infiltrat şi bine informat de tot ce se pregătea fie la Viena, în cazul paraşutiştilor români fie la Londra, şi imediat anunţa pe stăpânii Kremlinului. Represaliile nu au avut loc numai în România, Polonia sau Albania, ci în toată partea de Europă dirijată de Moscova, până ce Philby a fost demascat datorită Iui Igor Guzenko, funcţionar din serviciul cifrului sovietic.

Paraşutiştii români au fost răspândiţi în mai multe regiuni muntoase şi mai cu seamă în Apuseni, în partea de nord, spre Baia Mare. Câţiva au murit la aterizare, cei mai mulţi au reuşit să supravieţuiască câteva săptămâni sau poate luni până ce toate legăturile din ţară erau făcute. Peste 200 de persoane au fost arestate în 1953 numai în apropiere de Ţicieni judeţul Gorj.

Procesul paraşutiştilor a fost judecat în octombrie 1953, la Bucureşti. Au fost condamnaţi la moarte următorii:

Buda Ion, născut în 1923 la Bontesti - Arad.
Corlan Aurel, născut în 1920 la Vlăduleni - Vâlcea.
Coman Ion, învăţător, născut în 1922 la Apa - Satu Mare.
Dincă Gheorghe, inginer, născut în 1918 la Hunia-Cetate, Dolj.
Golea Ion, student, născut în 1922 la Bahnea - Tîrnava.
luhasz Ion, student, născut în 1933 la Pir - Satu Mare.
Pop Gavrilă, născut in 1928 la Pir - Satu Mare.
Popovici Mircea, student, născut în 1920 la Ohaba de Jiu - Gorj.
Samoilă Ion, născut în 1919 la Ighişul Vechi - Sibiu.
Tănase Alexandru, născut in 1915 la Babeni - Vâlcea.
Tartler Erich, agricultor, născut în 1920 la Braşov.
Tolan ion, ajustor, născut în 1925 la Magra - Arad.
Vlad Minai, student (neparaşutat), născut în 1925 la Dragomireşti Maramureş.

Sentinţa a fost executată pe 31 octombrie 1953 în Valea Piersicilor la Jilava.

În timpul procesului s-au pronunţat foarte multe condamnări la muncă silnică.

Un anume Mircea Muşatescu se ocupa în Franţa de recrutarea paraşutiştilor, cu sprijinul altor persoane din refugiu, fără să-şi dea seama că nici unul nu se mai întorcea şi nici nu transmitea nimic de pe teritoriul patriei.

Femeile arestate în această "afacere" au fost torturate în mod sălbatic. Unele au rămas bolnave pe viaţă, altele au murit acolo sau au încercat să se sinucidă. Acest carnagiu care a avut loc, a fost răspunsul Moscovei dat prin România la executarea soţilor Rosenberg din Statele Unite, care sustrăseseră secretele bombei atomice şi le dăduseră Rusiei.

Agravarea situaţiei din România era în raport direct cu conflictele pe plan internaţional dintre Rusia şi Occident, şi în primul rând ele erau resimţite de către deţinuţii politici prin înăsprirea condiţiilor din temniţe.

BERNA

Patru tineri români au vrut să arate Occidentului că în spatele ambasadorului român Stofei de la Berna se ascunde o agentură de spionaj în serviciul Rusiei.

De fapt se ştia totul. Se ştia că şoferul Şeţu nu era şofer, ci colonel de securitate al Bucureştiului. El se plimba zi şi noapte, ba in Germania sau Franţa, ba în Italia sau în Austria, cu scopul de a aduna informaţii.

Se ştia totul. Lipseau probele.

Ambasadorul trebuia prins viu, cu probele asupra lui, pentru a demonstra lumii adevăratele intenţii ale ţărilor comuniste.

Şoferul, adică colonelul Şeţu, a plecat pe 14 februarie 1955 ca să ia corespodenţa de la Zurich. Cei patru tineri români au pătruns în interiorul Ambasadei din Berna.

Stan Codrescu şi Ochiu au rămas în curtea Ambasadei pentru a supraveghea sosirea şoferului, în timp ce Puiu Beldeanu şi Ion Chirilă au pătruns în clădirea unde locuia şoferul şi i-au imobilizat soţia.

Spre seară a sosit pretinsul şofer însoţit de două persoane. A lăsat sacul cu corespondenţă şi a plecat.

La unu noaptea Şeţu a revenit şi a vrut să ducă maşina la garaj.

A fost somat să ridice mâinile. A refuzat. A fost somat a doua oară. În loc să se supună, a încercat să fugă. Atunci au tras asupra lui. Deşi rănit grav, a reuşit să dispară în întunericul nopţii.

Auzind focuri de armă în curte, Beldeanu şi Chirilă au coborât imediat din camera lui Şeţu. După ce au spart câteva geamuri cu pistolul, cei doi au intrat în Ambasadă. Ambasadorul Stofei şi telefonistul au scăpat pe fereastra de la etajul doi.

Beldeanu şi Chirilă au reuşit să pună mâna pe o serie de documente compromiţătoare.

A doua zi Şeţu a fost găsit sub o tisă joasă. Trăia încă. A fost dus la spital, dar a murit scurt timp după aceasta.

Puiu Beldeanu fusese martor ocular la falsificarea alegerilor din 19 noiembrie 1946. Punându-se în fruntea ţăranilor din valea Chiuieştilor, judeţul Someş, a plecat să ia cu asalt prefectura judeţeană. Cu această ocazie a intrat în posesia buletinelor falsificate dintr-o comună situată la poalele Bobâlnei, buletine pe care le-a dus la Misiunea Americană de la Bucureşti, ascunse într-o pâine cât roata carului. Putea oare Puiu Beldeanu să uite teroarea şi mizeria instaurate asupra fraţilor lui rămaşi în ţară ?

Preotul Chirilă din comuna Crăsneşeni-Tătărani, judeţul Fălciu, tatăl lui Ion Chirilă care a participat la acest atac al Ambasadei, fusese arestat şi dus la muncă forţată la "Canalul Morţii". Putea fiul lui să uite suferita celor din ţară ?

Publicaţia elveţiană "Neuer Zuricher Zeitung", relatând desfăşurarea ocupării Ambasadei române de la Berna, scria pe drept cuvânt:

"Prin acţiunea lor socoteau că vor putea să se facă auzite vocile compatrioţilor deportaţi, torturaţi şi deposedaţi de drepturile lor... "

Comandorul Mircea Patru a contribuit la punerea la punct a planului acestei operaţiuni.

Securitatea de la Bucureşti a reuşit să-l răpească pe Puiu Beldeanu, atrăgându-l într-o cursă în Berlinul de Vest. A fost executat în ţară.ADRIAN MIHUT ÎNCEPE LUPTA

În vara anului 1948, un singur om, Adrian Mihuţ, a aprins flacăra rezistenţei armate contra comunismului în judeţul Arad. Timp de 7 ani, acest tânăr a făcut să tremure securiştii şi comuniştii din regiune.

Fiu de ţăran din Măderat, judeţul Arad, a fost elev al liceului Deva, iar in 1943 regele Mihai l-a felicitat pentru ca obţinuse la bacalaureat cea mai bună medie pe ţară. În perioada liceului i-a meditat pe băieţii lui Petru Groza. Şi-a continuat studiile strălucite la Politehnică şi era aproape de sfârşit când, în 1948, au început arestările. Bănuit că ar fi făcut parte din "frăţiile de cruce", a reuşit să scape de cei ce-l urmăreau şi a luat drumul codrilor, devenind, cu arma în mină, un redutabil partizan. E! acţiona în paralel cu cei din Munţii Semenicului şi cu cei din Munţii Apuseni, cu care se învecina. Sectorul lui de activitate era delimitat la vest de o linie ce mergea de la Şiria-Pîncota la Seleuş-Şicula-Ineu, iar la est se continua prin Depresiunea Zarand şi Munţii Codrului. Adrian Mihuţ, care-şi asigurase concursul ţăranului Suciu, ajunsese stăpânul acestui sector. Ei îşi instalaseră un adăpost într-un bordei din pădure unde aveau şi un aparat de radio. Pe când Adrian Mihuţ era un foarte bun trăgător, Suciu avea pe deasupra experienţa de luptă şi de rezistenţă împotriva terorii comuniste, deoarece făcuse frontul pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord şi cu puţin timp în urmă se întorsese din infernul sovietic, unde stătuse câţiva ani în prizonierat. Pe urma lor s-a pus potera şi în ciocnirile care au avut loc un militar a fost grav rănit, iar altul a fost împuşcat in coloana vertebrală. A rămas paralizat pe viaţă.

Când a auzit că primarul din Giarmata teroriza populaţia pentru a se înscrie în colective, luându-le oamenilor totul din case pentru datorii imaginare, Adrian Mihuţ s-a apropiat într-o noapte de casa acestuia şi a vrut să tragă un glonte prin fereastră cu intenţia de a-i omori. Dar, ca prin minune, lampa s-a stins. Atunci Mihuţ a spart fereastra şi a intrat în casă. A vrut să-l prindă pe primar de un picior, dar acesta i-a scăpat, lăsându-i papucul în mână. Primarul a fost cuprins de o teamă aşa de mare încât şi-a pierdut minţile pe tot restul vieţii. A fost înlocuit, bineînţeles, din funcţia lui de primar şi astfel locuitorii comunei n-au mai avut a se teme de el.

Faptele pe care le săvârşea ici şi colo în apărarea ţăranilor oropsiţi au făcut din Adrian Mihuţ o figură de legendă în această regiune.

În seara de Sfântul Ştefan din 1956, a treia zi de Crăciun, Remus Radina a fost adus la Securitatea din Timişoara, după ce iugoslavii îl dăduseră înapoi pentru a doua oară din drumul spre libertate. A fost introdus într-o celulă unde se găsea un ţăran bătrân care, fiind foarte agitat, nu i-a răspuns nici măcar la "bună seara" ce i-o dăduse la intrare. A doua zi bietul ţăran a început să-şi dea drumul la limbă. Era tatăl lui Adrian Mihuţ. Bătrânul a fost dus la anchetă unde i s-a spus că fiul său a fost arestat. Când a revenit în celulă i-a spus lui Radina în şoaptă:

- Mă mint, nu l-au arestat. Fiul meu nu se lasă prins. El s-ar omorî mai înainte.

În altă zi, venind de la anchetă, bătrânul i-a spus lui Radina:

- Remus, ei mi-au arătat un deţinut cu spatele şi mi-au zis că este fiul meu. Dar omul n-a spus nimic. Eu nu cred că e fiul meu, căci eu îl cunosc, nu se lasă el prins.

Câteva zile mai târziu, la interogatoriu, anchetatorii i l-au arătat într-adevăr pe fiul lui. Parcă-i căzuse cerul pe cap, bătrânului. Era complet dărâmat.

Radina a fost mutat după câteva zile la penitenciarul din Timişoara. În ziua de Paşti a anului 1957, toţi deţinuţii politici au cântat "Hristos a înviat", aşa de tare, că s-a auzit în împrejurimile închisorii. Oamenii se opreau pe stradă pentru a asculta ceea ce ei nu aveau voie să cânte.

Atunci un mare număr de gardieni au năvălit în celule, urlând şi amenințând deţinuţii cu bâtele. Radina le-a spus:

- Ne persecutaţi pentru că noi cântăm "Hristos a înviat" în timp ce regimurile comuniste din Polonia şi Ungaria au autorizat sărbătorirea Crăciunului şi Paştelui.

Gardienii, furioşi, l-au luat pe Radina, l-au pus lanţuri la picioare şi l-au dus la izolare unde era foarte frig. El a contractat o pneumonie care s-a transformat în tuberculoză. Apoi a fost transferat într-o celulă a condamnaţilor la moarte unde a întâlnit pe Adrian Mihuţ şi pe ţăranul Suciu, şi ei în lanţuri. Celula era supravegheată în permanenţă.

Comandantul penitenciarului i-a spus într-o zi lui Radina:

- Vezi, ai ajuns să întâlneşti astfel de oameni. Iar Radina i-a răspuns imediat:

- Domnule comandant, nu vă daţi seama că această odioasă dictatură se apropie de sfârşit? Purtaţi- vă omeneşte, pentru că altfel veţi răspunde şi dumneavoastră şi familia dumneavoastră.

În altă zi, când deţinuţii au fost scoşi puţin la aer, mergând la distanţă unul de altul, un gardian s-a apropiat de Radina şi i-a zis:

- Domnule, păstrează bine secretele în dumneata dacă vrei să-ţi vezi atins scopul.

Adrian Mihuţ i-a povestit lui Radina viaţa sa. Îşi amintea de timpul când era elev la Deva şi-i medita pe copiii lui Petru Groza. Când a fost prins le-a spus anchetatorilor că vrea să vorbească numai cu Groza, altfel nu spune nimic. Groza nu a venit, dar a trimis pe Avram Bunaciu care, după ce a discutat cu Mihuţ, i-a promis că nu va fi executat.

Din nenorocire, fiind prins în capcană, între promisiuni şi tortură, Mihuţ a furnizat numele a zeci de oameni care l-au ajutat în acţiunea lui.

Adrian Mihuţ i-a povestit lui Radina numeroase episoade din viaţa lui de partizan. Printre altele fusese adăpostit de un locuitor din satul lui, care i-a dezvăluit că primea 800 de lei pe lună pentru a-l trăda, într-o zi amândoi priveau prin perdeaua de la fereastră cum patrulau securiştii în căutarea lui Mihuţ. Săteanul i-a spus:

- Priveşte, proştii te caută !

Mihuţ avea să fie denunţat, după revoluţia din Budapesta, de un văr de-al lui, un mizerabil, care le-a arătat securiştilor locul din afara comunei pe unde urma să treacă Mihuţ, indicând şi la ce oră din noapte.

Când Mihuţ a ajuns în locul respectiv, securiştii au deschis focul.

Mihuţ a fost rănit grav la picior şi n-a mai putut merge. El s-a târât la ghizdurile unei fântâni, unde a fost prins. Dus la Timişoara, a fost bătut crunt şi numai atunci s-a hotărât să spună că-i meditase pe copiii lui Petru Groza.

Remus Radina i-a spus:

- Domnule Mihuţ, am auzit că într-o ciocnire cu militarii pe unul l-aţi mutilat pe viaţă şi pe altul I- aţi omorât. Cum de v-aţi lăsat prins? Tatăl dumneavoastră, care era în aceeaşi celulă cu mine la Securitatea din Timişoara, mi-a declarat solemn că niciodată nu vă veţi lăsa prins de viu. De ce nu v-aţi sinucis? Nu vă daţi seama că aţi fi devenit un nou Horia, un nou Cloşca sau un nou Crişan?

Căzut pe gânduri, Minut a răspuns:

N-am putut să mă sinucid pentru că nu mai aveam gloanţe.

De ce nu v-aţi aruncat în fântână? întrebare la care a răspuns:

Nu m-am gândit la asta. Aveam piciorul fracturat de gloanţe, dar aş fi reuşit, fără îndoială, pentru că aveam multă forţă în braţe.

Câteva clipe mai târziu, Minut i-a spus lui Radina:

- Domnule Radina, cred că aveţi dreptate. Ar fi fost mai bine să mă sinucid. Oamenii care au crezut în mine altădată acum mă urăsc pentru că din cauza mea au fost arestaţi.

Peste 70 persoane fuseseră arestate. Soţia preotului Crişan a înnebunit din cauza torturilor îndurate la Securitatea din Timişoara.

Adrian Mihuţ era un tânăr bine legat, cu o privire pătrunzătoare. Era de o inteligenţă strălucitoare şi poseda o vastă cultură generală, în timpul lungilor zile de carceră el fredona deseori cântecul "Mătăniile" cu ochii pierduţi în amintiri, îi plăcea să recite din Baudelaire.

Suciu era un om foarte sincer. El se luptase cu ruşii, pe care îi ura de moarte, aşa cum îi ura şi pe ticăloşii lor susţinători din România.

Amândoi aşteptau execuţia cu seninătate, în toamna anului 1957, Adrian Mihuţ şi Suciu au fost executaţi la închisoarea Jilava, cu toate că Bunaciu le promisese din partea lui Groza că le va salva viaţa.

Tot în actele de mare curaj se înscrie acţiunea locotenentului de tancuri Mărgineanu, care, văzând masacrul făcut de ruşi în Ungaria în timpul revoluţiei din 1956, a plecat cu unitatea lui, staţionată la Prundu Bîrgăului, ca să salveze pe deţinuţii politici închişi la Gherla. A fost denunţat, pe drum unitatea i-a fost dezarmată, iar el cu încă trei ofiţeri au fost împuşcaţi. Alţii au trecut, condamnaţi, prin închisoarea Gherla.

NEMULŢUMIRI ŢĂRĂNEŞTI. "ALEŞII POPORULUI" JEFUIESC POPORUL

Seceta din anul 1947 ca şi batjocorirea ţăranilor în timpul simulacrului de alegeri din acelaşi an, când au fost purtaţi pe drumuri, arestaţi, bătuţi şi împiedicaţi să ajungă la urne, la care s-a adăugat forţarea lor de a se înscrie în colective, au creat o atmosferă incendiară care a dat naştere la

2nemulţumiri şi revolte ţărăneşti. Oamenii au refuzat să mai ducă grâul la treierat din cauza cotelor exagerate, decise arbitrar.

Cei ce primiseră pământ în urma aşa-zisei reforme agrare nici nu apucaseră să se obişnuiască cu gândul că au devenit proprietari şi au şi fost obligaţi să predea cote mai mari decât producţia pământului. Alţii erau obligaţi chiar să cumpere produse de pe piaţă pentru a achita cota. Dar se petreceau lucruri şi mai grave. Ţăranii care aveau copii la şcoli se pomeneau cu aceştia acasă, trimişi de organizaţia de partid ca să-şi lămurească părinţii că dacă nu se înscriu în partidul comunist vor fi daţi afară din învăţământ.

Perceptorul, jandarmul şi prefectul îşi făcea de cap, luând totul din casa şi bătătura omului, după ce acesta se întorcea cu sacul gol pe braţ de la maşina de treierat. Pe deasupra mai erau şi arestaţi şi judecaţi pentru sabotaj.

În această situaţie disperată ţăranii au refuzat să treiere. Astfel de acte s-au petrecut în toate regiunile.

Prefectul judeţului Dolj, preotul răspopit Cumpănaşu, ajuns general de securitate, a mers în comuna Rast, căutând să convingă lumea că este o datorie cetăţenească pentru toţi să-şi achite cotele.

- Bine, bine, au zis oamenii, să le achităm ! Dar când n-avem să luăm nici pentru sămânţă de la maşina de treierat?

Atunci a ieşit moş Ion din mulţime şi a grăit:

Domnule prefect, nu-i vorbă că oamenii nu vor să treiere, fiindcă toţi or s-o facă, dar le este teamă că li se ia şi paiele !

Nu, oameni buni, nu vă ia nimeni paiele, a răspuns prefectul.

Vedeţi, fraţilor, a intervenit moş Ion, c-o să vă duceţi paiele acasă, ca să aveţi ce da la copii după un an de muncă !

Dacă jandarmii au stat în alarmă la Rast şi-n alte comune, pentru a nu se produce incidente, nu acelaşi lucru s-a petrecut în Dobrogea şi Bihor.

Răbufniri ţărăneşti au avut loc pe tot cuprinsul ţării.

Pe câmpia bihoreană, in apropiere de vărsarea pârâului Holod în Crişul Negru, locuitorii satelor Căpîlna, Cinta, Chesa, Rohan au refuzat în vara anului 1947 să treiere cerealele. Autorităţile locale, neputând face faţă îndârjirii ţărăneşti, au cerut ajutorul prefectului. Acesta a venit la primărie pentru a încerca să rezolve situaţia, dar a scăpat de furia mulţimii fugind pe fereastra din spatele clădirii, în timp ce maşina i-a fost răsturnată şi incendiată, în faţa acestei situaţii, autorităţile locale au pactizat cu răsculaţii.

Paul Andrei, alias Polak, prim-procuror la Oradea, a trimis imediat la faţa locului pe unul din procurori, care nu era membru de partid, cu intenţia de a scăpa de el, şi i-a dat în sprijin o companie de jandarmi, în majoritate subofiţeri şi gradaţi, cu echipament de luptă, sub conducerea şefului Legiunii de jandarmi din judeţul Bihor.

Ţăranii - bărbaţi, femei şi copii, înarmaţi cu bâte, coase şi furci - erau pregătiţi pentru înfruntarea cu armata.

Procurorul Ion Musculiu şi comandantul Legiunii de jandarmi încercau, în faţa primăriei, să discute cu ţăranii. Cercul din jurul lor se strângea din ce în ce mai mult sub presiunea oamenilor, care vociferau împotriva cotelor, strigând că nu dau grâul pentru a fi trimis în Rusia sau în altă parte, în timp ce ei şi copiii lor mor de foame.

Totodată se aduceau insulte procurorului Polak, un zbir lipsit de caracter, care, după ce fusese acuzator public la Cluj şi se pretase la falsificarea alegerilor din 1946, încerca acum prin forţă să le ia ţăranilor rodul muncii chinuite.

Comandantul Legiunii, înspăimântat de proporţiile revoltei şi de imposibilitatea de a începe o anchetă pentru descoperirea "instigatorilor", a cerut procurorului "autorizaţia de a deschide focul".

Procurorul, magistrat de carieră, dându-şi seama că nemulţumirile ţăranilor aveau o bază logică, a refuzat să dea autorizaţia cerută.

După ce a înlăturat cercul de jandarmi, procurorul Ion Musculiu a ieşit în faţa ţăranilor, adresându- se mulţimii:

Oameni buni, eu nu sunt procurorul Polak. Sînt român ca şi voi şi am venit să vă ascult durerile.

Auziţi, mă, că nu e Polak! strigau oamenii şi încercau să potolească femeile, care erau mai arţăgoase.

După ce procurorul le-a explicat că n-a venit să facă arestări, ci să lămurească lumea că obligativitatea cotelor este o consecinţă a despăgubirilor de război, s-au auzit voci în mulţime:

Dar Basarabia şi Bucovina nu sunt destulă cotă pentru nesăţioasa Rusie ?

Dar mie cine-mi dă cotă pentru bărbatul care a murit şi m-a lăsat cu o casă de copii ?

Procurorul le-a răspuns că nu este normal să fie aşa cu cotele şi probabil s-au făcut greşeli la aplicarea lor. Le-a promis că o să aducă la cunoştinţă această situaţie spre a fi rezolvată.

Mulţimea s-a liniştit şi a încercat să se retragă, dar nu prea mult, urmărind intenţiile domnilor de la oraş, în care nu mai aveau încredere.

Jandarmii, veniţi cu zece camioane, au părăsit satele nemulţumiţi, fără a se fi produs vreun incident.

Procurorul Ion Musculiu a fost învinuit că a compromis acţiunea guvernului deoarece nu a operat arestări pentru intimidarea reacţiunii şi pedepsirea instigatorilor. Ca o consecinţă a fost scos din magistratură în primăvara anului 1949.

În luna iulie 1949, în comuna Gura Râului din judeţul Sibiu, comuniştii au încercat să înfiinţeze prima gospodărie colectivă, pentru a se putea, încet-încet, infiltra în Mărginimea Sibiului, o zonă minunată, unde o serie de obiceiuri s-au păstrat nealterate din străvechime, după cum se mândresc localnicii.

Într-o duminică de iulie, doi activişti de la judeţ şi-au făcut apariţia, cu o maşină, în comună şi iau spus preotului Ilie Brad că vor să aducă o mică lămurire oamenilor în legătură cu colectivizarea.

Preotul şi-a văzut de misiunea lui.

Din moşi-strămoşi era obiceiul ca, după serviciul divin, ţăranii să se adune în curtea bisericii, unde primarul comunei le făcea comunicări în legătură cu cele petrecute în ultima săptămână şi le spunea ce este de făcut pe viitor.

După ce primarul a terminat comunicările, unul dintre cei doi activişti comunişti a luat cuvântul şi a început să lămurească lumea asupra necesităţii de a se urgenta colectivizarea. Când ţăranii au văzut despre ce este vorba, au început să-l huiduiască, iar femeile s-au repezit la cei doi luându-i la bătaie şi strigându-le c-au venit să le pângărească satul. Cu mare greutate au reuşit să plece cu maşina şi nu s-au oprit până la Securitatea din Sibiu.

La vecernie sătenii au venit, cu mic cu mare, îmbrăcaţi în minunatul lor port. După slujbă, când au ieşit în faţa bisericii, au apărut de pe uliţele laterale o mulţime de securişti care s-au repezii asupra lor. Erau conduşi de Gheorghe Crăciun, un adevărat călău. Preotul, care tocmai ieşea din altar să vadă ce se petrece, a fost luat şi aruncat cu forţa în primul camion. S-a încins o încăierare care a durat vreo două ore. Securiştii s-au folosit şi de armele de foc, astfel că mulţi ţărani au fost răniţi şi urmăriţi până la pădurea din preajma comunei.

Printre ţăranii care au avut de suferit din partea Securităţii, s-au reţinut următorii: Ihora Ilie, Pampu Nicolae, Gligore Gheorghe, Arsene Raveco, Ganea Ion, Simu Ioana, Peana Ion.

Bilanţul acestei duminici a fost de 64 de arestaţi, femei şi bărbaţi, duşi cu maşinile la Sibiu. Acolo, femeile au fost închise într-un grajd, iar bărbaţii în altul. Timp de o săptămână n-au primit de mâncare. O dată pe zi se deschidea uşa pentru a fi întrebaţi dacă se înscriu în colectiv. Toţi au refuzat. După o săptămână, când au început să apară primele tulburări din cauza lipsei de mâncare, au fost eliberaţi.

Comuna Cudalbi din sudul Moldovei, aşezată pe pârâul Cerului, aproape de Tecuci, a cunoscut represiuni sângeroase în urma unei revolte ţărăneşti. Un număr de ţărani au fost omorâţi, alţii au luat calea codrului şi peste o sută au trecut prin închisori, povestind zilele de groază trăite. O altă revoltă ţărănească a avut loc în judeţul Vaslui, de la Negreşti către izvoarele Bîrladului. Comunele Dumeşti, Băceşti, Todireşti şi alte câteva sate din judeţul Roman s-au răsculat. Centrul mişcării a fost comuna Băceşti, unde preotul a fost împuşcat de securişti chiar în mijlocul ţăranilor.

Acolo unde izbucnise revolta în 1907, ţăranii s-au răsculat din nou pentru că li se furau bunurile de către comunişti. Satele Flămânzi, Frumuşica şi Nicolae Bălcescu au cunoscut pentru a doua oară sacrificiul uman: fiii acelora care fuseseră ucişi în 1907 au fost arestaţi şi trimişi în lagărele de exterminare.

La celălalt capăt al provinciei, pe malul Prutului, in apropierea oraşului Huşi, s-a descoperit o organizaţie care poseda, pe lingă alte arme, nici mai mult nici mai puţin decât un tanc "Tigru" abandonat de nemţi în retragere. Vasile Gropineanu îl ascunsese într-o claie de fân la Vetrişoaia, în lunca Prutului. El a fost trădat de un oarecare Agarici, fost plutonier de jandarmi, care, drept "recompensă", a încasat cinci ani de închisoare la Gherla şi trei ani la "Canalul Morţii".

Pe locurile unde Putna adună apele Milcovului şi le cară spre

"Rîul luciu-ncovoiat sub copaci ca un
balaur Ce în raza dimineţii mişcă solzii
lui de aur",

în acea luncă pictată în cuvinte minunate de Vasile Alecsandri, acolo "semănătorii harnici" au fost îngropaţi în loc de sămânţă de-a lungul brazdei pe fragedul pământ".

În perimetrul Suraia - Vadul Roşca - Răstoaca, tunurile au lovit în sate ca pe front, iar tancurile au strivit sub şenile: case, pacele, coteţe cu vietăţi, sub privirile demenţiale ale generalului Ceauşescu.

Aşa s-a auzit prin închisori de numele acestui general, rostit cu scârbă de cei 700-800 de ţărani arestaţi din comunele Suraia, Vadul Roşca şi Răstoaca.

Durerea lor înăbuşită li se citea pe feţele triste, cu ochii pironiţi în depărtare, cu gândul la "ce-o mai fi pe-acasă";

"Când sălbaticele raţe se abat din zborul lor
Bătând apa-ntunecată de un nour trecător".

"Dimensiunea multilaterală" a satrapului Ceauşescu a fost simţită până în apropiere de Videle, pe Valea Glavaciogului, unde a venit în persoană pentru a potoli pe ţăranii din comunele Blejeşti şi Răduleşti. Se spune că l-au luat ostatic şi i-au dat drumul numai după ce a promis că ţăranii vor fi lăsaţi să-şi lucreze pământul în voie. A promis totul până ce a scăpat; după aceea s-a trecut la arestări pentru intimidarea populaţiei. Victimele au ajuns la "Canalul Morţii".

Anul 1949 găseşte din nou Bihorul în fierbere. În noaptea de 5 spre 6 iulie izbucneşte răscoala ţărănească în apropiere de Salonta, tot din cauza nemulţumirii legate de pământ. Colonelul Csller, comandantul Securităţii din nord-vestul ţării, care avea sub ordine Maramureşul, Bihorul şi Aradul, n-a mai avut somn. Dimineaţa trebuia să plece la Sighet, unde îl aşteptau probleme importante "de stat": urma să conducă, personal, torturarea unor oameni care se organizaseră în Munţii Maramureşului cu scopul de a face dreptate celor asupriţi. Colonelul reuşise să-şi formeze un colectiv bine sudat din 126 de "lucrători de securitate".

Dar ţăranii din Bihor s-au găsit să-i creeze probleme tocmai când colonelul se gândea ce metodă să folosească pentru a-i "convinge" să vorbească pe cei din Munţii Maramureşului.

Acum, cu ţăranii care ridicau alte probleme, era nevoie de o tactică. De fapt, plenara din 3-5 martie fusese clară şi nu mai încăpeau discuţii.

Prevăzător ca-ntotdeauna, a dat dispoziţii ca armata, cât mai multă, să se deplaseze urgent la faţa locului, până la venirea lui, când urma să se instaureze ordinea.

Pe la ora 7 dimineaţa a chemat pe căpitanul Elkeş, care era de serviciu, şi i-a spus să anuleze avionul ce trebuia să-l ducă la Sighet, deoarece se impunea prezenţa lui la locul revoltei ţărăneşti din Bihor.

Căpitanul a comunicat sublocotenentului Ilie Rada să contramandeze plecarea avionului. Acesta ripostează:

- Este o prostie să facem una ca asta când avionul este alimentat şi aşteaptă să plece în misiune. Trebuie să profităm de această ocazie.

Au strâns în grabă actele, dosarele cele mai importante, şi au plecat Ia aeroport.

Dar revolta se răspândea în Bihor şi trecuse şi în judeţul Arad. Comunele Apateu, Cermeiu, Seleuş, Coroiu, Talpeş, Făgădău, până la Ineu erau în flăcări.

În 2/3 august 1949 în comuna Girişul Negru (Cermei) au avut loc arestări ca urmare a nemulţumirilor ţăranilor împotriva înscrierii în colective. Au fost împuşcaţi: Bolog Ioan (ţăran), Botton Gheorghe (ţăran) şi Sârbu Silviu (notar).

Ţăranii care lucrau la batoze pentru treieratul grâului au refuzat să fie plătiţi cu bani în loc de cereale, cu toate ameninţările din timpul tratativelor ce se duceau în lunca comunei Gurbediu de lângă Ţinea.

Lipsa tot mai accentuată a pâinii îi făcea pe ţărani să aducă de la câmp câteva kilograme de grâu pentru a măcina la moara din Belfir, reuşind în acest fel să-şi amăgească familiile până ce autorităţile vor da curelele batozelor spre a începe treieratul.

Dar autorităţile, la loc de înţelegere, trimiteau activişti ce îi întărâtau pe ţărani şi îi ameninţau. Când armata şi-a făcut apariţia trecând prin comună, ţăranii, alarmaţi, au tras clopotul şi în miez de noapte au pornit spre primărie.

La marginea satului armata a tras în plin în cordonul de ţărani care voia să discute cu ei, şi cad primii martori: Bologan Ion şi Botton Gheorghe.

Satele din regiune au fost invadate de armata echipată "de război" şi arestările au început. Sîrbu Silviu, fostul notar, a fost împuşcat în faţa primăriei pentru a îngrozi şi a intimida pe ţărani.

În comuna Belfir au fost împuşcaţi Kiak Laczi, măcelar, şi Loricz Şoanj, ţăran.

În comuna Ţinea a fost împuşcat notarul Sucigan cu fiul, iar soţia, îngrozită, s-a sinucis când au venit să o aresteze (Elena).

Din comuna Batăr a fost împuşcat un ţăran cu numele Crăciun.

Sângele nevinovat a curs şi de această dată. Comuna Ucuriş se pare că a plătit cel mai greu tribut. Din această localitate au fost împuşcaţi şi aruncaţi pe marginea drumului următorii: Alexandru Matioc şi Ion Matioc, tată şi fiu; Ion Florea şi Ion Bodeanu.

Seara, colonelul Ludovic Cseller era frânt de "oboseală" când de la Oradea i s-a comunicat că avionul cu Elkeş a aterizat în Iugoslavia. Asta îi mai lipsea! A avut de lucru, deoarece o parte din dosarele cu anchetele celor arestaţi erau ale celor din Munţii Maramureşului, care se "eliberaseră", sosiseră în lumea liberă să arate grozăviile ce se petrec în ţară. În schimb, victimele din aceste dosare au cunoscut o nouă etapă de schingiuiri pentru refacerea anchetelor. S-a întârziat cu 7-8 luni trimiterea lor la fabrica de procese.

Răscoala din Bihor a durat şi în luna august. "Pacificarea" s-a făcut prin arestări masive şi dislocări în Bărăgan.

Pentru zelul depus, colonelul Cseller a fost avansat şi asociat în problemele reeducării satanice de la Piteşti. A muncit cu râvnă şi în acest sector, până în anul 1953 când şi-a tras un glonte în cap pentru a uita crimele comise.

Un lucru n-a ştiut: crimele nu se uită niciodată ! Şi nici trădătorii şi schingiuitorii. Cei care au trecut prin ghearele Securităţii îşi reamintesc cu groază chinurile îndurate din partea anchetatorilor. Printre numele acestor brute s-au reţinut: Mihai Aibănşut, Bihori, Broitman, Kupfer, Litvin, Şmilovici.

Bihorul a rămas mereu în fierbere. Izbucnirile aveau loc când nici nu te aşteptai.

Printre cei semnalaţi ca participanţi în lupte se găseau ţăranii Jurj şi Oneţ. Primul a murit în timpul luptelor, iar Oneţ, prins şi condamnat la moarte, s-a sfârşit în faţa plutonului de execuţie la Oradea în anul 1956.

Lucreţia Jurj, soţia eroului Jurj, în vârstă de 23 de ani, a fost prinsă cu arma în mână. După ce a trecut prin chinurile anchetei s-a purtat cu demnitate prin închisorile din Oradea şi Miercurea-Ciuc, unde numele ei impunea respect. Bolnavă de tuberculoză, i-a înfruntat pe călăii soţului ei, spunând:

- Nu-mi pare rău că am tras în duşmanii patriei mele. Am luptat cu arma în mână, nu pentru avere şi nici pentru mărire. Am luptat pentru libertatea neamului românesc!

În 1951 un grup de opt ţărani din Maramureş i-a înfruntat pe securişti în munţi. Patru dintre ei au murit în lupte; unul a fost grav rănit şi trei au căzut prizonieri. Expediaţi pentru interogatoriu la Ministerul de Interne în Bucureşti, acolo au fost torturaţi şi apoi trimişi la Jilava.

În luptă a murit şi Gherman zis Frunzilă, un ţăran din Sighet, care suferise mult din cauza ocupaţiei maghiare, din 1940-44, şi care, arestat în 1951, a fost bătut cu o cruzime rar întâlnită, pentru că îşi iubea locurile şi tradiţia ceea ce a deranjat Securitatea, infiltrată cu mulţi unguri. Scăpat, a luat calea codrului cu alţi ţărani, mânuitori de ţapine până atunci, ajunşi in situaţia de a pune mâna pe arme spre a-şi apăra demnitatea de om, grav batjocorită.

Printre ei se găsea ţăranul Traian Mihălţeanu din Negreşti, adus în sarica lui (un cojoc lung din lână groasă), găurită de gloanţe. Toţi trei vor fi executaţi la Jilava în iulie 1951.

Maramureşul a mai cunoscut o acţiune de rezistenţă şi anume aceea a unui grup de militari condus de Blidaru. Acesta a fost ucis în 1955, în încleştarea de la Băiţa de sub Codru. Printre militarii arestaţi am identificat pe locotenenţii Ion Folea şi Fedoreanu. Arestările în cadrul acestui grup începuseră în 1948 şi interogatoriile erau în curs atunci când Elkeş, adjunctul colonelului Ludovic Cseller (călăul partizanilor), a fugit în Occident cu dosarele instrucţiei.

Arestările din Maramureş au durat mai mulţi ani, şi mii de locuitori din această provincie scumpă inimilor de români au luat drumul lagărelor de exterminare.

În luna iulie 1950 ţăranii din comuna Prisaca, de pe valea Dîrjovului, la sud de satul Scorniceşti, sau răsculat împotriva colectivizării forţate. Cu această ocazie s-au efectuat multe arestări.

Prin anii 1951-1952, în zona mlăştinoasă de luncă dintre lacul Potel şi Dunăre, printre răchite şi întinderile de păpuriş şi stufăriş, se cuibăreşte o grupă de 3-4 partizani.

Dintre ei s-a reţinut numele lui Pătraşcu şi cel al lui Virgil Milcu, student la Cluj, socotit ca şeful grupului. Acesta din urmă era fiul preotului Petre Milcu din comuna lanca - Romanaţi, trecut şi el prin închisoare.

Printre satele cutreierate de aceşti partizani se numărau: Grojdibodu, Ianca, Orlea, Potelu şi Ştefan cel Mare. Oamenii locurilor se ocupau cu pescuitul şi confecţionarea obiectelor casnice din papură sau lemn moale, deoarece zona dunelor încă nesolidificate nu le oferea alte posibilităţi, în schimb sufletul lor de oameni nevoiaşi era alături de aceşti partizani în care vedeau o speranţă de îndreptare a vieţii grele, venită odată cu ruşii.

Auzind de prezenţa, din ce în ce mai activă, a acestor partizani, Securitatea a trecut la urmărirea lor. A fost trimisă o grupă de intervenţie sub comanda căpitanului Romanescu. Tot prin trădare s-a dat de urma lui Virgil Milcu, care se adăpostise în locuinţa a doi bătrâni, formată numai dintr-o cameră cu două ferestruici.

Casa fiind înconjurată şi Milcu somat să se predea, el a deschis focul. Avea un pistol mitralieră la piept, un revolver şi trei grenade. Cei doi bătrâni s-au culcat la podea, iar Milcu a început să tragă cu mitraliera când pe o fereastră, când pe alta. De afară se răspundea tot cu focuri şi somaţii de predare, între timp căpitanul Romanescu s-a strecurat până la intrarea în casă şi, cu pistolul în mână, a deschis uşa. În acel moment Milcu s-a întors cu ţeava mitralierei îndreptată spre el. Căpitanul Romanescu a început să tremure când i-a văzut pe Milcu înarmat până in dinţi. Virgil Milcu a scos revolverul din buzunar şi, pentru a economisi cartuşele, i-a tras un glonţ in cap. Acesta a căzut. Milcu a păşit peste trupul lui şi din pragul uşii a tras o rafală de mitralieră peste soldaţi. Aceştia s-au culcat la pământ. Astfel şi-a croit drum printre ostaşi şi a scăpat spre bălţile Dunării.

Până la urmă Virgil Milcu a fost prins.

La proces, Milcu a rămas uluit când i-a văzut venind să depună, ca martor al acuzării, tocmai pe căpitanul Romanescu. Acesta a descris scena şi a arătat cicatricea lăsată de glonţul care-i trecuse prin gură.

Virgil Milcu a fost condamnat la muncă silnică pe viaţă şi a trecut şi prin închisoarea Gherla.Răscoala ţăranilor din judeţul Vlaşca a fost înăbuşită în sânge

Toata admiraţia şi recunoştinţa noastră o închinăm ţărănimii care s-a ridicat, uriaş zăgaz de oţel, opunându-se celor ce voiau să-i cheltuiască atât de ieftin independenţa şi demnitatea naţională.

Acest omagiu a fost adus de Iuliu Maniu ţărănimii, căreia regimul comunist i-a furat voinţa exprimată pe 19 noiembrie 1946.

Ţăranul a apărat cu străşnicie burată de pământ moştenită din moşi-strămoşi. Şi atunci când au venit să-i măture ultimul bob din hambar, părinţii, crescuţi in suferinţa, au murit apărând pământul copiilor lor, dar nu s-au lăsat îngenuncheaţi.

Dând la o parte vălul uitării intenţionate, aşternut de mercenarii aduşi de sovietici şi instalaţi în guvernele şi comitetele centrale în ultimii patruzeci şi cinci de ani, descoperim tributul de sânge plătii de ţăranii români în apărarea ogorului lor.

Ne oprim asupra dramei ce a cuprins Vlaşca şi Teleormanul, întinzându-se până la comuna Prisaca din judeţul Olt.

În noaptea de 6 spre 7 iulie 1950, securiştii l-au arestat pe învăţătorul Marin Ionescu, din comuna Ciuperceni, pentru că ceruse revizuirea cotelor, care erau foarte mari, în timp ce seceta pârjolise pământul. Oamenii trudeau să ducă grâul Ia şura de la batoză, când o bură de ploaie i-a înmuiat până la piele. Cu toate acestea, câţiva ţărani din Ciuperceni au alergat la fraţii lor din Siliştea, anunţându-i că securiştii au început să-i aresteze pe cei care încercau să obţină scăderea cotelor.

Asupra satului Ciuperceni se abătuseră focuri de puşcă şi de mitralieră. Cei de pe câmp, uzi de ploaie şi însoţiţi de zgomotul armelor de foc, au înjurat şi au plecat spre casă.

Călin Petre, din Siliştea, a spus:

Măi, oameni buni, hai spre casă că nu-i a bine cu împuşcăturile astea.

În satul Siliştea plutonierul-major de miliţie Trifan V., originar din comuna Fereiu, judeţul Teleorman, arestase doi ţărani din Ciuperceni.

Pe la orele 8 dimineaţa, peste douăzeci de ţărani, care asistaseră la scena arestării, s-au îndreptai spre postul de miliţie, au spart uşa şi i-au eliberat pe cei doi fraţi ai lor.

Călin Petre, după ce a dejugat, i-a spus lui Cornel să intre în casă pentru că ce se petrece în sat înseamnă răscoală. Era speriat de mulţimea care pusese mâna pe topoare, coase şi furci şi se îndrepta spre sediul partidului comunist. Copiii, cu pietre în mână, îşi însoţeau mamele şi taţii, care strigau:

- Fraţilor, haideţi să spargem sediul partidului, să spargem moara şi să ne luăm pământul, fiindcă murim de foame.

În timp ce Călin Petre îşi schimba hainele ude, a început să se tragă clopotul de la biserica unde oficia preotul Rafailescu. Cornel, la cei nouăsprezece ani ai lui şi cu gândul la cei doi copilaşi pe care trebuia să-i hrănească, a sărit pe fereastră şi s-a îndreptat spre centrul satului.

Şoseaua era plină.

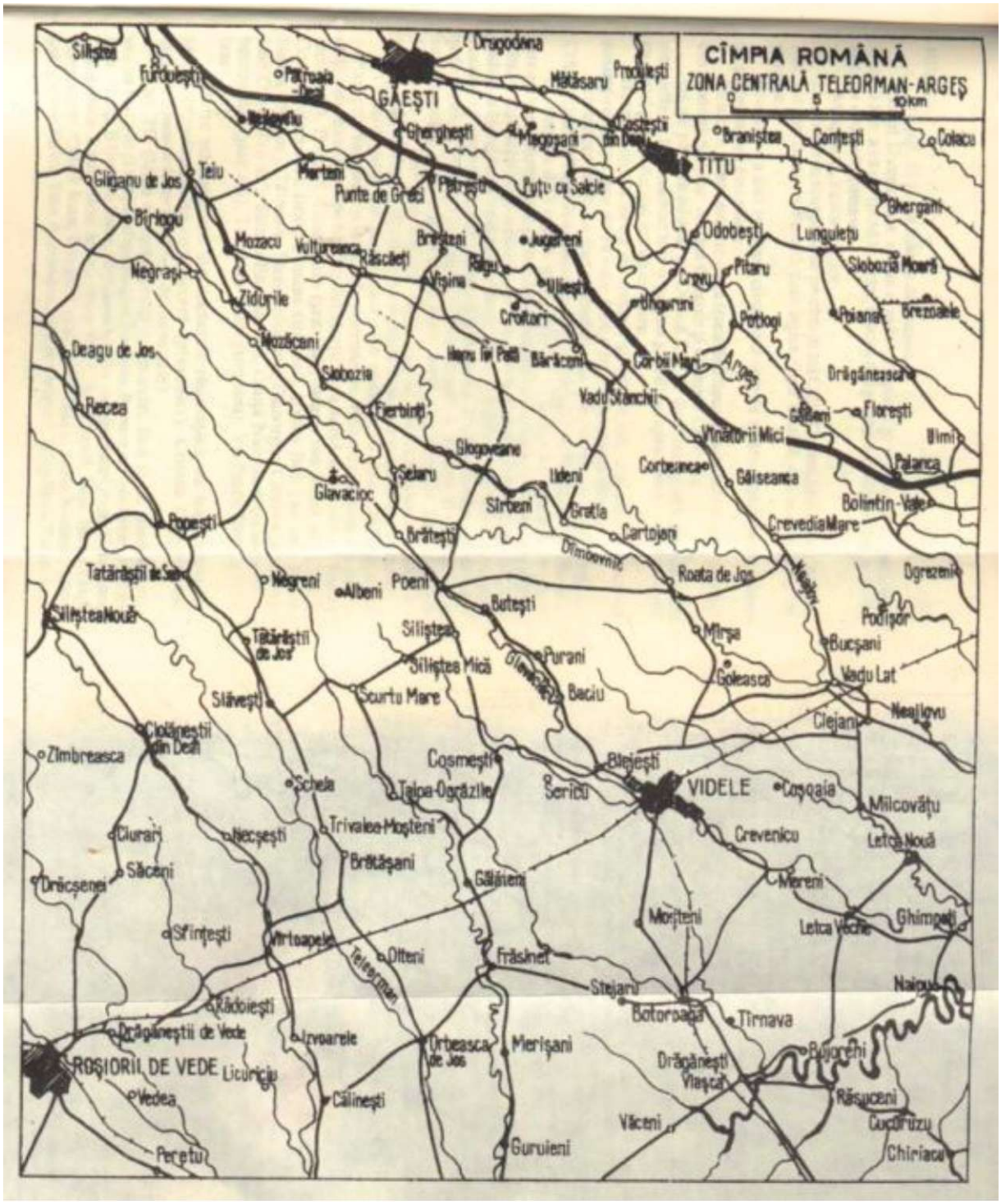

Gărăgăianu Maria, de nouăsprezece ani, se urcase în jurul orei nouă dimineaţa în clopotniţa bisericii şi trăgea neîncetat clopotul, care pusese satul în picioare; şi nu numai Siliştea, începuseră să sosească ţăranii din Purani, Mirea, Talpa, Preajba, Ciuperceni, Buteşti.

Ţăranii de pe valea Glavaciogului erau în mare fierbere, în timp ce două-trei ore clopotul de alarmă n-a încetat să bată.

Lumea era îndârjită.

Pe ascuns, activistul Vîrlan Dumitru s-a dus şi a împuşcat pe tânăra Maria Gărgăianu în stomac, dar ea a continuat să tragă clopotul. Atunci bestia comunistă s-a urcat la ea şi a tras-o în jos în timp ce intestinele îi atârnau din abdomen, în faţa acestui spectacol barbar, oamenii au fugit după Vîrlan.

Ţăranul Badea Bou l-a dezarmat şi activistul a fost frământat în pumni şi călcat în picioare de furia poporului.

În câteva minute n-avea să mai rămână nimic în sediul partidului comunist, simbol al opresiunii şi crimei.

Printre primii intraţi în sediu s-au numărat: Călin Cornel, Badea Bou, Ionel Bou (invalid de război, în cârje), fraţii Ion şi Nicolae Crăiţă, Frusina Bratu şi mulţi alţii. Tablourile satrapilor comunişti au fost rupte şi jucate în picioare. Maculatura marxistă a fost arsă. Geamurile şi uşile au fost făcute praf.

Comuniştii găsiţi înăuntru, aici şi la primărie, au fost legaţi şi închişi în şcoală.,

În jurul prânzului au sosit trei camioane cu soldaţi de la Giurgiu, care i-au încercuit pe cei trei- patru mii de ţărani. O parte din soldaţi cărau lăzile cu cartuşe intr-o şură. Femeile li s-au adresat cu cuvintele:

- Măi băieţi, aveţi şi voi părinţi, fraţi sau copii. Gândiţi-vă că şi ei mor de foame ca şi noi. Hoţii ăştia de comunişti ne-au jefuit pe toţi şi acum vor să ne omoare.

Călin P. Cornel s-a repezit şi a pus mâna pe un pistol cu treizeci şi două de focuri şi pe doi saci cu cartuşe, în timp ce mulţimea înfuriată a dezarmat şi legat pe cei veniţi în frunte cu un maior. Au fost duşi tot în şcoală, unde se găseau cozile de topor ale comuniştilor.

Pe la orele 4 după-amiază a sosit armată foarte multă, cu tunuri şi cu mitraliere fixate pe maşini, şi s-a tras în ţărani.

Activistul comunist Dumitrescu a luat o pelerină de ploaie de la un securist şi cu un automat ascuns sub aceasta s-a îndreptat spre Popa N. Stan, din comuna Siliştea, care striga:

- Să dăm comuniştii jos! Eu am văzut în Rusia ce înseamnă comunismul, care a adus pe om in stare animalică.

Nici n-a apucat bine să-şi termine caracterizarea sistemului diabolic marxist, şi călăul Dumitrescu a descărcat un încărcător în el. Capul lui Popa N. Stan n-a mai existat... din el a rămas doar trupul neînsufleţit.

Trăgând în mulţime, bestia a strigat:

- Cine se mai opune intrării în colectiv.

Şi Ontică Ion, din satul Purani, tată a două fetiţe (Tita de şase luni şi Aristiţa de doi ani), a ieşit în faţă ridicându-şi cămaşa şi, cu pieptul gol, a strigat:

- Trageţi, că şi aşa murim de foame.

Călăul Dumitrescu a tras o rafală în piept şi o a doua la picioare. Ontică Ion a căzut luând în braţe ulucile din gardul bisericii în timp ce i se auzeau ultimele cuvinte:

- M-aţi ucis, nenorociţilor.

Lacrimile se scurgeau de pe obrajii lui Călin Cornel în timp ce Burcea Ion, tot din comuna Purani, care ieşise după Ontică, era şi el secerat de gloanţe.

Mulţimea a fost respinsă circa cinci sute de metri. Aproape douăzeci de persoane au fost rănite.

Pe loc au rămas moarte două fete având fiecare şaisprezece ani, ambele din comuna Siliştea: Aurica Crăciun şi Olimpia Colibaşu.

De pe jos l-au adunat pe Ontică Ion, de douăzeci şi opt de ani, care mai sufla. A fost aruncat într-o maşină şi în drum spre spital l-au frământat cu patul puştii. Au dat jos un cadavru.

Burcea Ion, în vârstă de treizeci şi opt de ani, a ajuns la spital în nesimţire, iar pe ziua de 14 iulie 1950 a murit din cauza rănilor.

Printre cei răniţi au fost semnalaţi: Gărgăianu Maria, Mantu Mihai, Crăiţă Elena, Neagu Ion, Băjenaru Stere, Gărgăianu Tudor, Rizea Tudor.

În noaptea de 7 spre 8 iulie, Călin P. Cornel a fost până la ora trei într-un ulm foarte mare şi de acolo împuşca numai cauciucurile maşinilor. Când a fost depistat, s-a pierdut în noapte cu pistolul şi, furişându-se prin păduri, a ajuns după cinci zile la Rucăr, unde s-a angajat la o stână în munte. Auzind că părinţii i-au fost arestaţi şi, soţia cu cei doi copilaşi (de doi ani şi de un an) a plecat la părinţii ei, Călin Cornel s-a hotărât să se predea. A venit acasă şi nu s-a lăsat prins decât după ce s-a luptat cu securiştii. Chinurile pe care le-a îndurat acest tânăr de nouăsprezece ani sunt de neimaginat şi, când le citeşti, te cutremuri. Dar, într-o zi vor fi cunoscute!

O bună parte din ţăranii care s-au răsculat au fost condamnaţi şi purtaţi prin închisori şi lagăre de exterminare. Printre cei şaizeci şi patru de ţărani ce au trecut pe la "Canalul Morţii" s-au numărat: Vasilescu Tudor (zece ani), Popa N. Constantin (şase ani), Neagu Ion (cinci ani), Călin Cornel (cinci ani), Bratu Frusina (trei ani), Badea Bou (un an), Bratu

Sterea (doi ani), Tălpeanu Sterea (doi ani), Gheorghe Ciortan (doi ani), Ene Oprea (un an), Stancu Ene (un an), Crăiţă Nicolae (trei ani), Berbecaru Ilie (şase ani), Trăistaru Ilinca (trei luni), Vasilescu Durica (trei luni).

Printre schingiuitorii din anchetele răsculaţilor au fost: Stănescu Marin (locotenent-major), Seceră (plutonier), Cristea (locotenent-major), Ionescu (elev la Şcoala de Securitate).

Alţi 211 ţărani au fost chinuiţi în cercetări, fără să fie condamnaţi, sau au fost pur şi simplu deportaţi în Bărăgan. Printre cei anchetaţi au fost identificaţi: Băjenaru Stere, Băjenaru Vasile, Anghelescu Gogu, Bou Stan, Ciobănescu Radu, Bou Maria, Bou Păun, Bou Ionel, Bou Ilie, Crăiţă Constantin, Crăiţă loan, Dragnea Stan, Dicu lancu, Dicu Nicolae, Dicu Ion, Dobre Firică, Dan Alexandru, Dănac Grigore, Gărgăianu Radu-Ion, Ghinea Traian, Gărgăianu Nicolae, Irimescu Răducu, Modoran Nicolae, Neagu Tudor, Minai Ion, Păun Bou Ioana, Radu Petre, Rizca Alexandru, Turcu Constantin, Urian llie şi alţii. Anchetele au încetat pe 23 august 1951, după care a urmat exodul.

Familii întregi au fost dislocate şi deportate in Bărăgan, după ce li s-au luat toate bunurile, tot ce agonisiseră: Albuţel Constantin, Burcea Marin, Braticievici Iancu, Ciobănescu Florea, Dănac Vasile, Constantinescu Aurica, Constantinescu Gheorghe-Gică, Constantinescu Nicolae, Florescu Barbu, Dinculescu Ecaterina. Dumitrescu Mihai, Golescu Marin, Sonescu Elena, lonescu Gheorghe, Ionescu Mircea, lonescu Cornelia, Iliescu Gheorghe, Mărgărilescu Stelian, Manole Dumitru, Marin Mişu, Negoescu Gogu, Neaţă Traian, Păun Maria, Petrescu Gheorghe, Oprea I., Tucu loan, Vişan Marin, Maican Grigore, Maican Cîrstea, Saru (din Udeni), Tucu Nicolae, Pană llie, Ghinea Grigore, Ghinea Alexandru (Augustin) şi alţii.

Satele care au avut de suferit de pe urma acestei răscoale ţărăneşti au fost: Ciupercem, Siliştea, Buteşti, Purani, Şopîrleşti, Poeni, Moşeni, Ghimpaţi, Căminească, Udeni, Sîrbeni, Ungureni, Blăjeşti. Sericu, Talpa Biscoveni, Babele, întinzându-se focul nemulţumirilor până dincolo de Corbii Mari, Drăgoeşti de Ilfov, Vînătorii Mici şi Vînătorii Mari.

Chinurile au continuat dezlănţuindu-se nu numai asupra celor arestaţi, dar şi asupra urmaşilor acestora. Nu se poate uita batjocorirea tatălui Iui Călin P. Cornel, care era obligat să ducă recolta la Videle, însoţit de ţiganii lăutari, în timp ce fiul muncea ca un sclav la Canalul Dunăre - Marea Neagră. Nici familiile celor împuşcaţi în timpul răscoalei nu erau scutite de teroarea dezlănţuită de forţele opresive. Timp de 14 ani Ioana Ontică a fost dusă pe la Securitate, interogată, ameninţată şi lovită, iar cele două fetiţe o însoţeau de teamă să nu fie arestată.

Jalea se aşternuse peste glia strămoşească.

Răscoala ţăranilor din judeţul Olt a fost înăbuşită în sânge

Şi sătenii din Băiculeşti, comuna Oporeu, de pe valea pârâului Teslui, nu departe de Scorniceşti, sau răsculat în anul 1960 împotriva colectivizării forţate.

Trupele de securitate au intervenit cu promptitudine şi au împuşcat pe ţăranul Nătărău Ion, zis Codreanu. Printre zecile de arestaţi s-au numărat: Cristea Ion din satul Beria Mare şi Burciu Gheorghe din comuna Oporelu.

Cu această ocazie asupra locuitorilor s-a dezlănţuit o cruntă teroare. Sute de săteni au fost aduşi la primăria din Oporelu şi, după ce au fost bătuţi bine, au sfârşit prin a iscăli intrarea în colectiv.

Un nou val de teroare s-a abătut în regiunea de sud a judeţului Dîmboviţa în anul următor. De data aceasta au avut de suferit sătenii din apropierea comunei Petreşti, locul de naştere al Elenei Ceauşescu.

Şalele de la izvorul Neajlovului până la Corbii Mari, printre ele numărându-se: Răscăieţi, Broşteni, Vişina, Jugureni, Croitori, Ragu, Ulieşli, Morteni, grupate în vestita Cîmpie a Neajlovului, sau văzut de-a dreptul ameninţate în existenţa lor. Fugăriţi prin pădurile din apropiere, arestaţi şi trimişi în închisori pe baza unor procese înscenate, asaltaţi de politrucii care mergeau din casă în casă pentru a smulge adeziunea la colectiv, ţăranii n-au mai putut suporta şi au trecut la acţiune, chemând, prin tragerea clopotelor, pe tot omul să se alăture pentru a împiedica colectivizarea forţată. Autorităţile şi agitatorii politici au fugit şi au cerut ajutor. Trupele de securitate şi-au făcut apariţia,

prinzându-i ca într-un cleşte pe răsculaţi, după care a venit nemernicul de Ceauşescu, care le-a promis libertatea de a hotărî asupra înscrierii. Dar numai până a doua zi, fiindcă peste noapte armata i-a ocupat şi au început chinurile şi semnarea cererilor de intrare în colective sub tortură. Mulţi au murit după aceste schingiuiri care au avut loc mai ales în comuna Vişina. Şi nu puţini au fost cei care au luat drumul lagărelor de exterminare din bălţile Dunării.

Şi, cu acest sistem de transformare a ţăranului în sclav, s-a ajuns în 1962, când s-a hotărât ca nici un ţăran să nu rămână în afara colectivelor, cu alte cuvinte putea să fie chiar omorât, dar pământul trebuia să-i fie adus în colhoz.

În acea primăvară anului 1962 au început să bată clopotele pe valea Iminogului, din judeţul Olt. În dangătul lor de alarmă ce prevestea urgie, locuitorii satelor: Miceşti, Dealul Mare, Bărcăneşti, Măndineşti, Liceşti, Vîlcele s-au îndreptat spre primăria din comuna Olteni, înarmaţi cu ce apucaseră: furci, topoare, sape, coase. La podul de pe pârâul Iminog îi aşteptau trupele de securitate şi miliţie. Li s-a cerut sa se înscrie în colectiv "de bunăvoie" şi să se retragă pe la casele lor. Refuzând, asupra miilor de ţărani s-a deschis focul, în plin. Au fost împuşcaţi mortal: Păduţ Pavel, Brăileanu Ion şi Liciu Marin al lui Anton Lazăr, frate cu Străinu. In total au murit şase ţărani. Câteva zeci au fost răniţi, alte sute, după ce au fost torturaţi, au luat drumul lagărelor de exterminare din bălţile Dunării. S-a reţinut numele unuia dintre ei, anume Florescu C. Constantin, zis Vintilă.

După aceste groaznice represiuni, trupele de securitate au ocupat satele timp de trei săptămâni. Ţăranii n-au putut ieşi din curţile lor până nu au iscălit cererile de intrare în colective.

Împotriva acestor sate s-a tras şi cu tunul, ca la Babadag, Suraia. Un caz ce nu poate fi uitat este cel al Elenei Petcu, gravidă, care a fost arestată şi chinuită la Piteşti.

SIRETUL ÎŞI ÎNROŞEŞTE APELE

Satul Vadu Roşca a fost trecut prin gloanţele ucigătoare ale călăului Ceauşescu.

La un an de zile după barbaria dezlănţuită de ruşi în Ungaria, satele româneşti au fost pârjolite de comuniştii români care în turbarea lor îi ucideau pe ţărani pentru a-i înscrie cu forţa în colective.

Trecând prin câmpia inferioară a Siretului, în triunghiul Focşani - Rîmnicu Sărat - Galaţi, şi astăzi, după 35 de ani, supravieţuitorii povestesc cu groază despre cele petrecute în toamna anului 1957. Sfârşitul verii a însemnat începutul calvarului mai ales pentru cei mai obidiţi ai satelor, pentru ţăranii din Vadu Roşca, sat cu 500-600 de fumuri la data aceea şi fără resurse pentru a-şi hrăni copiii. Trăiau din te miri ce, fiindcă pământ aveau foarte puţin!

Nevoia îi împinsese să se îndeletnicească cu împletituri din răchită. Şi plecau să-şi desfacă marfa, la sfârşitul verii, până la Cudalbi, Costache Negri, Pechea, până unde reuşeau s-o dea în schimb pe de- ale gurii. Mai făceau drumuri şi-n baltă pentru a aduce papură spre a avea de împletit panere şi rogojini pe timpul iernii.

Dar în vara lui 1957 n-au mai apucat să ajungă la destinaţie pentru că pe drum au fost vânaţi, schingiuiţi, li s-a confiscat marfa, deoarece nu erau înscrişi în colectiv. Trebuiau s-o facă acum, fie la Pechea, fie la Hanul lui Conachi, Vameş sau Iveşti, pe unde îi prindeau, după ce le strângeau mâinile în uşă, îi băteau legaţi de roata căruţii sau îi înţepau cu sula în tot corpul. Pe deasupra, la întoarcere, nu aveau voie să povestească despre miracolul înscrierii în colectiv. Cei întorşi erau îngroziţi şi teama intrase şi în ceilalţi, care îndrăzneau să plece din sat hotărâţi fiind să nu-i lase pe activişti să pătrundă cu colectivizarea. Raionul Lieşti fierbea din cauza primului secretar Ciocîldău, care voia să-şi îndeplinească planul trasat de Ceauşescu. Îi pusese la dispoziţie şi regimentul din Tecuci.

Vulturenii, mai docili, au acceptat, dar nu cu uşurinţă. Uliţele satului erau cutreierate de activişti străini de locuri, ce foloseau tot felul de mijloace de convingere.

La Surafa, în schimb, au întâmpinat rezistenţă. Şi a fost confruntare ca pe timp de război, folosindu-se şi tunul. Oamenii s-au văzut nevoiţi să înfunde lunca Siretului.

Octombrie şi noiembrie au fost furtunoase.

Cei din Răstoaca şi Boţîrlau nu s-au lăsat. Au ocupat primăriile şi au ars nu numai cererile de înscriere în colective, dar şi actele ce le găseau în cale.

Armata a deschis focul. S-au produs zeci de arestări printre cei ce nu au luat drumul pădurilor. Până spre 1 decembrie regiunea Galaţi era aproape îngenuncheată. Mai rămânea Vadu Roşca. Un singur sat amărât. Dar vorba proverbului: nu ştii de unde sare iepurele.

Vadu Roşca nu mai avea odihnă. Oamenii se organizaseră ca pe timpul năvălirilor barbare, cu străji care vegheau zi şi noapte asupra pericolului. Cum se apropia cineva suspect începeau fluierăturile şi clopotul de la biserică îi trezea pe toţi. Torţele înmuiate în păcură se aprindeau şi lumea era gata, cu furci, coase şi ce mai apucau, să-şi apere pământul.

În ultima săptămână a Iui noiembrie 1957 au venit de la "Comitetul comunal" din Năneşti fel de fel de sfătuitori care să-i convingă fără violenţă să accepte fericirea colectivă, însă nimeni n-a acceptat.Toader Gh. Iordache opreşte cu parul pe Ceauşescu

Marţi, 2 decembrie, pe şoseaua dintre Lieşti-Călieni-Năneşti şi-a făcut apariţia o maşină care înainta spre mijlocul satului. Înăuntru, pe lângă Ciocîldău, se mai afla o persoana. Şi maşina a înaintat până în dreptul kilometrului 23 (de pe D.N. 23), unde i-a ieşit în faţă un disperat. După ce a tras pe şosea o linie cu parul, l-a ridicat gata să trăsnească:

- Până aici! Afară din satul nostru !

O voce bâlbâită i-a strigat pe fereastra maşinii: "La o parte, aici e partidul.

Unchi Petrache, cum i se mai spunea lui Iordache Toader, a răspuns imediat: "Ce partid, mă? Tu partid, eu partid, copiii noştri mor de foame înapoi, că aici vă pun cruce" şi a lăsat parul în jos.

Maşina a dat puţin înapoi şi Ceauşescu a scos pistolul pe fereastră descărcându-l în sus. Lumea a început să huiduie şi maşina a făcut calea întoarsă ducându-se de unde a venit. Să fi fost ora prânzului", îşi mai reamintesc oamenii.

Satul era in fierbere. Nimeni nu-l mai părăsea. Nu mai aveau curajul să meargă nici la rudele din împrejurimi. Dar ceea ce nu ştiau era faptul că, după fugă, Ceauşescu dăduse ordin ca armata sa-i înconjoare şi să nu le permită nici intrarea, nici ieşirea. Cordonul militar era aşezat pe Putna, întinzându-se la 3 km de sat pentru a nu fi observat. Nici plutaşul nu mai avea voie să vină acasă după alimente. Tancurile şi maşinile erau pe poziţie de tragere.

Miercuri sătenii au fost anunţaţi ca joi dimineaţa, la orele 8, oamenii să se adune la locul numit "strungă", de la marginea satului, pentru a se discuta cu ei deoarece se renunţă la colectivizare, în acel loc se adunau vitele satului, care plecau la păşune, şi tot acolo se găsea o cazemată rămasă intactă din timpul războiului.

Joi dimineaţa se anunţa a fi o zi geroasă. Frigul îţi îngheţa până şi sufletul. Oamenii, cu mic cu mare, tremurau şi aşteptau.

Pe la orele 9 a apărut armata şi au început ameninţările.

La prima salvă de foc trasă în sus, oamenii au răspuns cu huiduieli şi bolovani.

Clopotul, care se alia la 200-300 de metri, a început să dea alarma. Cristea Enuţă, de 22 de ani, tocmai eliberat din armată, chema pe toţi să vină întru salvarea satului.

Armata a deschis focul în plin. Copiii şi vârstnicii care nu au avut timp să se adăpostească în cazemată au fost seceraţi de mitraliere, rămânând întinşi de-a lungul drumului:

Arcan Ion (14 ani), Crăciun Dumitru (28 de ani), Crăciun Toader (49 de ani, tată a 8 copii), Crăciun Stroe (31 de ani), Marin Dumitru (49 de ani), Radu Dana a lui Chilichi (28 de ani, mamă a 4 copii) şi Mihai Marin zis Roşu (42 de ani), ciuruit de gloanţe şi mort după 15 zile,

Trupele "victorioase" au început înaintarea în sat trăgând salve de mitralieră prin curţile oamenilor îngroziţi. Parte din ei, cu copiii în braţe, au fugii spre pădurile din împrejurimi. Alţii, care nu ajunseseră la strungă, la auzul rafalelor s-au îndreptat spre biserică.

La vreo 200 de metri de la începerea înaintării, trupele sânt oprite, pentru un moment, în apropierea liniei unde Toader Gh. Iordache îl oprise cu parul pe Ceauşecu, de un tânăr de 29 de ani, Dimofte Aurel, care se avântă spre mijlocul şoselei în faşă unei maşini strigând: "Aţi venit să ne treceţi la colectiv cu armele?" Şi mai mult n-a mai putut spune că un glonte tras de un ofiţer l-a lovit în inimă. Ai casei, cu soţia zbierând, cu un copil de un an în braţe, s-au repezit în drum şi au luat corpul lui Aurel ducându-l în casă. După ei au năvălit ostaşii care i-au pus cu faţa la perete şi au luat cu ei "corpul delict", pe tânărul Dimofte.

Încă un salt şi armata a ajuns în dreptul clopotniţei de unde Cristea Enuţă, de 22 de ani, chema de zor oamenii să salveze satul. Coloana de maşini s-a oprit în faţa "obstacolului" de forma unui foişor de vie, făcut numai din scândură şi de unde continua limba clopotului "să vorbească" despre jalea aşternută. Dar nu pentru mult timp. Din vacarmul care se iscase afară, ba "trage, mă", sau "nu trage", referindu-se fie la ostaşi, fie

la clopotul improvizat, a prins glas o mitralieră care a ciuruit scândurile clopotniţei făcând ca treptat limba de fier să amuţească. Şi nu numai ea. Ostaşii care au urcat pe scara de lemn au adus într-o pătură trupul lui Cristea Enuţă şiroind de sânge. Din podeaua de scândură continua să se prelingă sânge nevinovat, în timp ce într-un colţ fusese găsit ghemuit un copil de 8 ani, Vasilică al lui Marin Şurub. Acest nou "corp delict" era şi el dat jos în pumni şi luat ca trofeu. Numai Dumnezeu l-a ocrotit pe acest copilaş în ploaia de gloanţe ce s-a abătut asupra clopotniţei.

Sătul fusese cucerit, acoperit de sânge, dar oamenilor nu li se arătaseră binefacerile comunismului. Trebuiau să le guste, să le simtă pe propria lor piele.

Morţii au fost ţinuţi într-una din casele neterminate de la marginea satului şi li s-a pus pază serioasă. Cei răniţi au fost adunaţi de pe drumuri sau de pe unde se ascunseseră, duşi într-o altă casă şi

trimişi după aceea la Focşani. Printre cei 27 s-au reţinut: Crăciun Domnica, Cristea Maria, Dobre Marin (rănit în mână), Haralambie Ionel (împuşcat în picior), Cristea Stan zis Mraniţă (rănit în mină şi picior).

Joi, 4 decembrie, până la miezul nopţii, curţile şi casele au fost răscolite şi peste 100 de ţărani au fost mânaţi ca vitele în cele două clase ale şcolii de pe malul Putnei, unde au stat în frig, cu faţa la perete, până a venit partidul. Şi-a făcut apariţia Ceauşescu însoţit de Ciocîldău şi de o haită de securişti şi de procurori. Primul a dat ordin gingaş: "Nu plecaţi până nu scoateţi totul de la ei. Să fie aspru pedepsiţi. Se instituie stare de urgenţă aici. Răniţii, după ce se vindecă, să fie duşi !a anchetă. Să nu scape nimeni nepedepsit".

Şi a plecat partidul, aşternând jalea în urma lui.

Peste zece zile a stat satul sub ocupaţie. Pretutindeni erau soldaţi care strigau şi ameninţau. Vorbeau altă limbă. Se pare că erau ceangăi din regimentul de la Tecuci. Arestările se făceau în permanenţă. Din fiecare casă lipsea cel puţin unul. Vecin la vecin nu putea merge. Nici doi nu aveau voie să meargă pe drum în timpul zilei. Până la cooperativă erai însoţit de un soldat înarmat, în curte, ca să-şi hrănească animalele sau pentru alte nevoi, oamenii mergeau mai mult pe brânci. Din când în când se auzeau focuri de armă trase ca să-i intimideze.

La Sultana se pregătea mâncarea pentru anchetatorii care schingiuiau. Oamenii din sat erau chemaţi cu păsări şi alimente pentru a-i hrăni pe călăi.

Anchetele şi chinurile cele mai îngrozitoare aveau loc în casa lui Stanică Dumitru ajuns şeful C.A.P.-ului. Unul, Aramă, şeful Securităţii din Galaţi, îşi adusese pe cei mai fioroşi dintre călăi pentru efectuarea primelor cercetări. Pentru faza următoare, întocmirea dosarelor şi trimiterea în judecată, dubele Securităţii cărau mereu pe nenorociţii din Vadu Roşca la Galaţi. După două zile, şi morţii au fost transportaţi la Focşani.

Schilodiţii se târăsc pe drumul Golgotei

Dintre cei trecuţi prin cele două săli de clasă, prin casa lui Stanică, după ascultarea lor de către "domnii procurori" înainte de a ajunge în ghearele lui Aramă:

Toader Gri. Iordache, născut în comuna Vulturu, pe 1 ianuarie 1917, cel care l-a oprit pe Ceauşescu a fost bătut în asemenea hal încât recunoştea tot ce doreau călăii. A declarat că avea tot felul de arme, chiar şi un tun pe care-l ţinea ascuns în mormântul mamei lui. Din om a fost făcut neom. A fost condamnat la 7 ani. .Astăzi este paralizat ca urmare a chinurilor îndurate.

Haralambie Ioniţă, zis Mînzu, a strigat: "Jos comunismul" şi "Jos hoţii". Tată a 6 copii. A fost torturat îngrozitor şi condamnat la 10 ani.

Grigore Irina, luata de lângă mama ei care avea 100 de ani şi învinuită, deoarece locuia aproape de biserică, de a fi tras clopotul din prispa ei, de la 70-80 metri distanţă.

Marinache Tudor, zis Grecu, a fost bătut atât de rău că nu se putea ţine pe picioare.

lonascu M. Niţu, un tânăr de 17 ani; Sandu Ion, zis Arcanu; Niţu V. Stan, condamnat la 6 ani; Voicu Sandu, al lui Ciuciubei, de 32 de ani, a fost condamnat la 5 ani; Crăciun Toader, de 45 de ani; Crăciun Marin, zis Turică, fiul, de 17 ani; Crăciun Toader, zis Holban, arestat cu fiul, Crăciun D-tru, de 17 ani; Crăciun Aurel al lui Porcolet, un copilandru; Arcan Dumitru, al lui Şoarece, a fost de asemenea bătut îngrozitor; Mihalcea Nicolae zis Albu; Popoiu Toader; Sandu Ion; Lazăr Sandu, de 17 ani...

Tot satul a fost anchetat, în afara lui nu se ştia nimic fiind înconjurat de armată. Nimeni nu avea voie să-l părăsească; nici să intre. Preotesei Ioana Alexandrina, care nu fusese în sat în ziua măcelului şi nu avea cunoştinţă de cele petrecute, de abia i s-a dat voie să fie trecută cu pluta pentru a se întoarce acasă.

Morţii au fost îngropaţi în cele două cimitire din Focşani.

Arestaţii, după chinurile îndurate, au fost trimişi în judecată la Tribunalul Militar din Constanţa. Recursul s-a judecat la Galaţi. O fată de 12 ani a fost anchetată şi dusă ca martor al acuzării la Bulibaşa Constantin.

Teroarea a domnit peste sat până în ajunul Crăciunului, când a fost retrasă armata.

Procurorul şef Cruceru, care a urmărit desfăşurarea anchetei, văzând sărăcia ce domnea în sat, se întreba pentru ce oare s-au răsculat ţăranii, care nu aveau ce apăra. Dar ce bun poate fi mai de preţ decât cel de a trăi în libertate?

Iar lui ţaţa Catrina nimeni n-a putut să-i interzică mersul la biserică. La fiecare sărbătoare o găseai îngenuncheată sub clopotniţă, pe locul unde a băltit sângele lui Enuţă al ei, bocind: "Floarea mamei, bradul mamei, mama nu mai are lacrimi!"

Era durarea unui neam exprimată prin aceste cuvinte căci sute de mii de mame îşi aşteptau brazii lor care nu se mai întorceau.

Aşa s-au petrecut lucrurile la Vadu Roşca. Şi nu numai aici.

TRIBUTUL ŢĂRANILOR PLĂTIT COMUNISMULUI

N-a rămas sat din ţară unde bieţii ţărani să nu fie jefuiţi, chinuiţi şi condamnaţi la muncă forţată. Dacă te opreşti în comuna Vişina, din judeţul Dîmboviţa, întâlneşti tot atâta jale ca şi în Vrancea, Bihor, Făgăraş sau Valea Glavaciocului. Aici, la izvorul Neajlovului, au fost arestaţi 64 de oameni şi sau pronunţat 761 de ani condamnare împotriva lor. Şi aceasta pentru a-i înspăimânta pe ceilalţi şi a-i determina ca "singuri şi nesiliţi de nimeni" să semneze intrarea în sclavie.

După ce an de an i-au hărţuit, arestând azi unul, mâine altul, fără rezultat, în ziua de sâmbătă, 21 ianuarie 1961, a început să se tragă clopotul în comuna Vişina. Oamenii ajunseseră la disperare. Echipe de 18-20 activişti cutreierau uliţele satului obligându-i pe ţărani să semneze cererea de intrare în colectiv. Unii disperaţi fugeau de acasă. Lăcustele comuniste intrau în casă şi nu plecau până ce nu mâncau tot. La unui dintre ţărani, după ce s-au săturat, şi-au făcut treaba mare în putina cu brânză, în faţa copilaşilor. Între cei care i-au condus, în casa respectivă era Ionică Lăzărescu, cunoscut în comună.

Pe tuşa Anica au luat-o de ceafă, i-au dat cu tuşiera în nas şi apoi au dat-o cu nasul de cerere: "Uite, babo, ce-ai făcut: te-ai înscris în colectiv nesilită de nimeni".

Şi Marin D. Nicolae al lui Puricei povesteşte şi-i dau lacrimile de câte a văzut. El cu Gheorghe Boiangiu şi Marin Ciuciulete au început să tragă clopotul. Lumea s-a adunat. Telefoanele au fost ocupate. Revolta izbucnise. Activiştii au fugit ca potârnichile şi au alarmat şefii de la Bucureşti. Spre seară şi-a făcut apariţia Ceauşescu, care, după nevastă, era din satul vecin, de la Petreşti. Pentru că era curajos, a sosit însoţit de 28 de maşini ale Securităţii, unele pline, altele goale ca să plece încărcate. Pentru a-şi arăta forţa a început să tragă cu armele, ca pe front. Nu a fost omorât nimeni. Doar Ion Ungureanu a fost rănit. Şi a început vânătoarea după oameni. Stan Rădulescu s-a suit în pod şi când au venit să-l ridice a început să strige: "Săriţi, fraţilor, că au venit americanii peste mine!"

Peste 200 de ţărani au fost ridicaţi în pumni şi loviţi cu patul puştilor în spate şi în cap. Au fost duşi la Piteşti unde a început chinuirea. Au fost ridicate familii întregi. De exemplu Marin Necula a fost arestat cu fratele, cumnatul, mama şi tala. Cinci dintr-o casă !

Torturile erau îngrozitoare. Lui Anghel Ilie, ţăran din Vişina, anchetatorul Micudelu Constantin ia scos testicului cu creionul. O metodă barbară prin care au fost trecuţi cu toţii era legarea fedeleş şi ridicarea cu scriptele la trei metri de unde li se da drumul să cadă pe ciment. Şi nu o dată, ci de trei- patru ori, până leşinau.

Unul din sat, Dinu Gheorghe, a murit în închisoare din cauza chinurilor îndurate pe perioada anchetelor. Erau zi şi noapte chemaţi la interogatoriu şi bătuţi zdravăn. Din sutele de arestaţi, bărbaţi şi femei, după ce au trecut prin infernul de la Piteşti, 64 din

comuna Vişina şi satul Răscăi, pendinte de ea, au luat drumul închisorilor şi lagărelor de exterminare.

Pentru suferinţa lor îndurată în apărarea pământului moştenit din străbuni sau câştigat prin fapte de arme pe câmpul de luptă, pentru dăruirea lor în înfruntarea cu fiarele comuniste ce urmăreau distrugerea fiinţei umane, numele acestor martiri merită să fie înscrise în cartea de aur a REZISTENŢEI ROMÂNEŞTI:

Din comuna Vişina: Boiangiu Gheorghe, Busuioc Nicolae, Ciuciulei Gheorghe, Ciuciulei Marin, Ciuciulei Stan, Dinu Gheorghe (mort în temniţă), Dinulescu Alexandru, Gută Marin, llie Anghel, Istrate Marin, Istrate Nicolae, Lăzărescu llie, Motoc Anghel, Onete Gh. Marin, Popescu Maria, Popescu Petre, Popescu Zoia, Rădoi Carol, Rotaru Gheorghe, Sultana Dumitru, Sultana Ştefan, Toader Emil, Torcea Constantin.

Din satul Răscăieţi: Anca Radu, Badea Gheorghe, Bărbulescu Constantin (student), Bărbulescu Gheorghe, Bogdan Gheorghe, Bogdan Nicolae, Buibar A. Constantin, Buibar N. Constantin, Chiriţă Zamfir, Ciocmata Marin, Ciotea Ion, Ciotea Zamfir, Cătălina Gheorghe, Chiriţă Marin, Cristea Iordan, Dănăilă llie, Filea Maria, Cavăt Constantin, Grigore D. Nicolae, Ilie Alexandru, llie Gheorghe, Ivan Dumitra, Ivan Dumitru, Mihăescu Ion, Necula M. Stan, Necula R. Gheorghe, Necula St. Marin I,
Necula St. Marin , Necula I. Marin, Nuţă Ion, Nuţă Marin, Petre Constantin, Pisică Nicolae, Rădulescu Stan, Stana P. Marin, Stana R. Marin, Stanciu Gheorghe, Stancu Radu, Stănculescu Ion, Torcea...

Răscoalele continuă

Marţi, 7 martie 1961, Lelea Zdîrca trage de zor clopotele din comuna Dobroteşti (Doage) de pe valea pârâului Burdea, la nord de Roşiorii de Vede. Oamenii prinseseră pe vice-preşedintele raionului, pe care l-au bătut fiindcă nu restituia cererile de înscriere în colectiv. Primarul şi activiştii sânt şi ei bătuţi, dar reuşesc să fugă. Sătenii se constituie în echipe care blochează toate intrările în comună. Spre seară au început să zboare avioanele de vânătoare pentru a intimida oamenii; în acest timp apare adjunctul ministrului de interne, generalul Negrea, însoţit de zbirii raionului (Bodîrlău şi I. Stănescu), după ce trupe de securitate făcuseră intrarea şi deschiseseră focul. Ţăranul Martan Stan este rănit la picior. Arestările continuă toată noaptea, cei prinşi la grămadă sunt duşi în clădirea şcolii şi bătuţi. Peste o sută de ţărani sunt arestaţi, printre ei şi preotul Istrate. Teroarea se aşterne peste sat timp de 6 luni, în timp ce arestaţii iau drumul lagărelor şi închisorilor de exterminare. Printre ei, în afară de cei de mai sus, s-au reţinut numele: Dănălache I. Ion, Mănălache Ion, Ioana Ciobanu şi foarte mulţi alţii, peste o sută de persoane.

Astăzi urmărim să se facă lumină peste întreaga ţară, ca să fie cunoscută drama satului românesc şi să fie repuşi în drepturi toţi cei deposedaţi de bunurile materiale, cărora li s-au furat pământul şi bucata de pâine a copiilor lor.

Schingiuitorii şi criminalii acestor neînfricaţi apărători ai gliei strămoşeşti să fie aduşi în faţa poporului, pentru ca lumea să afle adevărul iar astfel de lucruri să nu se mai petreacă.

Ne închinăm ţării şi sărutăm rănile şi obrajii umiliţi de mercenarii diabolicului sistem comunist, încredinţaţi că se va face dreptate.